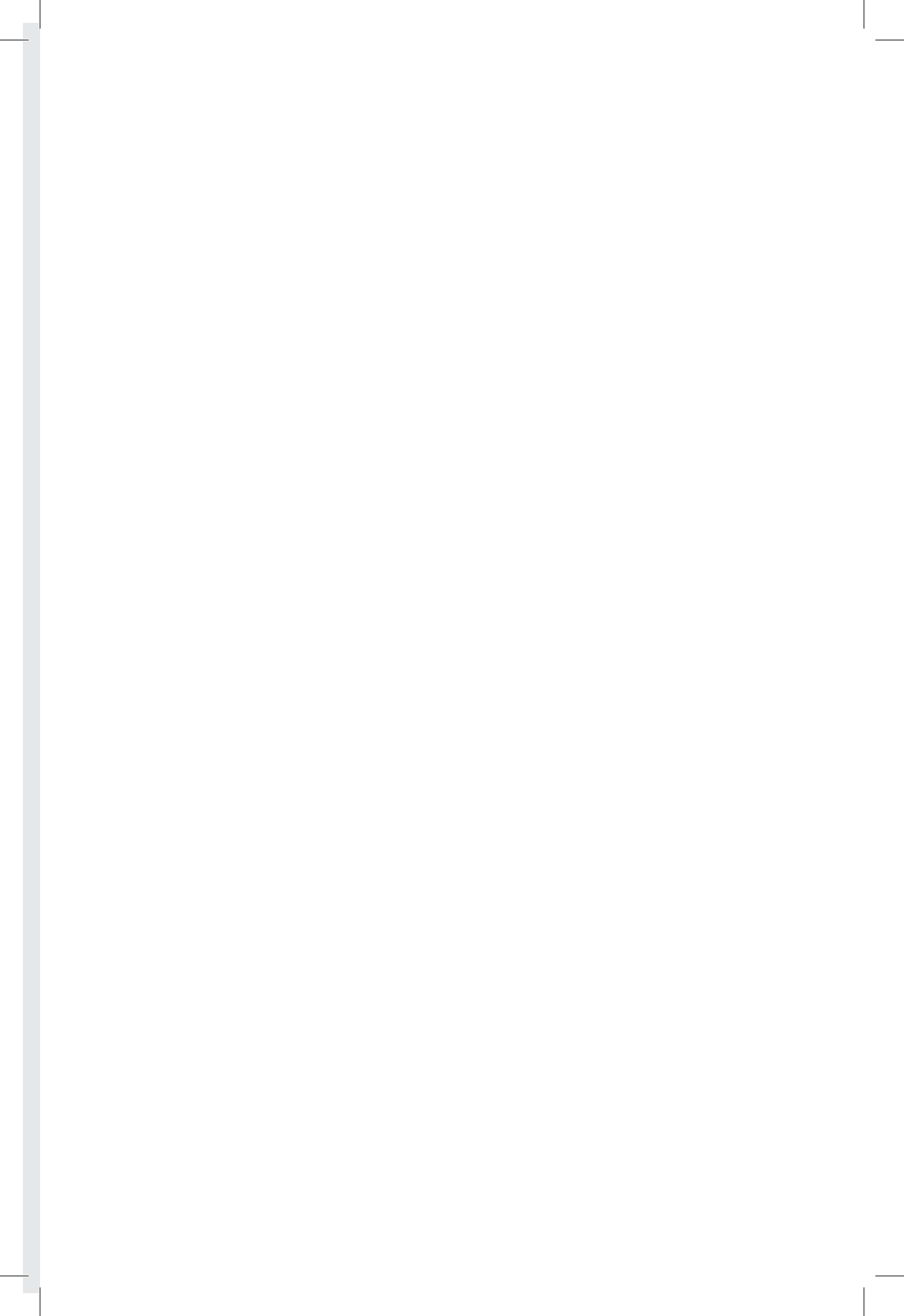

משכנות הרועים

ספר

עבודת
הרועים

אב

משכנות הרועים

עבודת הרועים

חודש אב

עובדות וסיפורים

מאמדים קצרים

בו נקבצו עובדות וסיפורים והנהגות מכרבי המשכנות
הרועים, אשר ממנו ילמדו ארחות חיים, האיך
להתרחק מהציונות ואגודות וכל אכזרייהו, ובפרט
בימינו אלה לידע

והמעשה
אשר יעשון

הדיבור
אשר ידברון

את המחשבה
אשר יחשובון

נאות הרועים

קיצור תולדות הרועים

י"ל ע"י

אהרן ראזענבערג

חודש אב תשע"ט לפ"ק

מאנסי נ"י

ספרי

משכנות הרועים

משכנות הרועים א - עד תקופת חובבי ציון תקופת
חובבי ציון - תקופת ציונים עד שנת תרפ"ב

משכנות הרועים ב - תקופת ציונים עד שנת תש"ב

משכנות הרועים ג - עד שנת תשמ"ב - מכתבים
ופסקים נגד קוק - יבואו הם ויעידו על עצמם - מי נתן
למשיסה יעקב קול קורא"ם ופסקי ב"ד

עבודת הרועים

עבודות וסיפורים והנהגות רבותינו נגד הציונות והציונים - נסדר
לפי הזארה ציטון, עם נאות הרועים - קיצור תולדות הרועים

ניסן	טבת	תשרי
אייר	שבט	חשוון
סיון	אדר	כסלו
אב	תמוז	

הגדה של פסח משכנות הרועים

משכנות הרועים על חנוכה

משכנות הרועים על פורים

ספר ההתבדלות

שו"ת עקבתא דמשיחא

תורת אמת - בענין ללמוד מרב הגון ומדפוס הגון

השבעתי אתכם - ולקוט שלש שבועות

להשיג

אהרן ראזענבערג

10 JOHANNA LN.
MONSEY N.Y. 10952
U.S.A.
(845) - 425 - 4883

איסור השגת גבול

אין להעתיק בלי רשות בין מעבודת הרועים
בין מנאות הרועים בלי רשות

ובש"כ חלקים שלימים וק"י לעשות קונטרס וספר ולקדוא
שם אחר, וכן לא יעשה

שערים • עמודים • הדפסה

113 Rutledge St. Brooklyn NY 11205
T: 718.873.5058 E: jobs@hamechon.com

מפתח

מפתח

א' אב תרס"ד

רבי אהרן האלבערשטאם זצ"ל

אב"ד צאנז - קדושת אהרן

ציונים יז

הציונות חרב הרבה ערים, גם במקום שלא הגיע המגפה הציונית צריכין לצעוק ולמחות. יז | בעיר צאנז לא הי' בנמצא [אפילו לצורך רפואה] צייטונגען או ספר בהעבראיש. יח

מגן דוד יח

צוה להוציא את העמוד מביהמ"ד. יח

א' אב תש"מ

רבי יוסף זדוק זצ"ל

ר"י נוה שלום בלוב, פורת יוסף ירושלים

בחירות יט

כל היסורים אם באו רק כדי שלא יוכל לבחור ד"י. יט | לא להיות שותפים לזרע עמלק מנהיגי המדינה, ואפילו באופוזיציע. כ | יוצא ודורש לעם ומבהיר את חומר האיסור להשתתף בבחירות לממשלות הזדון. כ | סגולה להפטר מהצבא. כ

ג' אב תרס"ד

רבי אפרים טאוב זצ"ל

אדמו"ר מנאדרון קאזמיר

ציונים כא

התיקוני זוהר שמדבר בענין ערב רב מכוון להציונים, עוד תראה מה שהם יעשו. כא | הי' אסור להתחבר עם הציונים הצרות וההריגות באו לעונש על הציונות [או בשביל ההתחברות להם]. כב

ד' אב תש"ג

רבי בן ציון האלבערשטאם זצ"ל

אדמו"ר מבאבוב - קדושת ציון

ציונות, ציונים כג

מה דעת רבינו אודות הרוצים ממלכה בא"י. כג | כמו אז בעמדינו על הירדן זה אמר בכה וזה אומר בכה ולמעשה האיך ניצלנו ע"ז לא חשב שום א' מששים רבוא, כן בגאולה העתידה נושעה באופן שלא חשב שום אדם. כה | רבים מתחכמים ומחשבים קיצים המה לא ידעו ולא יבינו פעולת ד' . כו | כמה רעות בהרוצים להתחכם ולעשות פעולות והשתדלות. כו | שה"הידאמאקעס" יגלו שם לארץ ישראל. כו | בימינו אלה נתמלאה בקשת של אשת בעל המזיגה. כח | מחשבתם ניכרת כוונתם, להכות ראשי ישראל. כט | היא ההתנגדות וההיפוך מדת יהודית. כט | יאמר מלכא משיחא משיביע אנא עליכון עמי בית ישראל מה דין אתון מתגרין בעמי ארעא למיפק מן גלותא.

מפתח

כט | וביותר צריך הכתוב לזרז ולהזהיר את בני ישראל שלא ילכו אחריהם להיות נשפעים מדיעות כוזבות שלהם • ל | הם דורכים על התורה, ושלא להניח איש כזה בבית המדרש אתה קורא חילול ד' • ל | אוי! אינם יודעים הבאחנען יובילו אותם • לה | על זה הי' כוונתי בקראי אותו צדיק • לה הרב הציוני.....לז

א שאד א שאד • לז | קוק הרצ' ימ"ש השמידו חצי העולם, לא יצאו מגיהנם • לז

אגודה.....לח
הודיע ברבים [בדייטשלאנד] דעתו • לח | אפילו דער שינאווער פעטער • לח | השלשה משפחות • לח | מצא את שאהבה נפשו בדרך החסידות "בקנאות נגד כל המפלגות" • לט | עוד כמה שנים לפני המלחמה שרוה"ק נצצה בפי אותו צדיק רבי ר' יונתן • לט | כליל הסדר בעת אמרו שיר השירים, פתח ואמר תרגומו דהאי קרא • מ | מה אומר הרבי אודות שאלת היהודים • מ | אבל על זה האופן שיקרע הים לא עלה על לב אחד [גם על המאמינים ידעו ובטחו בישועתו אבל לא באיזה אופן יהא הישועה לא ידעו] • מא | לא זו הדרך לנסוע לפלשתינא • מב

מדינתם.....מג
המדינה הי' חורבן העולם • מג | אין זה ישועת ישראל • מג | שועתם אל האלקים - בשביל אלקים גלות השכינה • מג | לא יעשה כן בישראל ולא באלה חלק יעקב • מג

עברית.....מד
הוא לשון טמא • מד | גם בדורינו יש אנשי רשע אשר עיקר רצונם וכוונתם הוא רק להדיח את נערי בני ישראל • מד | מי עור לא יראה ומי חרש לא ישמע, להודיע ולהזהיר את אחב"י רחמנים בני רחמנים חוסו נא על נפשות צאצאיכם שלא יהיו אבודים כזה ובכא • מה

דף היומי.....מו
למי שיש לו הערינג סרוח ורוצה למכרו • מו | לעוף שרצו לציידו עלה על הטשילא • מו

ו' אב תש"א
רבי מנחם פישער זצ"ל
אב"ד שארדואר

ציונים ציונות.....נ
מלה מאוסה ואסור לאמרו • נ

אגודה.....נא
קרע הסימבאל ממנו • נא

ז' אב תר"ע
רבי משה גרינוואלד זצ"ל
אב"ד ר"מ חוסט - ערוגת הבשם

מזרחי.....נב
לא רצה לדבר עוד כל ימיו עם אותו רב • נב | מעולם לא ראיתי אבא מארי כעס אלא כשדיברו ממזרחי, ציונים • נג | לא לבד שלא ישמרו שבת, אלא ישבתו ביום א' • נד | נזדרזו גדולי רוסלאנד להזהיר את אחינו בני ישראל יושבי ארץ אונגארען על הסכנה הנשקפת להם מתנועת הציונית

מפתח

והמזרחית - נו | זה ממארת לכל הנוגע לטובת בית ישראל - נו | נתן עיניו ברבינו - נו | עפ"י הנסיון הסכנה אשר חופף לדת תוה"ק לרגלי הציאניסטען והמזרחים - נו | כמו כן שאר רבני המדינה נתנו עיניהם ברבינו - נח | קול קורא הגדול משנת תרס"ד - נט | מחוץ למחנה מושבם - סא | זכו להעמיד הדת על תילה - סא

ז' אב תשכ"ז

רבי חיים יוסף דינקליס זצ"ל

בעל "אמונת יוסף" על סדר זרעים, "דעת יוסף" על סדר טהרות

ציונים.....סג

לא הלך לביהכנ"ס גם בשמחת תורה - סג | זרק הספר לאשפה - סד

התבדלות.....סה

למען התבדלות מהציונים - סה

הרב הרשעי.....סו

האם רגז פעם כ"כ על עקירת הריסות הדת - סו | בעוד ת"ח זה נמצא שם, סרו משם כל מי שהי' לו שיג ושיח עם רבני הועד הלאומי מעצמם - סז

אגודה.....סח

החורבן הנורא האחרון בישוב הישן שהולך ומתמעט לרגעים, בא ע"י אגודת ישראל - סח | פוגע בכבוד שמים - סט

י' אב תשכ"ב

רבי יוסף פאנעט זצ"ל

אדמו"ר מדעעש - שארית יוסף

ציונים.....ע

שייגעץ פושע ישראל לך מכאן - הן, הן, היית צריך להניח הס"ת פתוח ולבא לשאול אותי - ע | מי שלא יתן להקק"ל ישאר בחיים - עא | הם גרמו החורבן כל הצרות - עא | גיוואלד! זה אינו יכול להיות טוב - כפי שקבלנו מרבתינו - עא | אין זה ישועה - עב | אין זה שייכות לנו כלום - עב | עכ"פ מקום המקדש לא לקחו בשבי - עב

מדינתם.....עב

לקח את עשרים הוויזעס שהתאמץ כ"כ להשיגם וקרעם לגזרים - עב | מדינה זו תמיט חורבן על כלל ישראל - עג | "החייטני" - עג

בחירות.....עד

אם אני רב, מוכרח לצייט לי, ואם איני אז צריך לילך לביהמ"ד לקבל פנים - עד

י"א אב תרפ"ח

רבי משה העלער - סעמניצער זצ"ל

אב"ד סעמניץ

הרב הרשעי.....עה

בירך שהחיינו - עה | המכתב שכתב אביו הישיש רבי משה זצ"ל לבנו כשישב בתפיסה : - עה

מפתח

י"ג אב תשד"מ

דבי יוסף גרינוואלד זצ"ל

אב"ד ור"מ ואדמו"ר מפאפא - ויחי יוסף, שו"ת ויען יוסף

ציונים, ציונות..... עז

משכו ידיכם מע"ז ה"ציונית" - עז | ועל זה צריכין עבודה רבה, דהוא יסוד תרי"ג מצות, ובאמת הוא גלות יותר מגלות בין האוה"ע, כמה צרות צרורות סובלים שם היראים מהם - עז | והעצה לדבר מזה הרבה - עט | לרחוץ מגילולי וטינופי הכפירה הציונות ולהבדל ולהתרחק מהם - עט | ולרמוז זה אנו אומרים בכפל להיות בני חורין מהציונים שמושלים שם עתה - עט | גם אודות זה ראוי להרבות בטבילה - היות שמפעפע הדיעות כוזבות של הציונים - ועוד שכעת השיגו מדינתם - עט | לא רצה ב"שטערן" בצבעים של בלוי ווייס - פ

דרשה הסוערת..... פא

של הגאון הצדיק אבד"ק פאפא נשיא הכבוד של התאחדות הרבנים - פא בעת עצרת המחאה הענקית בניו יארק, אלול תשמ"א - פא | מי שלב יהודי לו צריך שיכאב לו כששומעים דברים כאלה, אנו מוחים נגד הרשעות אשר המדינה הקוראת עצמה ישראל עושה נגד התורה - פא | אם מאמין ב"ג עיקרים יהודי אם לאו אינו יהודי - פא | א' מ"ג עיקרים האמונה בתחיית המתים - פא | חייבים אנו לעשות מה שביכלתנו להראות שאין אנו מסכימים עם האפיקורסים החופרים קברי ישראל עליהם אומרים: ימח שמם וזכרם - פב | לזאת נאספנו כאן, להראות שאין לנו שייכות עם אפיקורסים אלה - פב | הם מראים אפיקורסיתם ואנו מראים שאנו כופרים בהם - פב | השני: תפלה - להחזיק מעמד - ולהתבדל מן האפיקורסים - פב | האבות הקדושים יביטו לצערינו - פג

חוצב להבות אש - דרשתו הסוערת..... פג

אוי להם לבריות מעלבונה של תורה - הכוונה על אלו שרואים האין מבזים התורה ולומדי התורה - פג | אסור לנו לשתוק - לישב מנגד בחיבוק ידיים (גלייכגילטיג), לא ידענו אם נפעול למעשה או לא, אבל לשתוק אסור שתיקה כהודאה דמיא חלילה חלילה - פד | הגיע צעקת לומדי תורה צדיקים וחסידים - רבנים צדיקים נדרסים - פד | מקום המשפט שם הרשע - כמה מבושה הוא, עד עכשיו ה' תפלתנו שנניצל מהגוים, היום צריכין להתפלל שננצל מגלות אצל הקוראים עצמם יהודים - פד | מוציאין תיבה לרחובת של עיר - פה | נזעקנו בצנעא ולא נענינו, נבזה עצמינו בפרהסיא - פה | אפר מקלה אויפ'ן ארון הקודש - פה | כמו שהארון הוא הבית קיבול לתושב"כ הלומדי תורה וכו' הם הבית קיבול לתושב"ע"פ - פו | ר' זירא כי הוה חזינא להו לרבנן דיהבי אפר מקלה על גבי תיבה מזדעזע לי כוליה גופאי, מהו אפר מקלה שלנו אפר של אבותינו אמותינו ורבותינו גאונים צדיקים תינוקות של בית רבן שנשחטו ונשרפו לא זמן כביר - פו | תורה, תורה חגרי שק, התפלשי באפרים, ועכשיו באו אלו הטמאים להרוג ולהשמיד הנשארו בחיים שהיו גדלים בתורה וביראה ואלו הטמאים עוקרים אותם משרשם - פו | היכי דמי מחאה - פלניא גולנא הוא דנקיט לה לארעאי בגולנותא - פז | לכן הננו כולנו מכריזים: הפושעים הכופרים הציונים הם גוזלי נפשות - פז | התורה הקדושה היא בתפיסה - פז | לא תגורו מפני איש - מצות עשה ונקדשתי בתוך בני ישראל - פח

הרב הרשעי..... פט

מפתח

אגודה.....פט

לא רצה להתפלל בביהמ"ד של אגודה • פט | לא ליהנות מהם • צ

מדינתם.....צ

גלות הקשה מכל הגליות • צ | כעת בארץ הקדושה מושלים אפיקורסים - לשנה הבאה בני חורין, לא די לשנה הבאה בארעא דישראל • צ | מקום הצדק שמה הרשע - רבותינו הזהירנו מאז להתרחק מהם • צ | החרבה ממעונותיה - מהציונים, מחמת הציונים הדרים שם כעת • צא | והבזויה מכבודה מאלו שכבוד הוא אצלם שנכנס תחת ממשלתם • צא | מי שמאמין לא יעלה על דעתו שזה ענין של גאולה • צא | אין זה זכות אלא חובה - גלותא דערב רב קשה מגלותא דאזה"ע • צא | קוין להגאולה אבל מעשה שטן הצליח לדחותה • צב

קבלת כספים.....צב

ברגש קודש ובהתלהבות עזה • צב | חייב ליתן, מה שלא עשה בשום פעם אפי' לישיבתו ות"ת שלו • צב | אפי' העני ביותר • צג

מדרשה בביהמ"ד תולדות יעקב ירושלים - בהעלותך תשי"ד • צג

ציונים ציונות מדינתם התבדלות.....צג

צריכין מאוד להתחזק שלא להמשך אחר דיעות נפסדות של אפיקורסים הציונים • צג | נתקבצו הפסולת מכל ארבע כנפות הארץ ובאו לכאן לעקור התורה • צג | וצדיק באמונתו יחיה • צד | בדיון הוא לעשות גדרים וסייגים ליסוד הזה • צה | דברי קדוש זקני כעין רוח הקודש על זמן הנוכחי • צה | הרבה נפשות נקיים נפלו ברשתם • צה | יתחברו יחדיו להחזיק בדרכי אבותינו ורבותינו בכל הדברים • צה

חינוך עצמאי.....צו

ולוהי ידוע - עדיין סכנה הוא • צו | בכל דבר יש להתבונן אם אבותיו ורבותיו היו מסכימים לדבר הזה • צז

עברית.....צז

בזכות שלא ידברו עברית נגאל • צז | גם אם הי' לה"ק • צז | להשריש בב"ב ובכנים שלא לדבר עברית • צז | המכתב לנטורי קרתא • צח | הלא מצוה להחזיק ידי יראי ד' ולומר להם תחזקנה ידיכם • צח | אשריכם • צח | גודל התועלת להפיץ דברים המחזקים אמונת דברי חז"ל • צח | אין אתם צריכים לסימן אחר ששיטתכם היא הישרה • צט | ואתה תחזה, כאלו שנוכל להסתכל בהן • צט | אני הולך רכיל מגלה סוד • צט

י"ט אב תרצ"ו

דבי מנחם נחום פריעדמאן זצ"ל

אדמו"ר מבאראן (טשערנאוויץ) - תפארת מנחם

ציונות מדינתם.....קא

עיי"ז רוע המצב הכללי גדול מאוד למען יכירו וידעו, אשר אם ד' לא יבנה, שוא, ולא כמו שמדמים הציונים • קא | זירוז אינו לרוץ אלא עם זהירות - לארץ ישראל אין לרוץ שלא יהי' חלילה ויעפילו • קב

הרב הרשעי.....קב

מפתח

הערות "קוקט" אבל לא "געקוקט" • קב

י"ט אב תרפ"ג

דבי אהרן מנחם מענדיל אייכנשטיין זצ"ל

אדמו"ר מאלעסק

ציונים..... קד

חרבן והרס הציונות - יותר מכל הכתות מלפניהם - ומלחמת גדולי ישראל נגדם • קד | עמד כצור
איתן • קה | נגד איגוד הקהילות • קו | בעיר אלעסק לא יכלו להקים בית און של אליאנס • קו |
מערכת רבינו נגד חברת בר כוכבא • קז | בעירו אמר למלאך המשחית הרף ! • קח

כ"א אב תרע"ח

דבי חיים הלוי סאלאוויצקי זצ"ל

אב"ד בריסק - חידושי רבינו חיים הלוי

ציונים..... קט

הם לא משמידים יהודים כדי להשיג מדינה - הם צריכים מדינה להשיג מטרתם שמד • קט | אם הי'
רשאי הייתי לוקח ס"ת שנשבעתי • קט | המכה הגדולה והחזקה • קט | אם יש לך זעקסערל [מטבע]
מיותר לזרקו, תן אותו לבית תיפלתם של הנוצרים ולא לציונים • קי | המשל עם המעיין שהי' חתום
• קיא | אם אתם רוצים שהרצ' ואתם ביחד תמנעו חילול שבת בארץ ישראל תשבו עם הרצ', אמנם
אם תבואו עמי, תשבו עמי בהיכל אחד, אני אין ברצוני להכיר את הרצ' לא בזה ולא בבא • קיג |
ציוני בריסק טענו לפניו: הציונות היא תריס בפני התבוללות • קיד | כשהציונים אומרים לייסד
חברת ביקור חולים כוונתם שלבסוף יהרגו אנשים ברחוב • קיד | הרצ' תינוק שנשבה: מכה זו
הציונית לא היתה עוד לעם ישראל • קיד | לולא הרעיון הציוני היו אלו חוזרים למקור מחצבתם •
קטו | בהמה "גלאט כשר" ונכשר "גואלצען" כהלכתו בכל ההידורים אם מבשלים אותה בקדירה
טריפה • קטו | הם חשודים על שפיכת דמים • קטו | לא שאם יתנו להם מדינה בתנאי של התבוללות
ג"כ יקבלו - אלא זה דוקא הם רוצים ולסלף כל ענין יהודי • קטז

מזרחי..... קיז

תשב אצלי, שאסור ליחד עמהם • קיז

הרב המזרחי..... קיז

הסתכלת עכשיו, ידעתיו לאפיקורס עוד מוואליזין • קיז | הוא אוכל בטוב • קיז | הוא כופר ואפיקורס
• קיח | כתב: שלא יקבלוהו לרב • קיח | א' אמר קוק ימח שמו • קיח | פסק: אין צריך לבקש
מחילה • קיח | אינך רצוי מהפסק, אומר לך: יש שסברו שנתחמץ ביפו ויש שס' בירושלים וכו' אבי
רבי חיים אמר לנו שהוא אפיקורס מרחם אמו • קיט

מזרחי (וראשיה)..... קיט

כמה מעלות, חסרון אחד שהוא נוטה למזרחי • קיט | מוסר אביך, הלא האב מלמדו תורה והאם
אומרת מוסר • קיט | ידענו שמזרחי חזיר לא הכרתיו עכשיו הכרנוהו - צריכין להרחיקו ולהתרחק
ממנו • קב | התנור כראוי הבונה הוא משוגע - היות שריינעס רב הי' צריכים להמתין עד שיזרוק
האבנים • קב | נעביך א אפיקורס איז אויך א אפיקורוס • קבא

אגודה..... קבא

מפתח

ח"י סעיפים הללו מה יהא עליהם. קבא | עדה נוצרית תקים שחיטה כשרה ת"ת וכו' אינו יכול למלא תפקיד של ציבור. קבא | אינה טובה בעיניו. קכב | חשבתי על דע"ת גדולי ליטא והפינאנס מהם, נוכחתי שנהפוך הוא. קכב | א"א לשבת בכפיפה עם רבנים דוקטורים שאין דרכיהם דרכינו. קכב | כיון שנעשה פארטיי אז הפאליטיק הכל. קכד | פארטיי שמחים לאיד. קכד | הלעקטער אם שיש בה טובה אם נתקלקל בהמקור אז כל העיר בחושך. קכד | כן הענין באגודת ישראל אם אמנם יש טובה בהתקבץ כולם אבל אם יתקלקל בהצענטראהל יכול לקלקל כל הקהילות. קכד

מדינתם.....קכה
חתיכת בשר שנשחט ונמלח כדין יכול להיות טריפה אם נתבשל בקדירה טריפה, אר"י דבר גדול אם מתבשל בציונות נעשה טריפה. קכה | מה איכפת לרבנו, הלא עובדים אנו אך לקיים מה שכתוב ושבו בנים לגבולם. קכה | מהרו בניך, במוקדם ובחפזון - מהרסיך ומחריביך ממך יצאו - הם עוד יצאו מכאן. קכו | מה אומר רבינו על באלפאר דעקלערציע וא"י. קכו | בלהט גדול "אנחנו מאמינים ומחכים לדבר אחר לגמרי. קכז | חרב מבחוץ שנאה קטטה מבפנים. קכז

התבדלות.....קכז
יהודי צריך לחיות שיוכל לומר בפני בי"ד של מעלה, לא הנחתי את אלו לדרוך על סף ביתי, איני רוצה שהתלמידים יראו אותם בכלל. קכז | צריכין לחשוש להבאות. קכח

חובתנו.....קכח
להודיע לגויי הארצות שאין ליהודים שייכות למה שהציונים עושים, יועיל למנוע שפיכת דם יהודי. קכה

כ"ד אב תרצ"ט
רבי שלום האלפרין זצ"ל
אדמו"ר מזואסלוי

ציונים.....קכט
מסי"נ להכריז וללחום נגד הציונות. קכט | הטוב ויפה כשהמלך צועד בראש. קכט | ממה אתם מתיראים, שיותר לא יבוא, זה אני רוצה. קל | קם מרן נסער מכסאו - נא ונא להפסיק שזה נוגע לבריאותו. קל | יותר טוב שלא תעברו כאן כי יהי' לכם בזיונות. קל | ללא פשרות. קלא | לא השתמש באתרוגי אר"י. קלא

אגודה.....קלא
גם ה' מסתייג מהרעיון של אגודת ישראל, וזאת, אף שבן דודו כ"ק מרן רבי ישראל'ניו מטשארטקוב זי"ע היה ממייסדי, דע לך ששם יש ביהכנ"ס של אגו"י הזהר והשמר. קלא | אינו יודע את גודל האיסור. קלא

מדינתם.....קלב
לקח ה"מאפע", והראה באצבעו: אתה רואה למעלה ממאה מיליאן סביב. קלב | כולם יריבו עד ביאת משיח. קלב | הלא צריכים שבת גוי! קלב

התבדלות.....קלג
קהילה נפרדת לחרדים בשם אגודת "עושי טוב". קלג | דיבר טוב אבל לא די חריף. קלג

מפתח

כ"ז אב תשל"ט

דבי וואל טייטלבוים זצ"ל

אדמו"ד ואב"ד ר"מ סאטמאר - וואל משה, דברי וואל עה"ת ושו"ת

ציונות, ציונים..... קלד

כל הפירצות והעבירות - הציונית תכריע הכל • קלד | מיום שנברא העולם לא הי' עוד מקור הטומאה כזה • קלה | קשה מכל הנסיונות • קלו | בלתי שום ספק "לולא זאת" כבר היינו עומדין אחר הגאולה • קלו | שרשרת ארוכה של הפקרת דם ישראל • קלו | האני' עם הפליטים שהטביעו המופקרים • קלו | גרמו את הרציחות - ומעמידים פני מצילים • קלז | אף אם היו מקיימים כה"ת הוא עון פלילי • קלה | הוא כפירה • קלה | אין לי שיטה • קלה | תדפיס הספר תיקון עולם קודם ספרי וואל משה שיראו שאין אני מחדש שום דבר • קלט |

אוי ואבוי למי שחושב רגע אחד שזה ישועה חלילה • קמ | אוי ואבוי כמה דם נטף מהדיקים הקודמים עבור זה הכת • קמא

הרב הציוני..... קמא

בשביל זה לבד שהתיר שמיטה ראוי לומר עליו כך • קמא | מחויבים לקללו כשמזכירין אותו • קמב

אגודה..... קמב

מרב הגה"ק שליט"א אודות הכנסיה של אגו"י! , ביאתי לעולם לגלות האמת, האגודאים מתחברים לאפיקורסים, עתה חפצים לחזור לממשלה • קמב | עוד בתחלתה בהתייסדות ראיתי שלא טוב, ויהי' חלק מהציונים • קמב | הכופרים לא היו יכולים להזיק לולא אותם שומרי תורה ומצוות המשתתפים עמם, הם היו בעוכרינו • קמג | ככה הוא האגודה • קמג | זהו האגודה, לכסות הציונות • קמג | לא תתגודדו, אם לא האגודה - ולא תשימו קרחה למת לא הי' גזירת ניתוחי מתים • קמג

על ראש האגודה..... קמד

לא שוה הוא גרוע • קמד

חינוך עצמאי..... קמה

הכופרים נותנים ס' והשאר מ' הרי "סם" • קמה | אינו מילתא דבדיחותא, ע"ז מסרו נפשיהו ממש, ע"ז ניהלו המלחמות משך הדורות • קמה

מדינתם..... קמו

להשתמש בדברים הבאים משם, ולאנחנו פשוט הדבר כי היא סחורת הציונים • קמו | זה הי' כבר הטאקטיק של המן • קמו | זאת חנוכה תש"ח • קמז | כחצי שעה דיבר שאסור לנסוע מטעמים רוחניים, ואח"כ דיבר שמטעמים גשמיים אסור לחזור • קנא | שאל אותי למה הנני דר בא"י • קנב | יותר טוב אצל הקאמעניסטן מאצל הציונים • קנב | לא כ"א יכול יכול לנסוע שם, אלא מיוחדים, כמו פייערלעשער, לתוך בית בוערת • קנג | ומפני חטאינו גלינו "לארצינו" • קנג | היום כולי עלמא מודי שאין לנסוע לשם • קנד | דברות קודש ד' בהעלותך תשל"ח • קנד | ימי התייסדות קרן הצלה • קנד | הרוצה להנצל מנסינות אינו נוסע למקום אשר שם מקור הנסיונות היותר קשים מסוף העולם ועד סופו • קנה | כל מה שבונים הכופרים, יחרב ויהרס • קנו | המדינה יכלה ויאבד • קנו | אם לא הי' עוזר להם כבר נפטרנו מהצרה הזאת • קנו | אם אשאר בא"י איני יודע אם אני באמת בא"י, על הספינה מוקף מים, מקום טהרה • קנו

מפתח

עברית.....קנז

אסור כמו עבודה זרה • קנז | מודה בכך במינוח ובאפיקורסות, וכופר בכה"ת • קנז | תלך לחוץ
"ארויס פון דאנעט" אם לאו כל הרבנים ילכו לחוץ • קנז

בחידות.....קנח

כמו שחומש זה הוא תורת אמת מסיני כן האיסור להכנס לבית המינים של הציונים • קנח | הנני
מקבל עלי להזהר שלא לומר על אף אחד שהוא עהרליכער יוד • קנט | מי הראוי למנות לשו"ב •
קנט | אודות בחירות להערי' • קס | גם בעניני ממונות אין להתאחד • קסא | זה גרוע מכל הענין
• קסא

ה' אייר.....קסב

היכן מרומז 'יום עצמאות' בתורה • קסב | הלא יום צום היום • קסב | בדורות הקודמים היו קובעים
על כך מאות ימי אבל • קסב

מגן דוד.....קסג

לסלק המגן דוד מעל מצבה • קסג | הסיר מעיל הספר שהי' עליו מג"ד, וכך הוליכו עד הביהמ"ד •
קסג | אין לענות קדיש וכו' במקום שיש דגל ציוני • קסד | שם יש עכ"פ הפסק כאן מניחים בתוך
ביהמ"ד - ועוד היא גרוע מהצלם • קסד

דף היומי.....קסה

ויחל ישראל בדף היומי ולבסוף ויצמדו לע"ז הציוני • קסה | ממתקוממים בימינך, שבאים עם
התורה שניתנה בימין • קסו

חובתינו.....קסז

לפרסם קבל תבל ומלואה • קסז | אז לא הי' מדינה • קסז | יותר נחוץ מתפילה • קסז | הם גוזרים
גזירות, אם מוחים ומרעשים, נסוגים מלהוציאה לפועל • קסט | למה נפסק מעשה דפנחס בשתי
פרשיות • קסט

כ"ז אב תש"ז

רבי דוד בהר"ן זצ"ל

אגודה.....קעב

יצא אז הגאון הירושלמי ר' דוד בהר"ן זצ"ל ועוד במחאה נמרצה נגד האגודה • קעב | קריאה
להצירים, מאת הגאון הישיש זקן חכמי ורבני הישיבות מוהר"ר דוד בהר"ן שליט"א • קעב

עברית.....קעד

כ"ז אב תשנ"ז

רבי שמואל צבי הורוויץ זצ"ל

אדמו"ר מספינקא

מדינתם.....קעז

צריכים להרחיק ולמאס מעשה וענין ממשלת הציונים • קעז | האיך יכול לקרב אל השי"ת • קעה |
קשה לומר דבר שבקדושה • קעה | אם ישלח "עיר לעטטער" לא יוכל להשאירו • קעה | המכתבים
ערב שבת • קעט | זורקו דרך החלון • קעט | זורקו תיכף • קעט | אתה רוצה ערליכע קינדער אל

מפתח

תחזיק ניירות [פאספארט] שלהם בבית • קעט | כאן אני יודע כבר שאיני מתפלל • קפ | שלא ישלטו על היהודים • קפ | פסוקי יחזקאל • קפ | אנו נשארים כאן עד ביאת משיח • קפב | רוצה בא"י המצויר מגמרא - שלא יפגום הציור האמיתי • קפב | שלא לקנות ספרים משם • קפב | א"י קדוש ביותר לנסוע לתענוג • קפב | אם מוכרח ילמוד כל יום על הגאולה • קפג | האיך אפשר לשחוק • קפג | לבי בל עמי • קפג | לא תלך בשום מקום • קפג | הספר דברי שמחה • קפד | בכל מקום שתלך • קפד | לא תחנם • קפד | גם בבני ברק ירושלים • קפד | אפילו אין הם שומעים • קפד | פשוטי כלי עץ • קפה | החקל יצחק נרעש שא' מנכדיו רוצה לנסוע • קפה

העדרפלאן שלהם.....קפה
חמשה פראצענט - וגם אלו מי מקבל פניהם • קפה | מי העושים שם • קפה

עברית.....קפו
איני יכול לשמוע לשונם בחדרי • קפו | תיבה אחת מלשונם הטמא פוגם הנפש מאוד מאוד • קפו | וכששמעתי זאת היצר לי מאוד וחרה לי עד מאוד, הלא ה' יכול לדבר עמו בענגליש ולא בלשונם • קפו | ה' מאוס בעיני וכמעט שה' בדעתי לילך לחוץ • קפו | אבל לשונם מקורו מעין נרפש מקור משחת • קפו | שלא להחזיקם בבית • קפח

חובתינו.....קפח
צריכין לרוץ • קפח | ה' צריכים לעשות פראטעסט בכל יום • קפח | היינו צריכין לילך ברגל • קפח | יקח ילדיו • קפט | שיצעקו פוי! • קפט | יש עדיין מי שעוסק בזה • קפט | המחאה הוא נגד המדינה בעצם • קפט | הנאה לשכינה הק' • קפט | ע"י מחאה שלנו אנו פועלים ועוזרים ליהודי א"י • קצ | יהודי א"י מתקיימים בזכות יהודי חו"ל • קצ | צריכין לגזור שכל הבנות מא"י ילכו לחו"ל • קצא | וראיתי יהודי א' מביא עמו כמה מילדיו הקטנים • קצא | השר הגדול ביותר ה' מחליף עם העבד הפשוט ביותר • קצא | לפרסם נגד ראש הכופרים ב"טיימס" • קצב | אם אין עושין כן הוא חילול השם • קצב | המדינה: געפערליך • קצב | אני הולך עם הסאטמער רב בכל הענין • קצג | טעות • קצג | בודאי! הציונים הולכים בדרך לא טוב • קצג | ארץ ישראל הוא גלות • קצד

הרב הציוני.....קצד
רקק כשהזכירו שמו • קצד

דף היומי.....קצד
על אלה אני בכיה • קצד | אם ה' יודע האיך שכואב לי לא ה' לומד • קצה

כותל.....קצה
כהיום בבית מדרשנו כותל מערב יוכלים לפעול • קצה

כ"ט אב תרס"ט
רבי שמואל סאלאנט זצ"ל

רבה של ירושלים

ציונים.....קצו
אינה מצוה חיובית שהלא יש השלש שבועות • קצו | מוחרם ומנודה נאלץ לישב בדד כל ימי שבתו בירושלים • קצז | מי הם החובבים את ציון • קצז

מפתח

מזרחי.....קצח
לא הסכים בשום אופן • קצח | בטעות נתן לו רשות • קצח | להפריע את הדרשה • קצח | האומר שאין לו אלא תורה אפי' תורה אין לו, תלמידי הישיבה צריכין להתאסף פעם בחדש לטכס עצות על קיום היהדות ושמירת גדריה, כמו שאר סדרי הישיבה והתמדת הלימודים • קצח
עברית.....קצט
וחכך כיון הטוב • קצט

כ"ט אב תשמ"ב
דבי אליעזר זוסיא פודטיגול זצ"ל
אדמו"ר מסקולען - נועם אליעזר

ציונים.....ד
הם גרועים מהקאמעניסטען • ד | בשום אופן לא! • ד | כל עבודתינו שלא יהי' להציונים שום אחיזה • ד | יבטל כל הענין ובלבד שלא לקבל טובה מהציונים • ד | אפילו יתנו האוה"ע לנו כל העולם כולו, אין כדאי לנו • ד | גואלים של שקר, גאולת שוא, מגביר עלינו ביותר תוקף הגלות, בכחש ובמרמה הם באים, כוונתם לעקור את התורה, גאולה זו במחיר כבד, כבר עלתה, באלפי נפשות ישראל שכבר נהרגו • ד | מלחמתו נגד ה"תרבות" בתי ספר של הציונים • ד | עיניהם צרה אם יהודי אמיתי פועל הצלת ישראל • ד | כבר קראו הטעלעפאהן מה עסק בוואשינגטאן • ד | המחוצפים! אינם שואלים אלא מודיעים • ד | רוצה לדבר בסתר • ד | כבר שמע מה עשינו לדר' קאסטנער • ד | אתם יכולים ... כל זמן שאני חי אפעול - ועמכם לא אלך • ד | האם הי' לך דוד ששמו כך וכך... • ד | רצו לעשות קבלת פנים אבל לא רציתי • ד | עם ר' עמרם בלוי הייתי יכול לשמוח • ד

אגודה.....ד
אחרי יציאתי מראמעניא ראיתי שהתחברו פרשתי מהם • ד | לא רצה ליכנס • ד | אינם פועלים כלום בישבם עם המינים • ד

מדינתם.....ד
עתידיה תורה שישתכח (ע"י מדינה הקוראת עצמה) "ישראל" • ד
התבדלות, מלחמה.....ד
בגודל חסדו וטובו כן גדלה התבדלות והרחקת רשעים • ד | כל אחד יקל מקל בידו • ד | כך עמד המשמר • ד | המלחמה ומערכה שלימה • ד

עברית.....ד
שפתינו אתנו (למה הם צריכים לשונם, כדי לומר) מי אדון לנו, רח"ל • ד | מתוך מכתב האדמו"ר הגה"צ רבי אליעזר זוסיא מסקולען זי"ע • ד | העברית הוא בכלל לאו אשר שנה ה"א - מאחר שהחפשים עשו זה לע"ז לשיטתם הכוזבת • ד | אידיש הוא לשון שמיליונים יהודים דברו הרבה מאות שנה והקדישו את הלשון • ד | אדרבה, צריכים אנו להשתדל שגם הילדים הספרדים יבינו • ד | אני מוחה נגד כל נסיון להנהיג עברית - אין זכות לשום איש לשנות - מי שירצה לשנות אין לו מקום • ד

קבלת כספים.....ט
ט

מפתח

לא מדובשך ולא מעוקצין • רט | אם לוקחים מרשע כסף או ד"א לוקחים ממנו המדות והתכונות הרעות שלו • רט | הלא זה אינו אלא החזרת הכסף שהם לקחו • רי | היה פועל ישועות ע"י קופת "קרן הצלה" • רי | אין אני מוחל לו בזה ובכא • ריא | מלבד זה ידע שיחטא בזה נגד השי"ת ונגד התנאים הקדושים שבעה"ק מירון • ריא | מעוזבי (רשעים שרוצים לעזור - מאלו) זלעפה אחזתני • ריב

חובתינו.....ריג
אינו רוצה לנסוע שלא ילחצו לחתום • ריג | כך הוא אם לא מדברים • ריג | ושמעת למה לי • ריד | בעוה"ר נמצאים גם מהחרדים האומרים שאסור לדבר עליהם כיון שדרים בארץ ישראל, רחמנא יצילנו משיטה עבודה זרה כזו • ריד | והתורה צווחת ובערת הרע מקרבך וכל זה בשעריך בשערי ארץ ישראל • ריד | עיר הנדחת, אם כי בארץ ישראל היא, צותה התורה להחרימה - בזה לא מקטרגים על בני ישראל, אדרבה בזה מעוררים רחמים • רטו | ואדרבה מפני קדושת הארץ מחויבים אנו ביותר לצעוק מרה, ובכל זאת עוד יכול להמצא חסידים שוטים האומרים שחלילה לדבר רע על הכופרים • רטו | אוי ואבוי האומרים לרע טוב ולטוב רע, עוד הוסיפו חוקים מכוערים יותר גרועים מכל הגוים, ועל אלו אומרים השוטים שאסור לדבר עליהם, ועל יראי ה' הצועקים על חלול קדושת הארץ ועוד, מותר לדבר סרה • רטו | באחד שעריך (היינו ערי ארץ ישראל) - התורה הקדושה הדגיש לומר 'ושמעת' להזהיר בזה נגד החסיד שוטה • רטז | זהו כבודה שלא להניח לרמוס קדושתה - ובזה דוחים החרון אף מהעולם - כאלו קיימו כל מצות ה' • רטז | מצוה לדבר ולעקור את שיטתם שהכניסו בעם • ריז

עברית.....ריז
משל מאלוף מהרה"ק אדמו"ר מסקולען זצ"ל על אלו האומרים שלום עלי נפשי, בני לומד עברית והכל בסדר • ריז | רבי אליעזר זוסיא אדמו"ר מסקאלען זצ"ל • ריח

ספר

עבודת הרועים

אב

היות שנתאחר חודש זו לא הגענו לכתוב כל הנאות הרועים.
ונקזה להשלימו בעזה"י במהדורא תנינא

א' אב תרס"ד

רבי אהרן האלבערשטאם זצ"ל

אב"ד צאנז - קדושת אהרן

ציונים

הציונות חרב הרבה עדים, גם במקום שלא הגיע המגפה הציונית צריבין לצעזק ולמחות

רבינו לחם הרבה נגד נגע הציונות. בספר צאנז מהרה"ח ר' זלמן לערר נ"י מאנמווערפען מביא דבעת שנתחדש רעיון הציונות וזה גרם חורבן רוחני בערים הרבה והחריב כמה בתים בכמה וכמה עירות, והגם שבעיר צאנז לא הי' עדיין נפרץ הנגע של ציונות אעפ"כ רבינו בשיטתו שצריך להוכיח את העם על זה.

נאות הרועים

חנה עלקא בתו של החסיד רבי יעקב וויינבערגער זצ"ל מדוקלא. בשידוך זה שש אביו רבינו הקדוש מצאנז מאוד על שזכה להשתדך עם נכד הגה"ק בעל נודע ביהודא זי"ע כידוע הי' הנודע ביהודא חביב ונקדש מאוד אצל הדברי חיים.

עוד בחיי אביו בשנת תרי"ז נבחר לרב העיר צאנז, הנהיג את עדתו ברמה. ובשנת תרל"ז הכריז חרם על אדם שסירב לקיים פסק דין שהוציא בבי"ד, ועקב כך ישב ששה שבועות בבית האסורים. עם

רבי אהרן האלבערשטאם זצ"ל אבד"ק צאנז המכונה בשם "קרייזער רב" (רב המחזיק), נולד לאביו הרה"ק בעל דברי חיים בשנת תקפ"ז בעיר רודניק, היה תלמידו של אביו והרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זי"ע, כמו כן הסתופף בצל הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע, והרה"ק רבי אברהם מטריסק. היה סמוך לאביו הקדוש כל הימים ולא וזה ידו מתוך ידו הקדושה כל הימים.

הרה"ק רבי אלימלך רודניקער זצ"ל דיבר לו נכבדות עם בת קדושים הרבנית

🌀 בעיר צאנו לא הי' בנמצא [אפילו לצורך רפואה] צייטונגען או ספר
בהעבראיש

בשנת תר"ם לעת זקנתו של רבינו שלחו ראשי הציונים מלעמבערג מ.ד. בערל
לעיר צאנו להפיץ שם רעיון הציוני והוא כותב בזכרונותיו שבעת בואו
לצאנו לא הי' יותר משנים או שלשה אנשים שלא הלכו בלבוש השטריימעל,
וגם לא הי' בנמצא (אפילו פאר א רפואה [לצורך רפואה]) כתבי עת או ספר שנכתב
בלשון עברית.

מגן דוד

🌀 צוה להוציא את העמוד מביהמ"ד

בשהגיע הנ"ל לצאנו ועמו המגן דוד שהי' סמל של הציונים, וחסידי רבינו
אמרו דבזה טימא את המגן דוד, וכדי להביא את התנגדותם לזה,
נמלו כולם את המגן דוד מעל הפרוכת ומכסי התפילין, ולאות נקמה על זה בא
אחד מהם בלילה וחקק על עמוד של רבינו מגן דוד, בבוקר כשראה זאת רבינו
צוה להוציא את העמוד מביהמ"ד. (נעתק בקדושת אהרן).

נאות הרועים

וקצת מדברי תורתו שהיו מפוזרים
בכמה ספרים, נדפסו בספר "קדושת
אהרן". וקצת מדברי תורתו נדפסו בספר
"מגיני ארץ" מרבי אהרן האלברשטאם
מביאלא-ביליץ נכד אחיו הרה"ק רבי
דוד מקשאנוב.

הסתלקות אביו בשנת תרל"ו מילא את
מקומו כאב"ד צאנו, אבל סירב לכהן
כאדמו"ר. מחמת ענותנותו לא רצה
להדפיס את כתבי תורתו, ושרפם באש
לפני פטירתו. נלב"ע א' אב תרס"ג ושם
מנו"כ באוהל אביו. תולדותיו ומכתביו

א' אב תש"מ

רבי יוסף זרוק זצ"ל

ד"ר נזה שלום בלוב, פורת יוסף ירושלים

בחירות

כל היסודים אם באו רק כדי שלא יוכל לבחור דיו

הנאון חכם יוסף זרוק זצוק"ל, אשר כל ימיו סבל מכאובים וחולאים לרוב, נשאל בערוב ימיו מהו דעתו בנושא השתתפות בבחירות, ענה: אם כל היסורים שבאו עליו מילדותו ועד הלום, שאינו רואה, ומשותק בידו וברגלו וסובל מהמחלה הארורה ועוד כהנה וכהנה - אם כולם באו רק כדי שלא יוכל לקום וללכת לבחור - דיו.

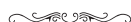
נאות הרועים

ישיבת "נוה שלום" ע"י רבי שלמה ילוז זצ"ל שנתקבל אז לשמש כרב ראשי בלוב, ומינה את רבי יוסף להיות בין המרביצי תורה בישיבה. לימים עלה לארץ ישראל והתיישב בירושלים ונמנה על רבני ישיבת "פורת יוסף", ושם בירושלים נתקרב לגדולי המקובלים ולמד מהם תורת הנסתר. גדולי ישראל רחשו לו אהבה רבה בשל גאונותו הרבה וזכרונו המופלא. היה דרשן נפלא וכולם היו צמאים לשמוע את דבריו היוצאים מלב טהור ומלא יראת שמים. כל ימיו

רבי יוסף זרוק זצ"ל, נולד לאביו רבי שמעון בשנת תרס"ט בטריפאלי שבלוב בצפון אפריקה. בילדותו החל את לימודו אצל רבי חואתו לוזון זצ"ל, ואח"כ הלך ללמוד בישיבת רבי ציון ביתאן זצ"ל ונעשה לאחד מגדולי תלמידיו. אם היותו מגיל צעיר סגיר נהור למד בשקידה עצומה, המשיך ללמוד בתלמוד תורה ובישיבה ובביתו חזר על פה על לימודיו. ואף בזמנים קשים ובעת מלחמה היה משים לילות כימים ולא פסק פומיה מגירסא. בשנת תש"ז נפתחה בטריפאלי

לא להיות שותפים לזרע עמלק מנהיגי המדינה, ואפילו באופוזיציה

היה שותף לדעת הקודש של חכמי ורבני ישיבת פורת יוסף הרה"ג ח' עזרא עמייה זצ"ל, והרה"ג ח' יהודה צדקה זצ"ל, והרה"ג ח' בן ציון אבא שאול זצ"ל שאסרו באיסור חמור לבחור בבחירות לבית הממשלה, והעירוני, ואפילו למפלגה שרבנים עומדים בראש, כדי לא להיות שותפים לזרע עמלק מנהיגי המדינה, ואפילו אם לא ישתתפו עמהם כלל אלא ישבו באופוזיציה, כי כבר אמרו בתקוני זוהר שהצדיקים היושבים ביניהם נטמאים כמומאת הנדה ה' יצילנו.

יוצא ודורש לעם ומבהיד את חומר האיסור להשתתף בבחירות לממשלות הזרין

ועם כל יסוריו ושקידתו על הלימוד היה ח' יוסף זרוק יוצא ודורש לעם ומבהיר את חומר האיסור להשתתף בבחירות לממשלות הזרין בארץ ישראל. ואפילו לאותם מפלגות הנקראות "חרדיות". (תולדות מנחם עמוד רי"ט).

סגולה להפטר מהצבא

היה אומר שסגולה להפטר מהצבא, לומר פרקי תהלים כ"ג, ל"ד, בכוונה גדולה ואחר כך להתפלל להפטר מהם.

נאות הרועים

סבל מכאובים וחולאים והי' יושב כל
כסא גלגלים אבל תמיד היה אור ושמחה
והעניק בביתו מחסה לבחורים שלא
נקלטו בישיבה. נלב"ע ר"ח אב תשמ"א
ומנו"כ בהר הזיתים בירושלים.

ג' אב תרס"ד

רבי אפרים טאוב זצ"ל

אדמו"ר מנאדרזין קאזמיר

ציונים

התיקוני זוהר שמדבר בענין ערב דב מכוון להציונים
עוד תראה מה שהם יעשו

ביום אחד מאלו הימים קרא אותי פתאום ושאל אותי - משה, הנמצאים בעירכם אנשים שאוחזים עם הציונים, והשבתי, הרבי יודע שאני זמן קצר אחרי החתונה (לפני החתונה גרתי במשעכאנאו) ואינני יודע עוד במיב אנשי העיר. הוא קרא את השמש שיתן לו את הספרים, והפסיק בהליכה ופתח את הזוה"ק ולמד אתי ברע"מ פ' נשא דף קכ"ה ע"ג עד הסוף - וגם למד אתי מאמר בס' תקו"ז שמדבר בענין ערב רב, אינני זוכר איפה המאמר בתקוזה"ק, - ואחרי הלימוד אמר לי - דאס זיי מיינט דער זוהר - די וועסט זעהן וואס זיי וועלען ארויס ברענגען - והתחיל לבכות ובכה מאד מאד זמן רב. וגם אמר לי שיהי' אצלם תערוכות זכרים ונקיבות. ספרתי את כל הנ"ל לידידי הרב [בנימין מענדעלזאהן] במוצאי יו"כ של השנה הראשונה שזכיתי לבוא לארה"ק בשנת תרצ"ז, ועל כל גזירה וגזירה ר"ל הוא מזכיר אותי שזה כוונת האדמו"ר הקדוש הנ"ל, שאני אראה וואס זיי וועלען ארויס ברענגען.

נאות הדועים

תרט"ז נהג בק"ק שעננא, ולאחר שנה וחצי עם הסתלקות אחיו הרה"ק רבי חיים מקאזמיר זצ"ל, מילא את מקומו בקאזמיר, ומשם עבר לק"ק בלוינא, נאדריזין, יאבלונא, ובסוף ימיו התיישב בפראגא סמוך לווארשא. נלב"ע ג' אב תרס"ד ושם מנו"כ. תולדותיו ואמרותיו נדפסו בספר "מאמר יחזקאל" הנדמ"ח.

רבי אפרים מייב זצ"ל אדמו"ר מנאדריזין קאזמיר בן הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע, כשהגיע לפרקו נשא את בת הרה"ק רבי נתן דוד משידלאורצא זי"ע, שהיתה צדקנית מפורסמת, ואביה התבטא פעם עליה שנשמתה גדולה במעלה מנשמת בניו הצדיקים. עם הסתלקות אביו בשנת

הי' אסור להתחבר עם הציונים הצרות וההריגות באו לעונש על הציונות [או בשביל ההתחברות להם]

הרבה עובדות שמעתי מרבותי שזכיתי להתאבק בעפר רגליהם, ורק את הענין הזה רשמתי לכם בני ונכדי וכל יו"ח עד ביאת המשיח, - שזה נוגע לעיקר האמונה ולאמונת צדיקים שהם ראו מקודם מה שיהי' בדורנו - שבדורנו נתקיים כל מה שכתוב ברע"מ הנ"ל תעינו שמה - ואם תשמעו אומרים שהצדיקים במה שהתנגדו לציונים גרמו ח"ו ההריגות בפולין ואונגארין וכו' תדעו שזה שקר ואפיקורסות - כי כפי מה שקבלתי מאדמו"ר הקדוש הנ"ל, שראיתי אצלו הרבה פעמים רוח"ק, כוונת הוזה"ק "בערב רב" ל"ציונים" - והי' אסור להתחבר עמהם - וכל הצרות וההריגות באו לעונש על החטא הזה - ואל תשמעו דברים כאלו וכפי יכולתכם תהיו מוחים נגד דבורים כאלו.

ובשם שנתקיימו בי דברי אדמו"ר זצ"ל שראיתי את הצרות "וואס זיי האבען ארויס געברענגט" כן אזכה עוד לראות בחיים בעלמא הדין מקויים התפלה של סוף דברי הרע"מ שהש"י יחזה בדוחקא דילן ויגאלנו בגאון"ש במהרה דידן ע"י משיח צדקנו אמן.

כתבתי וחתמתי בחדש טבת תשי"ב כפר-אתא ת"ו - משה מאוב

נאות הרועים

וי"ש, והתחיל לכתוב שאלות ותשובות לגאוני הדור במיוחד להגאון האדיר רבי מנחם זעמבא זצ"ל הי"ד ונעשה חליפות מכתבים ביניהם, וחותנו שהיה נגיד הבטיח לו קעסט לחמש עשרה שנה, וניצל אז ר' משה ההזדמנות ללמוד תורה באין מפריע, והסתופף בצל קדשם של הרבה צדיקים בפולין וביותר הרבה לנסוע בצל קדשו של הגה"ק בעל שפת אמת זי"ע מגור, מקום מגורו היה בעיר ניישטאט, ותוך זמן קצר נתפרסם ר' משה לאיש מורם מעם ורבים נהנו ממנו בעצה ותושיה. הי' קורא בתורה במהירות ובלא קולות אח"כ הי' בגדי רטובים.

הרה"צ ר' משה מאוב זצ"ל היה נכד הרה"צ רבי חיים מנאידוואר זי"ע, מגדולי תלמידי הגה"ק בעל דברי חיים זי"ע מצאנז, כי אמו היה בתו של הרה"ק רבי חיים זי"ע, וזקינו היה אחיו של הגה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע, הרב ר' משה נולד בפולין מטרפולין של חסידות בעיר טשעכנאוו, ורבו הראשון היה הגה"ק רבי אפרים בהגה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע וכשהיה עדיין בצעירותו כבר שקד יומם ולילה בתורת ה' טהורה בהתמדה רבה ועצומה עד שנעשה לתלמיד חכם עצום, וכשהגיע לפרקו כבר היה כלי שלם מלא בתורה

ד' אב תש"ג

רבי בן ציון האלבערשטאם זצ"ל

אדמו"ר מבאבוב - קדושת ציון

ציונות, ציונים

מה דעת רבינו אודות הדושים ממלכה בא"י

בהיות כ"ק אדמו"ר בקרעניץ, בשנה העברה, ונהרו אליו אלפי ישראל ליהנות מאורו ומנועם זיו כבודו, בתוך הבאים, באו חיים שאול"ה אחד מן החכמים יודעי העתים, ונגש אליו בבקשה אשר כ"ק אדמו"ר הרה"ק שליט"א יחזה דעת, אודות מצב העולמי בכלל ופרט, מצב אחב"י די באתרא הדין, ודי בכל אתר ואתר, ולשקול בפלם רוחב בינתו ולהביע דעתו, אודות אחינו די בארעא דישראל, אשר רצונם להיות שם לגוי ולממלכה, ככל גויי הארץ, וכלבם כן פיהם, שאומרים אשר זה דרך ישר לפני איש לילך בדרך אתם, ולהיות בסעדם ותומכי נפשם, וזה אתחלתא דישועה, ועי"ז יצמיח צדק צדיק לעדתנו.

נאות הדושים

בדבר הזה הי' בעל המופת הגדול בדורו שעולה על כל המופתים כו' של כל המנוערים ולהלדיק בהם נר חנוכת רעיונותיהם ומחשבותיהם ולהעלותו ללהב של קדושה וטהרה בכחו הכביר המשיך אליו דור הצעיר בפרט אחרי מלחמת העולם הראשונה שהפושעים מכל המינים ובפרט ובמיוחד הציונים ימ"ש גנבו נערי בני ישראל מחיק אמותיהם ואבותיהם והפילם לרדת שחת והבתי מדרשות נתרקנו וירד פלאים

רבי בן ציון האלבערשטאם זצ"ל אדמו"ר מבאבוב בעל קדושת ציון בן הרה"צ רבי שלמה מבאבוב בן הרה"צ רבי מאיר נתן בן רבינו הקדוש מצאנז. חתן דודו הרה"צ רבי שלום אליעזר מראצפערט זצ"ל.

הכלל ישראל מכיר טוב יש לו הכרת הטוב לאדמו"ר מבאבוב הקדושת ציון (א) בשביל שהחזיר הרבה בחורי ואברכי ישראל לחיק אבינו שבשמים.

כד עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים

ויהי כשמוע רבינו הקדוש דברי האיש הזה, - אמר לו הסכת ושמע: אשכילך לאורך דעתינו בזה הענין בכלל ופרט, - ע"ד ששאלת ממני לחוות דעתי ע"ד אחינו בני ישראל הנתונים בצרה ושבי' במצור ובמצוק רח"ל, מה אומר ומה אדבר, מרוב צערי דברי לעו, על שבר בת עמינו, המקום ירחם במהרה ויוציאנו מאפילה לאור גדול ומשיעבוד לגאולה, וע"ז כלות עינינו ומיחלות כל היום וכל הלילה, בגלות המר הזה, מתי קול התור נשמע בארצי, על יד איש בן פרצי, ונשמחה ונגילה.

אמנם בדבר ששאלתי אותי, אם דעתי נוטה, לכת הקטני דעת הפחותים הסוברים, כי קרבה ישעותנו בזה שנעבוד עבודת אדמה, בארץ לא זרועה ארצינו השממה - או בזה שנלך בכח גדול בלחמה וביד חזקה, ליקח כל ארצם מידם, למען הקים שם להיות לגוי גדול עצום ורב.

לא מחכמה שאלת ע"ז, ולא זו הדרך ישכון אור, והמה תעו במדבר בישימוך דרך עיר מושב לא מצאו, וישועתנו היא נעלמה, מאת ד' היתה זאת היא נפלאת בעינינו, ואין אתנו יודע עד מה, באיזה אופן תבא הישועה.

נאות הרועים

בהגדה אצל מעשה ברבי אליעזר על תיבת "יהושע", ר' יחזקאל דוד הבין שאביו מחפש איזה בחור בשם יהושע, שאל את אביו יהושע צאנזער רמז לו אביו, לא, יהושע קשאנווער רמז לו, לא, יהושע יארדאנאווער רמז לו הן! הסתכל ר' יחזקאל דוד לראות אם מוצא אותו, והיות שלא ראה אותו שאל בקול "יהושע יארדאנאווער" אבל אין קול ואין עונה. בחור א' היות שראה שרבינו מחפש אותו, רץ להאכסניא של יהושע וראה אותו מתגולל במטה נאנח מכאב השן, ויש לו פיבער ולחייו נפוח. הבחור רץ מהר בחזרה לבית המדרש לרבינו למסור לו, רבינו ישב בהשקט

התורה והמצות, הופיע כמלאך מושיע ממרום שהתאזר עוז בגבורים הקים דור חדש אשר לא ידע השכלה וציונות אלא תורה ועבודה ויראת שמים וחסידות, נראתה דוגמת תחיית המתים, נתרבו הבחורים נתמלאו בתי מדרשות, גדלו אברכים לשם ולתפארת. בכל מקומות גאליציא היו סניפים משיבת עץ חים דבאבוב. (עיין הקדמה לקדושת ציון).

על ליל הסדר באו כל הבחורים מכל המקומות, בשנה אחד קרוב להמלחמה הי' לערך תשעה מאות בחורים ובתחילת הסדר אחר קידוש שאל רבינו לבנו ר' יחזקאל דוד בהראותו

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים כה

כמו אז בעמדינו על הירדן זה אמר בכה וזה אומר בכה ולמעשה האיך ניצלנו
ע"ז לא חשב שום אי מששים רבוא

כן בגאולה העתידה נושעה באופן שלא חשב שום אדם

והנסיון מעיד ע"ז, כבר היו לעולמים, בגלות מצרים, והי כאשר נטה ד' עלינו
חסד ויוציאנו משם, אז בצאת ישראל ממצרים, היו נתונים בצרה ובשביה
אשר אין למעלה הימנו, כי אין דרך לנשות ימין ושמאל, לחזור אי אפשר, כי וירדפו
מצרים אחריהם, ומלפניהם בודאי אי אפשר, כי זה הים גדול ורחב ידיים, ולצדדין
ג"כ לא יכלו לילך בארץ ציה ועיף ושם נחש שרף ועקרב, וממש סגר עליהם
המדבר, עד אשר אמרו כולנו אבדנו, - בכל זאת האמינו בנפלאותיו אשר עשה,
וידעו כי גדלו גבורותיו של הבוית"ש המנהיג עולמו בחסד, שהרי הם היו דור
דעה, וישימו באלקים כסלם, שבודאי יחיש ישועתם מתוך צרה מצוא רוחה.

נאות הרועים

זמן רב, וכשמזמן לזמן עלה בלבו ח"ו
איזה מחשבה לא טוב על ידיהם, נראה
דמות דיוקנו של רבו, כשהוא מסובב
עם תשעה מאות בחורים, ומה דאגתו
"היכן נמצא יהושע, איפה נמצא יהושע,
האיך הוא מרגיש, מה נעשה עמו, לא
ממשיך הסדר על כל המאות בחורים
... תן ליהושע אספערין... ושהוא
יכסה בטוב חם.." אז בהחושך בבור
של נחשים ועקרבים, לקח האספערין
האמיתית, ומכסה את עצמו היטב בחם,
מיט "ווארעמע יודישקייט" חמימות
דקדושה, והמחשבות כוזבות וסס של
הנחשים פורח.. כך עבר ימי החושך
והבהלות ונשאר יהודי חרד.

(ב) על הניגונים היקרים שנתן לכלל
ישראל, ששוררים אותם ומחיה בהם.

לא המשיך בהסדר, מחכה לשמוע מה
נשמע אצל יהושע יארדאנאווער הבחור
בא מהר בחזר ומסר מה עם יהושע, צוה
רבינו להבחור שילך לדירת רבינו ויקח
משם אספערין ליתנו ליהושע ויאמר לו
שיתכסה בטוב. הבחור עשה שליחותו
בזריזות ומסר ליהושע מה שאמר רבינו,
ורבינו לא המשיך הסדר עד ששמע מה
נעשה עמו, וזה הקיל מכאוביו ונתון לו
חיות חדשה.

לא ארכו הימים כמה שנים אחר
כך חושך ירדה לעולם, ויהושע נמצא
בהלאגער מסובב עם פרייע יונגען
נחשים ועקרבים הם הציקו לו והתלוצצו
ממנו, למה אתה מדקדק במצוות כל
כך, הלא במילא אכלת כבר טריפות
ועוד ועוד ליצנות דברי חידודין, והוא
נמצא עם נחשים ועקרבים בכפיפה אחת

והיו מהם אשר בלבם דימו, שהישועה תהי', שיתהפך לבבם של המצריים, ולא יוכלו להצר לישראל, ומהם אשר סברו שבוה יהי' לנו ישועה ונס, שנלך במדבר, ולא יזיקו לנו הנחשים ועקרבים, אלה וכאלה רבות מחשבות בלב איש, אבל ועצת ד' היא תקום, בישועה גדולה שלא עפ"י דרך הטבע, מה שלא עלה על לב שום אחד מהם אופן כזה, מהמצמיח ישועות, אשר בני ישראל יעברו ביבשה בתוך הים, כי מי גבר אשר יעלה על לבו לחשוב מחשבות כאלה והשי"ת ברוב רחמיו אמר, יען חשבתם אופן ומבוא לישועה, בזאת תדעו, כי בשובה ונחת תוושעון באופן ומקום אשר לא יעלה על לב לעולם, ובקע ים ויעבירם ויצב מים כמו נד.

❧ רבים מתחכמים ומחשבים קיצים המה לא ידעו ולא יבינו פעולת ד'

וגם היום יוושעו מפיד שוכן מרומים על דרך זה, - אף כי רבים מתחכמים ומחשבים קיצים לאמר מתי תנחמנו, אבל המה לא ידעו ולא יבינו אל פעולת ד', כי ישלח עזרו מקודש, באופן הנעלם ונסתר, וכבוד ד' הסתר דבר, והישועה תבא שלא עפ"י דרך הטבע, אשר אין איש שם על לב כלל, ומקרא מסייע, כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שהנפלאות יהיו עד"ז, כמו שהי' בגלות מצרים, היפך ממה שדימו בנפשם, כן יוסיף ד' להפליא עמנו, ישועות ונפלאות, אשר אין לנו שכל לכוון אל המטרה.

❧ כמה רעות בהרוצים להתחכם ולעשות פעולות והשתדלות

ועתה בין תבין את אשר לפניך, כמה רעות במגורם בקרבם, אותם הרוצים להתחכם, ועושים פעולות והשתדלות לקרב קץ הישועה, ויכל בהבל ימיהם ושנותם בהלה, ואנחנו בשם ד"א נזכיר, לקרוא בשמו ולעבדו שכם אחד, כי שומע אל אביונים ד' ואת אסיריו לא בזה, ויוציאנו למרחב יחלצנו כי חפצנו בו. (כרם שלמה, נדפס ברשות).

❧ שה"הידאמאקעס" יגלו שם לארץ ישראל

העוברא דלהלן שנמסר מאת הגאון אב"ד דאברא ז"ל סיפרו כ"ק אדמו"ר זצ"ל

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים בז

בעיר טשעבין בסעודה שהי' בא' מדהשעה ימים קודם תשעה באב. קודם שנתגלה הבעש"ט הקדוש זי"ע, היה רגיל לילך בנלות, היה נוסע במדינות וכפרים פעם בא לבית מזיגה א' כשראה האשה של בעל מזיגה הצורה של הבעש"ט שהיה מאיר, רצתה לבעלה לבשרו שבאה לכאן איש קדוש, שצריכין לקבלו לפי כבודו, רץ הבעל הבית להבעש"ט ושאלו ביראה: מה הוא צריך, וענה הבעש"ט שצריך חדר מיוחד, ובקשתו נתמלא תיכף.

בלילה, כשרעש של הבית מזיגה הלך לו נשמע מן החדר מיוחד קול יללה, האשה פחדה ואמרה לבעלה, עבירה גדול עשינו, שכחנו כל היום מן האורח הקדוש, ובוודאי כעת הוא רעב מאוד, והלב כואב לו ומפני כך בוכה הלך תיכף הבעה"ב ונתן לפני האורח לטעום, והאורח עמד מן הארץ וטעם קצת, ואח"כ ישב והתפרץ בבכיה נוראה, טענה האשה לבעלה, מסתמא אין להאורח פרוטה א' לשלם לנו לכן הוא בוכה על מר גורלו, לכן עצתי, תכנס אצלו ותאמר לו שאנו לא נבקש ממנו כלום ועוד ניתן לו צידה לדרך. נכנס הבעל הבית להאורח ואמר אות באות כמו שצוה לו אשתו, אבל האורח עוד לא קם ממר בכיתו, התחזק הבעל הבית ושאל להאורח למה הוא בוכה כ"כ, ענה לו האורח: "תדע, שמקודם ישבו אבותינו בארץ ישראל, והיה לנו בית מקדש בירושלים, הכהנים עשו עבודתם הקדוש והלויים שרו, וכל ישראל עמדו במדרגה גדולה, אבל מפני עונותינו גלינו מארצינו והלכנו לגלות, הבית המקדש נחרב, וכל בית ישראל מפוזר ומפורד בין העמים כמו כבשים בין זאבים, לכן אני בוכה ומתפלל, שהשי"ת אבינו שבשמים ירחם עלנו, משיח צדקנו יבוא ויגאלנו מהגלות ויהי' הגאולה שלימה במהרה".

הלך בעל הבית וסיפר כל המעשה לאשתו, כששמע אשתו כל זאת, כמעט נפלה לחלשות, ותקע כפיה ובכתה ואמרה לבעלה "אזא בראך אזא אומגליק!" "נא תרחם על יחבנו ועל כספנו, תתן לאיש הקדוש האורח "מטבע הגונה" אל תצמצם, ויפסיק מלהתפלל על משיח, שאיך נעזוב פתאום, הבית מזיגה, ונסע מהשכנים ונסע מרחק רב למדינה נכריה, טוב יותר שמשיח ישב על מקומו ונניח לו במנוחה".

הלך הבעל הבית עוה"פ להאורח, וחזר לפניו כל הפומון שאמרה אשתו, האורח

כח עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים

שמע בנחת מה שאומר עד שסיים, ואח"כ ענה לו האורח: אמת שכעת אתה שבע רצון מהשכנים הגוים שלך, ואתה יושב עמם במנוחה, אבל האם לא שמעת, מ"היידאמאקעס", הרשעים הרוצחים ששונאים את היהודים מפני שאנו שונים מהם, ואנו מרחוקים מהם בתכלית הריחוק, לכן כל פעם הם באים פתאום ושוחטים ושוללים באין מפריע, לכן כבר יותר טוב שיבא משיח צדקינו ויוציאנו מהגלות לעולם, ויוליכנו לארץ ישראל, כדי שהרוצחים והגזלנים ה"היידאמאקעס" לא יהיה להם שליטה עלינו.

בעל הבית רץ בחזרה לאשתו ומסר לה בבירור מה שהסביר לו האורח, אבל אשתו עוד לא נחה, ודרשה מבעלה שילך להאורח הקדוש ויאמר לו, שאמת ונכון שמה"היידאמאקעס" גם הוא מפחדת מאוד, אלא שיש עצה הפוכה, להתפלל שה"היידאמאקעס" יגלו שם לארץ ישראל, והיא והבעל ישארו כאן עם הפרנסה שיש להם עכשיו, כששמע הבעש"ט הקדוש זי"ע דיבורים אלו, נרעד כל גופו ואמר: כבר די עם התבודדות! צריכים לעשות דבר מה להעולם, אם יהיה אלוקים עמדי, אעמיד תלמידים, ואשלחם כאן להארענדארן הנדחים, ללמודם האיך להשתוקק להגאולה.

וסיים כ"ק מרן אדמו"ר זצ"ל הי"ד בדמעה על לחיו:

בימינו אלה נתמלאה בקשת של אשת בעל המזיגה

"בימינו אלה איז דערפילט געווארן די בקשה פון די אידענע, די ציוניסטן, א חברה פושעים און הפקר יונגען וואס רודפ'ן אין האסען ערליכע אידן, און ווילען אז דאס אידישע פאלק זאל אויסזעהן רח"ל ככל הגוים, זיי זענען געגאנגען קיין ארץ ישראל, אין דאס עכט אידישע פאלק, די חרדים אין שומרי תורה, איז ווייטער געבליבען אין חוץ לארץ צואווארפן אין פארשפרייט ד' ירחם במהרה". [בימינו אלה נתמלאה בקשתה של אשת בעל המזיגה, הציונים חברה פושעים אנשי הפקר שרודפים ושונאים יהודים היראים, ורוצים שהכלל ישראל יהי' רח"ל ככל הגוים, הם הלכו לארץ ישראל, והכלל ישראל האמיתי, החרדים שומרי תורה נשארו מפורד ומפורד].

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים כמ

מחשבתם ניכרת כוונתם, להכות ראשי ישראל

כשהציונים הדפיסו א' ב' והיו בלא התגין על האותיות שבאו עם תגין בראש האותיות, כפי שמקובל, אמר רבינו, מחשבתם ניכרת מתוך מעשיהם, "שכוונתם להכות ראשי בני".

ווען די ציונים האבען ארויסגעגעבן פון זייער דרוק א צוגעפוצטען פארעם צו די א"ב, איז עס געווען אן תגין אויף די שפיץ פון די אותיות - עס האט געפעלט די שפיצען וועלכע זענען מקובל מאבות אבותינו מדור דור.

האט רבינו דערויף געזאגט, אז ס'איז מחשבתם ניכרת מתוך מעשיהם, "זייער כוונה איז צו האקען די קעפ"!

היא ההתנגדות וההיפוך מדת יהודית

גם צפור מצאה בית ודרור קן לה. תיבת מצא"ה יש ב' במסורה דין ואידך ואם לא מצאה ידו די השיב לו (ויקרא כ"ה). הנראה לרמז בזה, כי הנה בימינו אלה קמו להם בני בליעל הפורקים מעליהם עול התורה ועול המצות ומדיחים את בני ישראל להיות ככל הגוים לבנות להם ממשלה עצמית ומדברים על לבם [של בני ישראל] שזהו תכלית הגאולה. - אבל גלוי וידוע ששקר בימינם, וכי היא ההתנגדות וההיפוך מדת יהודית, והם הם אותם הפורשים מצודתם בכל המקומות אשר דרים שם אחב"י להעבירם מעל חוקי התורה"ק, והשחיתו והתעיבו כרם חמד בית ישראל.

יאמר מלכא משיחא משיבוע אנא עליכון עמי בית ישראל מה דין אתון מתגרין בעמי ארעא למיפק מן גלותא

ועיין בתרגום שיר השירים (פרשה ח' פסוק ד') על הפסוק השבעתי אתכם בנות ירושלים, יאמר מלכא משיחא משיבוע אנא עליכון עמי בית ישראל מה דין אתון מתגרין בעמי ארעא למיפק מן גלותא וכו' אתעכיבו פון זעיר עד דישצון עממא די עלו לאנחא קרבא לירושלים ובתר כן ידכר לכון מרי עלמא רחמי צדיקא ויהא רעוא מן קדמוהי למפרקכון. ע"כ לשונו הנחמד. - והוא עפ"י

דברי הגמ' בכתובות (דף ק"א) שהשביע הקב"ה לישראל שלא ידחקו את הקץ.

וביותר צריך הכתוב לזרז ולהזהיר את בני ישראל שלא ילכו אחריהם להיות נשפעים מדיעות כוזבות שלהם

ויש לרמוז הענין במסורה הנ"ל, שהפסוק אומר, גם צפור מצאה בית, היינו כנסת ישראל שנמשלה לצפור, כאו"ל עה"פ ואת הצפור לאת בתר (בראשית ט"ו) כשיזכו לגאולה ולעלות להר ציון, אז ימצאו בית ונכון ונשא בנוי לתלפיות, כמו שכתב רש"י (סוכה מ"א ע"א) כי מקדש העתיד שאנו מצפין בנוי ומשוכלל הוא יגלה ויבא משמים שנאמר מקדש ד' כוננו ידיך (והוא ממדרש תנחומא), רק ודרור, המה הרשעים החפשיים הרוצים להיות חפשי מן המצות ודרור יקרא להם, הם רוצים לבנות להם הקן כמו הצפור דרור שבוגית לה קן ממעשי ידי', - כמו כן הם דוחקים את הקץ ורוצים לבנות להם קן ומשל' ע"י עצמם, - וביותר צריך הכתוב לזרז ולהזהיר את בני ישראל שלא ילכו אחריהם להיות נשפעים מדיעות כוזבות שלהם - לזה אמר: ואם לא מצאה ידו, פי' אם עדיין לא זכו ישראל לגאולה שלימה ואמיתית, לא יעלה על דעתם לעשות כמעשה הצפור דרור ולבנות להם קן ע"י עצמם, רק די השיב לו, שדי להם שישבו בתשובה שלימה, כי אין הדבר תלוי אלא בתשובה (סנהדרין צ"ז ע"ב), ואם רק יעשו תשובה אז גם צפור מצאה בית, כי יגאלנו ד' גאולה שלימה ויתגלה בית המקדש בנוי ומשוכלל משמים. (קדושת ציון, חלק ב', דף צ"ב).

הם דורכים על התורה, ושלא להניח איש כזה בבית המדרש אתה קורא חילול ד'

באותו תקופה הי' הפולישע קאנגערס מלא מכל מיני פארטייען. כל פארטיי העמיד קאנדידאט שיבחרו אותו. הציונים העמידו קאנדידאט משלהם א' מעיר גריבוב. הם גם העמידו א' שיסע ממקום למקום וישתדל לבחור באותו רשע, הלה הי' משכיל פאליטיקאנט בשם דאקטאר 'בעזין' מעיר קראקא, רשע מפורסם וכופר בעיקר, הוא נסע מעיר לעיר ונשא נאומים לפתות מעם בני ישראל לבחור בקאנדידאט שלו.

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים לא

העיר טשענסקאווין הי' סמוך לעיר באבוב, והי' שייך לגלילות באבוב. תושבי' הי' אנשים פשוטים הם היו מקושרים לעיר באבוב ולכ"ק אדמו"ר הקדושת ציון זצ"ל, בניהם הי' כבר חסידישע בחורים ותלמידים מכ"ק אדמו"ר מאבוב זצ"ל.

דר. בעזין הודיע שרוצה לבא לטשענסקאווין לדרוש בבית המדרש של העיר, תושבי' לא ידעו הרבה לא תמכו בציונות ולא לוחמים נגדה, א' רוצה לבא לדרוש, מהיכי תיתי יבא, וקבעו זמן מתי יבא.

לבחורי העיר לא הי' ניחא להם כל זה כיודעם שרכותינו ובתוכם רכס האידך הם מתנגדים להציונים ושיטתם, ואיזה חורבנות יבא ע"י ליהודים. נסעו לבאבוב וסיפרו לרבה כל הענין, ושאלו אם הם יפריעו זה או לא, ענה רבינו, "אתם כבר תדעו מה לעשות".

הבחורים הבינו מה שכ"ק אדמו"ר ענה, והחליטו לעשות אודות זה.

כשהגיע יום המוגבל שהלה צריך לבא הי' יום חורף קר יום ה' קודם צהרים, הכל הי' מכוסה עם שלג, הבחורים הסבירו להילדים מי הוא הר"ר בעזין, ואין להניחו לדרוש בביהמ"ד בשום אופן. הבחורים יעצו להילדים שקודם ידלקו הרבה נרות בביהמ"ד (כידוע ילדים אוהבים מאוד לשחוק עם אש, והילדים עשו זאת בחשק גדול), אח"כ נתנו להילדים פאפריקע ושאר תבלין חריפים ליתן על הנר ומזה בא ריח לא נעים, כשהמתפללים צעקו על הילדים שיכבו הנרות, הביאו הילדים עמערס עם מים והתחילו לכבות הנרות. הנרות דאו היו מחלב ומהחלב ביחד עם התבלינים נתעצם ריח רע מאוד. מהנרות שנכבו יצא עשן עב, והנמצאים שם הרגישו כמו שהם נעשים נחנקים, נוסף לזה הי' שם כמו אחר פארפלייצונג מרבויו המים, לא נשאר ברירה ועם הקור הגדול הוכרחו לפתוח החלונות, הילדים הלכו לחוץ והתחילו לזרוק שלג מתוך החלונות. אחר כל זאת צוו המתפללים להילדים שיסדרו הבית המדרש. הילדים הניחו כל הספסלים להצד והניחו הביהמ"ד במצב כזה.

אחר כל זאת נתנו הבעלי בתים על לבם הלא דבר הוא זה אינו סתם משחק ילדים, זה הי' בחשבון אונטערגעשטעלטע אקציע כדי שלא להניח

לב עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים

הציוניסטישע קאנדידאט לבא לדרוש, אבל כבר הי' מאוחר להעמיד בחזרה הכל על מכונו.

בתוך כך הגיע דר. בעזין והאפיציעלע לייט קבלו פניו בבושת פנים, ומסרו שהיום הי' מהפכה בביהמ"ד הילדים עשו שם חורבן, לכן אין לו מקום איפה לדרוש.

דר. בעזין הבין כל הענין, ולא הראה שום התפעלות והלך לשם והעמיד עצמו בפני הביהמ"ד מבחויץ, ואנשים העמידו עצמם סמוך לו ונשא דרשה קצרה "אני מבין שאין אני מקובל כאן, ואתם תבחרו לקאנדידאט אחר, ווינמיש איך אייך הצלחה", ובוזה נסע מהעיר.

הבעלי בתים מצאו עצמם מבוזים, היו להם זה בזיון גדול הם הסכימו שיבא, וכעת הי' לו קבלת פנים כזה.

בפנים זועפות התכנסו הבעלי בתים לראות מה לעשות אודות זה, והחליטו שתיכף למחר ערב שבת בבוקר ילך ל. ב. לבאבוב לכ"ק האדמו"ר למסור לו מה הי' כאן.

בך הוה הלה נסע לבאבוב ונכנס לרבינו והתחיל למרמר אני רוצה למסור שהבאבוב'ער בחורים עשו חילול ד', הם ביזו כל תושבי העיר, הם הפכו הביהמ"ד כדי שלא יכנס הקאנדידאט דר. בעזין. אני מבין שאין אנו בוחרים אותו, שאין אנו שייכין לכת דילי, אבל עם בזיונות לא להניחו בביהמ"ד הוא חילול ד' גדול.

שאל אותו רבינו, מה היית עושה אם הי' בא "דבר אחר" לבית המדרש, ענה הלה ברוב תמימותו, הייתי לוקח מקל והייתי גורש אותו.

אומר לו רבינו א"כ איני מבין אותך, הלא זה עשו הבחורים שלי, 'דבר אחר' רצה לבא לבית המדרש לקחו מקל עשו פעולות שלא יבא, ואתה עוד קורא זאת חילול ד'!!! וכה חזר רבינו כמה פעמים "אויב ארויסטרייבען א דבר אחר איז נישט קיין חילול ד', פארוואס זאגסטו אז מיינע בחורים מאכען א חילול ד'!!!"

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים לג

רבינו התרגש מאוד על שיש טענות, כשעוכר ישראל עם דיעות כוזבות ושיטות ציונות, שכל מגמתו הוא לעקור התורה חלילה, לא הניחו במקום קדוש - בית המדרש.

רבינו אחז חומש שהי' מונח לפניו על השולחן, ועמד ממקומו, ופסע לאותו איש, רבינו כרע עצמו עד סמוך לארץ באווחו החומש סמוך לארץ והכריז ר' ל. טרעט ארויף אויפ'ן חומש, הלה נתבהל מאוד ואמר "חם ושלום איך וועל נישט טרעטען דערויף פאר קיין שום געלט".

אומר לו רבינו ברגש קודש אינך רוצה לדרוך על החומש, שאתה סוכר שאסור לדרוך על התורה. הם דורכים על התורה, ושלא להניח איש כזה בבית המדרש אתה קורא חילול ד', נמצא שמותר לדרוך על התורה, אם כן דרוך על החומש.

ר' ל. התחיל להכיר מה שאומר רבינו, והתחיל להתנצל עם בכי על טענותיו שמקודם.

אבל רבינו התאונן שיהודים אינם מבינים שהם חברה כופרים ומינים ואסור להיות עמהם שום שייכות. אסור להניחם להכניסם בבית המדרש, אדרבה צריכים להחזיק אלו שאין מניחין אלו להיכנס, מלזעוק שהוא חילול ד'.

מזה שרבינו התאונן כל כך ומהבכי של הלה נשמע בחוץ שיש דברים בגו בפנים שלא כרגיל, ונכנס בנו הגדול רבי שלמה ומצא רבינו עוד כורע עם החומש בידו. רבינו נתרגש ונתכאב כ"כ שהזיק אותו למצב בריאותו, וקראו תיכף להדאקטער שצווה תיכף שהלה יעזוב חדר רבינו, כדי שרבינו יכול להתישב ברוחו. אח"כ לקח הדאקטער הבלוט-דרוק והראה שהוא גדול מאוד, הדאקטער ובנו רבי שלמה הוליכו רבינו להקנאפע היכן שרבינו הוכרח להניח עד סמוך לכניסת שבת.

הפושע ישראל דר. בעזין לא שתק על המפלה ובזיון שהי' לו וכל הפארטיי שלו, וחקר שמות הבחורים ומסרם לערכאות בעלילה גם ושקר שרצו לשרוף ח"ו את הבית המדרש. הערכאות לקחו הבחורים ונתנם בבית הכלא.

לד עבודת אדמו"ר רב"צ מבאבוב הרועים

אביהם של הבחורים היו אובדי עצות, לא די שסכלו בזיונות ממה שעשו בניהם עוד יושבים הם בתפיסה, הלכו לרבינו ב"געוואלד" צרה גדולה יש לנו, ואין יודעים מה לעשות נגד התלונה קשה שיש עליהם בערכאות, וביקשו מרבינו שיתפלל עליהם.

רבינו ברוב חכמתו, צוה להם שיקחו אדוואקאט, ושיוציאו התלונה מבית המשפט זה לבית משפט יותר גבוה בעיר אחרת, והם יטענו שכידוע יצאו קול קורא'ס מגדולי ישראל כמו האדמו"ר מבאבוב* ואדמו"ר מבעלז ועוד

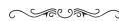
* ב"ה י"ג מרחשון תרצ"א באבוב יע"א

אחב"י אתם קרבים היום לבחירת הסיים והסענאט אם אמנם ידוע ומפורסם לפני כל יודעי דת תוה"ק כי מחויבים אנחנו לדרוש בשל' המלכות ואין הדבר דורש ארוכת דברים והסברות רק למען לחזק ידכם באתי עד הלום לעורר אתכם שתתנו דעותיכם על הליסטע של הסאנאציע הוא נומער 1 הביטו וראו מי בראש הליסטע הזאת הלא הוא האדון המארשאל פילסודסקי יר"ה, הוא הגבר הוקם על להעמיד מדינתנו על כן חזק ולהעלותה על במותי ההצלחה המאושרת ולהיטיב לכל יושבי' בלי הבדל דת ולאום וכל הנושאים דגלו הולכים בעקבותיו, ובכן מחויבים אנו עפ"י דעת תורה ודעת נוטה לתת דעותינו על הליסטע הזאת(*), ובטחוני חזק כי דברי אלה יכו שורש בלבבכם ותמלאו חובתכם

בלב ונפש חפצה דברי הדורש שלומכם וטובתכם ומחכה להרמת קרנכם במהרה,

הק' בן ציון הלברשטאם

(*) כידוע העמידו הציונים בכל פעם רשימה משלהם, שיבחרו בנ"י בהם, וכמובן שגדולי וצדיקי הדור עמדו כנגד, ואמרו שאין לבחור על ליסטע שהעמידו יהודים לעצמם יהי' איזה פארטיי שיהי'. ועיין גם בקדושת ציון פ' יתרו שגדפס שם דרשה שאמר כ"ק מרן אדמו"ר זצקו"ל הי"ד בעיר טארנא בשנת תרצ"ה, יעווי"ש בסופו בד"ה ומדי דברי.

נוסף על זה עמדו כת עריצים ומורדים ויעשו להם אגודה אחת להרוס ולבטל את הממשלה מן הארץ רק שיהי' כל אפין שוין, ובהפקירא ניהא להו, אשר כל איש הישר בעיניו יעשה, אשר דבר זה הוא נגד דעת תורה הקדושה, ונגד דעת אנושות, וכמה"כ תעש אדם כדגי הים, רחמנא ליצלן מהאי דעתא. - ובהיותנו בזה חל עלינו חובה לפרסם ברבים על דברת בני אדם "כי גם מבני ישראל נמצאים בין הכת הארורה הלזו המורדים בהממשלה", הגם כי גלוי וידוע לכל כי אנשים אלה אין נחשבים כיהודים, עכ"ז בדרך אגב טוב לפרסם הדבר, כי אין אנו אחראין עליהן ועל כיוצא בהם בהיות כי אלה וכאלה כבר פרקו מעליהם עול תורה ומצות לגמרי, וחרפה הוא להם שיוכר עליהם שם ישראל עוד. ובכגון זה אין לרשעים הללו שום חלק ונחלה בישראל ועל כיוצא בהם אין אנחנו אחראין, ולא חל עלינו שום חובת ערבות כלל וכלל לא. (מתוך דרוש לשל' המלכות, קדושת ציון, האיונו).

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים לה

שיבחרו להליסטע נא.1 הקאנדידאט הגדול של מדינת פולין ה"ה האדון המארשאל פילסודסקי יר"ה, אן אפיציעלער שר של מדינת פולין שהיהדות החרדית בחרו דייקא בו ולא ח"ו בהקאנדידאטען שהעמידו הציונים למיניהם.

וימענו שמשום שרכם צוה לבחור להשר של פולין נא.1 ולא להקאנדידאט שהעמידו הפארטיי שלהם היינו הציונים, לכן חרה אפו של הדר. בעזין ולכן מסר עליהם עלילות שוא ושקר שרצו לשרוף הבית המדרש של העיר, היעלה על הדעת שבחורי ישראל יעשו כזאת לשרוף בית המדרש, האם נשמע כמוהו (אלא שאצל הציונים הוא דבר פשוט לשרוף בית המדרש בשביל האינטרעסען שלהם, חשבו שכמו כן אצל ישראל אבל לא כן הוא, הערת המעתיק) והוסיף רבינו לבאר שבנתינה התלונה בבית המשפט יותר גבוה שהוא קרוב יותר לשרי המלוכה, יש בדרך כלל להשופט יותר קשרים עם שרי המלוכה, ויש לו אינטרעס להם, לכן לאלו שבחרו בשר המלוכה לא יתן שהם ישבו בתפיסה. וכן הוה והבחורים שוחררו תיכף.

אוי! אינם יודעים הבאהנען יובילו אותם

פעם בשנת תר"צ הלך למיול, והמיול הי' סמוך לה"שינעם" של הבאהן, ובהיותו מטייל עבר אז באהן, והי' נשמע מן הבאהן צעירי ציונים מנגנים שירי ציונים. פתח ואמר, כשדמעות יורדים מעיניו: "נארישע יונגען, הוילען ארום אויף דער באהן... אוי... זיי ווייסען נישט נעבעך... זיי ווייסען נעבעך נישט וואהין די באנען וועלען זיי נאך אמאהל פירען... והמשיך לבכות.

כמה ממלויו חשבו אז שכוונתו הוא שסוף עם דרכם דרכי ההפקרות של ציונות יסיעו אותם לגיהנם, אבל אחר כמה שנים כשהבאנען נהגו לאוישוויץ טרעבלינקע ראו שהכונה כפשוטו, ובשביל הציונית הנהיגו הרשעים לאוישוויץ, שבשביל חטא כפירה הציונית בא האוישוויץ....

על זה הי' בוזנתי בקראי אותו צדיק

פעם כיכר איש פשוט רבינו בסנדקאות כשהגיע רבינו ובנו ר' שלמה'לי לשם

לו עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים

ראה רבינו שעל הקיר תלוי ג' תמונות א' מהשר ר' משה מאנטעפיורא וב' מרשעים אותו מחולל הציונות ומבאראן ראמשילד.

אמר רבינו לבעל הברית, אצלינו לא תלינו הדברים האלו (ורבינו חשש שאם יאמר לו להסיר כל הג' תמונות לא ישמע לו לאף אחד מהם), על כן אמר לו כשמראה על השני תמונות די צוויי יונגאטשען נעם אראפ און דער צדיק משה מאנטעפיורא קענסטו לאזען.

על הדרך בחזרה הסביר רבינו שלא בלבד להבע"ה קרא אותו צדיק לפי ממה שבא ונתגדל [וגם כנגדם הוא בחי' צדיק] אלא עפ"י העובדא דלהלן שאמנם ראוי לקרות לו צדיק.

הרשעים רצו שלא יתמוך בהיהודים חרדים על כן כשהי' משה מאנטעפיורא בארץ ישראל הסבו אותו שהוא יעלה להר הבית, והפושעים ידעו שהבית דין ידעו מזה ויטילו עליו חרם.

ובן הוה שהבית דין שמעו שרוצה לעלות להר הבית על כן שלחו שליח בית דין שיתרה בו וכשהגיע השליח בית דין כבר הי' נמצא על ההר והשליח התחיל לזעוק שאסור לילך על הר הבית, הפושעים עשו שהשר לא ישמע מה שהשליח בית דין צועק. ולהשליח בית דין והעדים הי' נראה שאין הוא שומע להם, חזרו להבית דין ומסרו מה שהי', שהשליח בית דין צעק לו, והוא לא שמע לו, והעדים העידו שכן הי', על כן הטילו עליו הבית דין חרם.

אחר המעשה נבלה הזאת אמרו לו הפושעים שהבית דין הטילו חרם עליו, והוא לא ידע במדיוק מה פירושו של חרם, ולא שם לב למה שאמר, אמרו לו הלא תראה שהפסיקו לבא לבקש ממון מכבוד השר, תדע גם אם תתן להם לא יקחו ממך.

השר לא רצה להאמין למה שאמרו הם, אבל כשעבר זמן וראה שאף אחד מיהודים היראים לא בא אצלו, הלך להבית דין לברר הדבר.

כשהגיע להבית חזרו הם לאחור ד' אמות כדין מנודה. אבל הם ראו שאין לו ידיעה אודות האיסור לילך על הר הבית והוא שוגג. ועל שאלתם

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים לז

האם לא שמע שהשליח בית דין צעק לו שאסור לילך על הר הבית, אמר שלא שמע מזהירין אותו על כך. אם כן לא הי' התראה, ובפרט שראו תום לב שלו, התירו תיכף החרם.

תיכף אח"כ כשראה לפניו יהודים עניים מרודים שלא שמים לב על שום דבר אפילו גובה ארזים גבהו עשיר ומיליאנער, שר, שתדלן אצל גויי הארצות, אבל אם עשה איסור שצריכין להטיל חרם לא השגיחו על שום דבר והטילו חרם עליו, לקח מאה אדומים (הון תועפות) וברוב ענותנותו נתנו להבית דין באומרו "המאה אדומים - להמחרימים", כ"כ הי' הכנעתו וצדקתו. ועל זה הי' כוונתי בקראי אותו צדיק.

הרב הציוני

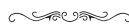
א שאד א שאד

בסעודת שחרית הביאו לפניו ה"פאסט" ובה הי' הידיעה שמת קוק, נענה ואמר א שאד... א שאד... וכשהעומדים שם התפלאו... פתח ואמר: "א שאד מען האט נישט גיהערט דע נייעס א פאר יאהר צוריק". (מפי רב"ג נ"י).

קוק הדצ' ימ"ש השמידו חצי העולם, לא יצאו מוגיהנם

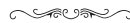
כשהגיע ליד רבינו ספר מא' מהראשונים שהדפיסו מכ"י, והי' נדפס בראשו הסכמה מקוק, אמר: וואס א ראשון דארף הסכמה פון דעם טמא! קוק מיט הערצל ימ"ש האבין אויסגע'שמד'ט א האלבע וועלט. איך בין בטוח זיי וועלען נישט ארויסגיין פון גיהנם. (מפי הרה"ח ר' מעכיל ליבער מלאנדאן שהי' באותו מעמד).

אגודה

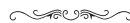
🌀 הודיע ברבים [בדייטשלאנד] דעתו

...שיצא חוצץ נגד כל נטי' לציונות. אפי' נגד האגודה שבשעתו עוד לא הקדיח תבשילם ברבים. ועובדא מפורסמת היא שפעם אחת הזדמן לו לשהות בעיר פראנקפורט ע"י מקום הסתלקות אביו הקדוש זיע"א, והיו שם אחדים מהאגודה שרצו אז לגנוב את לב המון העם ולפרסם כאילו הגיע לשם כדי להשתתף באיזה אסיפה שהתקיימה אז מטעם האגודה, עמד הגאה"צ הנ"ל [אדמו"ר מבאבוב] והודיע ברבים את דעתו כדי שלא יחשדו בו כי יש לו איזה נטי' לדרכי האגודה ויצאו בפחי נפש. (אום אני חומה, ה' ויגש, ג' טבת תשכ"ד, דף קי"ז).

🌀 אפילו דער שינאווער פעטער

ר' אהרן מרדכי ז"ל שו"ב בקאלאשימץ, כשהי' פעם אצל אדמו"ר מבאבוב ז"ל, ובאמצע שיחתם דיברו אודות האגודה, ואמר אדמו"ר מבאבוב ז"ל בזה"ל: "במילא איך וועל אנכאפען דער גארליצער פעטער ער איז דאך גיווען א שארפער, נאר אפילו דער שינאווער פעטער וואלט זיי פארברענט כהבל פיו". - (מפי רה"צ נ"י).

🌀 השלשה משפחות

גם הי' רגיל לומר: "אז די דריי משפחות (בנאליציע), האלבערשטאם, האראוויץ, רוקח, לא היו על הכנסיה".

פעם כשהי' בריישא, באו לפניו מהאגודה, והשתדלו אצלו שישתייך לאגודה וכו'. פתח ואמר: יעצט ערשט האט זיך דא אין דרויסען גישלאגען א וואסער-טרעגער מיט א יוד, איז אדורך געגאנגען א אסימילירטער יוד און זיך

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים למ

אקעגען גישטעלט און גובר גיווען אויפן גוי.

עס איז דא קאמוניסטען, ציוניסטען, מזרחיסטען, אגודה, חסידישע בחורים, און אגודה טענה'עט אז זיי מאכען פון ציוניסטען מזרחיסטען, פון מזרחיסטען אגודה, פון אגודה חסידישע בחורים, - אדער ווייל מען דארף מאכען אגודה קומט מען נעמען מיינע בחורים, מיינע בחורים דארפען נישט קיין אגודה, איך האב נישט באנקראטירט. אח"כ אמרו לפניו הלא פלוני הם באגודה, אמר, זעהט אויס אז זיי האבען יא באנקראטירט. (מפי אדמו"ר מהר"ש זצ"ל).

❧ מיצא את שאהבה נפשו בדרך החסידות "בקנאות נגד כל המפלגות"

בספר אגם מים, בתולדות בנו של המחבר: אחר הסתלקותו (של הרה"ק מבלאזוב) נסע לבנו הגאון"ק מרן מריבאטיץ זצ"ל בעל קרן יושע, עד שנת הסתלקותו תרצ"ב, ואז מצא את שאהבה נפשו בדרך החסידות "בקנאות נגד כל המפלגות" בבאבוב אצל אדמו"ר הקדוש רבי בן ציון זצ"ל הי"ד ונסע אצלו בתמידות. (אגם מים בהקדמה, אות טו"ב).

ב"ה קרומבאך יע"א עש"ק מ"מ למבני"י

בבור ידי"נ כמוה"ר צבי הירש מויבער יחי'

❧ עוד כמה שנים לפני המלחמה שדוה"ק נצצה בפי אותו צדיק דבי ר' יונתן

ופעמים אין מספר כתוב הדר הוא בזה"ק שקודם ביאת משיח צדקינו יהי' הערב רב המושלים על עם בני ישראל הכשרים ובני ישראל היראים והמאמינים יהי' ללעג ולקלם בעיניהם ויראי חטא ימאסו ר"ל. ורבינו הקדוש זצ"ל הי"ד דיבר עוד איזה שנים קודם המלחמה מענין זה, ואמר: שרוה"ק נצצה בפי אותו צדיק הגאון ר"ר יונתן בספרו אהבת יונתן בהפמרת ואתחנן כמה שנים קודם המלחמה עיי"ש. ועיין בתפלה למשה על תהלים כמדומה עה"פ שוא לכם משכימי קום וכו'.

בליל הסדר בעת אמרו שיר השירים, פתח ואמר תרגומו דהאי קרא

ומדברנא האי מילתא שפעם בחג הפסח בשעת הסדר בהיותי מיסב על שולחן המהור בחצרות קדשו בשעת אמרו שיר השירים, וכשהגיע להפסוק "השבעתי אתכם בנות ירושלים וכו' (סימן ח' פסוק ד') פתח ואמר תרגומו דהאי קרא וזה לשונו: יאמר מלכא משיחא משיביע אני עליכון עמי בית ישראל אנא עליכון עמי בית ישראל מה דין אתון מתגרין בעמי ארעא למפק מן גלותא ומה דין אתון מרדין בחילותי דגוג ומגוג אתעכיבו פון זעיר עד דישיצון עממיא די עלו לאנחא קרבא לירושלים ובתר כן ידבר לכון מרי עלמא רחמי צדיקיא ויהא רעוא מן קדמוהי למפרקבון. ע"כ לשונו הנחמד. ועיין במס' כתובות קי"א.

מה אומר הרבי אודות שאלת היהודים

במדומה לי שכבר סיפרתי לך, הנה בשנה שני' של המלחמה בהיותי בגעטא הי' לי חליפות מכתבים מכתבי ידידות עם ידידנו החסיד הערום ביראה ר' יחזקאל' ע"ה הי"ד, וכתב שאזיהו שבועות קודם המלחמה הי' הוא בקרענין עם כבוד קדושת רבינו הקדוש זצ"ל, ובא לשם איש מצויין אחד מהחפשיים צייטונגס-שרייבער ושאל וביקש מר' יחזקאל' ליתן לו רשות ליכנס לקודש פנימה לדבר איזה ענין נחוץ, אזי שאל הוא מרבינו הקדוש זצ"ל על ענין זה, וען ויאמר יבוא, וכאשר בא אמר לו רבינו מה שאלתך, אמר האיש הנ"ל - וואס זאגט דער רבי צי די יעצטיקע מלחמה וואס קומט, וועט שאהן יעצט גילעזט ווערין די אידן פראגע. [מה אומר הרבי אודות המלחמה שבאה, האם כעת יהי' נפתר אידן פראגע "שאלת היהודים".

הסכת ושמע: בנ"י בעמדם על הים מוקפים ממצרים והים והמדבר, כתות כתות היו, זה אומר בכה וזה אומר בכה

ענה לו רבינו: אני אינני פאליטיקער וגם אינני מקוראי העתים "צייטונגען", אכן הסכת ושמע: הנה בני ישראל היו בגלות מצרים רד"ו שנים ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך וימררו את חייהם ויזעקו ותעל שועתם אל אלקי, ויהי בעצם היום הוציא ד' את בנ"י מארץ מצרים, ויהי ביום השלישי ויהפך לבב פרעה וירדוף אחרי בנ"י וישיגו אותם חונים על הים ובנ"י היו אז בצרה גדולה

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים מא

כי לפניהם ה' הים ולאחריהם המצריים ומשני הצדדים ה' המדבר מוקף בנחשים ועקרבִּים - אז נתחלקו עם בנ"י לדעות שונות ולכתות הרבה, כת רעווֹיז (רעווֹיעניסטען) כת ציוניסט (ציוניסטען) כת אגידים (אגודיסטען) - וגם חסידים מאמינים בני מאמינים ה' - וכל כת וכת אמרו חוות דעתם למכס עצה, וכת אחת אמרו לא נירא מהם, גם לנו כח וגבורה ללחום עמהם ולא נגרע מהם, כי גם לנו תכסיסי מלחמה נעשה עמהם מלחמה וכו'. [ומקור מקומו טהור בירושלמי (תענית פ"ב ה"ה), והובא בילקוט תניא ד' כתות נעשו לאבותינו על הים וכו' ואחת אומרת נעשה עמהם מלחמה וכו' וזו שאמרה נעשה עמהם מלחמה אמר להם ד' ילחם לכם].

אבל על זה האופן שיקרע הים לא עלה על לב אחד [גם על המאמינים ידעו ובטחו בישועתו אבל לא באיזה אופן יהא הישועה לא ידעו]

והמאמינים ה' עומדים ומצפים בבטחון וישועת ד' אבל לא ידעו באיזה אופן יה' הישועה, כי גם המאמינים בני מאמינים לא עלה על לבם שהישועה יה' בזה האופן שיקרע הים לפניהם, וסיים פה קדוש, שגם עתה מאמינים אנו שאשור לא יושיענו ועל סוס לא נרכב ולא נאמר עוד אל' למעשה ידינו, רק לד' הישועה, ובאיזה אופן נעלם מאתנו, עכ"ד.

ומה מתוך לחיך דברי מהרש"א זצ"ל על מאמרם ז"ל במס' כתובות שלש שבועות השביע הקב"ה את ישראל וכו' שלא ידחקו את הקץ, כתב מהרש"א ז"ל לפרש שלא יה' בעיניהם הקץ רחוק דהוה ל' כאילו מתיאשין מן הגאולה אלא יה' בעיניהם זמן הגאולה קרובה כמו שכתוב כי קרובה ישועתי לבוא וגו'.

הב"ד ידידך הדו"ש באה"ר ומברכך בשבתא טובא

ובחג שמח

יושע זאב זאפערן

(קונטרס רשום בכתב מכתב ג')

לא זו הדרך לנסוע לפלשתינא

שבת שירה תרפ"ז

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם בו. אמרתי דרך צחות דהנה בעוה"ר בימינו אלה עמדו זרים לרעות ביעקב אנשים חכמים בעיניהם ויהבלו את פיהם בעצה ותחבולה חדשה לזכות את ישראל שלא יתקרבו אל הרשעים, ולשונם תהלך בארש גדולה ורחבה, כי טוב ונכון הוא ללכת בדרך הרשעים ולעשות כמעשיהם. ולכן כאשר הרשעים דרכם יחפזו ללכת לפלשתינה, הנה גם המה אחריהם ללכת בעקבותם באמרם כי בזה ינועון לכות בני ישראל מלהסתפח בנחלת אנשי רשע, כי אפילו אם ימצא איש אשר דרכו יחפץ ללכת אל הארץ ההיא ימנע רגליו מנתיב הרשעים וישם לדרך פעמיו בחוברת אחת עם התמימים והישרים בלבותם, להיות אתם בצוותא חדא. ועל כן כל אשר יעשון הרשעים גם המה עושין ולא ישר בעיניהם דרך הקודש של האלקי הבעש"ט ותלמידיו ותלמידי תלמידיהם, כי לדעתם הנפסדת לא יהי' דרך הצדיקים הללו שום תועלת להציל פליטת בית ישראל מרשת זו טמנו להם.

והנה לב כל יודע מבין כי לא טוב הדבר אשר המה עושין, כי כאשר עיני ישראל רואות מעשיהן של רשעים ומלחמת היצה"ר השופטן בכל עת, קל הדבר שיתקנאו בעושי עולה וילמדו מעשיהם ויהי' להם למוקש.

ואל זה רומז הכתוב באמרו ויהי בשלח פרעה את העם ואחז"ל במדרש וי הוא בשלח פרעה את העם. ולדרכינו יאמר כי העם קאי על ערב רב וע"ז צעק וי כי הם היו לסילון ממאיר ולקוץ מכאוב לעם בני".

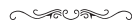
ואמרו ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים היא פלשתינא ולא באלה חפץ ה', כי קרוב הוא להיות נמשך אחריהם, כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה היא מלחמת היצר השופט את הרשעים ועי"ז ושבנו מצרימה לעומקא דתהומא רבא.

ולזה ויסב אלקים את העם דרך המדבר היינו דרך התוה"ק הרמוזה בתי' מדבר כאמרם ז"ל (עירובין נ"ד) אין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו כמדבר ועי"ז וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים ופרש"י מזויינים היינו ובתורה ובמצות. (מכת"י הרה"ח ר' בצלאל דוד גרינפעלד ווייטצען-טארנא הי"ד).

מדינתם

המדינה יהי' חורבן העולם

ומסר האדמו"ר מבאבוב שתמיד כשאמרו לאביו הקדושת ציון, ששרי העמים רוצים ליתן מדינה להציונים, הי' רגיל על לשונו תמיד שהמדינה יהי' חורבן העולם.

אין זה ישועת ישראל

במסורה וקרא"ת ד'. וקרא"ת אתכם הרעה באחרית הימים, וקרא"ת שמו ישמעאל, וקרא"ת שמו עמנואל, וקרא"ת ישועה חומותיך.

הנה בימים האלו בזמן הזה כאשר ישראל הם במעמד ומצב לא טוב וצר להם מאד, רוצין להטיב לעצמם ולעשות להם עיר יהודית [יודענשטאט] אבל אין זה ישועת ישראל, אלא מוכרחין להגביה עיניהם ולבם לשמים ולבקש ולצפות לישועת ה', ואזי ישועה קרובה לבא.

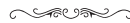
שועתם אל האלקים - בשביל אלקים גלות השכינה

והנה רבינו הקדוש הגאון רבי ר' שמעלקא זצ"ל [בס' דברי שמואל בליקוטים] פי' הכתוב ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה ע"ד הכתוב עמו אנכי בצרה בכל צרתם לו צר, כי כ"מ שישאל בגלות שכינה הקדושה עמהם ואומרת קלני מראשי קלני מזרועי, וראוי לכל בר ישראל לבקש רחמים על גלות השכינה, וע"ז צעקו אבותינו במצרים לא על שיעבוד גופם. וזהו ותעל שועתם אל האלקים פי' בשביל האלקים גלות השכינה, יותר מן העבודה, ע"כ לשון צדיק יתגה חכמה.

לא יעשה בן בישראל ולא באלה חלק יעקב

ואל זה סובב כוונת המסורה. וקרא"ת אתכם הרעה באחרית הימים פי' כאשר יהי' באחרית הימים עת צרה ליעקב ח"ו, אזי יעלה על דעתם וקראת שמו

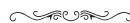
ישמעאל, לקרוא הדבר אשר ישמעאל קורא אותה והיא פאלעסטינא, אתמהה! לא יעשה בן בישראל ולא באלה חלק יעקב, רק וקראת שמו עמנוא"ל כלומר עמנו"א"ל והיינו שתצעק ותקרא בקול בכי' על מה שעמנו א"ל בגלותינו ושכינה הקדושה מצטערת בצרותינו, אזי וקראת ישועה חומותיך ובא לציון גואל בב"א. (וילך, כח"י הנ"ל).

עבדית

הוא לשון טמא

סיפר הרה"צ רבי ישכר בער דאכנער מבאניע ולאחר המלחמה באנטווערפען, פעם כשהי' עוד בחור אצל רבי בן ציון מבאבוב זצ"ל על שבת ואחר השבת כשהלך געזעגענען הי' לפניו אברך א' חסיד באבוב וחותנו של האברך לא הי' חסיד באבוב, או שלא הי' בכלל חסיד, והאברכים לא עשו שום דבר קודם ששאלו להרב. ושאל האברך לכ"ק אדמו"ר שני דברים א. היות שחותנו רוצה שיסע למקום א' על דאטשע, אם יסע או לו וענה הרב לא. ב. שחותנו רוצה שילמוד העברעאיש 'עברית' ענה הרב, לא! אז שאל אותו האברך למה לא הלא הוא לשון הקודש, ענה הרב אויף א העכערען און שארפערען מאן, עם איז לשון טמא.

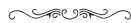
גם בדורינו יש אנשי רשע אשר עיקר רצונם וכוונתם הוא רק להדיח את נעדי בני ישראל

יברת ד' כל שפתי חלקות לשון מדברת גדולות, אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתנו אתנו מי אדון לנו וגו' אמרות ד' אמרות טהורות כסף זקוק וגו' אתה ד' תשמרם וגו'. הנראה לפרש פסוקים הללו, דהנה בכל דור ודור יש פושעים וכופרים אשר עומדים עלינו לכלותינו, להדיחנו מדרך ד' הסלולה לנו מדור דור, ובכל פעם הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מצילנו מידם, והנה גם בדורינו יש אנשי רשע אשר עיקר רצונם וכוונתם הוא רק להדיח את נערי בני ישראל

עבודת אדמו"ר רב"צ מכאבוב הרועים מה

מעל ד' ותורתו הקדושה, לצוד אותם ברשתם רשת המינות, ובראותם שלא הצליחו במעשיהם, ודבריהם לא עשו פרי בלבות הצעירים, עלה על רעיונם עצה ותחבולה חדשה, וחושבים אשר בה בודאי יצליחו דהיינו שהעמידו בתי ספר משלהם והכריזו שמטרתם הוא לזכות את בני ישראל ללמוד הנערים צחות לשון הקודש, בחשבם שלא יוכל שום אדם לבוא ולהתנגד על זה, שהרי מענה בפיהם איזה איסור או תקלה יש כשילמדו בני הנעורים את לשונו הקדושה.

אמנם השי"ת לא יעזבנו ולא ימשנו וגם על זה יהי' בעזרתנו להינצל מפי יוקשים, שלא ניפול ח"ו ברשת זו טמנו. (קדושת ציון, מועדים, תהלים, דף פ"ח). עיי"ש. מובא במשכנות הרועים כרך ב'.

מי עוד לא יראה ומי חדש לא ישמע
להודיע ולהזהיר את אחב"י רחמנים בני רחמנים חוסו נא על נפשות
צאצאיכם שלא יהיו אבודים בזה ובבא

לכבוד הרבנים הנגידים המופלגים החסידים היראים מנהלי שומרי הדת דק"ק
צאנו יע"א

לנכון הגיעני יקרת מכתבכם בבקשה לחוות דעתי גם אנכי אודות ההעברעאישע
שוהלע אשר הועמדה בקהלכם, והנה האמנם כי מי עוד לא יראה ומי
חדש לא ישמע אשר כל השוהלען האלו בכל מקום שהם מביאים את התלמידים
לכפירה בכל עיקרי הדת ומשרישים בהם שנאה ותחרות לכל יראי ה' כאשר
החוש מעיד ע"ז בעוה"ר בכמה וכמה מקומות, עכ"ז למען היות סניף לעושי
מצוה לגודרי גדר בכרם ה' צבאות בית ישראל, הנני בזה להודיע ולהזהיר את
אחב"י רחמנים בני רחמנים חוסו נא על נפשות צאצאיכם שלא יהיו אבודים
בזה ובבא, ומנעו את בניכם ובנותיכם מללכת לבתי השוהלען האלה כי המה
מטמאים את הבאים לתוכם בדברי מינות ושירי עגבים, רק תואנה הם מבקשים
לעזור את עיני העברים באמרם שמטרתם ללמוד הנערים צחות לה"ק כי
יחשבו להוליך עי"ז שולל את לב ההמון ההולכים לתומם ועיקר כוונתם הוא

רק להדיח נערי בני ישראל מעל ה' ותורתו הקדושה ולצוד אותם ברשתם ורת המינות ומלעיטים אותם בכפירה ומינות ומדות רעות ומגונות, גם התה"ק שלומדים אתם מבארים בביאורים מרים וזרים כידוע לכל, ועי"ז התורה הקדושה בעצמה נעשית להם סם המות, ומוספת להם טומאה על טומאתם, והענין הוא כאשר שמעתי בשם צדיק אחד בביאור הכתוב יערוף כמטר לקחי, היינו שכמו שהמטר הוא מצמיח כל דבר אשר הוא בא עליו הן טוב הן רע, אם יורד על האילנות וצמחים טובים מגדל אותם ועושים פירות, ואם יורד על החוחים והקוצים המה ג"כ מתגדלים על ידו, כן הוא ג"כ תכונת התה"ק אם זורעים אותה על לב טהור כ ונאמן לה' בעל מדות ישרות אז התורה מגדלתו ומסייעתו לטובה, ואם זורעים אותה על לב אשר נשרש בו כפירה ותאוות אז התורה נהפכת לו לרועץ ומגדלת עוד טומאתו בתוכו ל"ע ואין להאריך בזה, ובוודאי כל איש ישראל אשר שביבי היהדות עוד לא עממו בקרבו ישית אוזן קשבת לדברינו הנאמרים באמת להרחיק את בני ביתו מעל אהלי רשע האלה ולעשות כל מה שבידו למען להציל נפשות ישראל מרדת שחת, והשי"ת ירחם עלינו, ויגדור פרצותינו, ע"י משיח צדקינו, במהרה בימינו.

והנני בזה ידידכם הרוש"ת באהבה רבה, הכותב למען המצוה, ומחכה לישועה.

חק' בן ציון הלברשטאם

(מכתבי קודש מכתב י')

דף היומי

למי שיש לו הערינג סרוח ורצה למכרו

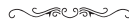
אמר שני משלים על דף היומי:

משל א': לא' שהי' לו "הערינג" סרוח ורצה למכרו, מה עשה! קרע דף מגמרא הקדושה, וכרך ה"הערינג" הסרוח, וכך עמד למכרו.

לעוף שרצו לציידו עלה על הטשילא

עבודת אדמו"ר רב"צ מבאבוב הרועים מז

משל ב': לעוף שרצו לציידו, והעוף הסתובב בתוך הבית, מה עשה העוף! עלה על המנורה היקרה עם זכוכיות יקרים התלוו' על התקרה, (ואמרה, עתה מי יוכל לנגוע בי)*.

בראי להעתיק כאן העובדא בנוגע קבלת כספים

סיפר הרה"ח רבי ברוך אברהם האלבערשטם מבארדיוב ע"ה. בלמדי בישיבת באבוב, בא פעם החזן המפורסם יאסעלע ראזענבלאט לבאבוב על כמה ימים כמוכן סבבוה הבחורים. והם ניגנו לפניו כמה ניגוני באבוב והוא ניגן לפניהם מנגינותיו, הי' זה בט' ימים באב לא היו יכולים לנגן לפניו הרבה אלא ניגנו לפניו מה שחיבר אדמו"ר מבאבוב על "על נהרות בבל" ועל "קול בכי לאה" ומאוד נשאה חן בעיניו, וכן מצאה חן בעיניו הישיבה והבחורים, לכן נעשה לידיד באבוב. כמה שנים אחר כך כשהי' כבר באמערקע שלח כסף להישיבה דבאבוב ע"י ר' מילך אלעזר ערענבערג ע"ה.

פעם אחת שלח סכום גדול כמדומה לי שהי' כמה מאות דאלער שהי' סכום עצום שהי' די לכלכל הוצאת הישיבה על כמה חדשים. אבל בזמן קצר אח"כ נתהווה התרשלות בישיבה לא למדו כראוי ולא התפללו כראוי, ונתרופפו עמודי התורה והיראה והתפלה וחסידות והרב לא ידע מה זאת, והתחיל לחקור ולדרוש אם לא נעשה איזה דבר שלא כהוגן ח"ו בישיבה, אבל לא מצא כלום, כל דבר הי' כהוגן ולא ידע מה לעשות ומפני מה נעשה ההתרשלות, עד שנפל ברעיונו שיכול להיות מפני הכסף שבא לא זמן כביר מאמערקע, מפני שמעת

* ובאום אני חומה (ה, וארא, כ"ד טבת תשכ"ד), איתא כך: איך שהיה תמיד מתנגד להאגודה. ופעם אחת אמר לאברך א' ששמע עליו שלומד בדף היומי, אמר לו, הער נור: פ"א מכר א' דג מלוח(העריג) ונתן לו המוכר ההערינג בתוך עלה מדף של גמרא לכרוך אותו, ושאלו אותו היתכן לעשות כך, לכרוך הערינג בדף של גמרא, וע"ז ענה המוכר של הערינג מה יש אם אני נותן לו לכ"א דף גמרא, הכי דף גמרא זה דבר רע ח"ו! ואמר לו דף גמרא טוב מאוד אבל אם נותנים בתוכו הערינג זה דבר רע, - כך אני אומר לך יונגער מאן, דעם בלאט גמרא וואס לערינסט זה טוב וחשוב, אבל הוא מכורך אצלך עם עוד מה שהוא, שזה לא טוב. את זה שמע הרב החשוב בנש"ק הנ"ל באזניו מהאדמו"ר ז"ל מבאבוב.

שבא הכסף הלו התחיל להראות ההתרשלות הלו. לכן כתב הרב מכתב לר' מילך אלעזר עהרענבערג שיחקור איזה כסף הוא ששלח לאחרונה. ור' מילך אלעזר התחיל תיכף לחקור, ונתודע לו בעוה"ר שהכסף הלו הוא מקאנצערט שהי' בעוה"ר בתערובות. מסתמא הי' שלא בידיעתו ושלא ברצונו אלא אלו שסידרו האבען איהם אויסגענארט וכשבא לשם או שלא הי' יכול לעשות כבר או שלא ידע.

בשנתודע לאדמו"ר מבאבוב זצ"ל מזה כבר הבין למה נעשה ההתרשלות ומהיכן בא ההתרשלות. לכן הפסיק תיכף מלהשתמש בכסף זה, עם כי המצב הי' קשה מאוד מאוד והי' מסירות נפש בזה, וראה תיכף שינוי לטובה, ומאז נתחזקו עמודי התורה והיראה והתפלה וחסידות כמקדם.

אח"כ סיפר עובדא מבעש"ט הקדוש זי"ע, בימי הבעש"ט הי' איזה כפר שהי' להם אלא ספר תורה א' וכמעט בכל שבוע מצאו איזה פסול בהם"ת, והבעלי בתים מהכפר לא ידעו מה לעשות, כבר התחילו לחשוד אם ח"ו א' עושה זאת, אבל א"כ לא ידעו מי הוא. לכן נסעו להבעש"ט וסיפרו כל הענין, והוסיפו שהם חושדים שא' עושה זאת בכונה, אבל אינם יודעים מי.

אמר להם הבעש"ט שום אדם אין עושה זאת אלא המעשה של הס"ת הוא כך. הי' פעם איזה ארענדאר יהודי שהי' לו ארענדע שיהודים הי' נכנסים שם לטעום. הארענדע הי' נאה ובאקוועם ואנגענעם וחם ומי שנכנס לשם לא הי' להם חשק לילך תיכף, לכן נשארו שם, אבל סתם לישב בטל, לכן התחילו לשחוק קארטען, ונעשה הארענדע מקום שמשחקים קארטן, הבעל הבית לא הי' ניחא לי' שארענדע שלו נעשה מקום שמשחקים כל היום בקארטן, אבל לא הי' יכול להשליכם החוצה. מה עשה הניח על השולחן קופסא גדול ועשה תקנה שמכל משחק צריכין להניח בהקופסא איזה פראצענט שילך לדבר טוב, עם זה הניח קצת דעתו, שיצא מהארענדע שלו איזה דבר טוב ג"כ.

בשנתמלא הקופסא, עשה הבעל הבית מה שאמר שמהכסף יעשה איזה דבר טוב, והלך לסופר וכתב ס"ת עם הכסף הלו.

סיים הבעש"ט, ואמר להבעלי בתים מכפר הזאת: ספר תורה שיש לכם הוא

עבודת אדמו"ר רב"צ מבאבוב הרועים מט

הוא הס"ת שנכתב מהכסף של הקארטן שפילן, וספר תורה שנכתב מכסף של קארטן שפילן אינו חידוש שנעשה כסדר פסול.

וסיים עלה האדמו"ר מבאבוב גם על תורה שנלמד מכסף של קאנצערט בתערובות, אינו חידוש שנעשה התרשלות ונתרופפו עמודי התורה והיראה והתפלה וחסידות. (מבית אבותי ורבותי עמוד מ"ד).

ו' אב תש"א

רבי מנחם פישער זצ"ל

אב"ד שארוואר

ציונים ציונות

מלה מאוסה ואסור לאמרו

לחם מאד [הר"ר בער שטיינער אבי המחבר פדוית טוביה עיין שם בהקדמה קצת מתולדותיו] נגד הציונות ואבזרייהו. וסיפר זקני [רבי טובי' יואל שטיינער בעל פדוית טוביה] ז"ל אשר פעם בילדותו כשהלך עם אביו ז"ל לדרשת דודו הגה"צ ר' מנחם פישער ז"ל האב"ד שארוואר, ודרש אז באש להבה נגד הציונות כידוע שהי' פה מפיק מרגליות, וכשחזרו מהדרשה שאל זקני את אביו ציונות מהו, ושם אביו ידו על פיו באמרו שהוא מלה מאוסה ואסור לאמרו... (פדוית טוביה עמוד י"ג).

נאות הרועים

בבית מדרש זה הרביץ תורה עד תרפ"ג, שנת התמנותו לאב"ד ק"ק שארוואר. [ר' גרשון שטאדלער ז"ל הי' גביר, מפורסם בעולם בצדקת פזרונו, מוקיר ודחיל רבנן מאד, עשה פעלים רבים וכבירים להחזקת לומדי תורה, ובמיוחד בהחזקת תלמידי חכמים היושבים על התורה ועל העבודה בעיה"ק ירושלים ת"ו, בהיותו מהתומכים הגדולים של כולל שומרי החומות. הוא בנה מכספו כמה בתים בשכונת בתי אונגארן עבור

רבי מנחם פישער בן הגה"צ רבי טובי' כ"ץ פישער אב"ד שארוואר. תלמיד חביב אצל רבו רבי עקיבא סופר אב"ד פרעשבורג בעל דעת סופר. אחרי חתונתו נתקבל לרב מרביץ תורה בבית המדרש שיסד הנדיב המפורסם ר' גרשון שטאדלער ז"ל בעיר סאבאטהעלי, מקום בו שימש גם חותנו הגאון רבי יוא' פעלנער זצ"ל לפני עלותו על כסא הרבנות בק"ק בעלעד, בבית ועד לתלמידי החכמים שבעיר

אגודה

קדע הסימבאל ממנו

סיפר הרה"ג ר' טובי' יואל שמייער שנתגדל אצלו, שפעם באו מחברת אגודה לשאריוואר ועשו איזה מסיבה ונתנו כמו פרח או סימבאל שהילדים יתלו עליהם וכראות דודו הגה"צ זאת על ילד קרע אותו תיכף ממנו.

נאות הרועים

זצ"ל שלימד בת"ת כמה שנים, וגם עסק ברשות הרב בהוראת איסור והיתר, ואחרי המלחמה הי' ראב"ד פרעשבורג.

חהשקיע כל כוחו להשפיע על האנשים הפשוטים בקהילתו ובכפרי הסביבה למסור בניהם לת"ת, וביחוד דאג לבני עניים שמהם ת"ת שלא יחסר להם דבר. ואשר סיימו בת"ת השתדל בכל כח השפעתו אצל ההורים שילכו לישיבות.

מפורסם בצדקת פזונו, מקרוב ומרחוק באו אצלו. לא פעם קרה שביום קבלת משכורתו חילק הכל לצדקה.

בימי המלחמה עשה בכל כוחו להציל יהודים, גם פעל עמו הרה"ח ר' ישראל מייזנער מפאפא ז"ל. ועשה מעשים כאלו שסיכן עצמו כדי להציל אחרים. (עיין בספר ממלכת כהנים עמודים נ"ד-נ"ז).

תלמידי חכמים עניים, וגם בית הכנסת הגדול של השכונה (נוסח ספרד) העומד בתפארתה כמקום תורה ותפלה עד היום. - בחצר ביתו בעיר סאבאטעהעלי הקים בית מדרש עבור תלמידי החכמים שבעיר, והקדיש סכום כסף גדול ששימש קרן אשר מפירותיו יחזיקו רב גדול בתורה שיעמוד בראש בית המדרש. בית מדרש זה החזיק מעמד במשך קרוב לששים שנה, מיום הוסדו תרמ"ו]

ראשית מלאכתו הי' תיקון בידקי התלמוד תורה, לא רק לילדי שאריוואר אלא לכל הסביבה, לשם כך הביא הרה"ג רבי שמעון וואסערמאן זצ"ל [תלמיד הגה"ק מאונסדארף, חתן ר' ישראל חיים ברוין אב"ד ברעזאוויטץ גיסו של הויגד יעקב זצ"ל] לניהול הת"ת. מאוחר יותר הביא עוד ת"ח גדול הרב הגאון שמחה בונם גרינבערגער

ז' אב תר"ע

רבי משה גרינוואלד זצ"ל

אב"ד ר"מ חוסט - עדוגת הבשם

מזרחי

לא רצה לדבר עוד כל ימיו עם אותו רב

סיפר בנו הרב מצעהלים זצ"ל: פעם דיברו אודות ה"מזרחי" ואמר רב א', אפשר מיינען זיי לשם שמים, עמד הערוגת הבשם ז"ל והלך משם, ולא רצה לדבר עוד כל ימיו עם אותו רב.

נאות הרועים

וכבר ט"ז נסע לשיבת הגאון בעל כתב סופר לפרעשבורג. רבו ז"ל חיבבו מאוד ופ"א באמצע השיעור כשפלפל עם רבו הגדול עמד רבו מכסאו, ונשקו על ראשו לעיני כל תלמידיו. ובשנת תר"ל כשהי' בן י"ז נפטר אביו והשאיר אלמנה עם ט' יתומים והוא הי' הבכור וכל הפרנסה הי' מוטל על שכמו לפרנס אמו וט' אחיו היתומים, ועסק במו"מ באמונה ואעפ"כ לא מש מאהלה של תורה ושם לילות כימים ונהרו אליו שמה תלמידים רבים והרביץ שם תורה בשקידה נפלאה.

פ"א נפלה דליקה בבית שעמד סמוך

רבי משה גרינוואלד זצ"ל אב"ד ר"מ חוסט בעל עדוגת הבשם נולד לאביו הרה"צ רבי עמרם נכד הגהצ"ר רבי משה נחום אב"ד וואזשאני ולאמו נכדת הגאון בעל פנים מאירות – בטשארנא ביום י"ג שבט תרי"ג. בנעוריו הי' ניכרים בו סימני קדושה וטהרה. וכאשר הגיע לשנת הי"א הלך לשיבת הגאון רבי מנחם כ"ץ פרוסטיץ אב"ד צעהלים, ונתפרסם שמו לעילוי מפורסם, ובמלאות לו י"ג שנה דרש מה שחידש בעצמו בפלפול עצום בביהכ"נ הגדולה דשם והי' לפלא, ואח"כ נסע לשיבת זקינו הג"ר יוסף אב"ד טשעטשאוויץ

מעולם לא ראיתי אבא מארי בכעס אלא כשדיברו ממזרחי, ציונים

עוד אמר הרב מצעהלים זצ"ל: "איך האב קיינמאהל נישט גיזעהן אויפגערעגט מיין טאטע [הערונגת הבשם זצ"ל], נאר ווען מען האט גירעט פון מזרחי און ציונים". (מפי תלמיד הגה"צ מצעהלים ז"ל ר' א"ג נ"י).

נאות הרועים

שנתקבצו אליו תלמידים גדולים ללמוד ממנו תורה ויראה, אבל פריצים עם שם פעלו אצל שרי המחזו לבטל ישיבתו, וגם עליו גזרו שאסור לו ללמוד עם בני הישיבה אבל הוא מסר נפשו בשביל תלמידיו שהיו דבוקים בו ולמד עמם בהתמדה שאין לספר ופעל אצל שרי המלוכה להתיר הישיבות בכ"מ במדינת אונגארען וזכות הרבים הי' תלוי בו.

ובשנת תרנ"ב בחרוהו עיר טארנאב במדינת פולין לאב"ד והוא לא רצה לעזוב ארץ מולדתו.

ובשנת תרנ"ג בחרוהו קהל חוסט פעם שנית ואז הטה להם אוזן, וכאשר בא לחוסט, נתקבצו אליו תלמידים לאלפים, ותמיד היו שם יותר מג' מאות בחורים, והי' אז ישיבתו הישיבה היותר גדולה במדינת אונגארין. תלמידיו ראו את עוצם גדולתו בתורה, ומה נכבד הי' שראינו ושמענו לימודו בשיעורים בפלפול עצום ועמקות גדול, שיותר מג' מאות בחורים ישבו לפניו, ושומעים תורה מפיו בטהרה ויראה. ועבודתו בדביקות נפלא תמה ונקי' בפרט בלילי

למעונה של אמו, והאש הולכת וקרובת ומתפשטת לאחוז בקירות הבית עם כל אשר בו. זקנתו הצדקת מרת יוכבד יטל נ"ע שהיתה שם נעמדה כשסידור התפילה בידה ותקרא בעוז "בטוחה אני שבית זה לא ישרף, כי בית שלומדים בו תורה בלילה אינו נשרף" – וכך הוה, ביתם של השכנים נשרף כולו לאפר, ואילו ביתם ניצול בלי שום נזק, אפילו קיסם בודד לא נפגע בו.

בשנת תרמ"ב נתקבל לאב"ד הומנא, והי' עוד צעיר לימים ואעפ"כ כתבו הגהצ"ר שמעון סופר אב"ד קראקא והגהצ"צ בעל ייטיב לב אב"ד סיגוט בשבילו לקהל הומנא שאשרי לדור שזכה לאותו צדיק משה בן עמרם ז"ל.

בשנת תרמ"ד נתקבל לאב"ד חוסט למלאות כסא הרבנות אחר הגאון המהר"ם שיק והוא ז"ל לא רצה מענותותו לא רצה לקבל הרבנות בחוסט למלאות מקום הגאון בעל מהר"ם שי"ק ונשאר בהומנא עד שבשנת תרמ"ז נתקבל לאב"ד קליינווארדיין, ושם הרביץ תורה ברבים

לא לבד שלא ישמרו שבת, אלא ישבתו ביום א'

כשהיה הרב מצעהלים ז"ל בא"י היה אצל הגאב"ד דסעבען הערמאנשטאט, הגאון ר' צבי קינסטליכער זצ"ל סיפר הגאב"ד דסעבען להרב מצעהלים ז"ל.

פעם הי' מדובר אצל הערוגת הבשם זצ"ל אודות המזרחי, ופתח רב א' שהיה אז צעיר לימים [אשר אח"כ נעשה מגדולי הלוחמים נגד המזרחים וציונים] ואמר: אפשר אם המזרחי יתחברו עם הציונים יפעלו עכ"פ כ"כ שהציונים יהיו

נאות הרועים

להאכסניא, כשהתקרב להאכסניא השקיף בעד החלון וראה את רבו נרעש ונפחד כשרואה רבו כשהוא מתמוגג בבכיה גדולה הבין תלמידו ששלחו חוץ כדי שיוכל להתבודד בפני עצמו, אז הבחין בו רבו שעומד אצל החלון קראו לו שיכנס בפנים אמר לו רבו: עתה בני שכבר ראיתני בכך למה אסיר מפניך, דע לך תלמידי כלל ישראל שרואים בצרה גדולה וצריך לרחמים מרובים בעת הזאת, הבה נתפלל שנינו ביחד לתשועת ישראל. הרב ותלמידו התחילו לומר תהלים בהתעוררות רבה ושפכו כמים לבם ונפשם, בלב מורתח, במשך "ששה שעות" אמרו שניהם תהלים כשניגר מעיניהם נחלי דמעות.

שנים אח"כ הי' אומר הערוגת הבשם, "הלואי ואזכה עוד פעם אחת בחיי, להרגיש את התרוממות הנפש והתענוג הרוחני שהרגשתי בעת ההוא, בשעה שאמרתי תהלים ביחד עם מורי ורבי הכתב סופר".

שבת קודש כד דכירנא עוד היום שהי' מראהו כמלאך ד' צבקות.

בכל שנה ושנה בהיות אב"ד חוסט רצו כמה קהילות קדושות שיבא לכהן פאר אצלם בשנת תרס"ו בחרוהו לאב"ד בקראקא, אבל לא זו ממשרתו בחוסט ועבד שם עובדת אב"ד ח"י שנה.

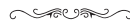
בימים ההם יצא הכתב סופר מביתו ומבית מדרשו לגולה לעיר הבירה בודאפעסט, ששם נערך הקאנגערעס הידוע אשר הפך לשדה הקרב בין יהודים שומתו"מ לבין הפורצים הפוקרים מחללי כל קודש ועוד רוצים להשתלט על היהודים שהם יהיו תחת ידיהם. תלמידו הערוגת הבשם נתלווה אליו במסע זה כדי לשמשו. כשהגיעו להאכסניא בבודאפעסט, אמר לו רבו הכת"ס לתלמידו שיצא מעט לטייל אחרי הנסיעה, הוא עשה כדברי רבו, אך כעבור שעה קלה חשב לעצמו שכבר יצא ידי "חובת הטיול", וחזר

עכ"פ שומרי שבת, פתח הערונגת הבשם ז"ל ואמר לאותו רב: "... רב, איהר האט נאך א שווארצע בארד! איך האב א ווייסע בארד! נישט נאר זיי וועלען נישט ווערען קיין שומרי שבת, זיי וועלען נאך פין זונטיג מאכען שבת!*".

וסיים הגאב"ד דסעבען: עכשיו נתקיים (יעצט איז מקוים געווארען) מה שאמר הערוגה"ב, בשבוע העבר בא לפני א' שמזמן לא כביר בא מרוסלאנד ובכה לפני שנתנו אותו לעבוד באשדוד, וצריך לעבוד אצל הנמל וכופין אותו לעבוד כליל שבת הרבה אחר הזמן, וביום א' אינו צריך לעבוד כלום.

ובבית ישראל תנינא, כי תשא, עמוד קמ"ה, מובא כך:

שאמר רב א' שמא יצא לכל הפחות דבר אחד טוב מתנועה זו, שכל החפשים מן המצוות יעלו לארץ ישראל וישמרו שם שבת, מיד קפץ הגאון מחוסט [הערונגת הבשם] ממקומו ועמד על רגליו כשכל איבריו מזדעזעים ופניו מלבינים כשלג, וכה אמר: עדיין צעיר לימים אתה, ואני זקן בא בימים, ולכן שמור ושמעתאת כל הדברים אשר אנכי דובר באזניך היום הזה, למען תזכרם כאשר יתגשמו ויתקיימו. דע לך! שאם תהיה ממשלה לציונים בארץ ישראל, יבטלו את השבת לגמרי וינהיגו מנוחת יום הראשון ככל הגוים.

בשנת תרנ"ו קמה תנועה חדשה אשר בשם "ציונות" יכונה, הלא המה בני בליעל פורקי עול תורה אשר הגו רעיון שוא ומחשבה רעה, לכפור בעול גזירת גלות וביאת מלכא משיחא. ועוד זאת יצאו במזימתם הנלוזה להמיר ולהחליף כל מצות תורתנו הקדושה במצוה אחת ויחיד "ישוב ארץ ישראל" וקראו בקול גדול כי "ככל הגוים בית ישראל" ותכלית כל היהדות הוא רק הלאומיות גרידא להיותנו אומה בין האומות בשפה ומדינה ותו לא מידי, ופשמו ועברו במחנה היהודים מעיר לעיר וממדינה למדינה, לעורר את לבב בני ישראל

* בשנת תשל"ד אחר המלחמה של הציונים עם הערביים והי' בחלק גדול מהעולם הפראבלעם אודות הנפט, ובהרבה מדינות שבתו יום א', שלא לנסוע עם ה"קארס" ובמדינת הציונים ג"כ שבתו, אבל שבתו ביום א' מימות השבוע (כמדומה לי ביום א') אבל בשום אופן לא בשבת קודש ...

לעלות בחומה וגבורה, ליישב את אדמת ארצינו הק' ולעבוד אדמתה, כי רק בכח הזרוע יקחו את הארץ, עפרא לפומייהו.

אבן תחת מסוה אהבת ציון ועריה הצליחו לצוד ברשתם רבים מעמי הארץ בעיירות מדינת רוסיא וליטא, אשר ישו לקראתם לפרוק מעליהם את עול הגלות, וצרות הזמן בעמק הבכא. אמנם גדולי רוסיא ומנהיגי המדינות שמה, בהכרים עד כמה רחוקים הם מדרכי התורה והמצות, ועצם הרעיון פיגול הוא לא ירצה, לא החשו לעמוד מן הצד בשתיקה, אלא יצאו לעומתם בקול תרועה ומלחמה כבידה, לנדותם ולהחרימם ולגלות קלונם ברבים.

אולם ברכות הימים נתלקטו איזה רבנים אחדים אשר כדי לטהר השרץ בק"ג מעמים, הקימו להם תנועה חדשה תחת שם 'מזרחי' [קיצור תיבות מרכז רוחני]. ועל ידי התחברם לתנועת הציונים, הצליחו למשוך אחריהם לב הרבה יראים ושלמים, ביניהם איזה גדולי תורה מערי רוסלאנד ומחוזותיה.

עיקר פעולות המזרחי מראשית יסודם היתה השתדלותם לכבוש קהילות ישראל לדיעותיהם וקראו אסיפות וכינוסים שונים בכמה מדינות, לקרב יראי ה' ושומרי מצותיו לדעתם הפסולה. בשנת תרס"ד עלה על לבם לתקוע יתר ולהכות שורש לצודד נפשות נקיות בארץ אונגארען, ונתקבצו ציריהם מכל מקומות ל'ועידה עולמית הראשונה' במטרפולין המדינה עיר הגדולה והמהוללה ק"ק פרעשבורג.

על כן קמו ונתעוררו גדולי ישראל מחוץ למדינת אונגארין ובמדינת אונגארין להדפם ולהרחיקם ממחנה ישראל, ולא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים.

 נזדרזו גדולי רוסלאנד להזהיר את אחינו בני ישראל יושבי ארץ אונגארען על הסכנה הנשקפת להם מתנועת הציונית והמזרחית

ראשון לציון עלתה שאלת תנועת המזרחי בכתב עת ה"תל תלפיות", ומשנתפרסמו הדברים והגיע עד לערי רוסלאנד, ונודע לגדולי ישראל שמספחת הציונות והמזרחי מגיעים עד לאונגארען נזדרזו גדולי רוסלאנד להזהיר את אחינו בני ישראל יושבי ארץ אונגארען על הסכנה הנשקפת להם מתנועת הציונית והמזרחית, שכבר החריבו הרבה בעיירות רוסלאנד וליטא,

ועל כן ידעו בני אונגארען לקדם את פני הרעה כהוגן ולא ינוחו להמשחית אחיזה ויד במדינתם כי היא נגע ממאיר לכללות ישראל ודת תורתנו הקדושה.

ו"ל הגאון רבי חיים מבריסק להגאון רבי ישעי' זילבערשטיין אב"ד ווייטצען בעל מעשי למלך:

🌀 זה ממארת לכל הנוגע לטובת בית ישראל

קבלתי מכתב ממדינת האללאנד בו ראיתי שבמכתב עתי כו' מכונה בשם "תל תלפיות" נכבדות מדובר בו ע"ד ה"ציונות או ה"מזרחית" כו' - ויען כי הוא זה דבר הנוגע לכלל אחבנ"י כי במדינתנו כבר החריבה חלק גדול מאחינו וחלק היותר מבני הנעורים, והוא זה הירוס גדול בכל הנוגע לשמירת דת תוה"ק, על כן הנני להודיע לכ"ג נ"י למען יקדים פני זאת לכל תפשה זאת במדינתכם, שהוא זה ממארת לכל הנוגע לטובת בית ישראל ולכל הנוגע לחיזוק דתנו, ואחשוב כי כ"ג שיחיה לא ראה את דבריהם ולא ידע מעשיהם כי כל פעולתם מיסודה נגד דת תוה"ק, אבל אנחנו פה שראינו ושמענו מרב רעה המעוטפת בהם ובדבריהם ובמעשיהם, הנני להודיע זאת לכ"ג שיחיה ואבטח כי ישים מקום לדברינו.

כ"ד ידידו דוש"ת חיים הלוי סאלאווייציק רב פה בריסק

(תל תלפיות, ריש אב, תרס"ד)

🌀 נתן עיניו ברבינו

הגאון מווייטצען נתן את עיניו ברבינו ובמשנהו הגאון רבי שמואל ראזענבערג אב"ד אונסדארף אשר קולם נשמע במחנה העברים ובפרט יושבי ארץ אונגארין לעורר את אחינו יושבי המדינה שלא יכשלו ח"ו במעגלותם וכל שומר נפשו ירחק מהם ומהמונם.

🌀 עפ"י הנסיון הסכנה אשר חופף לדת תוה"ק לדגלי הציאניסטיען והמזרחים

וכפי שכותב הגאון מווייטצען (תל תלפיות תרס"ד אות ק"א): ואודה לה' שזכיתי להיות שלוחא דרחמנא להרבנים הצדיקים נ"י, ברם זכור לטוב כבוד הה"ג מאונסדארף נ"י שהוא העירני תחילה לכתוב "קול קורא" ולשלחו ליד

הרבנים הגנ"י שיבואו על החתום לגדור גדר ולעמוד בפרץ, אך אני לא רציתי ליטול עמרה לעצמי ולכן כתבתי להג"ג מחוסט נ"י והצעתי לפניו דברי הרב הגאון הגדול מבריסק נ"י שזרזני מאוד וכן דברי שאר רבנים שיודעים עפ"י הנסיון הסכנה אשר חופף לדת תורה"ק לרגלי הציאניסמען והמזרחים, והה"ג מאונסדארף נ"י העירני שטוב לכתוב "קול קורא" ולשלחו ליד הרבנים נ"י ונענה למבוקשי לכתוב "הקול קורא" שנדפס בת"ת רק אח"כ שמתי אל לבי, בהיות כי לא כל רב הוא מהקוראים בתל תלפיות על כן הדפסתי פתקא קטנה* (כי לבאר הענין ב"קול קורא" יארכו הדברים וגם כי רעיון הציונית ידוע להרבנים ולא לדידי צריכין) ובעוד עשרה ימים הי' לי הסכמה משלשים וחמשה רבנים מפורסמים נ"י כי הרבה מהקוראים הת"ת שלחו אלי הסכמתם אשר לא שלחתי להם הפתקא ועם אלו החתומים שבת"ת הנוכחי כבר הסכימו לערך ששים רבנים שליט"א והרבה מהם אשר אישרו וזרזו אותי וברכותיהם יחולו על ראשי. - (מדברי הגאון מוויטצען זצ"ל, תל תלפיות, ריש אלול).

כמו כן שאר רבני המדינה נתנו עיניהם ברבינו

כמו כן שאר רבני המדינה וגם מחוץ למדינה נתנו עיניהם ברבינו עמוד האש ההולך לפני המחנה וכתבו אליו בתחנה ובקשה, כי אף אם קמן הוא בעיני עצמו ראש שבטי ישראל הוא ואם ישמיע דעת קדשו ברמה ינהו אחריו כל יראי ה' מארבע כנפות המדינה, ויצליחו להניף עליהם חרב ומלחמה חרמה בעוז ותעצומות.

כפי שהעיד בזה תלמיד רבינו הרה"ג רבי אברהם שמערן דומ"ץ ניהיזול (מליצי א"ש, ז' מנחם אב, אות ל"ח) אדמו"ר הגה"ק, חוץ ממה שלמד בהתמדה ושקידה נפלאה שא"א לספר, חוץ שנהל קהילתו וישיבתו הרמה בחכמה גדולה לחם מלחמתו של תורה ויראה בכל עניני הדת של המדינה. ובאסיפת הרבנים במדינת אונגארין דבריו היו נשמעים, וכולם פה אחד ענו אחריו: אין לנו לעשות רק כמו שיאמר לנו משה בן עמרם.

וגם בעת שהתנועה הציונית הארורה דחקה עצמה לכנוס במחנות היראים, וקצת חברו להציונים תחת מוסבות שם 'מסרחים' כל רבני המדינה וחוץ למדינה, שחששו שח"ו היראים לא יספו בחטאת הציונים ומזרחים, כתבו אליו

ובקשו אותו, יען שקולו נשמע במחנה העברים שיעמוד בראש ויכריז שלא יכשלו במעגלותם, וכל שומר נפשו ירחק מהם כמלא עינו.

ואכן נודרו רבינו תיכף בדבר, ואז רכגבור חלציו יחד עם ריעו וידידו הגאון מאונסדארף זצ"ל ופרסמו "קול קורא" ו"אזהרה חמורה" שלא יתנו היראים את ידם לפושעים הללו המכונים ציונים ולא יתאחדו ויתקרבו להיות עמהם באגודה אחת, ובודאי שלא לתת להם שום חניה ומקום בתוך המדינה. וזה לשון הקול קורא ואזהרה חמורה שנתפרסם בכל תפוצות ישראל*:

🌀 קול קורא הגדול משנת תרס"ד

קול קורא

אל שלומי אמוני ישראל אשא מדברתי, וארים קול אזהרתי בזה, הן עד כה היתה מדינתנו נקיה וזכה ממספחת תנועה הציונית. אולם כעת למשמע אוזן דאבה נפשות כל יראי השם וחושבי שמו, כי המושלחת הזאת תפרוש מומות כנפיה גם עד כאן, וכבר קראו עצרה אל אחת מקהילות שבמדינתנו. ומאוד הומה לבי ותשתוחה עלי נפשי פן הארס והרעל הזה יפלס לו נתיב באין מבין עד היכן הדברים מגיעים.

ע"כ למען ציון לא אחשה ולמען תוה"ק לא אשקוט בזעקה. לקרא בקול קרנא משרוקיתא לאמור השמרו לכם מלהלכד ברשת זו הממונה לרגלי האמונה הנאמנה המסורה לנו מסיני, כי כבר נודע למשגב בשערי ציון המצויינים בהלכה כי עיקר איכותה ומהותה של תנועה הציונית אינה כ"א תנועה קולטורית אשר על אדני "המינות וכפירות יסודתה" ומגתה להשקות את עדרי צאן קדשים "מים המאררים" מבורות נשברים אשר חצבו להם בשיטת ההשכלה הנכזבת.

ע"כ אחב"י השלמים עם אמונה האמיתית צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב. אל תלכו בדרך אתם מנעי רגלכם מנתיבתם, כי בעמקי שאול קרואיהם

* מקודם בתל תלפיות ואח"כ בנפרד (אונגארן) במחזיקי הדת (נאליציא פולין) הפלס (רוסלאנד ליטא). עיין במשכנות הרועים כרך ג' קול קורא הגדול משנת תרס"ד.

וכל בואיהם לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים. ושומע לנו ישכון בטח ושאנן. ובצל כנפי חסד עליון יתלונן. עד יצמח צדק לפני שמש שמו ינון. ושערי ציון יבנה ויכונו, כעתירת לונ"פ המחכה לבנין ההר הטוב והלבנון.

הק' משה בן אאמו"מ עמרם גו"ז וצ"ל חופק"ק חוסט

שמואל ר"ב אבדק"ק הונסדארף

ואחריו חתמו למעלה ממאה ושלישים רבנים מפורסמים בהכרזים למקהלות רבבות בית ישראל מאמינים בני מאמינים, צפונות ומטמונות מזימות הציונים והמזרחים, ולכן סורו נא מעל אהלי האנשים החטאים האלה אל תתעברו עמהם ואל תעמדו באסיפתם כי אך מצודה הם פורשים ללכוד ברשת אהבת ציון תמימות בני ציון היקרים.

והנה הרב הנחמץ הצדוקי מקלויזענבורג שלח להגאון מווייטצען בו שפך עליו מרורות כלענה על מה ולמה שלח את "הקול קורא" של רבינו לכל רבני המדינה, כספר חתום בלי שום פתח לויכוח, שעל ידי זה כולם כאחד מקבלים את דעת רבינו כפתקא מן השמים.

ובה כותב, קבלתי לידי את מכתבך עם הערתו של הרב מחוסט התפלאתי על כך, כי אתה נכון להביע עמדה בסוגיא כה גדולה וחשובה כמו התנועה הציונית באופן כללי ובסוגית המזרחי באופן מיוחד, ללא דיון בעל פה, ורק בדרך של הטלת חוק כפוי, מבלי לציין סיבה לכך, בנוסף אתה מבקש לכפות את דעתו של הרב מחוסט על רבניה של הונגריה, בכך שאתה שולח לכל אחד מהם התבטאות זו, פסיקה זו של יחיד, כאילו מדובר היה בהודעה שנפלה עלינו מן השמים.

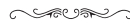
עך ידי הפצת פסק דין של רבה של חוסט מופיל על שאר הרבנים לחץ מעצם העובדא כי מצוין שם כי תנועה זו קשורה באפיקורסות. (עין בתולדות ערוגת הבשם, עמוד תקמ"ז).

מחזין למחנה מושבם

גם כאשר עלתה בדעת צדיקי וקדושי גאליציא ופולין, להשתדל אצל הממשלה, להבדיל כתות הציונים מעדת ישראל כמו שנעשה במדינת אונגארין למעשה עם הרעפארמער ועם השטאטסקווא בשנת תרכ"ט. השתדלו אז גדולי רוסלאנד ופולין אצל רבינו וחבר מרעיו שישתדלו בדבר זה להתאסף בראש המחנה, ועל ידי זה יוקל להם המלאכה אחר כך בפולין ורוסלאנד. וכפי שכותב אחד המיוחד הגה"ק מציעשינוב בן רבינו הגדול משינאווא זצוק"ל:

ובעיקר הדבר לראות עצה ולתקן "להבדיל מעדת ישראל" עפ"י רשיון מהממשלה יר"ה "למען הציל את שארית ישראל מכליון והפסד" - וכתבתם אשר במדינתכם אין באפשר וכמו כן במדינתנו אין באפשר. ורק עם הרב הגאון מ' שמואל ר"ב אבד"ק הינסדארף אונגארין הנחתם על הקול קורא הרצוף פה, וראיתו בקרעניצא דיברתי אתו שאולי יעלה הדבר ביד רבני אונגארין, כי להם בניקל התאספות, והבטיח לי, אשר אחרי ימים נוראים הבאים לקראתינו לשלום, יראו לטכם עצה ותחבולה, ואזי כאשר יעלו בידם, יהיה בניקל למלאות חתימות מהרבה רבנים ממדינתנו, וגם ממדינותיכם, והיה מהנכון שתפנו אליו ואל הרב הגאון מ' משה גרינוואלד אבד"ק חוסט, שיראו להשתדל בזה. (דברי שמחה, מכתב א').

זכו להעמיד הדת על תילה

אבן רבינו ואחוזת מרחמוהי גדולי ורבני המדינה, זכו להעמיד אז את הדת על תילה, ולא נתנו לכתות הציונים והמזרחים מדרך כף רגל בארץ אונגארין, עד כי נעשתה כלילת יופי משוש כל הארצות בתחום זה.

עדות לדבר נתפרסם בשנת תרס"ו, כשריבנו נתבקש ממנהיגי העיר הגדולה קראקא לעלות ולבוא על כסא רבנות קהלתם הקדושה אבן חן ופאר קהלות הקודש בגאליציא, חששו אז הציונים והמזרחים כי עתה יבא סופם כי מי עוד כרבינו יניף נגדם חרב מלחמה, ובבושת פנים יגרשם מכל קהלות גאליציא, וכדי לקדם את רעתם כתבו בהצייטונג שלהם 'המצפה' לחרף ולבוזות

את כל מאורי התורה רבני אונגארין בכלל ואת נשיא ישראל בפרט.

אמנם חששם האמיתי לא הוציאו במפורש, כי זאת פחדם ודאגתם, מהשפעת רבינו ותקפו פן יבא ויכלה קוצים הציונים ומזרחי מהכרם, עד כי בא הכתב עת "מחזיקי הדת" וגילו מה שמעיק להם והשיבו להם מנה אחת אפיים. וכה כתוב במחזיקי הדת (יום י"ד תמוז תרס"ד):

קראקא על דברי החצוף שנתגלגל מקראקא לטארנאוו (ומלבש עצמו כחסיד צאנו) החסיד הזה לא יוכל להבליג על יגונו, באשר עדת קראקא נתנה עיניה לבחור את הרב הגאון הצדיק משה בן עמרם אבד"ק חוסט שליט"א לאלוף עירנו. המשל אומר "בשמעך קול כלבים נובחים, סימן כי קרוב אתה לעיר מושב"... ואף כי עדת קראקא מאד נעלה בזה על כל ערי גאליציה, וגם רשומה היא מצויינת בחסידים ת"ח ובחורים למודי ה', לעומת כן נגועלו חוצותיה ברמשי התנינים זוחלי ארץ, ואוירה בשרצי הבאצילים הציוניים, המרעילים את נפש הנעורים... אמת כי רבני אונגארין חטאים המה בנפשותם בדבר הציונית, אשר עזקו וסקלו את אדמת ארצם מציונות המזרחית, והחסיד הרשע זה מצא מקום לגבות מהם את חובו, אבל מה לו להתלבש בגוף חסיד סאנוי, ולכרכר אלף כרכורים מגוירים ומזויפים יגיד נא ברור, כי מצא שעת הכושר לשלח חציו בלב רבני אונגארין יען מנעו מארצם ולא נתנו המזרחי לבוא בגבולם.

ז' אב תשכ"ז

רבי חיים יוסף דינקלים זצ"ל

בעל "אמונת יוסף" על סדר זרעים, "דעת יוסף" על סדר טהרות

ציונים

לא הלך לביהכנ"ס גם בשמחת תורה

לפני המלחמה העולמית בחו"ל, היה בשמחת תורה בעיירה, אשר נהגו שם, שלכל העולים לתורה עשו "מי שברך" ונודבים עבור ה"קק"ל" הציונית, ע"כ לא הלך כלל לביהכ"נ, לא התפלל בציבור ולא עשה הקפות - כדי שלא יהי' לו שום שותפות עם הסט"א. (גליון האמונה, פ' דברים, מנ"א תשל"ז, גליון 16).

נאות הרועים

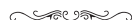
הק' תורה ויראה דנטורי קרתא, למדו כאן ב"ק שעורים על התוס' בעמוד הראשון על עונשין ממון מן הדין כחצי שנה, עד שאמרתי לו, כי אין הבחורים יכולים לקבל כ"כ הרבה, ואז עבר לסוגיות אחרות במס', זהירותו בכשרות המאכלים הי' באופן נורא, חלב רק מה שהביאו לו ישר ממה שחלבו, ובשמיטה הי' נוהג בתחילה שהי' נוסע לחו"ל, מפני חומרות רבות שהי' קשה לו לנהוג בא"י, ואף שפרנסתו הי' דחוק לא הסתכל על זה, ואח"כ בשמיטות אחרות

רבי חיים יוסף דינקלים זצ"ל בעל אמונת יוסף על ירושלמי זרעים ודעת יוסף על סדר טהרות. בצעירותו היה תלמיד מובהק להגאון רבי איצלע מפאנאוויז. והסתופף בצל גדולי דור רבי ברוך בער לייבאוויץ מקאמעניץ בעל ה"ברכת שמואל", הסבא מסלבאדקא, רבי חיים עוזר מווילנא. מגדולי הקנאים לכבוד ה' יתברך והלוחמים כנגד מהרסי הדת.

היה שלם בכל, גאון בתורה, בתקופה הראשונה כשימש בקודש בשיבתנו

זרק הספר לאשפה

סיפר הגה"ק ר"י דינקלים זצ"ל בעצמו, בהיותו בחברון, כי בעת הרצח של הקדוש דיהאן הי"ד נכנס אצלו נכבד וסיפר בשלוות נפש על רצח דיהאן, חרה להגרי"ד זצ"ל על הנכבד הנ"ל. לימים שלח הנ"ל את ספרו שהו"ל, הגרי"ד זצ"ל לא היסס ותיכף בקבלת ספרו זרקו לאשפה, וכשנשאל הגרי"ד מהמחבר על מה ולמה טעון ספרו להתגולל באשפות, ענה לו הגרי"ד, כי בעת שנעשה הרצח של הקדוש דיהאן הי"ד ראיתי את שלוות רוחך, במח נזרקה בכ שמיץ מינות, לכן דנתי את ספרך כספרי מין. (אום אני חומה, סיון תשמ"ה).

נאות הרועים

לא חת מפני כל ודבריו היו נשמעים, לא הסתכל על מה שחושבים לעשות רוחים על חשבון ויתורים ופשרות בתורה. (מתוך הספרו של הגאון רבי אהרן קצינעלנבויגן זצוק"ל).

וזה תוכן המכתב:

נבהלתי ונשתוממתי על העול הנורא שהכניסו את שמי על המודעה הגדולה בענין האיסור החמור של לשון הרע שבו הכניסו שפונים לבתי הספר ולסמנריון, שילמדו גם הן איסור לשה"ר, איך הרהיבו לעשות זאת שמראה שכאילו התירו הפרושים חינוך האסור הזה, ולא חסר להם רק שילמדו איסורי לשה"ר, חז"ל אמרו אין מצוה מכבה עברה, ומכש"כ להתיר ח"ו איסורים שגבלו ראשונים כמלאכים גודרי גדר ועמדו בפרץ לגדור את כרם ה' צבקות ואך על ידם ובזכותם נשארו לנו שארית

הי' מכין מאכלים לעצמו מלפני שמיטה עבור שנת השמיטה, ולאחרונה כשעלה השאלה שפירות צומחים גם בשלש שנים הראשונים של ערלה, כבר לא אכל פירות, ועוד כהנה וכהנה אשר אי אפשר להבין איך יכולים להיזהר באופן כזה. היה בעל חסד נורא ודיבורו עם הבריות הי' בנחת, אבל כשנתעורר על ענין של איזה פירצה הי' גבור כארי וכאש להבה ולא חת מפני כל.

קיים את התורה ללא שום חכמות, ועליו אפשר לומר שזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתך, שהי' עושה למען קיומה של תורה, וידוע מה שלאחרונה יצא קריאה בענין איסור לשה"ר והוא הי' בין החתומים, וכשנודע לו, שבקריאה פנו גם לסימנרים, יצא מיד בקריאה נגד זה ועל אף שכבר הי' חלוש מאד

התבדלות

למען התבדלות מהציונים

הוא הי' מראשי הלוחמים למען התבדלות מהציונים וגירוריהן, והי' נגד כל התחברות עם אויבי השי"ת, כמו שאמר אדונינו דוד המלך ע"ה, תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי. (גליון האמונה, דברים, מנ"א תשל"ז, גליון 16).

נאות הרועים

ואחרונים, ורצונו הי' שלא יה' כדבר החסד מסדר השי"ס, ועמלי תורה יהי' להם מסילות להגות בהם בעומקה של הלכה.

דמע עיני תדמע בבואי לרשום עלי גליון זה, גרגירים שנים שלשה ממפעלות קדוש ישראל, מרתע כל גופי וצמרמורת אחזתני להזכיר שם מורי ורבי אבי רכב ישראל ופרשיו הן זיכנו הי' בחסדו הגדול להיות המוליך והמביא דברי אלוקים חיים היוצאים מפי רבי הדומה למלאך הי' צב'. להביאם לבית הדפוס אשר הראה את כוחו הגדול ורב חילו ברובי תורותיו על כל סדר זרעים וטהרות בשם אמונת יוסף, ודעת יוסף, עמל ויגע צירף כל מערכה ומערכה בכחות עלומים וחדוש נעורים.

הן פני רבי צהבו וקרנו בהוד והדר אשר כל פעם היה מקבלנו בהסברת פנים ובחן וחסד שהיה נסוך על פניו.

הוי מה אומר מה אדבר הן לא רגיל

הפליטה השומרים משמרת ד' שומרי מצוותיו ומקימי חוקותיו לא מהשפה לחוץ מצות אנשים מלומדה.

והשי"ת יגדור את פרצות עמו ישראל ויתן בלב התועים בינה וישיב את שופטיו כבראשונה וישלח לנו משיח צדקנו בב"א.

הכותב והחותם בצער ובצפי' לרחמי שמים

יום א' י"ט אדר ב' תשל"ו

חיים יוסף הלוי דינקליס

*

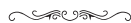
הן זיכני השי"ת להיות ג"כ נטפל בסידור ספריו לבית הדפוס. ורצונו ומטרתו הי' שיתעסקן ויהגו טהורי לב אשר יראתם קודמת לחכמתם ויתקדש שם שמים. ואם כי הי' לו בכתובים ספרי חיד"ה על סדר השי"ס אבל השתדל בעיקר חידושויו על סדר זרעים וטהרות, מפני מיעוט המפרשים ראשונים

הרב הרשעי

האם רגז פעם כ"כ על עקידת הריסות הדת

לפני למעלה מחמישים שנה אירע המעשה שכולם עדיין זוכרים, בחברת "חנוך לנער" שיסדוה אבי [רבי אהרן קאצינעלנבויגן], רבי יעקב ראטמאן ורבי מאיר כהן זצ"ל, כליל פורים בשנת תרצ"ב עשו "שפיל" בו התלוצצו מהרבנים של משרד הרבנות, וחרצו על הרב הראשי משפטו, כמובן שכל העיר נעשתה כמרקחה נגד ביזוי הרבנים ההם.

הגה"ק רבי יוסף דינקלס זצ"ל שהי' ממתפללי הביהכ"נ בבתי ברודא בא למחרת לביהכ"נ ולקראתו בא אחד הנמנה לגדול, והתאונן בכעס ורוגזה על אשר קרה כלילה שבזיו את הרב הראשי, רבי יוסף לא ענה לו אז מאומה, אבל למחרת ניגש אליו ושאלו וכי התרגז מר כ"כ אי פעם על ענין של יהדות כמו ביום האתמול, כמובן שאח"כ היתה זעקה גדולה והרבנים ההם עשו חרם נגד חברת "תורה ויראה - חנוך לנער" באזהרה שלא ישלחו האבות את בניהם לשם.

נאות הרועים

שהי' צריך לעשות אם יצא מזה קדוש שם שמים.

כמה חיזוק הי' כשכל הגה יצא מפיו ברוח חיים. ולא אחת הי' כששאלו לרבינו מה וכיצד שלומו הי' מפטיר בקול עליז ושמח, ב"ה חיים שלומדים תורה ומתענגים בה. לא רצה לקבל מלומדי הישיבות פדיון הספר אפי' חצי דמי הקרן באמרו כי אלו בני תורה המתפרנסים בצער והפרנסה בדוחק ומאין להם כסף על ספרים, ואם הם

על לשוני עט סופר, אבל גם הרגיל בזה לא יוכל לתאר פני קדוש אשר חי בתוכינו וסביבנו התהלך, כי לא יאומן מה שיסופר אשר בשמים הודו ומי אנוש יכול לומר כזה היה פני האיש וכך היה דרכו כי היה גבוה מעל גבוה ואפס קצהו לא תראה, ואנו קטני ערך ושפלי ברך זכינו לראות פני רבנו בזיוו הדרו ואצילות פניו כי קרן לפי מושגינו הגשמי וקוצר השגתנו.

רבינו הי' מסתכל כל ימיו בכל דבר

עבודת רבי חיים יוסף דינקלים הרועים מז

בעוד ת"ח זה נמצא שם, סרו משם כל מי שה' לו שיג ושיח עם רבני הועד הלאומי מעצמם

ה' הדבר קרוב לשישים וחמש שנה מלפנים, בביהמ"ד קהלת יעקב בבתי ברוידא בין מנחה למעריב ה' אחד מגדולי הת"ח בעיה"ק הגאון רבי יוסף דינקעליס זצוק"ל (שהגאון רבי חיים עוזר זצ"ל עמד אתו בקשר וכותב אליו "השתהותו כשעה חדא היה לי לעונג") מוצא לו מקום בפרוודור הביהכ"נ לשאוף קצת אויר ולנוח מעמל היום שלא מש מאהלה של תורה, וה' אחד המתחסדים שדגל ברוממות ספרי החפץ חיים זיע"א, שלא ערב לו על שת"ח הנ"ל קבע לו על איזה רגעים של מנוחה במקום הזה, וה' כל פעם מוצא לו איזה תואנה אחרת שיבטל נוהג זה בשהייתו בפרוודור, עד שפעם אמר לו הגרי"ד והתרים כגדרו: "אני יודע היטב מה שמפריע לך כי פן ואולי יצא מפי דבר אשר שלא כדת על הרבנים המכורים של הועד הלאומי ויכנס לנפשות שוקקות וצמאות לדבר ה', ועל כגון זה אתה דוגל באיסור לשה"ר ושמירת הלשון", הרוצה לעשות מספרי הח"ח קרדום לחפות בזה על הרבנים המכורים לעקר ועל מעשה רשעים.

ובידוע כי כל עוד שגדול ת"ח זה שכן כבוד בבית מקדש מעט זה, סרו משם כל מי שה' לו שיג ושיח עם רבני הועד הלאומי מעצמם, שידעו כי לא במקום זה נחלתם.

נאות הרועים

מעשיה נודעים ומעוללים, ועל ידה רבינו ה' יושב בראש בכתר התורה שעל ראשו.

בראותו מצב הדור סגר את עצמו בתוך ד' אמותיו, אלא מפעם לפעם יצא למלחמת קודש, וא' מהם כשרדפו רבינו הקדוש רבי עמרם זצ"ל יצא לקנאות קנאת ה' למען מקנא קנאה גדולה. (א' ממקורבי ובאי ביתו של הגאון, מה שכתב בקובץ העמק גליון כ"א).

ידחקו עבור ספריו יהי' להם ביטול תורה.

בימי מועד וחג ה' שולחנו סביב עם בחורים לומדי תורה אם מפני שלא היה להם קרובים או שהיו מפקפקים על טהרת השולחן בבית הוריהם מצאו להם מקלט בבית רבינו זצ"ל אשר הרבנית הצדקנית תחי' (ע"ה) עקרת הבית טרחה כל הטורח עבורם ובזכותה ה' הבית מלא אורה מפרי ידיה ואשר בשערים

אגודה

החורבן הנורא האחרון בישוב הישן שהולך ומתמעט לרגעים, בא ע"י אגודת ישראל

מתוך מכתבו

של עמוד הימיני פטיש החזק הגאון רבי יוסף דינקלים וצוק"ל שכתב להרה"צ עמוד האש ההולך לפני מחנה ישראל רבי עמרם בלוי זצ"ל, שהי' אז מראשי "צעירי אגודת ישראל" באר"י

הלא ידוע שהחורבן הנורא האחרון בישוב הישן שהולך ומתמעט לרגעים, בא ע"י אגודת ישראל ... וכידוע ראשית התייסדות אגודת ישראל הוקבעה בקאטאוויץ אשר בגבול רוסיא ואשכנז, והגר"ח אבד"ק בריסק זצ"ל הוזמן לאסיפת ההתייסדות ותיכף כשבא להאסיפה התחיל הרב... לקנשרו בדברים, והביע ביקורת חריפה על גדולי לימא שהם נמנעים מללמוד חכמות הגויים, בבתי ספר של יהדות החרדית ובישיבות הגדולות, וזהו גורם גדול שהמלומדים שבמדינת רוסיא ועורכי דין וארכיטקטורים וכיוצא באלו, כולם כופרים בעיקר, וכן אחד מן הלומדים כשיבא לידו במקרה איזה ספר מספרי ההשכלה, ומן העיתונים מיד נעשה כופר בעיקר ר"ל, משא"כ ביהדות החרדית במדינת אשכנז שכל המלומדים אפילו הפרופיסורים הכי גדולים, רובם ככולם יראים וחרדים.

ובשמעו הדברים האלה נודעו ונרתע לאחוריו ואמר, אכן נודע הדבר שהמטרה של ההתייסדות של אגודת ישראל לבטל החרדים של החינוך הישן וליסד במקומם בתי ספר מעין בתי ספר של המזרחי ולהלך בדרכיו, וברוח קדשו ראה את האגודה בהריונה כמו שאנחנו רואים אותה לאחר זקנתה, ולזה הבדיל עצמו מיד מהם, ועזב את האסיפה ושב לביתו, והזהיר לבני ביתו ולתלמידיו שאין להתחבר לחברת אגודת ישראל כמו שאין להתחבר לחברת המזרחי, [רק שלא יצא ללחום נגדם בפרהסיא (או) שחשש שע"ז יתחזק המזרחי].

ולזה נתכוונו חז"ל באמרים "ארור האיש שיגדל חזירים וארור האדם שילמד את בנו חכמת יוונית", וכתב על זה באגדת מהרש"א ז"ל סוף סוטה וז"ל

עבודת רבי חיים יוסף דינקלים הרועים סט

"שנעין החזיר צפרניו בחומה ונודזעה כו' שהחזיר מיער שהוא עשו שולט בחומת ירושלם ויודעזע כל א"י" עב"ל.

וע"כ מזה שסמכו שני הארורים זה לזה, אנו למדים דחכמת יוונית היא עצמה קרויה צפרניו של אותו החזיר שנעצן בחומת ירושלם ועי"ז נודזע א"י ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה.

ואני כבר הזהרתי ל"צעירי אגודת ישראל" בירושלם, לאחר שבאו לא"י ראשי האגודה של ארץ אשכנז וייסדו בית הספר חורב בעה"ק נערים ונערות יחדו, וייסדו ישיבת קול תורה על שפה הטמאה שבדו הכופרים ימ"ש, שיהיו מובדלים מהם ולא יתנו להם יד להיות בוחרים ומבחרים בועד העיר האשכנזי, ולא אבו שמוע.

ובכדי להתיר החיבור עמהם קבעו ב"ד של שלשה שלא עפ"י ידיעתי, ואותו הב"ד התיר האיסור, וזה היה ניעוין הצפרניים של אותו החזיר מיער בחומות ירושלם. [ולאחר זמן הכירו צעירי אגודת ישראל המכשול הגדול שנכשלו מתת היתר החיבור, ואז הבדילו מהם ושינו את שמם להקרא "נמורי קרתא"].

פוגע בכבוד שמים

מסופר על הגר"י דינקלים זצ"ל, שבראותו פעם את אחת המודעות שבה נאמר "נא לא להכנס לבתינו בתלבושת שאינה צנועה כי הדבר פוגע ברגשותינו" מחק את המילה ברגשותינו וכתב: "פוגע בכבוד שמים".

י' אב תשכ"ב

רבי יוסף פאנעט זצ"ל

אדמו"ר מדעש - שארית יוסף

ציונים

שויגעץ פושע ישראל לך מכאן - הן, הן, היית צריך להניח הס"ת פתוח ולבא לשאול אותי

הי' זה בר"ה האחרון קודם הדעפאטירונג, כ"ק אבי זצ"ל ערך שולחן בלילה וביום. כמו בהרבה עיירות השוחט הי' הבעל תפלה בבית הכנסת של העיר והבעל קורא כמו כן הי' שם ב"אילאנדא" וכ"ק אבי התפלל המוספים.

נאות הדעים

בשנת תר"ץ נתמנה לאדמו"ר מדעש. בימי מלחמת העולם השנייה נמלט וברח לרומעניע ובכך ניצל מידי הרשעים הגרמנים, ואחר המלחמה חזר לדעש וחזק לבבות נשברים ופעל להרמת קרן התורה, משם עבר לפאריז, משם חשב לנסוע לארץ ישראל אבל, אבל אחר שנעשה המדינה הציונית שם חזר מזה, ובשנת תש"ט עבר לאמערקע מקודם דר בשכונת בראנזוויל ואח"כ קבע משכנו בכרוקלין בויליאמסבורג, ושם הקים את חצירו מחדש כממשיך שלשלת אבותיו. גם נבחר לעמוד בראש כולל זיבענבערגן שבירושלים. נלב"ע י' אב תשכ"ב, והותיר אחריו בנים וחתנים רבנים ואדמורי"ם ממשיכי דרכו.

רבי יוסף פאנעט זצ"ל אדמו"ר מדעש בעל שארית יוסף, נולד בשנת תרנ"ה לאביו הרה"צ רבי יחזקאל פאנעט בעל "כנסת יחזקאל". חתן הרב ר' בעריש וויינבערג מקראקא מגזע פשעבורזש-אפטא-קשאנוב ומגדולי חסידי שינאווא. בראשית ימיו קיבל את הרכנות בטעקענדארף שבטראנסילוואניע, אחר ארבע שנים נבחר כאב"ד אילאנדא. שם פתח ישיבה שזכתה לשבח מגדולי הדור, הרה"צ רבי אליעזר פיש אדמו"ר מביקסאד שלח חסידיו ללמוד שם רבי מאיר שפירא ביקר בישיבה קודם שהקים ישיבת חכמי לובלין ותיקן בישיבתו מדברים שראה שם.

עבודת אדמו"ר רבי יוסף מדעש הרועים עא

יום ב' דר"ה שמע אבי דבר נורא שביום א' דר"ה שלחו מפעסט לכל הקהילות שיקבצו כסף להקרן קימת בעת קריאת התורה ולעשות מי שברך - הנה לא שאלו לכ"ק אבי הרב אב"ד שבודאי יאסר זאת. הנה או הערימו או הכריחו להשוחט לעשות המי שברך.

ביום ב' כשבא השוחט לה"מיש" צעק אבי עליו שייגעץ פושע ישראל ארויס פון דאנעט [צריך להדגיש שאבי הי' לב טוב איש מתון אלא אודות ענינים אלו יצא בחרב ובחנית] והתחיל השוחט להתנצל ולתרץ וואס האב איך גיזאלט טוהן איבערלאזען די ספר תורה אויפן שולחן... יא ענה אבי בקול שלא כדרכו היית צריך להניח הס"ת על הבימה ולבא אצלי לשאול אותי כדת מה לעשות. [למעשה נשאר אצל המיש היות שלא ברצונו עשה זאת ואפשר לא הי' יודע מקודם הי' בפתאום ולא הי' יודע לשית עצות בנפשו].

מי שלא יתן להקק"ל ישאר בחיים

אח"כ בדרשת שבת תשובה הרעיש אבי מורי מאוד והזהיר והתרה בהם: שאסור ליתן להם אפילו פרוטה אחת, ואמר בתוך הדרשה כהאי לינא: ווער ס'וועט נישט געבען די געלטער וועט זוכה זיין בלייבען לעבען. ווער ווייס צו איבער א יאהר וועלען מיר דא זיין דאס קען איך זאגן זיכער אז איך וועל בלייבען לעבען. [מי שלא יתן להם כסף זוכה ליסאר בחיים, מי יודע אם בשנה הבאה נהיה כאן, זה אני יכול לומר בודאות שאני יסאר בחיים].

הם גרמו החורבן כל הצרות

"די רשעים" האבען גורם גיווען די גאנצע חורבן צו אלע צרות אויב נישט זיי וואלט מען שוין גיווען אויסגעלייזט. ["אלו הרשעים" גרמו החורבן, כל הצרות, אם לא הם כבר היינו נגאלים].

גיוואלד! זה אינו יכול להיות טוב - כפי שקבלנו מדבותינו

אחר החלטת היוע"ן בכסלו תש"ח אודות המדינה הציונית וכל העם ששים ושמחים שלא רצון קונם, צעק אבי גיוואלד שאינו במציאות שיכול להיות

עבֹדֶת אַדְמו"ר רבי יוסף מדעש הַרְוּעִים

טוב - ס'נישט אויסגעהאלטען לויט ווי אונז האבען מקבל געווען פון אונזערע צדיקים פון אונזערע רבי'ס, די זאך איז נישט אויסגעהאלטען עפ"י תורה אז דורך פושעים זאל קומען זיין עפעס א ישועה. לא ככל הגוים בית ישראל.

אין זה ישועה

באז איז אנהיים (שהיו בעצם יראים ושלמים) במענה וואס הייסט אזא ישועה! ענה אבי: דאס איז נישט קיין ישועה!!!

אין זה שייכות לנו כלום

פושעים האבען דאס גענומען - דאס איז נישט אונזערע זאך - דאס האט נישט מיט אונז.

עכ"פ מקום המקדש לא לקחו בשבי

אחר כמה ימים הראו לאבי צייטונג שמקום המקדש לא גזלו וזה תחת ממשלת הירדן און דארט האבען זיי נישט קיין צומריט, נח דעתי קצת שעכ"פ זה לא יוכלו לטמא, ולא יהי' זה להם נשק לבלבל העולם. (מפי בנו אדמו"ר שמואל יודא פאנעט זצ"ל).

מדינתם

לקח את עשרים הוויזעס שהתאמץ כ"כ להשיגם וקרעם לגזרים

רבינו שהה בפאריז שנתיים וחצי, כשבנתיים יושב ומצפה לקבל אישור לנסוע לארץ הקודש עברו ועבור משפחתו.

לאחר תקופה קיבל הוויזעס, ובינתיים שלח לארץ הקודש את חפציו וחלק מספרי הקודש שהיו ברשותו, בתור הקדמה לעלות לציון ברנה, אבל בנתיים הגיע השמועה המרה שנעשה העגל הוקמה מדינת הציונים, הי' זה ביום המר ה' אייר תש"ח.

כשהגיעה הבשורה לאוניו, נשבר לבו בקרבו ומדוכדך הי' עד עמקי נשמתו עד כדי חולי, מרוב צער לקח את עשרים הוויזעס שהתאמץ כ"כ

עבודת אדמו"ר רבי יוסף מדעש הרועים עג

להשיגם וקרעם לגזרים, כשמחליט לא לקבוע דירתו בארץ ישראל, אחר שהשתלמו שם הכופרים והכריזו שם כפירתם, ועברו על גזירות הגלות השלש שבועות. – אם שחבילותיו וחלק מספרי הקודש שהיו יקרי ערך, היו כבר על אם הדרך, עב"ז החליט לא לנסוע לשם, אלא ליסע לאמעריקא, ובפרט שכבר דרים שם קדושי ארץ ומצוקי תבל. (תולדות שארית יוסף עמוד רכ"ח).

מדינה זו תמיט חורבן על כלל ישראל

אם כי הציבור יראי ד' ה' שבור ומדוכדך מבשורה המרה הזאת, אבל רבינו דרש דרשות חריפות נגד המדינה ובתוך הדרשות אמר: להוי ידוע לכם מדינה זו תמיט חורבן על כלל ישראל".

זעק בכאב לבו: כמה רציחות והריגות תגרום מדינה זו.

אחרי הדרשות ניש אליו יהודי בשם ר' וואלף פ' ושאלו למה רבינו כל כך עקסטרעם בדבר בזמן שהציבור לא כל כך רועשים, אפילו אדמו"ר מסאטמאר השווה באמעריקע לא כל כל עקסטרעם על זה (אז לא הגיע השמועה שאדמו"ר מסאטמאר יוצא בחריפות מאוד נגד המדינה) הרי רבינו יחיד בשיטתו זה.

השיבו רבינו אולי תשלח מכתב לאמעריקע לברר מה דעתו של הרה"ק מסאטמאר בנידון זו.

"החייתני"

כשהגיע השאלה של ר' וואלף אל אדמו"ר מסאטמאר נרגש כולו והכריז "החייתני" השאלה הלז הם כמים קרים על נפש עייפה, יושב אני פה באמעריקע יחיד וצועק נגד המדינה ואין מי שיחזיק כמוני, כששומע אני ששם מעבר לים שם בפאריז יש צדיק ומכריז כדברים האלו שאני צועק כאן חיזוק גדול הוא עבורי, אסיר תודה ה' הרה"ק מסאטמאר לרבינו הקדוש. (שם רל"ז).

בחירות

עין משכנות הרועים כך ג' חתימתו על איסור להבחירות.

אם אני רב, מוכרח לציית לי, ואם אני אז צריך לילך לביהמ"ד לקבל פנים

כאשר נסע הרה"ק מסאטמאר בארץ הקודש בקיץ תשט"ו, ניהל מערכה כבידה בנוגע לבחירות, הוא הביע דעתו בפומבי שאסור ליקח חבל מלהשתתף בבחירות כדי לבחור ציר בממשלה הציונית, וכיתות המתירים ניסו לבזותו בכל מיני אופנים, כדי להחליש דעתו הקדושה.

כשחזר לאמעריקע בו' אלול התקיים בבית מדרשו מעמד קבלת פנים לכבודו, רבינו הביע רצונו למשמשו ובאי ביתו להשתתף במסיבת הקבלת פנים, ברצונו לחזקו ולעודדו שלא ירא ולא יחות מכתות המלעיגים, וכמו כן לעודדו עקב העגמת נפש והחלישות דעת שהי' לו בארץ הקודש.

אחד ממקורבי רבינו ניסה להסביר לו שהקבלת פנים בבית המדרש מיועד לציבור, אבל הרבנים הולכים לקבל את פניו במעונו, ואינו לפי כבודו של רבינו ללכת לבית המדרש עם הציבור. אבל רבינו עמד בשלו והשיב, אם אני רב, מוכרח לציית לי, ואם רצוני לילך לקבל פניו בבית המדרש מוכרח אתה לקיים רצוני, ואם אין אני רב ואני צריך לציית לך, הריני אדם פשוט וצריך אני לקבל את פניו בבית המדרש...

ורבינו אכן הלך לקבלת פנים בבית המדרש כו' בגמר הקבלת פנים הגיע אדמו"ר מסאטמאר למעונו של רבינו, לביקור גומלין, באותו ביקור תיאר האדמו"ר מסאטמאר חלק מהעגמת נפש שנגרמה לו בשביל הכרות האיסור לבחירות וממה שרצו להפריע לו למנוע ממנו להביע דעתו בפומבי אודות הבחירות האסורות. (תולדות שארית יוסף, עמוד רל"ו)

י"א אב תרפ"ח

רבי משה העלער - סעמניצער זצ"ל

אב"ד סעמנין

הרב הרשעי

בירך שהחינו

בשנתנו ה'תש"ז מאיר סעמניצער זצ"ל בתפיסה [ע"י אנשי קוק] בעבור מלחמתו נגד קוק שר"י [ונתפס באמצע הדפסת הקונטרס "קול גדול"] בירך אביו של ר' מאיר זצ"ל, הגה"צ ר' משה זצ"ל שהחינו בשם ומלכות. (מובא באוס אני חומה, כ"ט טבת תשכ"ז, דף י"ד).

המכתב שכתב אביו הישיש רבי משה זצ"ל לבנו כשישב בתפיסה:

לבני רבי מאיר הי"ו בבית הסהר

את כפי אשא לד' בברכת הודיה על אשר זכני לראות בימי זקנתי אותך בני

נאות הרועים

לפני שתוקן עירוב בירושלים החדשה, הוא היה עומד בשערי העיר העתיקה עם שוטר טערקיי לבדוק את היוצאים שאין בכיסיהם חפצים. ממוסרי המכתב להפורץ גדרות עולם קוק שר"י לגבי בקשת העדה החרדית שלא יעלה לירושלים לקבל את כתב המינוי לרבנות בירושלים. (ראה במרא דארעא ישראל, ח"ב, פרשת הרבנות, עמ' קצג). נפטר ביום י"א מנ"א ה'תרפ"ח.

רבי משה ב"ר מאיר העלער סעמניצער זיע"א - כיהן כמורה הוראה ומגיד מישרים בסעמנין (עיירה על גבול אונגארין טעשכיי). בשנות ה'תר"נ עלה עם שלושת ילדיו לא"י והיה לתלמידו של המהרי"ל דיסקין זיע"א. ייסד את 'ועד משמרת הקודש' על עירובין, מעשרות, והחינוך, בנשיאות המהרי"ל דיסקין, רבי שמואל סאלנט ורבי שניאור זלמן מלובלין זיעועכ"א.

חביבי נתפס על דברי תורה, אנכי מפחיתך ורביתך והשרשתי בלכך המהור את אשר קבלתי מהורי ורבתי, וברוך ה' כי לא יגעתי לריק ולא ילדתי לבהלה, כמה עונג וכמה נחת שבעתי ממך עשרות שנים כאשר ראיתי אותך שוקד על התורה ועל העבודה יומם ולילה מתוך הלחץ והדחק, כאשר ראיתי אותך כי מאסת בחיי שעה והתמכרת לחיי עולם במסירות גוף ונפש, בראותי את ענותנותך בהשפילך לפני גדולי תורה בד' אמות של הלכה, אך משנה עונג שבעתי ועיני הטרוטות ולגו דמעות גיל כאשר ראיתי אותך מובל ע"י שומרים מזוינים לבית הסהר, ואת גדולתך לא אבדת, זיוו פניך הואר כפלים, הרגשתי אז כי הנני אב לבן יקר אשר גבה לבו בדרכי ה', ואשר לא חת מפני כל, ובפרוץ פרץ בחומת ה' הנך אתה ורעך היקר הר"ר יוסף הופמאן היחידים הגולים מרכבות קדש שיצאתם למלחמת ה', שלבשתם גאה וגאון, לא חנפת ולא נשאת פנים לא נכנעת ולא התמכרת, ואימים לא יפחידוך, יסורים לא בעתוך, בגדי האסורים אשר הלבשוך הם בגדי תפארה וכבוד, ובחדר מאסרך נתוק מביתך וממשפחתך מובדל מבניך החביבים, קבל נא את ברכת אביך הזקן הנדכא והשחוח אשד אם אינני זוכה עתה להביט בפניך העדינים, תמונתך הבהירה עומדת לנגד עיני, והנני קורא לך חזק ואמץ! קבל את יסוריך באהבה, אל תתרעם ואל תהרהר אחרי מדותיו של הקב"ה, אשריך בני שזכית להיות שליח צבור לגול את החרפה מעל כללות ירושלים אשר לא ירימו ראש נגד הדורכים אותם ברגל גאווה, אשריך שזכית לפרסם לפני העולם היהודי החרדי את טבעה של הרבנות החדשה ולהעיר אותו על הסכנה הנשקפה לו, ואלו הרבנים אשר שלחו כך יד אשר מסרוך למלכות אשר נתקוד מעול תורה המבטלים אותך מעבודה ותפלה, המונעים אכל מפיד, ידעו כי את גופך רסקו, את גופך החלישו, אך את רוחך הגדול הותירו אתך, עוד קולך ישמע בכל העולם, את המטרה הקדושה שהצבת לך אשר בשבילו ירדת להבור הזה, השגת, חזק ואמץ וד' יהי בעוזך.

אביך הזקן אסיר התקווה

משה סעמניצער

שהי' מורה הוראה ומגיד משרים בעיר סעמניץ במדינת אונגאריין

י"ג אב תשד"מ

רבי יוסף גרינוואלד זצ"ל

אב"ד ור"מ ואדמו"ר מפאפא - ויחי יוסף, שו"ת ויען יוסף

ציונים, ציונות

משכו ידיכם מע"ז ה"ציונית"

...כמו כן צריך לידע טעם הפסח דמורה על אמונה וביטול ע"ז כמ"ש רש"י עה"פ (שמות י"ב) משכו וקחו לכם צאן, משכו ידיכם מע"ז וקחו לכם צאן של מצוה, דבנ"י במצרים היו שטופים בע"ז, והיינו טעמא שנצטוו אז על הפסח לבטל הע"ז ולהמשיך עליהם אמונה שלימה בה' - וענין זה שייך גם בזה"ז שצריך להתחזק באמונה שלא למשוך אחר דיעות נפסדות ואפיקורסות ח"ו - ע"כ עושין זכר לפסח, דאף שאין גוף המצוה נוהגת, מ"מ טעם המצוה דהוא האמונה דבר זה נוהג גם בזמנינו להשריש בלבנו ובלב הבנים אמונת ה'.

נאות הרועים

בקטנותה מאמה ונתגדלה בבית דודה בעל ה"קרן לדוד", ולאחר נישואיו כיהן בדיינות בעיר סאטמאר וראש ישיבת בית דוד על שם דודו הגאון הקדוש בעל קרן לדוד. בשנת תרפ"ח כשנסתלק הקרן לדוד קיבל עליו עול הנהגת הישיבה. וכאשר נתקבל הרה"ק רבי יואל טייטלבוים לאבד"ק סאטמאר.

בשנת תש"א לאחר פטירת אביו עבר לגור בעיר פאפא למלא מקומו

רבי יוסף גרינוואלד אב"ד ר"מ ואדמו"ר מפאפא בעל ויחי יוסף. נולד בשנת תרס"ג לאביו הגה"צ רבי יעקב יחזקיה גרינוואלד אב"ד ור"מ פאפא בעל "ויגד יעקב", בן הגה"ק רבי משה גרינוואלד אב"ד חוסט בעל "ערוגת הבושם". למד אצל אחי זקינו הגה"ק רבי אליעזר דוד גרינוואלד בעל "קרן לדוד" שכיהן אז כאבד"ק סאטמאר. בזיוו"ר נשא את בת אחי זקינו הגה"צ רבי יעקב יחזקיה גרינוואלד, שנתייתמה

ועל זה צריכין עבודה רבה, דהוא יסוד תרי"ג מצות
ובאמת הוא גלות יותר מגלות בין האוה"ע
כמה צרות צדורות סובלים שם היראים מהם

ועל זה צריכין עבודה רבה, דהוא יסוד תרי"ג מצות כמו שאמרו חז"ל (מכות
כ"ד ע"א) תרי"ג מצות נאמרו לו למשה בסיני בא חבקוק והעמידן על אחת
שנאמר (חבקוק ב) וצדיק באמונתו יחי' והוא האמונה, והוא משום דכל מה
שהדרות הולכין בכל פעם קשה יותר האמונה לפי שמתרכים אפיקורסים,
ובכל דור יש נסיונות אחרות בענין אמונה, וברור הזה יש אפיקורסים
שסוברים שמה שעלתה בידם לקבל ממשלה בא"י, זהו כבר בכלל גאולה,
ר"ל מהאי דעתא, ופשיטא שמי שמאמין בדברי חז"ל ואומר אני מאמין באמונה
שלימה בביאת המשיח, לא עלה על דעתו מעולם לחשוב ח"ו שיש בזה ענין
של גאולה מה שיצאה מתחת ממשלת גויים לתחת ממשלת מינים, ובאמת
הוא גלות יותר מגלות בין האוה"ע כמבואר בזה"ק דגלות של ישראל אצל
ערב רב הוא יותר כבר מגלות של אוה"ע, - ובעוה"ר אנו רואין זאת בחוש כמה
צרות צדורות סובלים שם היראים מהם, כמה שמקיימים בריכות לרחוץ
בתערובות, וגוזרין גזירת גוים נשים, ומקימים בתי חינוך אפיקורסות, ומצערים
להכעים עובדי ה'.

נאות הרועים

היה משיב לשואליו בדבר הלכה, והיה
נחשב כאחד מגדולי הפוסקים, ובסוף
ימיו שימש כנשיא התאחדות הרבנים.
נסתלק לב"ע י"ג אב תשמ"ד. מחיבוריו
נדפסו שו"ת ויען יוסף ה"ח, ויחי יוסף
עה"ת ומועדי השנה זי"ע.

אמר שעצה טובה כשהולכין לחוץ
ברחוב שילך עם עוד אחר וזה טוב
מאוד לשמירת עינים.

הי' זהיר שלא לכעוס אבל אם הי'
מתרמי פעם שכעס, הלך אח"כ למקוה.

ברבנות ובהנהגת הישיבה, והעמיד שם
תלמידים הגונים שנקשרו אליו בעבודות
אהבה. היה מקושר לצדיקי ואדמור"י
בית בעלזא, ודרכו היה לנסוע אליהם
במועדי השנה. בתקופת המלחמה נהרגו
עקדה"ש אשתו הרבנית ועשר ילדיו
הי"ד, ולאחר המלחמה חזר לעיר פאפא
לתקופה קצרה ואח"כ עבר עם תלמידיו
לעיר אנטווערפן שבבעלגיע. בשנת
תשי"ב תקע אהלו בויליאמסבורג
שכונת ברוקלין, ושם הקים את קהילתו
ובתי החינוך "קהילת יעקב" פאפא,

והעצה לדבר מזה הרבה

עב"פ נסיון האמונה עכשיו קשה ביותר והיצר מתגבר על זה מאוד ובדרך הטבע כמעט א"א להינצל, שלא להיות נאחז בדיעות אפיקורסות, - והעצה לדבר מזה הרבה ולהשריש האמונה אצל הבנים וכו'. (מדרוש לשכה"ג, מכתי"ק). (הגדה ויחי יוסף, עמוד ק"ל).

לדחוזין מגילולי וטינופי הכפירה הציונות ולהבדל ולהתרחק מהם

קדש ורחץ וכו' י"ל דבכל סימן יש בו רמז מוסר. קדש לזכור מה שאנו אומרים בקידוש אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון שצריך להיות מובדל מכל עם בשם לשון ומלבוש, - ולהיות מובדל מדעות אפיקורסות - וכהיום בעוה"ר אף באה"ק מושלים אפיקורסים על עם בני ישראל וצריך להתבדל מהם.

ולרמז זה אנו אומרים בכפל להיות בני חורין מהציונים שמושלים שם עתה

ולרמז זה אנו אומרים השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל - אבל לא די בזה דהרי עדיין שם ממשלת המינים, על כן מסיימים השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין שהקב"ה יעזור לנו שנהיה בני חורין מהם, וע"ד שאמרו (אבות פ"ו) אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה (מכתי"ק). - (הגדה ויחי יוסף).

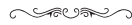
גם אודות זה ראוי להרבות בטבילה - היות שמפעפע הדיעות כוזבות של

הציונים - ועוד שכעת השיגו מדינתם

זה לשונו בתשובה (או"ח סי' קע"ד) בענין טבילה במקוה בכל יום: הנה כמו שבענינים הנוגעים לבריאת הגוף מחדשים הרופאים בכל דור ענינים חדשים לשמירת הבריאות הנצרך לפי חולשת הדור, כמו כן רופאי הנפשות, ה"ה הצדיקים והגאונים, חונן השי"ת דעתם לחדש חידושי תורה והנהגות

הנצרכים לרפואת הנפש של דורם. ואמרתי בזה להסביר מה שהנהיגו רבותינו הצדיקים ההולכים בעקבות תלמידי הבעש"ט זי"ע כמה מילי דחסידותא לרבים מה שלא היה נהוג מקדם רק ליחידי סגולה כגון למבול במקוה קודם התפילה, ולהניח תפילין דרבינו תם, ולאכול בפסח רק מצות שמורים משעת קצירה, ולאכול סעודה שלישית ברכים וכהנה וכהנה, דהנה הרמב"ם בפ"ד מהל' דיעות האריך לבאר איך יתנהג אדם לשמור בריאת גופו מאיזה מאכלים יאכל הרבה ומאיזה רק מעט וכן בענין שינה ומרחץ, אולם סיים בזה"ל כל המנהגות הטובים האלה שאמרנו אין ראוי לנהוג בהם אלא הבריא אבל החולה או מי שאחד מאבריו חולים או מי שנהג מנהג רע שנים רבות יש לכל אחד מהם דרכים אחרים והנהגות כפי חליו כמו שיתבאר בספר הרפואות עכ"ל.

ובמו כן יש לומר בעניני הנפש מאחר שבעוה"ר בדורינו יש הרבה חולי הנפש הן מצד דיעות נפסדות הנוגעים לשרשי האמונה שנתפשטו ע"י כתות האפיקורסים הידועים שאינם מאמינים דגאולתן של ישראל תהא שלא בדרך הטבע, כמו שהאריך אאמו"ר זצ"ל בספרו ויגד יעקב בפ' דברים על פסוק אחינו המסו את לבבינו עיין שם, ומאז ועד עתה נתפשטו דיעותיהם עוד יותר בעוה"ר על ידי שעלתה בידם לקבל ממשלה באה"ק, והן מחמת התאוות רעות שנתפשטו בעולם על ידי כלי משחית שקורין תל-וויזשען (וכמו שהארכתי מענין זה בהקדמה לספר ויגד יעקב חלק ויקרא), והן מחמת חציפות הנשים ההולכים בחוצות בחציפות נורא, ובכל פינות שאדם הולך בחוצות פונה רואה או שומע דברים המחליאים את הנפש, לעומת זה צריכין אנו לבקש רפואות וסגולות המועילים קצת שלא ידבקו בנו ח"ו החולאים, להוסיף חומרות בכמה ענינים בכל מה דאפשר כולי האי ואולי יועילו לנו לבטל הרושם של ענינים הנ"ל. (שו"ת ויען יוסף, או"ח סי' קע"ד).

לא רצה ב"שטערען" בצבעים של בלוי וזיים

פעם ראה בערב סוכות תלוי בסוכה "שטערען" של צבע תכלת ולבן "בלוי און וזיים" ולא הי' ניחא ליה בצבעים האלו, והוציאו מהסוכה.

דרשה הסוערת

של הגאון הצדיק אבד"ק פאפא נשיא הכבוד של התאחדות הרבנים
בעת עצרת המחאה הענקית בניו יארק, אלול תשמ"א

מי שלב יהודי לו צריך שייכאב לו כששומעים דברים כאלה
אנו מוחים נגד הרשעות אשר המדינה הקוראת עצמה ישראל עושה נגד
התורה

מורי ורבותי!

נאספנו כאן להראות שאנו מוחים נגד הרשעות אשר המדינה הקוראת עצמה
ישראל עושה נגד התורה, ובמיוחד מה ששמענו לאחרונה שמועות
כה מרות ורעות כגזירת חטוטי שכבי, שהם מבזים קדושים וטהורים הטמונים
בקברי ישראל והם מחטטים מרסקים ומחתכים אותם. בשורה זו מרה וצריכה
לנגוע ולהכאיב את כולם. מי שלב יהודי לו צריך שייכאב לו כששומעים דברים
כאלה, שהרשעים מבזים קדושים וטהורים הנקברים בקברי ישראל מאות
בשנים ועתה הורסים אותם.

אם מאמין ב"ג עיקרים יהודי אם לאו אינו יהודי

הרמב"ם הקדוש אומר - בפירוש המשניות במסכת סנהדרין, פרק חלק, שם
הוא מונה את שלשה עשר העיקרים - כל יהודי אפילו אם קורה
שהוא עושה עבירה חייבים לעזור לו ולחזקו כשהוא זקוק לעזרה ואסור לרחקו
לגמרי, פרט לזה שאינו מאמין בשלשה עשר עיקרים אשר הרמב"ם מונה,
כלומר 13 ה"אני מאמין" אשר אנו אומרים בכל יום - מי שאינו מאמין בזה הוא
אפיקורס. את אפיקורס חייבים לשנוא! אפיקורס אסור לתמוך! אפיקורס אינו
בכלל ישראל!

א' מי"ג עיקרים האמונה בתחיית המתים

אחד משלשה עשר העיקרים - אשר אם מישהו אינו מאמין בהם נקרא אפיקורס
- היא האמונה בתחיית המתים. בני בליעל ורשעים אלו החופרים שם
קברים יהודיים של צדיקים, מראים שאינם מאמינים בתחיית המתים. הם

האפיקורסים הגדולים האמיתיים אשר הרמב"ם אומר שאינם נחשבים כיהודים. אותם צריכים לרדוף ואותם חייבים לשנוא!

חייבים אנו לעשות מה שביכלתנו להראות שאין אנו מסכימים עם האפיקורסים החופרים קברי ישראל עליהם אומרים: ימח שמם וזכרם

חייבים אנו לעשות מה שביכלתנו להראות שאין אנו מסכימים עם האפיקורסים החופרים קברי ישראל של צדיקים ומחתכים אותם, אפיקורסים כאלה המבזים קברים קדושים של הצדיקים הקדושים. אפילו אם אין אנו יכולים לעמוד שם ולמחות. חייבים אנו להראות כאן שאין אנו מסכימים לזה "לא ניתן לעשות זאת" אין אנו רוצים להיות עם האפיקורסים אין רצוננו להשתייך עמהם חובתנו היא שנאמר על אפיקורסים הללו: ימח שמם וזכרם!

לזאת נאספנו כאן, להראות שאין לנו שייכות עם אפיקורסים אלה

לזאת נאספנו כאן, להראות שאין לנו שייכות עם אפיקורסים אלה. כמו שאומר הרמב"ם. אם אחד מאמין ב"ג העיקרים, אפילו אם עושה ח"ו עבירה חייבים לחזקו ולתמוך בו אבל מי שאינו מאמין ב"ג עיקרים הרי הוא אפיקורס ואסור לתמוך בו.

הם מראים אפיקורסיותם ואנו מראים שאנו כופרים בהם

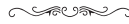
הם מראים אפיקורסותם בזה שאינם מאמינים בתחיית המתים. אנו חייבים להראות "שאין אנו מסכימים להם" אין לנו שייכות עמהם ואין אנו מחזיקים אותם כיהודים. זאת תכלית אסיפתנו.

השני: תפלה - להחזיק מעמד - ולהתבדל מן האפיקורסים

התכלית השניה היא לבקש שישקיפו מן השמים. שיעוררו את הגשמות הקדושות שבעולם העליון. שהצדיקים יגינו על היהודים אשר כן רוצים להחזיק בתורה הקדושה. שיוכלו להתחזק ולהתבדל מן האפיקורסים, שלא תהיה שליטה לאפיקורסים, ושיקויים וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק זוהי התכלית.

האבות הקדושים יביטו לצעדינו

אנו מבקשים ממרום, האבות הקדושים והצדיקים הקדושים אשר כבר נמצאים בעולם האמת יביטו לצערנו. כואב לנו כשמבזים את האמונה בתחית המתים. אם נמצאים אנשים מזרע ישראל שנולדו יהודים העושים מעשים כאלה ומבזים את האמונה בתחיית המתים, אסור לשתוק על זה. אנו מבקשים שירחמו עלינו בשמים, שנוכל להתחזק באמונה בתורה הקדושה ונזכה לישועה שלמה להגאל מהערב רב ע"י הגאולה השלימה בקבוץ נדחי ישראל במהרה בימינו אמן.

חוצב להבות אש - דרשתו הסוערת

של הגאון הצדיק רבי יוסף גרינוואלד

אב"ד ור"מ פאפא

בהפראטעסט בפרשת יוסלע - ב' סיון תשכ"ב

אוי להם לבריות מעלבונה של תורה - הכוונה על אלו שרואים האידך מבזים התורה ולומדי התורה

אין דער ברייתא פון פרק שנו חכמים לערנען מיר אמר רבי יהושע בן לוי בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרות אוי להם לבריות מעלבונה של תורה יעדען טאג גייט ארויס א בת קול פון בארג חורב און רופט אויס און שרייט וויי איז פאר די מענטשען וואס פארשעמען די תורה. אייגענטליך דארף מען פארשטיין, אויב די כונה פון דעם מאמר זאל ארויפגיין אויף די מענטשען גופא וואס פארשעמען די תורה וואלט דאך געדארפט שטיין אוי להם לבריות שמעליבין את התורה אדער שעוברין על התורה פארוואס עפעס שטייט סתם מעלבונה של תורה, - קען זיין אז די כונה פון רבי יהושע בן לוי איז צו זאגען וויי איז פאר די מענטשען וואס קוקען זיך צו צום עלבון התורה, ווי מען פארשעמט די תורה און די לומדי התורה און מען שווייגט און מען נעמט זיך נישט אהן - דערויף שרייט און רופט דאס בת קול.

אסוד לנו לשתוק - לישב מנגד בחיבוק ידיים (גלייבגילטיג)

לא ידענו אם נפעול למעשה או לא, אבל לשתוק אסוד שתיקה כהודאה דמיה חלילה חלילה

מיר זיינען זיך היינט צוזאמגעקומען אנצונעמען זיך פאר דעם עלבון התורה און עלבון לומדי התורה. די לומדי התורה און ערליכע אידען ווערן געטרעטען מיט די פיס, מען שטעלט זיי פאר אלס די געמיינסטע מענטשען, און דאס איז עלבון התורה און ווייסט איר וואו דאס ווערט געטוהן!!! אין הייליגען לאנד, אין ארץ הקדושה, דארט וואו די לומדי תורה זענען עוסק בתורה ממש מיט מסירת נפש, מתוך דחקות, מיט פארשידענע נסיונות צו דערהאלטען זיך ביי דער תורה, זיי פארשעמט מען און מען איז זיי מבזה מיט כל מיני דערנידעריגען אויף אשרעקליכן אופן, און דעריבער טארען מיר נישט שווייגען - מיר טארען נישט זיין גלייבגילטיג - מיר ווייסען נישט אויב מיר וועלען אויפטאן אדער נישט, אבער שווייגען טארען מיר נישט, ווארום שתיקה כהודאה דמיה חלילה וחלילה, און דאס טאר מען נישט, דאס איז דער צוועק פון אונזער היינטיגער פארזאמלונג.

הגיע צעקת לומדי תורה צדיקים וחסידים - רבנים צדיקים נדרסים

עס איז דערגאנגען צו אונז דאס געשריי פון די די לומדי תורה צדיקים וחסידים יראי ה' פון ארץ הקדושה אז מיר זאלען זיך אננעמען פאר'ן עלבונה של תורה. אידען יראי ה' זיינען זיך מוסר נפש מציל צו זיין אידישע קינדער פון שמד ר"ל, רבנים צדיקים זיינען זיך מוסר נפש מקרב צו זיין אידישע קינדער צו תורה און אידישקייט, ווערען געטרעטען מיט די פיס.

מקום המשפט שם הרשע - כמה מבושה הוא, עד עכשיו הי' תפילתנו

שניצל מהגוים, היום צדיקין להתפלל שנצל מגלות אצל הקוראים עצמם יהודים

מקום המשפט שם הרשע - זאגט שלמה המלך אין קהלת. מקום הצדק שם הרשע. דארט וואו עס האט געדארפט זיין קדושה, דארט איז בעוה"ר דאס גרעסטע רשעות ר"ל. וואס פאר א בושה איז דאס פאר אונז אלעמען. מיר האבען אלעמאל געבעטען ניצול צו ווערען פון גלות ביי גוים, און היינט דארפען מיר בעמען ניצול צו ווערן פון גלות ביי אידען פון די רשעים, וואס פאר א בושה איז דאס פאר אונז.

מוציאין תיבה לרחובה של עיר

די גמרא זאגט אין תענית, ווען אידען האבען געדארפט א ישועה האט מען גוזר תענית געווען און די גמרא זאגט "מוציאין תיבה לרחובה של עיר", מען פירט ארויס דעם ארון הקודש מיט דער תורה אין דער גאס און אזוי איז מען מתפלל. פרעגט די גמרא צו וואס דארף מען ארויספירען די תיבה מיט דער תורה הקדושה אין דער גאס. פארוואס קומט מען זיך נישט צונויף מתפלל צו זיין אין שוהל. זאגט די גמרא "נועקנו בצנעא ולא נענינו, נבזה עצמינו בפרהסיא" - מיר האבען געשריגען און געבעטען פארבארגענערהייט און מיר זיינען נישט געהאלפען געווארען, טא לאמיר זיך מבזה זיין בפרהסיא, אפשר וועט דאס העלפען.

נועקנו בצנעא ולא נענינו, נבזה עצמינו בפרהסיא

דאס איז א גרויסער בזיון פאר אונז וואס מיר מוזען ארויסגיין לרחוב של עיר אין די גאסען שרייען קעגען אידען וואס טוען אונז אן רשעות און טרעטען מיט די פיס אויף די עובדי השם און לומדי התורה מיט אזא שפלות און מיט בזיונות.

זעקנו בצנעה, מיר האבען געשריגען בצנעה אין די בתי כנסיות און בתי מדרשות, אצינד מוזען מיר ארויסגיין אין די גאסען לרחובה של עיר, נבזה עצמינו בפרהסיא.

אפר מקלה אויפ'ן ארון הקודש

נאך זאגט דארט די גמרא אז מען פלעגט ארויפלייגען אפר מקלה אויפ'ן ארון הקודש. זאגט דארט ר' זירא כי הוה חזינא להו לרבנן דיהבי אפר מקלה על גבי תיבה מזדעזע לי כוליה גופאי - ווען איך האב געזען ווי מען לייגט ארויף אפר מקלה אויפ'ן ארון קודש האט מיין גאנצער קערפער אויפגעציטערט. און תוספות זאגט דארט אז דער אפר מקלה איז געווען אש פון א פארברענטען מענטשליכען ביין, און דאס האט מען געטאן כדי צו דערמאנען דעם זכות פון עקידת יצחק.

כמו שהארון הוא הבית קיבול לתושב"ב הלומדי תורה וכו' הם הבית קיבול לתושבע"פ

רבותי! פונקט ווי דער ארון הקודש איז א בית קבול פאר דער תורה שבכתב, אזוי זיינען די לומדי התורה די יראי ה' א בית קבול פאר דער תורה שבעל פה. אויך מיר האבען ארויסגעפירט די תיבה לרחובה של עיר, מיר האבען ארויסגעפירט דעם בית קבול פון דער תורה שבעל פה, די רבנים גאונים צדיקים תלמידי חכמים בני ישיבות וכל מאן דעסקין באורייתא.

ד' זירא כי הוה חזינא להו לרבנן דיהבי אפר מקלה על גבי תיבה מזדעזע לי כוליה גופאי

מהו אפר מקלה שלנו אפר של אבותינו אמותינו ורבותינו גאונים צדיקים תינוקות של בית דבן שנשחטו ונשדפו לא זמן כביר

מיר האבען אבער אויך אפר מקלה ארויפצולייגען אויף דער תיבה. מען האט פארברענט אונזערע גאונים. אונזערע תלמידי חכמים, מיר זיינען געבליבען במתי מספר, און מיר האבען זיך צונויפגענומען אלע אונזערע כוחות, דאס ביסעל וואס מיר זיינען איבערגעבליבען כתורן בראש ההר, מען זאל זיך דערהאלטען ביי דער תורה און אצינד קומען די רשעים, די כופרים, די טמאים וואס האבען זיך צונויפגעקליבען אין הייליגען לאנד פון אלע עקען וועלט מבזה צו זיין און צו טרעטען די ערליכע אידען, מארען מיר נישט שווייגען. - דאס אפר מקלה פון אונזערע טאטעס און מאמעס, פון די תנוקות של בית רבן, פון די גאונים און צדיקים דאס ליגט אויף דער תיבה, דער בית קבול פון דער תורה שבעל פה.

תורה, תורה חגרי שק, התפלשי באפרים
ועבשיו באו אלו הטמאים להרוג ולהשמיד הנשארו בחיים שהיו גדלים בתורה וביראה ואלו הטמאים עוקדים אותם משרשם

מיר קענען זאגען דעם מאמר פון פייטן אין דער קינה "תורה, תורה חגרי שק, התפלשי באפרים", נעם דיך אן דעם כבוד פון די לומדי התורה, דאס אש פון די צדיקים וואס זיינען פארברענט געווארען על קידוש השם, און גיי צום כסא הכבוד אז מען זאל מער נישט מבזה זיין די לומדי התורה. דער בעל דבר

איז זיך בעוה"ר מתגבר, קודם האט ער פארברענט אידישע נפשות אידישע גופים, און אצינד קומען די רשעים פארברענען די נשמות פון אומשולדיגע קינדער וועלכע וואלטען געווען אויסגעוואקסען אלס גדולים בתורה און שטארק אין אמונה, און אצינד איז מען זיי מעביר על הדת מיט טריפה'נע בריכות אין ארץ ישראל מחטיא צו זיין אידישע קינדער. מיר טארען נישט שווייגען אויף דעם.

❧ היכי דמי מחאה - פלניא גולנא הוא דנקיט לה לארעאי בגולנותא

די גמרא זאגט אין בבא בתרא אין פרק חזקת הבתים א מחאה שלא בפניו הוי מחאה - עס איז א הלכה פסוקה, אויב איינער געפינט זיך אין א צווייטער מדינה אין דער ווייטענס און ער הערט אז עמיצער האט צוגע'גול'ט זיין פעלד, דארף ער נעמען דריי מענטשען און ער זאל פאר זיי מוחה זיין קעגען דעם גולן, און די מחאה איז א ריכטיגע מחאה. און די גמרא פרעגט וויאזוי דארף זיין א מחאה שלא בפניו: ער דארף זאגען "פלניא גולנא הוא דנקיט לה לארעאי בגולנותא"! יענער מענטש איז א גולן, ער האט צוגענומען מיין פעלד מיט גוללה!

❧ לכן הננו כולנו מכריזים: הפושעים הכופרים הציונים הם גוזלי נפשות

רבותי, די רשעים די כופרים וואס האבען זיך גענומען א ממשלה צו טרעטען אויף אידען, מען נעמט אידישע נפשות בני תורה און מען טרעט זיי מיט די פיס און מען איז זיי מבזה מיט כל מיני בזיונות. מיר ווייסען נישט אויב מיר וועלען אויפטאן, אבער מיר טוען ווי די גמרא זאגט אז מחאה שלא בפניו הוי מחאה, מיר שרייען אלע אויס אז די פושעים, די כופרים, די טמאים, די רשעים זיי זיינען גולנים, נישט קיין גולנים פון געלט נאר גולנים פון נפשות!

❧ התורה הקדושה היא בתפיסה

השי"ת זאל העלפען אז אונזער מחאה זאל מאכען א רושם אין הימעל, עס זאל נתעורר ווערען דער זכות פון אונזערע עלטערען און פון די צדיקים בעולם העליון, זיי זאלען גיין בעטען פאר די לומדי תורה אין ארץ ישראל די רבנים וצדיקים. השי"ת זאל העלפען עס זאל מקויים ווערען דער פסוק ואצרוף כבור סיגך ואסירה כל בדיליך. ואשיבה שופטך כבראשונה ויועצרך כבתחלה,

אחרי כן יקרא לך עיר הצדק קריה נאמנה. אבער איצט בעוה"ר האבען מיר נאך ליידער נישט זוכה געווען דערצו. און איך וויל מוסיף זיין אויף דעם וואס דער חשוב'ער פאלמישאנער רב האט געזאגט אז מיר אלע זיצען אין תפיסה, און גיי נאך ווייטער, איך זאג אז די תורה הקדושה אליין איז אין תפיסה! השי"ת זאל העלפען למען כבוד תורתו ולמען כבוד שמו יתברך עם זאל מקויים ווערען וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק.

[לא כמו שנדפסים ולא כמו שנקראים היו הדברים נאמרים, ראוי לשמוע הטעם של הדרשת המחאה הלז, האיך הי' נאמר ברגש סוער 'בבכיות נוראות'].

🌀 לא תגורו מפני איש - מצות עשה ונקדשתי בתוך בני ישראל

הי' זה בשנת תשכ"ח בא' מהמערכות הכבדות בארץ ישראל שמררו הציונים חיי בני ישראל בארץ ישראל, ובא מכתב זעקה מהעדה החרדית שיעמדו לעזרתם מכאן, והם כבר עשו כל מה שביכלתם ולא נענו. רבינו הי' מהרבנים שסברו שצריכים להרעיש העולם ולעשות כאן מחאה פראטעסט רבתי, ועי"ז יש לקוות שיפסיקו אלו הרשעים מלענות בני ישראל וימנעו מגזירות הקשות שלהם.

כמה ימים לפני הפראטעסט כמה רבנים מהאגודה הניחו לחץ גדול שלא יתקיים הפראטעסט. בתוך רבני התאחדות הרבנים היו חילוקי דיעות אם ידחו הפראטעסט לזמן אחר, לפי בקשת של הנשיא של התאחדות הרבנים כ"ק אדמו"ר מסאטמאר לא דחו הפראטעסט ועשו אותו אז.

נקבצו ובאו בני ישראל להשמיע כאבם וצעקתם על המצב של אחינו בני ישראל בארץ הקודש. היות שהיו לחץ גדול מהרבנים הנזכרים, הדרשנים שהוזמנו מקודם לדרוש לפני הציבור היססו לעלות על הבמה לדרוש.

כשרבינו ראה מה שמתרחש, שאין מי שיתחיל לדרוש ולהרעיש העולם, אמר מעצמו "במקום שאין איש אני אלך אתחיל" רבינו הי' בתקופה ההוא מלא מכאובים, ולפי ציווי הרופאים הי' לו אז חתיכת עץ על אחוריו (אויפן ריקען),

היות שמכל תנועה הי' לו יסורים גדולים, עכ"ז אמר להמסדרים שהוא ידרוש. לא הי' יכול לילך בעצמו, עזרו אותו להגיע להבימה, ובאומרו הנני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה של ונקדשתי בתוך בני ישראל עם כוחות למעלה מכוחות אנושי הרעיש על המצב המרור בארצינו הקדושה. (תולדות ויחי יוסף, באדיש, עמוד קס"ג).

הרב הרשעי

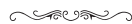
פעם בא א' זקן והי' נראה נשוא פנים ות"ח שהלך לקבץ ממון עבור כולל, ויעצו לו אם יעלה בידו לקבל מכתב מליצה מרבינו זה יעזור לו הרבה. הלה הלך לרבינו, ורבינו הכין אז הנרות לשבת קודש, והלה הציע בקשתו מכתב המלצה מרבינו. רבינו שאל אותו אם יש לו מכתבי המלצה אודות הכולל, והלה הניח על השולחן איזה מכתבים רבינו הציץ בהם וראה מכתב א' מחרל"פ תלמידו של הרב הרשעי, צעק עליו ועל זה אתה רוצה שאתן מכתב מליצה, וגוררו בשולי הבעקיטשע מעל השולחן בצעקו ארוים פון מיין שטוב.

לאחר מכן טען א' לפני רבינו לבזות כ"כ ובפרט איש זקן ונשוא פנים, אמר רבינו לאז מיר אפ ער איז א אפגעפסקנטע אפיקורם. [הניחה לי הי' נפסק לאפיקורם].

אגודה

לא רצה להתפלל בביהמ"ד של אגודה

סיפר כ"ק אדמו"ר מטאהש זצ"ל תלמידו שכששהה רבינו תיכף אחר המלחמה בשנת תש"ה בעיר אראד, הלך כל יום רגלי מהלך ארוך לבית המדרש להתפלל, אף שבשיניותו הי' שם ביהמ"ד של האגודה. פעם כשלווהו בעת שירד גשם בזרם שוטף, שהמבילוהו מכף רגל ועד ראש, הציע לו אחד שיכנס להתפלל בביהמ"ד דהאגודה, ורבינו לא רצה בשום אופן, רק המשיך ללכת אף במצב כזה לביהמ"ד הרחוקה.

לא ליהנות מהם

בשנת ת"ש כששהה בעיר סאמאטהעלי, והי' לו שם ישיבה, המצב הי' דחוק מאוד, והאגודה שלחו חבילות תמיכה, וצוה שלא להנות מהם, רק לשלחם בחזרה.

מדינתם

גלות הקשה מכל הגלות

ורגיל הי' על לשונו דברי מהר"ש מבעלז זצ"ל על המסורה ג"פ "פדות" ותמצית מסקנתו עפי"ד: שהגלות בין אלו שקוראים עצמם ישראל (במדינת ישראל) הוא גלות הקשה מכל הגלות. (הדרת יוסף, פרק ז').

כעת בארץ הקדושה מושלים אפיקודסים - לשנה הבאה בני חורין, לא די לשנה הבאה בארעא דישראל

לשנה הבאה בארעא דישראל וכו' לשנה הבאה בני חורין יש להבין כפל הענין, ותו איך אומרים לשנה הבאה בארעא דישראל אותן הדרים בארץ ישראל. וי"ל ע"ד הנ"ל דקאי על קדושת א"י דעכשיו הוא בדיומא תחתונה, ובשפלות גדול, ולזה מבקשין שקדושת ארץ ישראל תתעלה בקדושה עליונה, - כי בעוה"ר בזמן הזה בארץ הקדושה מושלים אפיקודסים על עם בני ואין אנו בני חורין, דאנו מעוכבים מהם לעשות רצונו כדבעי, לכן מבקשין בכפילא השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל, - אבל לא די בזה דהרי שם ממשלת מינים, ע"כ מסיימים השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין, דהיינו להיות בני חורין מהם וע"ד שאמרו (אבות פ"ו) אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בת"ת. (מכתי"ק). - (הגדה ויחי יוסף).

מקום הצדק שמה הרשע - דבותינו הזהידנו מאז להתרחק מהם

וגם בארץ הקדושה נתקיים בעוה"ר מאה"כ מקום הצדק שמה הרשע, כי נתגברו הכת אשר כינו עצמם בשם ציונים שרבותינו הקדושים אשר בארץ

החיים הזהירנו מאז להתרחק מהם הרחק כמטחוי קשת כי שורש יסודם ממינות ר"ל.

🌀 **החרבה ממעונותיה - מהציונים, מחמת הציונים הדרים שם בעת**

וב"ק אאמו"ר זצ"ל אמר עליהם לפרש: מה שאנו אומרים בברכת נחם בט"ב נחם ה"א את העיר וכו' החרבה "ממעונותיה" פי' שהיא חרבה מחמת הדרים בתוכה שמחריבין אותה חורבן רוחני, והיינו החרבה ממעונותיה כלומר מחמת מעונותיה דהיינו כתות הנ"ל. (כך אמר פ"א כמדומה בערב ת"כ).

🌀 **והבזויה מכבודה מאלו שכבוד הוא אצלם שנכנס תחת ממשלתם**

ולעת כזאת יש להוסיף לענ"ד לפרש עד"ז להלאה, דהיינו נמי דקאמר "והבזויה מכבודה" מחמת כבודה שנותנין לה עתה שמחזיקים לכבוד לה מה שיצאה מתחת ממשלת האומות ונכנסה תחת ממשלתם, דהכבוד הזה "הוא בזיון" בעיני יראה ד', והיינו הבזויה מכבודה כלומר מחמת כבודה.

🌀 **מי שמאמין לא יעלה על דעתו שזה ענין של גאולה**

ופשיטא דכל מי שמאמין ברחו"ל ואומר אני מאמין באמו"ש בביאת המשיח לא עלה על דעתו מעולם לחשוב ח"ו שיש בזה ענין של גאולה מה שיצאה מתחת ממשלת גויים לתחת ממשלת מינים, ר"ל מהאי דעתא. (הקדמה ויגד יעקב, בראשית).

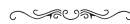
🌀 **אין זה זכות אלא חובה - גלותא דערב דב קשה מגלותא דאזה"ע**

בהג"ה על הסכמה על ספר א' המיוסד על דיני קרבנות, שכתב שם בהסכמה 'ובפרט אחרי אשר זכינו לקיבוץ גלויות בזעיר אנפין' כתב ע"ז רבינו: הג"ה שארי לי' מארי דשגגה יצאה מלפניו בלשון זה, דאין זה זכות אלא חובה, שנעשה ע"י עוזבי תורה, וגלותא דערב רב דדחקין ליראי ד' קשה מגלותא דאזה"ע, ד' ישמרנו מהם. ואחז"ל טובן של רשעים רעה הוא אצל צדיקים, כדפרש"י סו"פ ויצא.

קוינו להגאולה אבל מעשה שטן הצליח לדחותה

בימי חירום אחר המלחמה ובילבול ומישטוש הדעת, כשהי' באנטווערפן נתכבד לדרוש בשב"ק אחה"צ בהאוסטן שוהל פרקי אבות, הוא ניצל את ההזדמנות לדבר נגד הקמת המדינה, ובתוך הדברים אמר רבינו במרירות "אנחנו סברנו שאחרי צרות רבות כאלו כבר נזכה להגאולה האמיתית, אבל כנראה לדאבונינו שמעשה שטן הצליח והרשעים הללו במעשיהם גרמו לדחות הגאולה ולאחרה, וצריכים אנחנו לרחמי שמים מרובים"

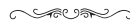
והיו שם אנשים שהתחילו להרעיש עליו בקול: צריכין לילך וללחום (קעמפען) עם הערביים, וליקח א"י מידם בורוע. ויש שזרקו אלונמית "האנטוכער" מפני שדיבר כנגד המדינה. ותלמידיו היו צריכין להגין עליו מן ההמון הפרוע שלא יפגעו בו. (מתלמידיו שהי' שם בשעת מעשה, כעת במאמנרעאל).

קבלת כספים

ברגש קודש ובהתלהבות עזה

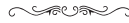
בשנת תשל"ח כשיסד הבית צדק של העדה החרדית והרה"ק מסאטמאר זצ"ל את ה"קרן הצלה" לתמוך ביישיבות ת"ת בתי חינוך כוללים שאינם נהנים מכספי איזבל שלטון הציוני, לא רק שתמך בזה אלא שגם הי' אחד מעסקני ועד הרבנים שבראשיה, והעסקנות עבור דבר זה עשה ברגש קודש ובהתלהבות עזה כמוה - אשר האנשים שמסביבו - המה ראו כן תמהו.

חייב ליתן, מה שלא עשה בשום פעם אפי' לישיבתו ות"ת שלו

באחד האסיפות מגבית שערך בביתו (במוש"ק בהעלותך), דיבר לפני קבוצת עשירים בהפלגת חשיבות הענין, ו"חייב" את כ"א ליתן אלף דאלער, וממש הבטיח הצלחה לכל העוזרים, ואמר בין השאר: וואויל איז פאר דעם וואס האט א חלק אין די זאך. ודיבר בהתרגשות כ"כ שמעולם לא שמעתי

מדבר עבד שום ענין - ואפילו לשיבתו ות"ת שלו - באש קודש כזה. (ובין הדברים אמר רעיון נפלא, דע"י שקיים תמיכה כזו, פועל קצת שגם אותם שאינם יכולים לעמוד בנסיון ולוקחים תמיכת השלטון, שיוכלו להחזיק מעמד שלא להתפעל ולהגרר אחריהם לגמרי, בידעם שהברירה בידם לפנות לקרן הצלה).

אפי' העני ביותר

וביום ד' פ' שלח דיבר בביהמ"ד, ואמר ש"אפילו העני ביותר חייב ליתן מאתיים דאלער" ושהוא סידר בגמ"ח שילוו למי שאין לו. (הדרת יוסף, בסוף ספר מחזה איש, פרק ז').

מדרשה בביהמ"ד תולדות יעקב ירושלים - בהעלותך תשי"ד

ציונים מדינתם התבדלות

צריכין מאוד להתחזק שלא להמשיך אחר דיעות נפסדות של אפיקורסים הציונים

וגם הנסיונות בענייני אמונה מתגברים ומתחדשים בדור זה, וצריכין מאוד להתחזק שלא להמשיך אחר דיעות נפסדות של אפיקורסים אשר כינו עצמם בשם - ציונים - וצריכין להתרחק מהם הרחק כמטחוי קשת, וכבר טרם שגברה ידם להקים להם מדינה באה"ק הזהירונו רבותינו להתרחק מהם ומהמונם ולחמו מלחמת מצוה שלא יבואו לידי כך ושלא יצאו מחשבתם מכח אל הפועל.

נתקבצו הפסולת מכל ארבע כנפות הארץ ובאו לכאן לעקור התורה

ובעוה"ר מעשה שמן הצליח ונעשה מה שנעשה, ותסמר שערות אנוש איך שאחר החורבן הנורא אשר אלפי אלפים תלמידי חכמים נאבדו ר"ל הי"ד ונשארנו מתי מספר כתורן בראש ההר, באו הגי בריוני ונתקבצו הפסולת מכל ארבע כנפות הארץ ובאו לכאן לעקור התורה מילדי ישראל ר"ל, ואיהו נפיש טפי מין הרבה פעמים, וידם תקיפה על יראי ד', ומצערם את היראים

אשר יש להם עזות דקדושה לעמוד נגדם, ומכזים ומשפילים אותם בכל מדרך כף רגל ושוחקים מהם, וע"י שיש להם ממשלה באה"ק עלתה בידם להתפשט דיעותיהם יותר, ויש להם בזה חומר להחליש האמונה הפשוטה המורשה לנו, ולנמסות לשיטת כוחי ועוצם ידי וכו', ושלא להאמין דגאולתן של ישראל תהא שלא בדרך הטבע, ובעוה"ר נתפשטו דיעותיהם, ובכל פינה שהאדם פונה פוגע בדיעות משובשות ובפרט ע"י העתונים שלהם.

וּצְדִיק בַּאֲמוֹנָתוֹ יֵחִי

ולא לחנם אמרו הצדיקים בדורות שלפנינו דבעיקבתא דמשיחא יהא נחשב למדריגה להתחזק באמונה פשוטה, - וכבר העיר על זה קדוש זקני בעל ערוגת הבושם זצ"ל בצוואתו הקדושה בס' הכנה דרבה (אות ג') בביאור מאחז"ל סוף מכות (כ"ד ע"א) בא חבקוק והעמידן על אחת שנא' (חבקוק ב') וצדיק באמונתו יחיה. הכוונה במה שאמר והעמידן עפ"י מ' דקיימ"ל דבר המעמיד לא בטל וחבקוק ראה שהדורות יורדין מטה מטה בתכלית שפל המדריגות באופן שהאמונה שלימה בעיקרי הדת היא נמי רבותא גדולה וזכות גדול, ובא והעמיד כל התרי"ג מצות על האמונה דמי שמאמין באמונה שלימה מצות האמונה זו תהי' מגן בעדו שיהיו כל התרי"ג מצות דברים המתקיימים במסמרות חזקים בכח דבר המעמיד, דהיינו מצות אמונה כדכתיב וצדיק באמונתו יחי'.

ואם חבקוק הנביא ע"ה העמידן על האמונה בדורותיו, כש"כ בדור שפל כדור הזה, אשר בכל פינות שאדם פונה רואה ושומע מינות ואפיקורסות ופריקת עול תורה ומצות, בפרט מי שרגיל לקרות עלים הקרויים עתונים המלאים להם דברי כפירה ואפיקורסות אפי' במסיחים לפי תומם, כל כך כבר נתפשט המינות בעולם עד שכמעט א"א לראות ולשמוע המון עם כי נדברו איש עם רעהו שלא יהי' בו מעורב ביניהם דברים שאסור לשומע וכ"ש לדבר, וק"ו בן בנו של קל וחומר ע"י עתונים עבריים אשר שמו להם למטרה להלעיג על דברי רז"ל ולמלאות העולם בעתוניהם השופכים בוז על ישראל סבא, לירות במו אופל לישרי לב המאמינים בתורה"ק תושבע"פ ותורה שבכתב ובכל דברי רז"ל, ובדברי השכלה שלהם ושפתי חלקות שברו להם יאמרו ללשונונו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו, השי"ת יתצם לנצח יחתכם ויסחם מארץ חיים סלה.

בדין הוא לעשות גדרים וסייגים ליסוד הזה

הנה בדור עני ואביון כזה בודאי שייכים דברי חבוקק שהעמיד כל התרי"ג על יסוד אחת דהיינו צדיק באמונתו יחי'. - ע"כ בדין הוא לעשות גדרים וסייגים ליסוד הזה, וחיובא רמיא על כל יהודי שהוא מן המאמינים בני מאמינים לחוש על עצמו ועל דורותיו דלא ליתי לאמשוכי בתר דברי מינות דמשכי, לבל לקרות שום עתון אשר נושא ונותן בדברי יהדות, ובפרט אותן שנתחברו בלשון עברי, אם לא נתברר שהמוציא לאור הוא מישראל סבא מהמאמינים בתורה"ק ובכל דברי רז"ל עכל"ק של אא"ז וצ"ל.

דברי קדוש זקני בעין רוח הקודש על זמן הנוכחי

ואני רואה דברי קדוש זקני וצ"ל בעין רוח הקודש על זמן הנוכחי, כי בימיו לא שמענו במדינתנו שהתפשטו כ"כ העתונים הממאים העברים ר"ל, ואם הוא כתב כן בדורו כל שכן השתא אנן מה נענה אבתריה, כי נסיונות בעניני האמונה נתגברו יותר ויתר להחזיק את בני הנעורים על דרכי התורה והיראה.

הרבה נפשות נקיים נפלו ברשתם

ומעת אשר התיישבו האנשים הבאים לגור בא"י נתרבו ר"ל בתי ספר לנערים ונערות שאינם מיוסדים על דרך התורה ונותנים שם להנערים כל הצמרכותם, ועי"ז ממשיכים אותם להם לעקור ולהדיח בחורי ישראל מתורה ומצות, והרבה נפשות נקיים נפלו ברשתם ונדחו מתורה ואמונה, ולעומת זה הישיבות והחדרים שנתייסדו על דרך ישראל סבא שרויים בדחקות עד למאוד ד' ירחם, ע"כ יש לחוש לאותן אשר אינם חזקים כ"כ לעמוד בנסיון שלא ימשכו להתחבר להם ושיוכלו לגדל הבנים בדרך שהורו לנו אבותינו ורבנותינו שלא יושטפו בשטף מים הזידונים.

יתחברו יחדיו להחזיק בדרכי אבותינו ורבנותינו בכל הדברים

והעצה להתחזק הוא ע"י שהתלמידים ששאבו תורה מבאר אחד יתחברו יחדיו כאיש אחד בלב אחד, ואיש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק ואמץ להחזיק בדרכי אבותינו ורבנותינו בכל הדברים שנהגו מלפנים, וע"י שאוחזין זה בזה יכולין להינצל שלא להמשך אחר שטף מים הזידונים. משל

לההולכים על גבי הר משופע ומתייראין שלא יפלו אחרו אוחזין זה בזה*. ויש לרמז במאה"כ בפרשתינו, בהעלתך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. דידוע מסה"ק דמנורה מרמזת על גר מצוה ותורה אור, וגר אמצעי הוא השורש וששה קנים היוצאים מצדה הם בבחי' תולדות, ועל כן המצוה שששה הקנים יהיו פונים מול השורש, לרמז שהבנים יהיו אוחזים מעשה אבותיהם בידיהם, ולא יהיו פונים ונסוגים אחרו אחרי דרכים חדשים אשר לא שערום אבותינו. וכמו"כ שייך רמז זו על הרב ועם התלמידים ע"ד שאמרו חז"ל (סנהדרין י"ט ע"ב) כל המלמד את בן חבירו תורה מעה"כ כאלו ילדו.

חינוך עצמאי

וּלְהוֹי יְדוּעַ - עדיין סכנה הוא

ועוד עצה אחרת הוא לעשות פעולות בגידול הבנים להתחיל לחנכם בעודן קטנים לירא את ד' ושילכו בדרך ישראל סבא. וגם הבנות למנעם מבגדי פריצות בקטנותם, ועפ"י דינא דשו"ע מג' שנים ואילך הוי טפח מגולה באשה ערוה, ואסור לומר שם דברי קדושה. - ולהוי ידוע, דאין לסמוך בחינוך הבנים על המוסד חינוך עצמאי, דאף הגדולים המסכימים לזה אינו אלא כמו שאחז"ל (קידושין כ"א ע"ב) מוטב שיאכלו ישראל בשר תמותות שחומות ואל יאכלו בשר תמותות נבלות לבחור הרע במיעוטו. - ואף אם כמה הצליחו שם מ"מ הרי הוא דומה כמו שהלכו הרבה אנשים על גשר רעוע וסדוקה וניצלו, דמ"מ בשביל זה עדיין סכנה הוא.

* בדרכי חיים ושלוש אות תרנ"ד בהג"ה עמוד ר"כ: רבינו [בעל מנחת אלעזר] נ"י רגיל על לשונו לעורר אזהרת הקדוש מהרמ"מ מרימנוב שאמר עוד בימיו והזהיר לאחב"י "האחזו והתקשרו כ"א בהחגורה כי יש קרח (גליט"ש) גדול ומסוכן, ומתחתיו יש מים ונהר גדול, וכל אחד יאחזו עצמו שלא ימוט עצמו ח"ו, שבסוף יומיא קודם ביאת המשיח תתגבר בכפירה בעולם ר"ל, וצריכין התחזקות מאוד שלא ימעדו קרסוליו". עכתד"ה.

וסיים רבינו שהקדוש מהרמ"מ אמר זאת בימיו והביט למרחוק שבאחרית הימים יתגבר האפיקורסות בשיראל, מכל כת הפארטייען שהם "ציונים מזרחים ואגודיים" וכיו"ב, כי בפשטות לכפור ח"ו באלקי עולם ולעבוד ע"ז אין שכיח בימינו וכבר בטלוה ליצרא דע"ז, אלא ודאי הכונה שהכתות ומפלגות פוגמים באמונת ביאת משיח בדרך נס שהוא א' מאמונת י"ג עיקרים בג' אח"ד, ע"כ נקרא כפירה ר"ל, וע"ז ידעו כל הדוים לישמר ולזהר.

בכל דבר יש להתבונן אם אבותיו ורבותיו היו מסכימים לדבר הזה

והחינוך הברור הוא להתנהג בגידול בנים בדרכי אבותינו כמאה"כ (שהש"ר א') אם לא תדעי לך גו' צאי לך בעקבי הצאן. ופרש"י וז"ל אם לא תדעי לך כניסתי ועדתי היפה בנשים בשאר אומות, איכה תרעה ותנצלי מיד המציקים לך להיות ביניהם ולא יאבדו בנך, התבונני בדרכי אבותיך הראשונים שקבלו תורתו ושמרו משמרתו מצותי ולכי בדרכיהם עכ"ל. דהיינו בכל דבר יש להתבונן אם אבותיו ורבותיו היו מסכימים לדבר הזה.

עבדית

בזכות שלא ידברו עבדית נגאל

ובן צריך אזהרה שלא לדבר בלשון שבדו להם כת הציונים לשון עברית - דהוא בכלל מה שאנחנו מזהרים ועומדים שלא לשנות את הלשון. ומבואר במדרש (ויק"ר פל"ב) דאחד מהזכותים שנגאלו ישראל ממצרים בשביל שלא שינו את לשונם, דבזה הי' להם הרחקה להתבדל מהמצריים ולא להתערב עמהם ולא למדו ממעשיהם, ה"נ בזה.

גם אם הי' לה"ק

גם אם הי' לה"ק - כמו מצבה אף שהי' אהובה עכשיו שנואה - כן העברית.

ומאחר דהני בריוני רגילים על לשונם לדבר בלשון עברית, שייך ע"ז מה שפירש"י עה"פ (דברים ט"ז) לא תקום לך מצבה ואעפ"י שהיתה אהובה לו בימי האבות עכשיו שנואה מאחר שעשאוה אלו לחק לע"ז ע"כ.

להשריש בב"ב ובבנים שלא לדבר עבדית

ולבן צריך להשריש בלב בני ביתו והבנים שלא לדבר בלשון שלהם רק בלשון אידיש.

והארבתי במוסר, והשי"ת יעזור שנוכה לגדל בנינו ע"ד התורה והאמונה בדרך שהורנו אבותינו ורבותינו הקדושים ללמוד וללמד לשמור ולעשות בב"א.

המכתב לנשורי קדחא

שלו' וברכה וכט"ס, לכבוד הלוחמים מלחמת ד' ותורתו, להציל עם ד' וצאן מרעיתו, מלהתחבר לעוזבי ומפירי בריתו, יהי חן ד' עמכם להמשיך לבבות ישראל לדרך ד' ועבודתו, עד אשר תחזינה עינינו בשוב ד' שבות עמו לציון עיר קדושתו בב"א

ה"ה עורכי "חומתינו" הי"ו

הלא מצוה להחזיק ידי ידאי ד' ולומר להם תחזקנה ידיכם

הגיעני זה איזה שבועות מכתב יקרתכם, אשר בו בקשתם לכתוב איזה מאמר בילקוט שלכם, וטרם אענה אני שוגג על אחור תשובתי, כי לא הייתי במצב השוה, ד' יחזקני. ובכלל אינני ספרא רבא ולא הרגלתי באלה לבוא בפומבי' במאמרים. ע"כ גם עתה לא אוכל למלאות רצונכם הטוב, אך אמרתי לאו אורח ארעא שלא להשיב, כי הלא מצוה להחזיק ידי ידאי ד' ולומר להם תחזקנה ידיכם ותעשנה תושיה.

אשריכם

בן אני אומר לכם אשריכם שזכיתם לפקוח הרבה עיני עינים עוורות, כי בעוה"ר בכל שאדם פונה פוגע בדיעות משובשות, ובפרט ע"י העתונים שלהם. ולא אמנע מלהעתיק דברי קדוש זקני בעל ערוגת הבושם זצ"ל בספר הכנה דרבה מש"כ בענין זה, וזה לשונו: [מועתק לעיל בדרשה פרשת בהעלתך].

גודל התועלת להפיץ דברים המחזקים אמונת דברי חז"ל

העתקתי דבריו כי לדעתי נכון שתעמידו דברים הללו בילקוט שלכם, דמזה מובן גודל התועלת בזה לעשות להיפוך זה לעומת זה להפי דברים המחזקים אמונת דברי חז"ל כדי שמעט מן האור ידחה הרבה מן החושך של העתונים שלהם. ובהדי שותא אמינא שמצוה לפרסם שהעתון שמחזיקין פה באמעריקא לעתון אורטודוקסי כלומר חרידי ונקרא 'מארגען זשורנאל' הוא מלא מדברים של ניאוף ר"ל, והרבה פעמים מלגלג על דברי רז"ל, ד' ישמרנו.

ואני רואה דברי קדוש זקני זצ"ל בעין רוח הקודש על הזמן הנוכחי - כי בימיו לא שמענו במדינתנו שהתפשטו כל כך העתונים הטמאים העבריים רח"ל.

ואין אתם צריכים לסימן אחד ששיטתכם היא הישרה

ואין אתם צריכים לסימן אחר ששיטתכם היא הישרה, כי זה גופא מה שקלי הדעת ומפירי תורה שונאים אתכם הא גופא הוא הסימן על מיב מפעלכם.

ואתה תחזה, כאלו שנוכל להסתכל בהן

ועד"ו שמעתי בשם האדמו"ר האמצעי מבעלזא זצ"ל הגה"ק מהר"י זי"ע, שפי' מאמר המדרש שה"ש, שובי שובי ונחזה הה"ד ואתה תחזה מכל העם וכו'. הכוונה דלכאורה מהו הלשון ואתה תחזה, הול"ל ואתה תבחר. אמנם הדרך הוא כשהאדם אינו הולך בדרך ישרה ח"ו אז יראי ד' אינם יכולים להסתכל בפניו, כי הוא נמאס בעיניהם ואינם רוצים לראות בו, ולהיפוך ההולך בדרך הטובה והישרה, אז קלי הדעת ועוזבי תורה אינם יכולים להסתכל בו, כי הוא נמאס בעיניהם. ע"כ אמר יתרו למרע"ה שיקח ראשים של העם אותן שהוא יכול להסתכל בהם ואוהב לראותם, והיינו ואתה תחזה לשון ראייה. ועל אותה הכוונה אמר בשה"ש דאוה"ע טוענין לישראל למה אתם מתנהגין במנהגים כאלה שעי"ז אין אנו יכולין להסתכל בפניכם ואתם נמאסים בעינינו, שובי שובי ונחזה כך, התנהגו כמותינו כדי שנוכל להסתכל בכם בעין טובה. דבר זה שמעתי מפי הגה"צ מהר"מ מבילגורייא זצ"ל בשם זקנו הנ"ל.

אני הולך רכיל מגלה סוד

ואני הולך רכיל מגלה סוד, שהרבה יראים אשר חושבים עליהם שאינם מחזיקים עמכם, הנה הן מברכים אתכם בלבכם ושומחים על פעלכם הטוב, אלא שלא כל אדם יש לו רוח גבורה לגלות מצפוני לבו, ולהוציא מחשבתו אל הפועל.

ויה"ר שנוכה להבטחת הנביא, ואצרוף כבור סיניך ואסירה כל בדיליך וכו'.

ק

עבודת

אב"ד פאפא

הרועים

אח"כ יקרא לך עיר הצדק קריה נאמנה, אבי"ר.

והנני ידיכם דושת"ה, המצפה לישועת ישראל בתוך כל המיחלים לחסדו ית'

ב' לסדר תרומה תשי"ד

הק' יוסף גרינוואלד

י"ט אב תרצ"ז

רבי מנחם נחום פריעדמאן זצ"ל

אדמו"ר מבאיאן (טשערנאוויץ) - תפארת מנחם

ציונות מדינתם

ע"ז רוע המצב הכללי גדול מאוד למען יכירו וידעו, אשר אם ד' לא יבנה, שוא, ולא כמו שמדמים הציונים

והנה הזדמן אשר השי"ת שלח בפי דברים להרחיב הדיבור מענין המצב באה"ק בכלל וממצבך בפרט, ואמר כ"ק שליט"א: כי ע"ז רוע המצב הכללי גדול מאוד למען יכירו וידעו, אשר אם ד' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו ולא כמו שמדמים וויעדער אויף בויא פאלעסטינא. (משכנות הרועים, תולדות אדמו"ר מבאיאן, עמוד שס"ו).

נאות הרועים

תרע"ז כשנסתלק אביו בשהותו בוויען הוכתר למלא את מקומו באדמו"רות, וחסידיו באיאן באו אליו לשם, ולאחר כמה שנים עזב את וויען ועבר לטשערנאוויץ ששם גרו הרבה מחסידי באיאן. [גם אָחיו שמשו באדמורו"ת אבל בעיקר הי' הוא אדמו"ר מבאיאן] נפטר י"ט אב תרצ"ו ומנו"כ בוויען באוהל אביו. מספריו נדפסו "תפארת מנחם" עה"ת. ותולדותיו בספר משכנות הרועים.

רבי מנחם נחום פריעדמאן זצ"ל אדמו"ר מבאיאן, בעל תפארת מנחם, נולד בשנת תרכ"ט בסאדיגורא לאביו רבי יצחק בעל "הפחד יצחק", נכד הרה"ק רבי ישראל מרוזין, ואמו היתה בת הרה"ק רבי יוחנן טווערסקי מראחמיסטריווקא. בשנת תרמ"ד נשא לאשה את בת הרה"ק רבי מדרכי שרגא פריעדמאן מהוסיאטין. בשנות מלחמת העולם הראשונה ברח עם אביו לעיר וויען שבעסטרייך, ובשנת

זידוז אינו לרדף אלא עם זהירות - לארץ ישראל אין לרדף שלא יהי' חלילה ויעפילו

בשדברתי עמו מענין ארץ ישראל לפני כמה חדשים קודם הסתלקותו, פתח ואמר, ווען איך האב מיך משרד געוועהן מימען ברידער רבי ישראל'נו זצ"ל, איז דענסמאל געוועזען רבי דוד'ע בערדיטשיווער[בעל תהלה לדוד] אין באיאן, עס איז גיוועזען ר"ח חשון, האט דענסמאל רבי דוד'ע געזאגט צום טאטען ז"ל, אז דער טאטע וועט זיך מווען אביסעל מזוז זיין, ווייל עס איז א קליינער טאג און עס איז ר"ח און מען מוז געהן צים התקשרות, האט דער טאטע ז"ל זיך אנגערופען צו ר' דוד'ען, איך פערשטעה נישט וואס הייסט דען זרוז, זרוז הייסט דען אז מען לויפט, ניין, זרוז הייסט זאג איך אז מען ווייסט וואס מ'מיהט, אזוי האט דער טאטע ז"ל געזאגט.

און איך זאג אז אויך קיין ארץ ישראל טאר מען נישט לויפען, נאר מען מוז וויסען וואס מען מוהט, אז ס'זאל נישט זיין ויעפילו לעלות ההרהר. - (שם, עמוד ר"ג, תקצ"ט).

הרב הרשעי

הערום "קוקט" אבל לא "געקוקט"

ובתוך הדברים שאל אותי [רבי יוסף חיים] הסתכלת פה בכל מקום "הערומגעקוקט" בידיש, השבתי לו "הערום קוקט" אבל לא "געקוקט" (שלא הלכתי לבקר אצל קוק) והבין, שחק, ולא אמר לי מאומה.

ואחה"צ ביקרתי את האדמו"ר "שלי" [הוא בא עמו על הספינה לכן כותב שלי] הבאיאנער רבי שהגיע מצפת מכריא ער"ח שמח לראותי, שוב סיפר לי הרבה ממירון, שגם הרב קוק הי' שם - ורצה להיפגש אתו, אבל סיפר, השתמתי מזה, אלזא אויך נישט "געקוקט", שלא הלך לקוק. (אלה מסעי רבי פישל סופר זוסמאנן אב"ד משום ואח"כ ראב"ד פעסט).

שאלתי את הרבי האם ראה מחדרו היום ביום שב"ק את משחק כדור הרגל(כמובן ע"י קבוצת אנשי "ערב רב" תל"ת רחוקים מכוללנו) אשר על זה

עבודת

אדמו"ר מבאיאן

הרועים

קג

כותב הרב קוק בפרהסיא ההתעלמות אשר צעירי בני עושים לחזק גופם וכו' מעלים את השכינה כשירות ותשבחות של דהע"ה בתהילים! (התשובה המאוד מוחכמת שלו אין ברצוני לפרסם, כל מי שרוצה לידע יכול לקבלו ממני אין ברצוני להתגרות רק לקבוע עובדות). (שם).

י"ט אב תרפ"ג

רבי אהרן מנחם מענדיל אייכנשטיין זצ"ל

אדמו"ר מאלעסק

ציונים

חרבן וחרס הציונות - יותר מכל הכתות מלפניהם - ומלחמת גדולי ישראל נגדם

באותם הימים סבלה יהדות גאליציא מהמחבלים שרצו לחבל בכרם בית ישראל. התנועה הציונית שהיתה המשך ישיר של המשכילים הנודעים לשמצה, אלא שהציונים הוסיפו טומאה וכפירה מכל אשר לפניהם, ביקשו לנעוץ את טלפיהם המוזהמות בחומת היהדות הנאמנה, ולא לבד לפרוץ גדריה אלא להפוך הקערה על פיה.

נאות הרועים

דרכי העבודה של בית זידיטשויב ובעלזא אלעסק. מגדולי האדמורי"ם, מפליא פלאות. פלאות יסופר אודות מדותיו ומסירות נפשו להזולת, טוהר לב. גם היה לוחם מלחמות ה' ברמה וכאשר זממו להקים בלעמבערג סעמינאר לרבנים ללמד בה לשונות העמים יצא במכתב נלהב נגד זה, וכן לחם נגד בתי הספר אליאנס של המשכילים. בימי מלחמת העולם הראשונה העתיק משכנו לעיר לעמבערג הגדולה שם ישב עד להסתלקותו י"ט אב תרפ"ג.

רבי אהרן מנחם מענדיל אייכנשטיין אדמו"ר מאלעסק זצ"ל נולד בשנת תר"כ בעיר זידיטשויב לאביו הרה"צ רבי אלכסנדר ליפא בן הרה"ק רבי אייזיק מזידיטשויב. בהגיעו לפרק האיש מקדש נשא את הרבנית שלאמצי בתו של הרה"צ רבי יצחק בן הרה"ק רבי העניך מאלעסק. אחרי פטירת חותנו הרה"ק ביום כ"ד אדר תרס"ד עלה על כסא הרבנות באלעסק וחסידיו חותנו קיבלו אותו לרבי ומנהיג עליהם, היה ידוע כגדול בתורה בנגלה ונסתר ועובד ה' ששילב בהנהגתו את

עבודת אדמו"ר מאלעסק הרועים קה

גרועים ומסוכנים הם יותר מכל המחבלים השונים שקמו לה ליהדות, אלה הציונים.

ולעקור השורש ערו עד היסוד בה באו, אמרו לכו ונכחדם מהיות עם קדוש אלא ככל הגוים בית ישראל

בעוד שאחרים באו בטענה שחייבים להכניס קצת "גוייסקייט" בתוך היהודי בגלות, באו אלה באיצמלא של קדושת ארץ ישראל, וחשיבות לשון הקודש, גאולת ארמות הקודש, ועוד כהנה וכהנה "דברים שבקדושה". קשה הי' המערכה בעיקר לפקוח עיני עוורים, להוכיח לעין כל, כי כל זאת אינו אלא כסות עינים להשתלט על הנהגת הקהילות ולהכניס הכפירה וההשכלה בדלת האחורית.

הציונים הקימו בכל עיר ועיר, גדולה או קטנה, חבורות וארגונים וזאציעס שונים בכדי ללכוד בהם את צעירי הצאן עליהם ניתן להשפיע בקלות יותר. מנהיגי הדור והרבנים והראשי ישיבות עמדו בפני משימה קשה מאוד לחסום בעד פרצות אלו ולעמוד בפניהם שלא יתרחסו כל חלקה טובה.

מלחמה זו שהחלה בעצם כמה עשרות שנים קודם לכן תפסה רחופה סמוך למלחמת העולם הראשונה, עת נהרסו מוסדי דור ודור, ובלבול המוחות גדול שררה בקרב הציבור. גם מצב הפרנסות הי' כבי רע רק הוסיף לאפשרות פריצת רעיונותיהם בקהל. אנשים הצעירים בעיקר שחיפשו איזה שהוא קרש הצלה תלו תקות רבות ברעיונות הציוניזם. כך שבכך מקום נמשה המערכה על מקומה הפרטית מלבד המלחמה הכללית.

עמד כצוד איתן

במקום שלא הי' איש חזק ותקיף שיעמוד נגד הרוחות הרעות, הצליחו הציונים לנחול הצלחות לא מבוטלות. אולם רבינו אם היותו האיש הרך והענוג בה"א הידועה, רחום וחנון, ובעל לב רגיש להזולת, בהיפוך הגמור לטבעו, עמד כאיתן צור נגד השפעות הכוחות הללו וחסם מבעדם עם מלחמתו ביחד צדקתו הרבה. בנוגע לענינים אלו לא חס על כבודות ולא על כבוד זולתו, כיון שנוגע לכבוד שמים נהג בתקיפות גמורה נגד כל מה שריח של מאדערנעזאציע שלט בו.

בשנת תרס"ח כשרצו להקים בלעמבערג סעמינאר לרבנים, ללמד בה לשונות העמים ועוד, יצא רבינו ללחום נגד מהרסי הדת ופעל רבות לעורר נגד הענין. וזה מה שכתב רבינו בענין זה בהיותו עובר אורח בעיר מארנאפאל:

ורעדה אחזתני בשמעי מה שהרשעים ימ"ש [רוצים] לעשות

ב"ה יום ב' פ' תשא פה מערנופיל יצ"ו

החיים וברכה בחיי נחת להרב הגביר החסיד

המופלג בתו"ר מחותני כמ"ת מו"ה אליעזר הכהן נ"י

ביום אתמול הגיע לידי המכתב והקו"ק שצריכים להדפיס ומחמת שנתעכבו המסלות והבי דואר לא כתבתי תיכף - וחיל ורעדה אחזתני בשמעי מה שהרשעים ימ"ש [רוצים] לעשות ר"ל ובוודאי ובדוואי שצריכין לעשות במס"נ להפר עצתם ולקלקל מחשבתם הרע. ונא ונא להיות מהורזין מקדמין להדפיס הנצרך ולשלול בכל עיר ועיר לחתום, ובעזרי"ת נפעול לטוב לחזק דת תוה"ק

נאם הכותב בלב נשבר ומצפה לישועה

הק' אהרן מנחם מענדיל מאלעסק יצ"ו.

ונשלח עשרה ר"כ (מבין הצדיקים) שיהי' בעד לסדר מחאה כראוי להבין את שרי המדינה טעמי ההתנגדות להסימינרים בטומו"ד.

נגד איגוד הקהילות

משנת תרס"ט אנו מוצאים את רבינו חתום על קול קורא יחג עם גדולי ומנהיגי הדור, נגד הקמת איגוד הקהילות. מאחורי הרעיון הזה עמדו שוב אותם כוחות הס"א, שרצו להפקיע את הנהגת הקהילות מידי הרבנים שומרי החותם. רבינו נמצא ברשימה הראשונה של החותמים הקוראים לשאר הרבנים שיצטרפו לקריאתם לחסום רעיון פסול זה.

בעיד אלעסק לא יכלו להקים בית און של אליאנס

מכתבי עת הציוניים בעצמם ניתן ללמוד עד כמה עמדה פעילתו התקיפה של

רבינו בדרכם. בכתביהם הם מכנים את רבינו כאיש א-לקים אשר ראשו בשמים, ומנסים עקב כך להוכיח כי אינו יודע מה שנעשה בארץ. כאשר רצו להקים בעירו אלעסק בית ספר "אליאנס" שמקור תמיכתו הי' על ידי הבארון הירש, וקיבל גושפנקא מהמדינה, כשהמטרה היא שילמדו שם תורת ד' יחד עם להבדיל ידיעת השפה וחכמות חיצוניות, תחת השפעת מורים סורים. כמובן שכל הצדיקים ורבני הדור יצאו חוצץ נגד זאת, ולחמו בחירוף נפש שלא ליתן המשחית לבוא אל בתי בני ישראל לנגוף, כי ידעו שבאם יצא הדבר לפועל אז סכנה ברורה נשקפת ליהדות.

בעיירות רבות לא הצליחו למנוע זאת, אך רבינו עמד במלוא תוקפו ועוזו למנוע הקמת בית ספר ע"ז זה. רבינו נטל חלק בראש במערכה זו בעירו, ואם כי כידוע עד כנה הי' במבעו איש הרל הלבב, וכידוע העובדות המפולאת שבמפולאות בענין זה, ומעולם לא הרים קולו, והי' צנוע ונחבא בר' אמותיו, מ"מ בענין זה יצא מגדרו, שזה נוגע לעקירת הדת ח"ו.

רבינו אור עוז במתניו ללחום נגד מהרסי כרם ד' צבקות, וברב תוקף עמד על המשמר בעירו, שלא יצא החק לפועל, לא מניה ולא מקצתו, ואסר על כל בני העיר לשלוח את ילדיהם לבית ספר כזה, ועל הבחורים ציוה שמוכרחים ללמוד דוקא בבית המדרש. דבריו עשו פירות, ועיר אלעסק נשאר מהורה ונקיה, עד שגם בכתבי העת העלו על גס שבעיר אלעסק לא שלטו ידי הבארון וגרוריו.

כאשר בשנת תר"ע עשו בכל זאת בית ספר כזה באלעסק, והציונים בכתבי עת שלהם כבר התפארו בכך שעקשנותם נשאה פרי, נאלצו לאחר זמן קצר לסדרו על מנעול ובריה מחוסר הבאים שם. כל זה הודות לעמידתו החזקה של רבינו, ומלחמתו הבלתי מתפשרת למען קיום התורה והיהדות הנאמנה. ואנשי העיר הלכו בתום אחרי רבם שמעו לקולו ונמנעו לשלוח שם את בניהם, ממילא נכשלה מזימתם הרעה, ונאלצו להודות ברבים על כשלונם.

מערכת רבינו נגד חברת בר כוכבא

בכתביהם משנת תרע"ב הם מתארים תוך כדי לגלוג על קדושת רבינו את

מערכתו נגד הקמת חברת צעירים בשם בר כוכבא. גם שם מחוסר ברירה מודים הם בכוחו הגדול של רבינו ומתאוננים על ההפרעה שיש לחברה זו עקב התנגדותו של רבינו. בכתביהם הם גם מזכירים את מאבקו של רבינו נגד קריאת עיתוניהם, כך שבלטה העובדה שהתנגדותו של רבינו לכל דבר שריח ציונית נודף ממנו הי' בעוכריהם.

❧ בעידו אמר למלאך המשחית הדף!

כך נלחם רבינו בהרבה רוחות רעות שנשבו ברחובות גאליציא, רוחות החופש והשחרור מכבלי הדת, לגמרי או לחצאין לשליש ולרביע. - ובעיקר לחם נגד המגפה הציונית, שהתחילה אז להניב פירות באושים בכל עיר ועיר. לא קלה היתה מלחמה זו, ורבינו נעשה ממרה לחיצייהם, ולעג וקלם בכתביהם. הבה על קדקדיהם, כדי להציל הדור הצעיר לבלתי לכת אחר הבחורים המושחתים ומנהיגיהם. גם בזה הצליח רבינו לומר למלאך המשחית הרף, ולעצור בעירו במדה מסוימת המגפה הנורה של הציונות שרבים חללים הפילה בכל עיר ועיר. (פאר מנחם, עמוד מ"ט).

ב"א אב תרע"ח

רבי חיים הלוי סאלאוויציק זצ"ל

אב"ד בריסק - חידושי רבינו חיים הלוי

ציונים

הם לא משמידים יהודים כדי להשיג מדינה - הם צריכים מדינה להשיג מטרתם שמד

אמר: די ציוניסטען שמד'ען נישט יודען צו האבען א מדינה, זיי דארפען א מדינה כדי צו שמד'ען יודען. (ידוע ומפורסם).

אם הי' דשאי הייתי לוקח ס"ת ונשבעתי

פעם אחת התוכח רב א' עם הגה"ק הגרי"ז זצ"ל מבריסק, אודות מימרא זו של הגר"ח ז"ל: "שכל מטרתם בהישג המדינה הוא לעקור התורה"ק", טען הרב ההוא, כי איך אפשר לומר כן שזהו עיקר המכוון שלהם הלא ודאי רוצים במדינה מצד עצמה, - התרגש הרב מבריסק ז"ל ואמר בזה"ל "וואס! ווען מען וואלט געמעגט וואלט איך גענומען א ס"ת און געשוואוירען אז דאס איז אמת". (מפי הגרי"ד ז"ל).

המכה הגדולה והחזקה

אמר: שהכלל ישראל סבל הרבה מכות, צדוקים קראים מהיוונים ש"ץ השכלה וכו', אבל הגדולה והחזקה שבכולן היתה הציונית, - וסיים ע"ז בנו הגאון

קי עבודת רבי חיים מבריסק הרועים

הגרי"ז ז"ל, שמזה נראה כמה עמוקה רשעתם, שידעו באיזה נקודה לתת מכתם, (געצילט אין פינטעל).

אמר: שהיציצה"ר (בדרך כלל) אין לו שליטה על כלל ישראל להסיתו לדבר עבירה רק ב"לבוש של מצוה", ואין זה לפי כוחותיו, - על כן ניסה פעם אחת להסית שלא בלבוש מצוה... וזוהי הציונות.

תלמידו המובהק הגאון ר' ברוך בער ז"ל, שהיה נוכח בשעה שרבי חיים ז"ל אמר זה, תמה (על הסיפא שבדבריו), ראה ר' חיים את תמיהתו, והוסיף: "וכי לבוש של מצוה יש בזה!" (בה).

הסביר ר' ברוך בער ז"ל: שהוא כמו הלוקח מזוזה וקובעה ברצפת הבית לסגולה, האם יש בזה סרך מצוה - וכן היה מעשה בגוי אחד בסלוצק ששרף תפילין של ראש כדי לעשות סגולה מן האפר. (ילקד"ת, אות כ"ח).

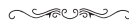
אם יש לך זעקסעדל [מטבע] מיותר לזדקו, תן אותו לבית תיפלתם של הנוצרים ולא לציונים

מספר בנו של "המלאך" (דאמערקע) ר' רפאל זלמן נ"י, שבשהותו עם אביו במינסק בסוף המלחמה הראשונה שנת תרע"ז - הי' זה ביום ל"ג בעומר, עשו הציונים, בלומען טאג, כמו הגוים, שנותנים כמה פרוטות ולוקחים "פרח" ונותנים הפרח על הבגדים, ושם עשו זה הציונים לנאציאנאל פאנד קרן קימת שלהם, והוא בא לבית אביו עם פרח כזה, ואביו הי' עומד באמצע התפלה, וכשאביו ראה זאת תיכף הפסיק באמצע התפלה ורחפו עם אצילי ידיו "עלענבויגען" ואמר "פע דאס איז נצרות" ואמר לו חומר הדבר... וכו' (והוא טען קצת עם אביו שזה רב הוא שייך למזרחי וזה וכו'). ואח"כ נטל ידיו הגם שלא רחפו אלא באצילי ידיו ועם הערמעל.

לאחר צהרים כשיצא הוא ר' רפאל זלמן נ"י לרחוב, ראה אביו בא כנגדו (שהי'

גבוה קומה) עם איש אחר (שה' נמוך), ולא ידע מי הוא זה, אבל הצורה הי' נורא, וכשהגיע לאביו, אמר לו אביו "געב שלום פארען וועלט גאון דער בריסקער רב", אז ידע לפני מי הוא עומד, ונתבהל שפתאום הוא עומד לפני הגאון ר' חיים בריסקער ז"ל - אמר אביו לרבי חיים ז"ל, דאס איז מיין זוהן, ער האט א שאלה צו פרעגן פאר אייך, אמר ר' חיים ז"ל לו, פרעגט אייער טאטע ער קען פסק'ענען שאלה, אמר אביו, ניין פון מיר וועט ער נישט מקבל זיין, אמר רבי חיים ז"ל, ניין איהר וועט אהיים גיין און עם מסביר זיין אביסעל בעסער וועט ער מקבל זיין, אמר אביו לרבי חיים ז"ל, דאס איז א שאלה וואס איז נוגע צו אמונה - העמיד ר' חיים את עצמו באמצע הרחוב, ושאל לו מה הוא השאלה, והוא בדוחק אמר השאלה... והם היו עומדים ברחוב נאומינסקער בקצה פערסאונסקי, והי' שם בית טומאתם של הגויים של הבישוף (וכה מספר ר' רפאל זלמן ג"י) "ורבי חיים הייבט אויף די אויגען און זאגט מיר", "אז איהר האט א איבריגע זעקסערעל (6) ארויסצו-ווארפען [פאר עבודה זרה] גיט עם ענדערש פאר די עבודה זרה (הראה על בית טומאתם של הנוצרים) ווי דארט [להציונים] די עבודה זרה איז ווינציגער טמא ווי דיא".

[אם יש לך זעקסערעל [מטבע אז ברוסלאד] מיותר לזרקו, תן אותו לבית תיפלתם של הנוצרים (הראה על תיפלתם) ולא לציונים, הנצרות פחות טמא מהציונות]. (מפי בעל המעשה ר' רפאל זלמן לעווין ג"י).

המשל עם המעין שהי' חתום

אמר משל על הציונות והציונים: עם איז גיווען א שטאט, וואס דארט איז גיווען א "ברין", און די ברין איז גיווען פארשלאסען און פארחת'מעט, יעדער האט גיוואוסט אז דער וואס טרינקט פון די ברין ווערט משוגע ר"ל.

אמאהל זענען געקומען גרויסע פראפעסארען אין דעם שטאט, און זיי האבען גיהערט פון דעם ברין, האבען זיי גיזאגט, זיי מוזען זעהן וואס דער ברין איז, און אזוי ווי זיי זענען גיווען גרויסע פראפ' האט מען זיי נישט גיקענט אפזאגען, און מען האט געמוזט עפענען פאר זיי דער ברין, און זיי האבען פעסט

גישמעלט אז עס איז גארנישט שלעכט מיט די וואסער פון די ברין און מען קען עס רוהיג טרינקען; און מענטשען האבען גענומען טרינקען פון די ברין, און מען איז משוגע געווארען ר"ל.

און אזוי ווי עס איז גיווען אפען, האבען נאך מענטשען געטרונקען און נאך מענטשען, און די וואס זענען גיווען משוגע ר"ל, האבען גימיינט און גיזאגט אויף די אנדערע מענטשען די נארמאלע וואס האבען נישט גיטרונקען, אז זיי זענען משוגע כדרך המשוגעים ר"ל, און די נארמאלע מענטשען האבען גישריגען אויף די משוגעים אז זיי זענען משוגע - און אזוי ווי עס איז גיווען אפען, האבען נאך און נאך מענטשען גיטרונקען ביז עס איז גיבליבען א קליינע מועט א פאר מענטשען (אדער איינער אליין) וואס האבען נישט גיטרונקען, - און די גאנצע שטאט האט גינומען שרייען אויף די פאר מענטשען אז זיי זענען משוגע, ביז די פאר מענטשען, האבען גינומען טראכטען אפשר זענען זיי די גאנצע שטאט גירעכט און אונז זענען משוגע, און מען דארף טרינקען פון די ברין.

ביז די פאר מענטשען האבען מחליט גיווען, אז אזוי ווי אמאהל גאנץ אמאהל, פאר אלעס, איז די ברין גיווען פארשפארט און פארזיגעלט און יעדער האט גיוואוסט אז דער וואס טרינקט פון דעם ווערט פארסמט משוגע ר"ל - איז די גירעכטיקייט מיט אונז, און אונז זענען די נארמאלע, און זיי זענען די משוגעים, - און מיר וועלען נישט טרינקען פון די ברין, ע"כ וד"ל. (עיין בגליון האמונה, ערב פסח תשל"ח, גליון א' דף י"ב).

בעיר אחת הי' מעין סגור ונחתם, שלא ישתו ממנה, כולם ידעו, מי ששותה ממעין זה נעשה משוגע ר"ל.

פעם באו להעיר פראפעסארען גדולים, ושמעו אודות מעין זה, אמרו, הם צריכין לראות המעין הזה, והיות שהיו פראפעסארן גדולים, לא היה יכולים להשיב בקשתם. ופתחו המעין, והם אמרו שאין דבר רע עם המעין הלו ויכולים לשתות, והתחילו אנשים לשתות ממעין זה, ונעשו ר"ל משוגעים.

והיות שהי' פתוח, שתו עוד ועוד אנשים, ונעשו משוגעים והמשוגעים אמרו על האנשים שלא שתו שהם משוגעים כדרך המשוגעים שאומרים

עבודת רבי חיים מבריסק הרועים קיג

שהם אינם משוגעים אלא האחרים הם המשוגעים, וצעקו אלו על אלו, והיות שהי' פתוח שנתו עוד ועוד אנשים עד שנשאר מתי מספר מועט אנשים או עד אחד שלא שתה, וכל העיר צעקו על המועט שהם משוגעים, עד שהתחילו המועט לחשב אפשר הצדק עם הרוב כמעט כל העיר והם הפקחים והמועט הם משוגעים.

עד שהחליטו המועט, שהיות שזה ידוע שמקודם, הי' המעין סגור וחתום, וכולם ידעו שמי ששתה ממעין זה נעשה משוגע ר"ל, לכן הצדק עמנו, ואנו הפקחים, והם ששתה הם המשוגעים, ואנו לא נשתה ממעין הזה!

אם אתם רוצים שהרצ' ואתם ביחד תמנעו חילול שבת בארץ ישראל תשבו עם הרצ', אמנם אם תבואו עמי, תשבו עמי בחיכל אחד, אני אין בדעוני להכיר את הרצ' לא בזה ולא בכא

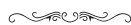
אספר לכם עובדא מהגר"ח מבריסק ז"ל. פ"א בא הרשע הער' ימ"ש לעיר ווילנא, והמשכילים דשם חלקו לו כבוד מלכים. אח"כ בא לעיר מינסק ולא חלקו לו כבוד, נגש הרצ' לשני ראשי הקהלה אחד הי' זקני ר' ברוך פינעס ז"ל ואחד הי' ר' ברוך סארקאוויטש ז"ל והסביר להם שטוב יותר להתחבר עם הציונים, דאם יהיו שומרי תורה משתתפים עם כת הציונים אז יהי' בכוחם למנוע חילול שבת בארץ ישראל. עוד הסביר להם שחוקי המדינה היהודית בארץ ישראל יהיו על פי חוקי הדעמאקראטיע (ימ"ש עפ"ל), ואם שומרי תורה יתחברו עם הציונים ויהי להם רוב, אז לא יחללו השבת בארץ ישראל, מאחר ששומרי התורה יהיו הרוב. אמרו לו שהם מסכימים לדבריו, אבל מקודם עליהם לנסוע נסיעה לבריסק לשאול את פי רבי חיים, וכאשר יאמר כן יהי'.

בימים ההם כשהיו נוסעים מעיר לעיר עם סוס ורכב, לא הי' בנקל כל כך לנסוע לבריסק, שהי' מרחק של כמה ימים. וכשהגיעו לבריסק מצאו את רבי חיים יושב ולומד, וסיפרו לו שהרצ' הי' אצלם, ונרתע רבי חיים ואמר להם הרצ' הי' אצלכם (בתמיה) הלא כתיב אשר האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, האיך אתם באים להר',

קיד עבודת רבי חיים מברסק הרועים

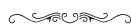
אמרו לו שהוא בא אליהם עם הצעה שהם ישתתפו עמו כי אז יוכלו להציל את הישוב בארץ ישראל מחילול שבת.

אמר להם רבי חיים: "אם אתם רוצים שהרצ' ואתם ביחד תמנעו חילול שבת בארץ ישראל, דעו שאם תלכו עמו ביחד לעתיד לבא תשבו עם הרצ' בהיכל אחד, אמנם אם תבואו עמי, תשבו עמי בהיכל אחד, אני אין ברצוני להכיר את הרצ' לא בזה ולא בבא. (כיננס חתם סופר, עמוד נ"א). כמה הילכתא גבירתא איכא למישמע מינה...

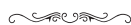
ציוני בריסק טענו לפניו: הציונות היא תדיס בפני התבוללות

לכה כותבים הפושעים: אין ספק שר' חיים ביטא עמדה אנטי ציונית מרחיק לכת. כאשר פנו אליו ציוני בריסק בטענה, הלא הציונות היא תריס בפני ההתבוללות ליהודי מערב, היתה תשובתו "הי' מיליון יהודים ובלבד שיהיו כשרים וחרדים לדבר ד', לא העיקר הכמות אלא האיכות".

כשהציונים אומרים לייסד חברת ביקור חולים כוונתם שלבסוף יהרגו אנשים ברחוב

הציונים רצו לייסד חברת ביקור חולים בעיר בריסק, והיו הרבה שתמכו בהם, אמנם מרן הגר"ח זצ"ל יצא כנגדם בתוקף, ואמר: בכל דבר טוב שהציונים או המשכילים רוצים לעשות כוונתם ממש להיפך, וכשאומרים לייסד חברת ביקור חולים כוונתם שלבסוף יהרגו אנשים ברחוב. - (ת"ח, נ"ך, עמוד ל"ז).

הרצ' תינוק שנשבה: מכה זו הציונית לא היתה עוד לעם ישראל

כאשר התחיל רוח רעיון הציונות, ומרן הגר"ח הי' מן הראשונים שיצא בחריפות כנגדם, שאלוהו הרי הרצ' הוא תינוק שנשבה.

עבודת רבי חיים מבריסק הרועים קטו

השיב מרן הגר"ח זצ"ל "עם ישראל ידע הרבה צרות ובפרט בדורות האחרונות, הלא המה כת ש"צ, וההשכלה הבערלינית, ותנועת הרעפארם, אבל מכה כזו עדיין לא היתה לעם ישראל. - ומוזה רואים את רשעתם הגדולה, שמיצאו המקום להתלות בו ולהכות את עם ישראל. (ב' רי"ב).

לולא הדעיון הציוני היו אלו חוזרים למקור מחצבתם

אמר הגר"ח זצ"ל, ברור הדבר שאילולי רעיון החדש של הציונית לאומיות, היה הנוער היהודי חוזר למקור מחצבתו, לעצמו ולבית מדרשו. שכן הקרקע נשמטה מתחת לרגליו, חבריו הגויים, אליהם ניסה להתחבר, השליחו אותו החוצה. וגם השמר לא היווה פתחון. - היתה הזדמנות להתעוררות לתשובה, ואת הצורך לשוב ליהדות החליפו בלאומיות, "מין יהדות" המסתפקת בסמלים לאומיים ובוועטת בכל התורה. (ב' ר"ו).

בהמה "גלאט כשר" ונכשר "גזאלצען" כהלכתו בכל ההידורים אם מבשלים אותה בקדירה טריפה

פעם בא לבריסק מטיף לאומי ידוע, אשר עליו רבי חיים לנאום בבית הכנסת, הלה נעלב ושאל אותו, כמדומני שדרשותי כשרות כדת, כי אני מביא מאמרים מהמקרא משנה וגמרא וכדומה, מה מעם הטריפה מר, השיבו רבי חיים זצ"ל, יש בהמה שנשחטה כדת והבשר לא נמצא שום סירכא הוא "חלק" "גלאט כשר", ושרו את הבשר במים, ומלחוהו ושטפוהו ורחצוהו הכל כדת וכדין מהדרין מן המדרין באופן יותר נעלה, - ואעפ"כ פעמים שהיא טריפה, - אם מבשלים אותה בסיר טריפה... (ת"ח, נ"ך, עמוד רי"א).

הם חשודים על שפיכת דמים

ואמרתם גם הנה עבדך יעקב אחרינו. אמר לו הקב"ה, יעקב, עשית את הקודש חול, אמר לפניו, רבש"ע אני מחניף לרשע בשביל שלא יהרגני, מכאן שמחניפין לרשעים בעוה"ז מפני דרכי שלום. (מדרש הגדול).

ומפי עד ראי' שמעתי, שהגר"ח מבריסק זצ"ל כשהי' בשעת המלחמה העולמית הראשונה בעיר מינסק, הי' מקדים שלום ברחוב לריש בריוני שבעיר, וכשנשאל ע"ז, ענה במתק שפתיו, "כי הם חשודים על שפיכת דמים". (חפץ חיים עה"ת, וישלח, עמוד ע"ד).

לא שאם יתנו להם מדינה בתנאי של התבוללות ג"כ יקבלו - אלא זה דוקא הם רוצים ולסלף כל ענין יהודי

בתקופה של רבוי הגיורים ה"מדומים", אמר רבי יחזקא' אברמסקי בהתרגשות: אה! עכשיו רואים כמה גדולים דברי חכמים, וכמה עמוק הוא המבט שלהם למרחוק! כי בתחלת התייסדות הציונות באו מהם אל רבי חיים למכור את סחורתם, ויען רבי חיים ויאמר אליהם, אשאל לכם שאלה אחת, מדינה "יהודית" אתם רוצים, ואם יתנו לכם מדינה יהודית, אבל בתנאי שיתבוללו ביניכם המון גוים הלא גם כן תסכימו...*

אבל לאמיתו של דבר לא אם יתנו להם בתנאי של התבוללות גם יסכימו אלא זה הם רוצים בדייקא ועוד יותר גרוע מזה שלא יזכר שם השם ושם ישראל האמיתי ר"ל (לסלף כל ענין יהודי) וכמו הגדרתו המפורסם: זיי שמד'ן נישט יודען צו האבען א מדינה זיי דארפ'ן א מדינה צו שמד'ן יודען. (ואפשר למה שאמרו בחיצונית מדינה יהודית ע"ז אמר הרי אתם לא יקפידו על התבוללות ומה זה מדינה יהודית....). (פ"ה קצ"ב).

* יביאו גוים וגויות למדינה "היהודית" להתבולל

כדאי להביא כאן. אחד דיבר עם החזו"א בעת שנתייסדה המדינה והלה רצה קצת לדבר בטובת המדינה ואמר החזו"א שהמדינה נתייסד בכפירה. ואמר הלה שמכל מקום יש תועלת, בחו"ל הרי יהודי שהי' רחוק מתורה ומצוות הלך והתחתן עם העכו"ם ר"ל ונמצאו בניו גוים גמורים, אבל כאן אף מי שאינו שומר תורה ומצוות, לפחות לא יתחתן עם העכו"ם, ויש לו תקוה כי בניו ישארו יהודים...

ענה לו החזו"א: דכיון שמטרתם כפירה קרוב הדבר שיביאו לכאן עכו"ם להתחתן עמהם. - (זכרון מחדשבת קודש עמוד ל"ז). (החזו"א אמר לו שגם שמד זה הם רוצים ויעשו. אבל בעצם הענין אם הוא כפירה, גם אם נמצא ע"ז איזה דבר טוב הוא אסור ומאוס בתכלית האיסור והמאוס).

מזרחי

תשב אצלי, שאסור לייחד עמהם

סיפר לי הרב מבריסק [הגרי"ז] ז"ל, שפעם בא בבית אביו הגר"ח ז"ל, מזרחי א' ואמר הגר"ח ז"ל לבנו הגרי"ז שישב אצלו, שאינו רוצה לישב ביחד, מפני שאסור לייחד עמהם, שהם חשודים על שפיכות דמים, הם מינים. (אום אני חומה, סיון תשל"ב).

הרב המזרחי

הסתכלת עכשיו, ידעתי לאפיקודס עוד מוזאלזין

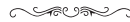
פעם נכנס ר' שמחה זעליג ז"ל (הדיין בבריסק, בזמן ר' חיים ז"ל) בבהלה אל ר' חיים ז"ל, שקבל מכתב מהרב דבויקס (שם הי' קוק רב בצעירותו), והמכתב מלא אפיקורסות. אמר לו ר' חיים ז"ל: "איר האט זיך יעצט ארומגעקוקט, איך קען אים שוין אלץ אפיקורס פון וואלאזין. (מפי נכדו הגר"ד שליט"א).

הוא אוכל בטוב

כשהי' הגאון ר' אלחנן וואסערמאן זצוק"ל בעיר בויסק בגליל למביא פנה פעם אחד אל ר' משה געווירצמאן שהיה גר בבריסק, כי היות והוא נוסע לבריסק שיואיל למסור שליחות להגר"ח, והוא, כי בבויסק יושב פרוש אחד בטלית ותפילין וצם תעניות, ולדעתו הוא בדעה אחת עם 'אחד העם' ואם יש פרוש כזה בדעה כזו לדעתו צריך מרן הגר"ח לדעת מזה, הסכים הנ"ל למסור זאת להגר"ח, כשאמר זאת להגר"ח, נענה הגר"ח ואמר: "זאגט חנן'קע שאנו יודעים היטב, רק טעות אחת יש לו, כי הוא חושב שהוא צם תעניות, אבל האמת "אז ער עסט גאנץ גוט".

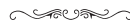
🌀 הוא כופר ואפיקורס

ומרן הגר"ח זצוקללה"ה פסק עליו שהוא כופר ואפיקורס. (מפי הרב ב"ק שליט"א, והדברים מפורסמים).

🌀 כתב: שלא יקבלוהו לרב

אמר [הגר"י מבריסק] על קוק, כשהי' עוד אברך כבר הי' מקולקל ומשכיל, וכשרצה למצוא רבנות, פנה הגר"ח בכת"י לכל הקהילות שבסביבה שלא יקבלוהו. (מקונטרס הרה"ג ר' אליקים שלעזינגער שליט"א, אות ס').

🌀 א' אמר קוק ימח שמו

בחור א' בירושלים, שלמד בישיבת תו"י דנמורי קרתא, ובשבת קודש הי' סועד אצל רב הערמאן ז"ל, פעם בש"ק באמצע הסעודה, דיברו אודות קוק, ואמר הבחור הנ"ל "קוק ימח שמו". הרב הערמאן הנ"ל התרגז ע"ז, [הרב הערמאן לא הי' מן השמאלים אלא לא הי' ידוע לו בטוב אודות קוק ולומר ימח שמו הי' קשה עליו].

🌀 פסק: אין צריך לבקש מחילה

ואמר להבחור הנ"ל, שלא יכול לבוא אצלו עוד עד שילך על קברו של קוק ולבקש מחילה ממנו. והיות שהבחור הי' נצרך עוד לילך אצלו הלך וסיפר זאת להרה"ג ר' אהרן קאצינעלענבויען זצ"ל, אמר לו רבי אהרן זצ"ל שיאמר להרב הערמאן שרוצה לילך עמו לרב, לשמוע מהו הדין אם עפ"י הלכה צריך לילך לבקש מחילה או לא, ויאמר לרב הערמאן שאלו משלשה רבנים הוא רוצה, או רב דושינסקיא, או רב בענגיס, או בריסק'ער רב זי"ע, ולא אחרים. ובחרו בהגאב"ד דבריסק זצ"ל, ובאו לפניו ואמרו השאלה, והתחיל הרב מבריסק זצ"ל לדון עפ"י הלכה אם הוא מחויב לבקש מחילה או לא, ופסק הרב מבריסק זצ"ל: שהשאלה הוא שקלל, היינו מוציא שם רע, והיות שיש כת יראים ושלימים

עבודת רבי חיים מבריסק הרועים קיט

"וואס האלטען אז ער איז אן אפיקורס" אין צריך לבקש מחילה, ע"כ הפסק, ויצאו.

אינך רצוי מהפסק, אומד לך: יש שסבדו שנתחמץ ביפו ויש שס' בירושלים וכו' אבי רבי חיים אמר לנו שהוא אפיקורס מרחם אמו

וכשיצאו ראה הרב מבריסק זצ"ל על רב הערמאן ז"ל "אז ער גייט ארויס נישט צופרידען קרא הרב מבריסק אותו בחזרה ואמר לו: "איר זיינט נישט צופרידען מיט מיין פסק, איך וועל איך זאגען: א טייל האבען געהאלטען אז ער איז רב פון יפו, און ער איז אין ירושלים נחמץ געווארען. אנדערע האבן געהאלטען אז ער האט אין יפו שוין נישט געטויגט, אנדערע האבן געהאלטן אז ער איז נאך אין לאנדאן נחמץ געווארן, אנדערע האבן געהאלטען אז ער איז אין בוויסק נחמץ געווארען, - מיין טאטע (רבי חיים מבריסק זצ"ל) האט אונז געזאגט אז ער איז געווען א אפיקורס מרחם אמו. - (מפי הרב ממילדוי זצ"ל. - הבחור הנ"ל בעל המעשה סיפר לו).

מזרחי (ודאשיה)

בדרשת נמו"ק סיפר הרה"ג ר' אהרן קאצינעלענבויגען שליט"א עד כמה התרחקו גדולי הדור מתנועת הצבועים (המזרחי) שהתחפשו בלבוש חרדי.

כמה מעלות, חסרון אחד שהוא נוטה למזרחי

כשחפשו בבריסק אדם הראוי להיות מנהל ביקור חולים באו שליחים לפני הגר"ח מבריסק זצ"ל בהציעם אדם מסוים ושיבחוהו שהוא טוב לב ומאוד מסור, רק יש לו חסרון אחד אבל אעפ"כ לדעתם הוא האדם הראוי להיות מנהל הביקור חולים. שאל הגר"ח אותם מה הוא החסרון שאמרתם אמרו שהוא נוטה למזרחי.

מוסר אביך, הלא האב מלמדו תורה והאם אומדת מוסר

אמר כתיב "שמע בני מוסר אביך ואל תמוש תורת אמן", ולכאורה הי' צריך להיות להיפך הלא האב מלמד תורה והאם אומרת מוסר, והלא נשים

אינן בת"ת. - אלא דהאב מלמד את בנו ואת החזיר לא תאכלו וגו', הבן לא ראה מימיו חזיר, אבל הוא יודע שדבר שנקרא חזיר אסור לאוכלו. פ"א הלך הבן עם אמו לחנות, וברדך עבר חזיר, שאל הבן לאמו מה זה, אמרה לו האם, זה חזיר, שאל הבן שוב והלא זה דומה לעז, אמרה לו האם זה דומה לעז אבל זה חזיר, אמר הבן עכשיו אני יודע איך נראה החזיר שלמדתי עם אבא שאסרה התורה אותו. (א"כ האם לימדה את הבן על החפץ עצמו ושידע ברור מה כתוב בתורה, ומובן מה הכוונה תורת אמן).

ידענו שימזרחי חזיר לא הכרתיו עכשיו הכרנוהו - צריכין להרחיקו ולהתרחק ממנו

המשיך הגר"ח זצ"ל: ידענו שהמזרחי זה חזיר אבל לא ראיתיו עוד מזרחי, ולא ידעתי מה הוא, עכשיו שומע אני מכם שאדם זה הוא מזרחי, ושמזרחי זה אדם עם כובע ושפה ארוכה וזקן מקוצץ, וזהו החזיר שידענו שצריך להרחיקו ולהתרחק ממנו, ובוודאי אסור להיות מנהל בית החולים ולא קיבלו אותו. (קונטרס, התרחקות ממפסידי האמונה).

התנוד כראוי הבונה הוא משוגע - היות שדיינעם רב חי' צדיכים להמתין עד שיזרוק האבנים

באשר הדפים ריינעם (ממייסדי המזרחי) את ספרו, אמר:

הנה בבריסק חי' תנוד גדול, ופ"א בא הבונה של התנוד והתחיל לצעוק "דער אויווען פאלט איין", והנה אף שנראה לכל שהכל כראוי, אבל כיון שהבונה אומר כן מסתמא הוא יודע, ועל כן ברחו כולם מן המקום שהוא לכל יזיקו. הבונה התחיל לפרק התנוד וכשגמר להרוס את כל התנוד נטל שני לבנים מן התנוד וזרקם על החלונות ונפצם, אז ראו הכל שהתנוד כראוי רק הבונה הוא משוגע. - סיים הגר"ח אילו לא חי' ריינעם מן הרבנים כי אז היו מכירים אותו תיכף ומיד, ועכשיו שנקרא "רב" חי' מן הצורך להמתין עד שיזרוק הלבנים. (הגר"א שלעזינגער).

זה אמר על ספר שהדפים הנ"ל וראו משם קלקלתו.

נעביך א אפיקורס איז אויך א אפיקודוס

ושמעתי בשם כ' מו"ר הגר"ח הלוי זצ"ל מבריסק, בדעת הרמב"ם כי בכפירה לא שייך שונג דהא מ"מ אינו מאמין וא"א להיות בכלל ישראל בלא אמונה. ואומרים משמו בזה"ל: "דער וואס איז נעביך א אפיקורס איז אויך א אפיקורוס". (קובץ הערות על יבמות, בסופו, סימן י"ב אות ח').

אגודה

ח"י סעיפים הללו מה יהא עליהם

שמונה עשר סעיפים היו לרבי חיים מבריסק ז"ל, להאגודה, שאם האגודה רוצה לקיימם, אז יכנס (גם) הוא בהאגודה, והיות שהאגודה לא נענה לו ולחם [הסעיפים], לא נכנס להאגודה - סעיפים אלו שהיו כתובים בכתב ידו על גליון ארוך, הי' מונחים תמיד בתוך "שופלאד" של בנו הגרי"ז ז"ל, וכאשר נשאל פעם "מפני מה ואין הוא משתף פעולה עם אגוד", היה מוציא את הגליון ומציגו לעיני השואל ומקשה: וח"י סעיפים הללו מה יהא עליהם"... (מרא דארעא דישיראל, כרך ב' דף קכ"ו - ועיין אגרות קודש, אדמו"ר מהרש"ב ז"ל כרך ב' מכתב שס"ו, שס"ח, שע"ג אות ב' ג' והועתק במשכנות הרועים כרך א' דף שכ"ב).

עדה נוצרית תקים שחיטה כשרה ת"ת וכו' אינו יכול למלא תפקיד של ציבור

הרב מו"ה ר' שלמה זלמן ברויער ז"ל אבדק"ק פראנקפורט דמיין [טען] העמיד לפני רבינו ר' חיים ז"ל שאלה: באם למשל עדה של נוצרית קאטוליקען אשר - מתוך מגמתה לרכוש לעצמה מספר גדול של תומכים ותורמים יהודים - תקים שחיטה כשרה ללא כל פגם, [תלמוד תורה, מקוה כשרה וכו'], תוכל ע"י כך למלא תפקיד של "ציבור" למען יהודי מהחרדים לדבר ה' "בוראי לא" ענה הגאב"ד דבריסק.

אך כזה הוא המצב בפראנקפורט - המשיך הגרש"ז ברויער ז"ל - בה קיימת

מלבד הקהילה החרדית, קהילה גדולה של ניאולוגען אורטעדאקסען, ומחובתינו להוציא מכלל "אגודת ישראל" שאנו עומדים כעת ליסד את "החברים היהודים של הקהילה הקאטולית הו" עם שחיטת הכשרה", המסרכים להשתייך לקהילה היהודית, ועל ידי שאלה זו גמר ההחלטה של הגאב"ד דבריסק לחתום על דרישתו. (זכרונות לר"ר ה, דף קס"ט).

אינה טובה בעיניו

מדי עברי דרך ווארשא התראיתי עם הרב מבריסק נ"י ושאלתיו בדבר האגודה, ואמר לי שאינה טובה בעיניו, ומ"מ נתן להם מכתב, ותירץ א"ע שהכריחו אותו ע"ז, אני כתבתי לו מפה שאינו ראוי כלל שיחזיק בידם, ואני חושש אשר במשך הזמן תהי' אגודת ציונית, והשי"ת ישמרנו מהם. - (אגרות קודש, מהרש"ב, מכתב שם"א).

חשבתי על דע"ת גדולי ליטא והפינאנס מהם, נוכחתי שנהפוך הוא

כשחזר הגר"ח מבריסק וצוק"ל מבאד-האמבורג, שם השתתף באסיפה שהכניח את ועידת היסוד של אגודת ישראל בקאטאוויץ, הפטיר: כשנסעתי חשבתי שהתכנית היא להקים התאחדות יראים אשר תתבסס על דעת תורה של גדולי ליטא בשיתוף עם היכולת הפינאנס של יהודי אשכנז, אלא שנוכחתי לדעת שהתכנית היתה הפוכה, הכוונה היתה לבנות תנועה על דעת תורה של יהודי אשכנז, ועל היכולת הפינאנס שלנו... כידוע לא המשיך הגר"ח להשתתף בהתארגנותה של אגוד"י, ואכזבתו מדרך המחשבה של מייסדי התנועה באה לידי ביטוי בהערה זו. ("מחזון להסתאבות" מא' מבני הגר"ז שליט"א דף א').

א"א לשבת בכפיפה עם רבנים דוקטורים שאין דרכיהם דרכינו

ואשר כבר אמר גאון הדור וגדול הדעה וההבנה שבישראל מרן ר"ח הלוי מבריסק זצ"ל, כשבא מאסיפת קאטאוויץ "שא"א לי לשבת בכפיפה

עבודת רבי חיים מברסק הרועים קבג

אחת אפילו עם הרבנים הדרי"ם היראים שבמדינת אשכנז שאין דרכיו וכל גאוני פולין וליטא דרכיהם וכו". (החומה [גליון ה'] כ"ב תמוז תש"ד).

אם כי מתחלה נתן יד להאגודה אבל תיכף ומיד אחר הועידה ראשונה משך ידו ממנה לגמרי (ואח"כ פרץ מלחמת העולם, ובסוף המלחמה כ"א תרע"ח נסתלק) [ומסתבר שאם הי' חי לאח"כ הי' מהמתנגדים והלוחמים הכי גדולים נגד האגודה (ואפשר אם הי' חי לא הי' צריך ללחום כ"כ ושהי' מבטלה או שהם לא הי' עושים המעשים האלו - וכמו שאמר הגרי"ז)*].

ובמה טעמים נאמרו למה משך לגמרי ידו מן האגודה אם בתחלה נמנה עם הי' מן ה"מייסדים"].

* אם הי' החפץ חיים קיים היו מבינים אחרת

בימי המערכה נגד החזית דתית מאוחדת אמר אחד מגדולי הרבנים ממצדדי החזית, דאילו הי' החפץ חיים עמנו, גם הוא הי' מסכים לכל זה. וכשבאו הדברים להגרי"ז בשם הרב ההוא, הגיב על כך באומרו: כל מה שהוא אומר אומר כן, זהו בגלל שאין החפץ חיים קיים, ואילו הי' החפץ חיים קיים עמנו היום, היו בני תורה חושבים אחרת, והיו מבינים אחרת לגמרי. והביא לזה הגרי"ז, דכן מצינו במעשה העגל דקודם שבא משה כתיב (שמות ל"ב י"ט) וירא את העגל ומחולות, ומשבא משה כתיב (שם) ויקח את העגל אשר עשו וישרף באש ויטחן, והכל הי' באותו היום. ז"ל ר"ד.

ופעם אחת שאל א' את הגרי"ז מה הי' אילו הי' בדורנו הגר"א או הרמב"ם, ומה היו עושים. השיב הגרי"ז שאין זו שאלה כלל, שאם הי' הגר"א זצ"ל או הרמב"ם זצ"ל חיים, כי אז הרי הי' הדור אחרת לגמרי, ואין שייך לשאול מה הי' עושים במצב כזה.

וע"ז שנאמר בשם הגאון הגדול רבי יוסף חיים דינקליס זצלה"ה מתלמידי הקדוש רבי ברוך בער זצלה"ה שהגאון רבי ברוך בער אמר, שאע"פ שהרבי לא הי' עם האגודה, אבל לעומת זאת גם לא יצא כנגדה, ואמר הטעם, משום שאם הי' יוצא כנגד האגודה הלא תתחזק המזרחי עי"ז. ע"כ. כ"ז הוא בתחלתה כמו שמובא למעלה אבל אם הי' חי לאח"כ או שהי' נתבטל או שיצא חוצץ נגדה.

כדאי להביא כאן את אשר כבר הובא בכרך ב' מערכת הח"ח שפעם אחת כשישבו אצל החזו"א ודיברו אודות החפץ חיים והאגודה, ואמר אחד שהחפץ חיים הלא הי' מן האגודה, הגיב על זה החזו"א, ואמר בכהאי לישנא: דער חפץ חיים האט נישט גיהערט צו די אגודה, ונענה ר' דוד פרענקעל, הלא הח"ח פעל רבות למען האגודה, ואף נטל חלק בכנסיה הגדולה, ואיך אפשר לומר שלא הי' שייך להאגודה, חזר החזו"א על דבריו שנית ואמר "דער חפץ חיים האט נישט גיהערט צו די אגודה", ולא הוסיף יותר. ועייין בזכור לדוד עמוד רפ"ג איזה הסבר מר' דוד ע"ז.

❧ כיון שנעשה פארטיי אז הפאליטיק הכל

בזכור לדוד סיפר רבי דוד [פרענקעל] ז"ל, שמעתי מהחזו"א שאמר משמיה דהגאון רבי ברוך בער בכהאי לישנא: פאר וואס איז דער רבי (הגר"ח) גיוועזן אנמקעגען די אגודה, העולם אומרים בזה מעמים, אבל הוא שמע מרבו שהמעם שמכיון שנעשה לפארטיי, אז הפוליטיקא זהו הכל, שזה גובר על כל דבר. וכגון מאי, כי בנוהג שבעולם שאם ח"ו אחד נכשל באיזה דבר אז מעוררים אותו ומתקנים הדבר, משא"כ כשזה ארגענזאציא ופארטיי אז בע"כ צריכים לכסות ולחפש תירוצים, מכיון שאינם רוצים שיזיק להפארטיי לכן מכסין ומחניפין.

❧ פארטיי שמחים לאיד

ויש מוסרים שאמר החזו"א בשמו של רבי ברוך בער הטעם, לפי שבזמנים הקודמים כאשר היו רואים פירצה, או שראו באחד שנכשל באיזה דבר, זה הי' כואב, וחיפשו דרך איך לתקן הפירצה והמכשול, אבל כאשר יקומו הפארטייען, אז תחת אשר יכאב אדרבה יהיו שמחים לאיד, וכאשר אחד מהפארטיי השני יעשה איזה עולה, אז יהיו אותן ששייכים אצל הפארטיי האחרת מחכים ידיהם בהנאה ואומרים, א ער איז פון יענע פארטיי והוא עושה עוולה כזאת, ולכן משום זה ה"האא", לא רצה הרבי להיות באגודה.

❧ הלעקטער אם שיש בה טובה אם נתקלקל בהמקור אז כל העיד בחושך

וישא הגר"ח משלו על אגודת ישראל ויאמר:

בימי קדם כאשר לא הומצא עדיין כח העלעקטער וכל א' הדליק נרות להאיר לו, ואם קרה שכבתה נרו של זה עדיין דלקה הנר אצל פלוני ואצל פלוני, ואין כל קשר בין נרו של זה לשל זה. אך משהמציאו את הלעקטער, הרי כל האור של העיר או המדינה, הכל מחובר אל מקום אחד שמשם בא כח האור, והי' אם תתקלקל משהו שם במקור, אז תיכבה בכל העיר, וכולם נשארים בחושך מוחלט.

❧ כן הענין באגודת ישראל אם אמנם יש טובה בהתקבץ כולם אבל אם יתקלקל בהצענטראל יכול לקלקל כל הקהילות

והנמשל היא אודות אגודת ישראל כל זמן שהקהילות עמדו בעצמאותן היינו

כל אחת לעצמה, לא השפיעה כל כך אחת על רעותה, ואם אחת הקהילות התקלקלה ח"ו, עדיין נשארו קהילות טובות אחרות. משא"כ אם כל הקהילות מאוגדות באגודה אחת - כאשר ברצון האגודה - אז קלקלתה מרובה מתקנתה, כי אם יהי' הקלקול במקום הצענטראהל, יכול ח"ו הקלקול להשפיע בנקל על כל הקהילות כאחת מבלי טירחא יתירה. ועיין בזה בכרך א' מערכת הגר"ח.

ועיין לעיל במערכת הגאון רבי חיים יוסף דינקלים זצ"ל.

מדינתם

חתיכת בשר שנשחט ונמלח כדין יכול להיות טריפה אם נתבשל בקדירה טריפה

אד"י דבר גדול אם מתבשל בציונות נעשה טריפה

הגאון רבי חיים מבריסק ז"ל, נשאל מדוע אינו נוסע לארץ ישראל, על זה ענה במשל: כי יש מציאות כזאת שיזהרו לבדוק את סכין השחיטה בכל ההידורים, ולשחוט כדין וכדת ולהכשיר את הבשר על ידי שריה ומליחה בכל ההידורים ובכל זאת הבשר טריפה, הסיבה הוא כי הבשר נתבשל בקדירה טריפה - הרי אנו רואים כי אפילו אם הכל כשר על צד היותר טוב, אלא שמתבשל בקדירה טריפה, הרי זה נמרף בזה - כך גם - ארץ ישראל כשלעצמו הוא דבר גדול, אמר, אלא כשזה מתבשל בתוך הציונות זה נעשה טריפה. (מפי הגאון ר' דוב סאקאלאווסקי שליט"א - נדפס באום אני חומה, שבמ-אדר תשל"א, דף צ"ז).

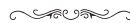
מה איכפת לדבנו, הלא עובדים אנו אך לקיים מה שכתוב ושבו בנים לגבולם

במסיבה שהתקיימה בשבוע האחרון של חודש מנחם אב יום היאהרצייט של מרן הגר"ח מבריסק זצ"ל, נענה אחד מן המסובים ואמר אספר לכם מה שמקובלני, נשיא ההסתדרות הציונים בעיר האראדישמש בא במרוניא להרב על התנגדותו על הציונות באמרו רבי, מה איכפת לרבנו, הלא עובדים

אנו אך לקיים מה שכתוב ושבו בנים לגבולם. ענהו רבי חיים כתיב: ישעי' מ"ט, ותאמר ציון עזבני ד' וד' שכחני, התשכח אשה עולה מרחם בן במנה גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך, מהרו בניך מהרסיך ומחריביך ממך יצאו.

מהרו בניך, במוקדם ובחפזון - מהרסיך ומחריביך ממך יצאו - הם עוד יצאו מכאן

ואמר מרן הגר"ח מבריסק זצ"ל, דהנה יושבת ציון ומחכה לבניה, מחכה היא אלף שנים, חמש עשרה מאות שנה, והנה כבר עברו שמונה עשרה מאות ותשע עשרה מאות שנה ועדיין היא מחכה, ולפתע הנה באים הציונים, והיא (ציון מסתכלת בהם בהציונים) ומדברת על לכה, ואומרת כל כך הרבה שנים חכיתי שיבואו ועכשיו אלה הם הבאים, האם יש לי עוד על מה לחכות, וכמו שנאמר, ותאמר ציון עזבני ד' וד' שכחני, משיב לה השי"ת, אל תדאגי ציון "התשכח אשה עולה מרחם בן במנה גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך", אולם על מה שאת תמהה, אל תתמהי "מהרו בניך" הם באו במוקדם ובחפזון - מהרסיך ומחריביך ממך יצאו - הם עוד יצאו מכאן. (תורת חיים, רכ"ג).

בעיר מאגמשעסמער דר זקן אחד וסיפר לי שהי' עם אביו באטוואצק בזמן ששהה שם מרן הגר"ח (זה הי' בימי המלחמה, והגר"ח זצ"ל ברח מבריסק למינסק, ואז הי' גם באטוואצק ושם נפטר בכ"א אב תרע"ח) והג"ל הי' אז כבן ט"ו שנה והי' בא עם אביו להתפלל בשבתות אצל רבי חיים זצ"ל.

מה אומר דבינו על באלפאר דעקלערציע וא"י

פעם אחר התפלה בשבת קראם מרן הגר"ח זצ"ל ואמר להם שיבואו אליו אחר שבת, משום שיש לו ענין של חול לדבר עמם. אחר השבת הלכו לבית הרב ובדרך פגשו ב... ובר' שמעון קאמינער שניהם מראשי אגו"י בווארשא, ושאלו לאבי לאן פניו מועדות, ואמר אבי לבית הגר"ח מבריסק, כיון ששמעו זאת, אמרו שישאלו דרך אנב את הגר"ח מה דעתו בענין החדשות האחרונות, שדיברו הכל אודות "הצהרת בעלפער" וארץ ישראל. באנו להגר"ח, אמר להם מה שרצה מהם, אח"כ שאל אבי מה הוא אומר על ענין "הצהרת באלפאר"

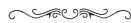
עבודת רבי חיים מברסק הרועים קבו

וארץ ישראל, באשר פגש בדרכו בהנ"ל וביקשו שישאל מה דעתו בזה.

בלהט גדול "אנחנו מאמינים ומחכים לדבר אחד לגמדי

מֶרֶן הַגֵּר"ח נהיה כולו אש יוקדת, ואמר בלהט גדול "אנחנו מאמינים בני מאמינים ומחכים לדבר אחר לגמרי לביאת המשיח... וזה יהי' לגמרי בדרכים אחרות, דכשהמשיח יבוא ירד בית המקדש של אש משמים, ויהי' היום הגדול והנורא, ובתחילה יבוא אליה הנביא, וכדכתיב במלאכי (ג' כ"ג) הנה אנכי שולח לכם את אלי' הנביא לפני בא יום ד' הגדול והנורא וגו', - וא"כ איך יתכן לחשוב על דברים אחרים, שכאילו שלציונות ו"לפלענער" שלהם, יש איזו שייכות לגאולה...

והוסיף מֶרֶן הַגֵּר"ח זצ"ל ואמר בזה"ל "אלא שכל אחד צריך לדאוג למשפחתו, ואני חושב שמשפחתי בסדר".

חרב מבחזין שנאה קטטה מבפנים

אמר: אם יצליחו הציונים להקים מדינה בארץ ישראל, הרי היא תחי' על חרב בחוץ, ועל שנאה וקטטה מבפנים. (ד' ע' ר"ו).

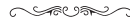
התבדלות

יהודי צדיק לחיות שיוכל לומר בפני בי"ד של מעלה, לא הנחתי את אלו לדרוך על סף ביתי

איני רוצה שהתלמידים ידאו אותם בכלל

כשנחרבה ספסלי הישיבה אצל ר' ברוך בער ז"ל התנדבו מספר ידידים בעלי יכולת והקימו בנין חדש רחב-ידים - לחנוכת הבית שנערכה, חנוכה תרצ"ז, הופיעה מנגנים של הביתרי"ם מברסק, - שרצו לנגן עם כלי זמר בחנם לפאר את המסיבה, אולם כשנודע הדבר לרבי ברוך בער ז"ל, סירב בהם והודיע שלא יתנם לנגן, לא הועילו שום הסברים: הרבי (ר' חיים מברסק) אמר "שיהודי צריך לחיות באופן שיוכל לומר בפני בי"ד של מעלה, אחר אריכות

ימיו, לא הנחתי את אלו לדרוך על סף ביתי", והוסיף: "איני רוצה שהתלמידים יראו אותם בכלל". (מת"ו כרך ב' דף ק"נ).

צדיקין לחשוש להבאות

כמה בעלי בתים אחדים מקאוונא, שהיו עסקנים עוד מימות ר' יצחק אלחנן ז"ל, וכנראה זכו לאימונו המלא, ביקשו לשמש "ועד" המפקח על ישיבת "כנסת בית יצחק" של ר' ברוך בער ז"ל, ולחוות דעה בסדר ההנהלה, פנה רבי ברוך בער ז"ל אל רבו רבי חיים בריסקער ז"ל ושאל אם יסכים לכך, וענה שלא יסכים לכך, ורבי חיים ז"ל הסביר התנגדותו שאמנם המועמדים עכשיו ל"וועד" המה אנשים כשרים, אבל בניהם אשר ימלאו מקומם אחריהם, יתכן שכבר ישתייכו ל"מזרחי" ו"כיוצא", בעוד המסורת שרירה וקיימת שאנשי הוועד מחוויים דעה בעניני הישיבה. (מת"ו, כרך ב', דף קמ"ג).

חובתנינו

להודיע לגויי הארצות שאין ליהודים שייכות למה שהציונים עושים יזעיל למנוע שפיכת דם יהודי

כאשר התפרסם רעיון הציוני הלכו יהודים מקאוונא וקיבצו מכתבים מגדולי הדור נגד הרעיון הזה.

גם מרן הגר"ח זצ"ל נתן להם מכתב, והתבטא אז מרן הגר"ח שאין לקוות שזה יעזור כנגדה (היינו לבטלם) אבל לדבר אחד זה כן יעזור, והוא - כי הם יעשו מרידות בכל העולם וגם ברוסלאנד יעשו מרידות, - לכן אני רוצה לכתוב שאין לנו שייכות בכל זה. (ד' ע' ר"ו).

ב"ד אב תרצ"ט

רבי שלום האלפרין זצ"ל

אדמו"ר מוואסלוי

ציונים

מסי"נ להכריז וללחום נגד הציונות

כאשר זקני החסידים מעלים זכרונות מדרכו הקדושה, מזכירים ברגש קודש קנאותו הרבה בכל הנוגע להשכלה וציונות. ועלינו לדעת שקנאות באותו הזמן בראמעניא פירושה מסי"נ ממש. בודד הי' במערכה, שכן הציונות הדתית התפשטה ברחבי ראמעניא ומאלדאווא כאש בשדה קוצים, המוני העם ראו בציונות את תחילת הגאולה, ומכאן תשוקתם וצפייתם לעליה לארץ ישראל. יחיד היה מרן במלחמתו והתרחקו והכרזתו נגד טומאת וכפירת הציונות. וכל היודע בחיי היהודים בראמעניא באותו תקופה, יודע עד כמה היה הדבר לפלא, ופירושה של מסי"נ להכריז איסור ומלחמה נגד הציונות. המון סיפורים סופרו על קנאותו, והנה אחדים מהם:

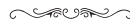
הטוב ויפה כשהמלך צועד בראש

בכלל המשיל את הציונים הרוחקים את הקץ כאותם ילדים קטנים הרצים לפני המנגנים עם כלי זמר שהולכת לפני המלך, וכמובן שאיזה פנים וטעם יש

נאות הרועים

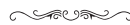
רבי שלום האלפרין אדמו"ר רבי דוד האלפרין מוואסלוי בן רבי דוד האלפרין מברדיטשוב חתן הרה"ק מריזין. רבי שלום הי' חתן רבי יצחק אדה"ז מבאהוש בן רבי שלום יוסף בהרה"ק מריזין זי"ע.

לזה אם לא סתם מעשה ילדות, כי כל מי שכבר נכנס בגדר איש יודע שהטוב והיפה היא כשהמלך צועד בראש.

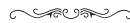
ממה אתם מתיראים, שיותר לא יבוא, זה אני רוצה

מלחמתו בציונות היתה ללא כל פשרות, עדי כדי כך, שאם נכנס אליו לבקר רב-ציוני אשר לדאבוננו לא הי' מעט כאלה בראמעניא - לא הי' מכבדו שישב אלא נשאר להיות עומד. כאשר ניסו למנוע מזה, אמר: מה אתם מתיראים, שיותר לא יבוא לפני אותו רב, אני באמת לא רוצה שיבוא אלי.

קם מדין נסער מכסאו - נא ונא להפסיק שזה נוגע לבריאותו

הר"ר אברהם חכם בהיותו נער נסע פעם עם דודו למדינת לואסלוי, מדין שאל את דודו, מה דעתו על הציונים, הנשאל שידע דעתו של רבינו על הציונים, ניסה להגן עליהם ולדרוש בזכותם, קם מדין נסער מכסאו וניגש לארון הספרים בכדי להראות איזה דבר מסוים הנוגע לענין זה, תוך כדי כך נכנסה הרבנית לחדר, וכאשר ראתה על מה הוויכוח, ביקשה מהאורח שלמען השם יפסיק מלהתווכח עמו בענין זה, כיון שזה נוגע לבריאותו.

יותר טוב שלא תעבדו כאן כי יהי' לכם בזיונות

בזמן הצהרת צרת בעלפפור הלכו הציונים ברחובות העיר ב"מארש", מסדרי המארש רצו שמדין ישתתף, אך היות שידעו שבוודאי לא יסכים לבוא, באו אליו והציעו שהם ילכו דרך "ההויף" ושהוא רק יעמוד בפתח החצר. אמר להם מדין, למה תעשו כזאת הלא לא יהי' לכם אלא בזיונות כי אני לא אצא, יותר טוב שלא תעבדו בכלל כאן.

ללא פשרות

מִרְנָן זי"ע עמד על משמר חומת היהדות הצרופה בכל כוחו בקנאות ובגבורה, מלחמתו במשכילים ובציונים ובציונות היתה ללא פשרות, ולא הי' שייך אצלו מושג של להשלים עם המצב כי זה מסימני כניעה לפני ממשלת הרע.

לא השתמש באתרוגי אר"י

בהתרחקו מכל שמץ של ציונות סירב להשתמש באתרוגי ארץ ישראל, שלא יחשדו בו בקשר לציונות.

ומסופר כי עוד בהיותו בצעירותו בהיותו סמוך על שולחן חותנו הס"ק מבוהוש זי"ע, שלחו פעם החסידים מארץ ישראל אתרוג הדר עבור הרבי, וכל בני המשפחה ברכו על האתרוג מארץ ישראל, אך רבינו סירב לברך על האתרוג, משום חשש רחוק של מחזי כתמיכה בתנועות חיבת ציון השונות, שבאותם הימים התפשטו בין יהודי ראמעניא כאש בשדה קוצים.

אגודה

גם הי' מסתייג מהרעיון של אגודת ישראל, וזאת, אף שבן דודו כ"ק מרן רבי ישראל'ניו מטשארטקוב זי"ע היה ממייסדי.

דע לך ששם יש ביהכנ"ס של אגו"י הזהר והשמר

נברו כ"ק האדמו"ר רבי יעקב יוסף שלמה זצ"ל סיפר: שבתקופת אירוסיו והזמינו גיסו האדמו"ר מדעעש זצ"ל לבוא אליו לשבת, כאשר נכנס לזקינו מרן זי"ע להיפרד, אמר לו זקינו: הרי אתה נוסע לעיר דעעש, דע לך ששם יש ביהכנ"ס של אגו"י הזהר והשמר לכל תיכנס לשם.

אינו יודע את גודל האיסור

הרבי זי"ע לא עשה הבחנה בין בתנועות השונות, ואף התנגד בחריפות יתירה

לתנועת 'אגודת ישראל' דבר שכלט שכן רוב בני משפחתו היו חברים באגודת ישראל ואף ממסדיה והעומדים בראשה. אך רבינו לא נשא פנים לאיש, והביע את דעתו בכל הזדמנות. גם כאשר באו ואמרו לו שאדמו"ר פלוני מראשי המשפחה הנו תומך גדול של האגודה, ה' מבטל זאת במחי יד וממליץ על ההוא שבוודאי אינו יודע את גודל האיסור.

מדינתם

🌀 לקח ה"מאפע", והראה באצבעו: אתה רואה למעלה ממאה מיליאן סביב

רבים מראשי הציונים באו אליו למעון עמו אודות הציונות ורצו לפעול שיסיר את התנגדותו העזה להם. פעם נכנס אליו אחד מהם וטען שכאן בראמעניא אנחנו נמצאים בין גויים אנטיסעמיטן וחיים בפחד מהתנכלות של גויים, ואילו בארץ ישראל לא יהי' שום פחד של גויים.

מזן קם מכסאו ולקח מפת ארץ ישראל, והראה לו באצבעו על כל הארצות שסביב לא"י ואמר: ראה, כאן באלו המדינות גרים למעלה ממאה מיליאן ערביים, האם אתם חושבים שאתם תוכלו לחיות בשלום.

🌀 כולם יריבו עד ביאת משיח

בסגנון קצת דומה אמר להם פעם: ראו, כאן יש סוריא כאן מצרים כאן עירק כאן איראן כו', אני אומר לכם, כולם יריבו עם היהודים עד שמשיח צדקינו יבוא ויגאלינו.

🌀 הלא צדיכים שבת גוי!

על מה שהרעישו הציונים שיסעו הרבה יהודים בא"י וכל היישוב יהי' יהודים אמר: אם היהודים יבואו לארץ שכולה יהודים, הרי לא יהי' שם שבת גוי, והיהודים לבד יחללו את השבת ר"ל.

סיפר ר' שמחה אבראמאוויטש בצעירתו רצה לנסוע לארץ ישראל, והלך להכשרה שך 'אגודת ישראל' בעיר טשערנאוויץ, וכאשר חזר לביתו ביאס, הגיע באותה עת רבינו לביקור בעיר, ואביו הרה"ח ר' מאטיל (המוהל)

לקח את כל בני המשפחה להיכנס לרבינו לקבל את ברכתו, וכתב קוויטל עם שמות כל בני המשפחה כל אחד והצטרפויותיו, וליד שמו של שמחה כתב שרוצה לנסוע לארץ ישראל.

הרבי הי' אז זקן מופלג והוא הי' בחור צעיר, ולהפתעת כולם הרבי לא התייחס לכל הקוויטל אלא קרא לו ודיבר אתו במשך כמחצית שעה שלא כדאי עבורו לנסוע לארץ ישראל, - וזאת אעפ"י שבחויז' לחדר חיכו הרבה אנשים זקנים ומכובדים.

התבדלות

קהילה נפרדת לחדדים בשם אגודת "עושי טוב"

בוואסלוי שמר מרן על חומת היהדות הצרופה, ביוזמתו נעשה קהילה נפרדת לחדדים בשם אגודת "עושי טוב". בעיון בפנקס הקהילה נראה שהחברה עושי טוב החזיקו בית ת"ת על מהרת הקודש, הקדש, ומקוה טהרה, משלהם, כן עמדו לרשותם ארבעה שוחטים, הם הטילו על חבריהם מס בשר נפרד שכיסה כל ההוצאות. ויש לציין שגם אנשי הקהילה הכללית היו נתונים תחת מרותו ולא נעשה שום צעד בקהילה ללא התייעצות עמו, ביוזמתו תמכה הקהילה ב"תלמוד תורה". (נ"י, ו').

דיבר טוב אבל לא די חריף

חסידים מספרים שהי' זה פעם כאשר הרבי הזקן מוואסלוי השתתף באסיפה בה נאם כ"ק אדמו"ר מסאטמאר זצ"ל בעל ויואל משה בעודו בשנותיו המוקדמות בעודו רבה של קראלי, וכדרכו בקודש דיבר בחריפות עצומה נגד הציונות ונגעיה, עד שהיו שהתרעמו כנגדו כי מגזים הוא בדבריו.

אך הרבי מוואסלוי אמר "דער יונגערמאן האט גרעדט גוט, אבער נישט גענוג שארף!" [האברך הלז דיבר טוב אבל לא די חריף] באמרו שראוי הי' כי ידבר עוד בחריפות יותר...

ב"ז אב תשל"ט

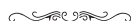
דבי יואל טייטלבוים זצ"ל

אדמו"ר ואב"ד ר"מ סאטמאר - ויואל משה, דברי יואל עה"ת ושו"ת

ציונות, ציונים*

כל הפירצות והעבירות - הציונית תכריע הכל

כי אם נקח כל פירצות הדור והעבירות המרובות הנעשות בכל העולם וישימו אותם בכף מאזנים אחת - ומדינה הציונית בכף מאזנים השני' תכריע את הכל, שהוא השורש פורה ראש ולענה של אבי אבות המומאה שבכל אבות הנוזיקין שבכל העולם כולו, ורק המה המטמאים את כל העולם כולו. (ויואל משה, הקדמה, דף י"א).

* ב"ה אור ליום כ' ויקהל פקודי תש"ט לפ"ק ברוקלין יע"א

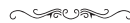
בין גאולה לגאולה, יתרומם קרן עם סגולה, ובתוכם כבוד אהובי תלמידי כבן יקר לי הרבני החסיד המופלג חד מן חסימי ירושלים עיה"ק כמו"ה .. שליט"א ולכל הנלויים עליו ד' יחיים וישמרם עדי עד

אחדש"ה באה"ר, היום באתי בדבר נחוץ מאד ... כדת מה לעשות כדי לחזק הנשאר עוד כמעט ללעג ולקלס בעוה"ר בהתגברות המינוות וטפשות בין אותם אשר עדיין יראי ד' נקראו, וכבר כתבתי לך האידך קשה כאן למצוא מי שיעמוד לימין צדק ואמת ...

ועתה נשאר לפנינו דרך אחד אשר עלה על דעת הגה"צ מסאטמאר שליט"א [זי"ע], אשר כבר דבר עמי איזה פעמים אודות זה, דהיינו שהוא רוצה להדפיס ולקבץ כל מה שיצא לאור מעת שפשתה המספחת - זו רעיון הציונים וכל כת דלהון - מה שפרסמו גאוני זמן דור ודור נגד כפירה הזו, דהיינו שיקבצו מה שנדפסו איסורים ובידורים שהוא כפירה נוראה כל הרעיון הזה, מגדולי הדור מעת שהתחילו לפתות עם קדוש. ולחיבור זה יהי' נדפס אי"ה "מבוא" אשר לא נשתנה ח"ו תוה"ק, וכן יהי' מבואר שם שלא נשתנה מהות הציונים ושיטתם למעליותא, רק אדרבא

מיום שנברא העולם לא הי' עוד מקור הטומאה כזה

ובעוה"ר היום הזה הציונות מקור הטומאה שמיום שנברא העולם לא הי' עוד מקור הטומאה כזה, ה' ישמרנו, שהרג והמשיך את כל העולם כולו לשמדיות והריגות והביא את הכלל ישראל עד אבדון, ובהמצאות שונות שאפילו אלפים פרקים היו מעט על ע"ז הזה, שאם יהיו כל פירצות הדור בכף אחת והם יהיו בכף האחרת הם יכריעו את כולם. (חידושי תורה תשט"ז, פ' לך לך).

הוסיפו לחטוא, ואם כן כל דברי הקדמונים במקומם עומדים. ויהי זה תועלת גדול - בפרט אצל הפוסחים על שתי סעיפים - אם יראו דברי גאונים אשר נתקבלו דבריהם בכל תפוצות ישראל, ובפרט בין ... אם יראו מגדוליהם דברים בוערים כאש בודאי לא יוכלו להכחיש שדבריהם בטלים נגד דברי הגאונים אשר הם מכבדים אותם, כמו הגאון ר' חיים מבריסק ז"ל. והגה"צ מסאטמאר שליט"א [ז"ע] יכתוב בע"ה איזה הקדמה לזה. ועתה הי' קודם מן הנכון שגם שם תבקשו בין הנדפסים דברים אשר אולי אינם ידועים כאן, מה שיצא לאור שם בארץ הקדושה, או נשלח לשם מגאוני הדור שלפנינו, ותשלחו זה במוקדם לכאן.

הק' שמעון ישראל פאזען

(תורת א חלק ה' מכתב קע"ג)

ב"ה, א' לס' במדבר תש"ט לפ"ק

לקדם אדמו"ר מרן הגאון הקדוש שליט"א, שלום וברכה

בכל יום הייתי מחשב לקבל פניו הקדושים, אבל רואה אנכי בעו"ה כי תש כחי מאד בכלל, ובפרט כל מין טלטול מכחיש כחות גופי במדה מרובה ר"ל. וכבר נסיתי להתחיל במלאכת הקדש אשר למען קיום תוה"ק בזמן הזה צוני אדמו"ר הגה"צ שליט"א, אבל רואה אנכי כי אין אומן בלא כלים, וא"א לעשות המלאכה בלי להבין בספרים הנוגעים בזה בכלל, ובפרט בקולות הקריאה מן רבותינו הגאונים הצדיקים קדושים אשר בארץ, ולזה צריך להיות שנים או שלשה ימים באיזה מקום אשר נמצאים שם, ומה אעשה כי אין בכחי בעו"ה לעשות כן - אם אולי המצא תמצא אדם מבין שיעשה הדבר הזה, אז בל"נ אקבל עלי את סדור הדברים כפי מעוט כחי.

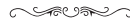
במטו מיני' דאדמו"ר הגה"צ שליט"א להזכירני בתפלותיו הקדושים בדבר ישועה ורחמים בגוף ובנפש.

עבדו הנאמן, חיים מיכאל דוב בן געלא

(תורת חמד סימן סג איש חמודות תכ"ח)

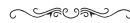
קשה מכל הנסיונות

אבל זה הנסיון האחרון שקשה יותר מכל הנסיונות שעברו עלינו. (ויזאל משה, מאמר שלש שבועות, סימן ק"א).

בלתי שום ספק "לולא זאת" כבר היינו עומדין אחר הגאולה

ואצלי הוא בלתי שום ספק, שאלמלא זה הטומאה שאירע עתה, שכופרים, ולדאבונינו העולם נמשכו אחריהם. ותפסו לעצמן מלוכה לפני הזמן, "לולא זאת" כבר היינו עומדין אחר הגאולה. בעונותינו הרבים כמה הרעו לנו בזה, כמה מר הוא הצרה הזאת, שע"ז לדאבונינו אנו סובלים כ"כ. (שמות תשכ"א).

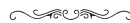

שרשרת ארוכה של הפקדת דם ישראל

וכל תולדות ימי הציונות מאז התייסדותם היא "שרשרת" אחת ארוכה של הפקדת דם ישראל, כנודע. (עה"ג, דף פ"ח).

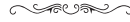
מלבד רבבות בני ישראל שנהרגו ע"י מלחמותיהם שלא כדת. (ויזאל'מ, מ' ש"ש, סימן ק"י).

האנ' עם הפליטים שהטביעו המזפקים

גם ידוע לשמצה היטב מה שעשו הבריונים המופקרים הללו כאשר הטביעו אניה עם פליטי בני ישראל בחופי ארץ ישראל, בעת שממשלת בריטני' החליטה ליישב את הפליטים במקום אחר מחוץ לגבולות א"י, - ויען כי זה לא היה לרצונם ולתכליתם של הקמת מדינה עצמאית, הפקירו את כל האנ' פליטי

החרב, אנשים נשים וטף, והמכיעו אותם במזיד ובאכזריות. (עה"ג, דף פ"ח).

ג'רמו את הרציחות - זמעמידים פני מצילים

ונהירנא עוד בימי חורפי שמעתי מגדול אחד משל נאה על הציונים. איש אחד ה' רשע ואכזר נוקם ונוטר, ורצה לקחת נקם מחבירו לשרוף כל הונו ורכושו, ושכר איש אחד בליעל שהי' בקי ורגיל לפעולות כאלה, ושלחו לעשות שליחותו באופן שלא ירגיש מי הוא זה ואיזה הוא שעשה לו כזאת. ויען שהי' יודע שהוא מכנים אורח, הלך אליו בערב בדמות אורח וביקש מקום ללון. הבעה"ב נתן לו תיכף מקום לשכב שמה. באמצע הלילה התבונן איש הבליעל כי עכשיו הבע"ב וב"ב ישנים כולם ולא ירגישו מאומה, והלך בשתיקה ושם את קנה השריפה במחבוא והלך תיכף למקומו בחזרה ועשה עצמו כישן. אח"כ כשהבעה"ב ללהב יצאה ננערו כל הב"ב בבהלה עצומה וראו כולם כי כלתה אליהם הרעה, שנשרף הכל ונתנו לב להציל מה דאפשר, אבל מחמת רוב צער ויגון ופחד ובהלה לא היתה דעתם מיושבת עליהם באיזה אופן להציל, והאורח האכזר הזה שעשה כל השריפה למען לא ירגישו בו, עשה את עצמו ג"כ כאלו קם בבהלה ממטתו והלך בזריזות לסייע להבעה"ב בהצלה, ויען שהי' דעתו מיושבת עליו, שראה כי פעולתו עשתה פירות, הי' ביכולתו לסדר יותר אופני הצלה ולהציל איזה רהיטים וכלי הבית יותר ממה שהציל הבעה"ב. ושוב אח"כ בבוקר כשהלך לבית המדרש סר וזעף ובמר נפש, סיפר לירידיו ומכיריו את האסון הנורא אשר קרה לו בלילה שנשאר בעירום ובחוסר כל, ושאינו יודע לשית עצות בנפשו לבקש לו איזה מקום דירה ופרנסה. ובתוך הדברים סיפר להם כי גדול כח מצות הכנסת אורחים, שע"י שהכנים בלילה זו אורח בתוך ביתו היה לו עכ"פ הצלה פורתא שהציל לו האורח איזה דברים ואפס קצת מהכלי בית. ושאלו אותו מי הוא אותו האורח ואיזה הוא, ואמר להם תוארו, והם הכירו אותו לאכזר ורשע ורגיל בפעולות כאלה, ושחקו עליו ואמדו לו הזהר והשמר, ותדע כי לולא אותו האורח לא הי' לך שום שריפה כלל, והוא השורף והמשחית, לא המציל, - אל תניחו עוד על מפתן ביתך כי אם יהיה לך עוד שייכות עמו, עוד ירבו תחבולותיו "שח"ו עוד לא יניח אותך לישראל בחיים".

והנמשל מוכן - שהציונים גורמים בעוונותיהם ובמעשיהם את כל הצרות והתלאות ושוב נעשו למצילים - ואותן שאינם נותנים לב לידע האמת חושבים למצילים. (וויאמ"ש, מ' ש"ש, סימן קי"א).

אף אם היו מקיימים כה"ת הוא עון פלילי

ולא אדבר לעת עתה מזה שהמה מינים ואפיקורסים מסיתים ומדיחים לעבור על הדת, וח"ו עוקרים כל התורה כולה ואין מקום לטעות בהם, כי מזה אדבר בסוף הקונטרס.

ובפרקים האלו ראיתי לבאר קודם שאף אלו היו חברי הכנסת צדיקים וקדושים, הוא עון פלילי איום וגורא ליקח גאולה וממשלה טרם שהגיע הזמן. (שם, סי' פ"ה).

הוא כפירה

ואף אם יהיו כל חברי הממשלה כולם אהובים כולם ברורים אף כתנאים ואמוראים, מכל מקום אם לוקחים הממשלה והחירות, מעצמם, טרם שהגיע הזמן, הוי דחיקת הקץ שהיא כפירה בתוה"ק ובאמונה. (וויאל משה, מ' שלש שבועות, סי' ע"ז).

אין לי שיטה

פ"א כשהיה הרב מסאטמאר זצ"ל בירושלים זכיתי לדבר עמו אודות שיטתו הבהירה, וענה לי, אין לי שיטה, אני הולך בשיטה שהלכו בה כל גדולי הדור מדור הקודם, אני לא חדשתי כלום, רק אני הולך בדרך הישן.

והאמת הוא כן, שכל הגדולים מהדורות הקודמים הלכו בשיטה זו שהציונות היא אסון נורא לכלל ישראל.

אספר לכם עובדא מהגר"ח מבריסק ז"ל [לעיל בערכו כ"א אב], כמו"כ שמעתי

אני בעצמי מפי רבי אלחנן וואסערמאן ז"ל [הובא במשכנות הרועים כרך ב' בערכו עמוד תרפ"ו] וזה הי' הדרך של גדולי ישראל מדור העבר. (כינוס חתם סופר ע' נ').

תדפיס הספר תיקון עולם קודם ספרי ויואל משה שידאו שאין אני מחדש שום דבר

בשנת תשי"ט בתקופה שרבינו זי"ע כתב את ספרו ויואל משה צוה פעם לקרוא את אבי הרה"ח ר' משה אלי' עסטרייכער ז"ל וביקש אותו שידפיס עוד הפעם את הספר תיקון עולם שיצא לאור במונקאטש בשנת תרצ"ו והוא ילקוט מכתבים מהרבה גדולי עולם מתקופה שלפני המלחמה נגד רעיון הציונית וגם לרבות נגד אגודת ישראל.

ואמר רבינו לאבי אני רוצה שתדפיס ותפרסם אותו קודם שיצא לאור ספרי ויואל משה, כדי שלא יאמרו אשר אני בא עם שיטה חדשה], שהכל יראו שאין אני אומר משלי, וזה הי' דעת גדולי ישראל*.

* סיפר הרה"ג אב"ד פאיע שליט"א שבשנת תשי"י לפ"ק ביקש הרה"ק מסאטמאר זצ"ל מרבינו שיאמר דרשה בבית מדרשו נגד הציונית והמדינה, כי הי' יחיד בדור ממש שיצא נגד זה בפומבי, ולכן רצה להראות שיש עוד רבנים האומרים כן. ואכן מילא רבינו בקשת הרה"ק זצ"ל, ודרש אז בבכיות נוראות נגד הציונים והמדינה.

עיין לעיל תחילת המערכה של רבינו זצ"ל המכתב מאדמו"ר משאפראן ומהגאון רבי מייכאל בער זצ"ל.

בזכרון חיים [הרה"ח רבי חיים אריה בראווער ז"ל] (עמוד קכ"א): וזקינו ע"ה שהיה דבוק בדביקות אמיתית במרן זצ"ל (עיי"ש בפנים הספר) ובדרכו דרך הקודש שהורה לנו, התנהג על דרך זה לעשות רצון צדיק בשלימות, ליטע אמונת אומן בלבבות יוצ"ח ותלמידיו ביסודות איתנים, וכו'. והי' רגיל לומר, כי זאת לדעת, שלא בשביל זה אנו מתנגדים לציונות מפני שמרן זצ"ל מתנגד לזה, אלא משום שציונות אסורה באיסור חמור ונורא מצד עצמו, רק ת"ל שהקב"ה ברוב חסדיו השאיר לנו צדיק אמת, שינחנו בדרך האמת, להציל אותנו מעומק טומאת הציונות. ועל דרך זה הי' רגיל להעמיד את בניו ובנותיו שיחיו וגם את התלמידים על המבחן, ושאלם בדרך היכי תמצא, מה יהא אם ישתנו עלינו סדרי בראשית, ויתחרט מרן זצ"ל מדרכו ויאמר אחרת ממה שהוא עצמו כתב בספרו ויואל משה ומה שלימד אותנו בעל פה כל הימים, למי

אוי זאבוי למי שחושב רגע אחד שזוה ישועה חלילה

וויי איז דעם מענטש וואס קלערט איין רגע איין רגע אז דאס איז א ישועה חלילה - א ביטערער חורבן, איי וויי, איי וויי, בעגונותינו הרבים ארגער ווי עס איז נאך געווען די הארבסטע עבודה זרות, מויענט מאהל ארגער,

צריכין לשמוע, ופע"א כששאל אחת מבנותיו שתחי' האם מותר להיות ציוניסט, והשיבה לו, ח"ו כי ציוני היינו אפיקורס. הוסיף לשאול, ומה יהי' אם רבינו מסאטמאר יאמר שמחוייבים להיות ציוני. השיבה, הרי בודאי יהי' מותר. ענה לה זקינינו, לא כן בתי, הלא תדעי, כי אם יתחרט וישנה את דעתו "איז ער מער נישט דער סאטמארער רב". והסביר לה כי כל מה שכתב בספר ויואל משה, זאת דעת התורה האמיתית, וכן היתה דעת כל הצדיקים הקודמים, ולכן א"א בשום אופן שזוה ישנתה, וזוהי מורשת האמונה שהנחיל לנו מרן הק' זיע"א לאחוזת עולם.

ובצוק העתים של מלחמת ההתגרות הציונים עם הערביים בשנת תשכ"ז מלחמת ששת ימי האפילה ומעשה שטן הצליח בעוה"ר וכבשו הציונים האדורים את המקומות הקדושים ובראשם הכותל מערבי וקבר רחל, ומחמת כן נטרפה בשעתו דעתם של הציבור בעולם באופן נורא ומבהיל, וכולם שמחו אלי גיל על הנצחון של הציונים, ומיום תום המלחמה עד שב"ק (פרשת נשא) עדיין לא נתפרסם דעת קדשו של מרן זצ"ל אם מותר לילך אל הכותל.

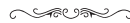
וזקינינו ע"ה הוי מרגלא לספר, שבאותן הימים בעת שנסע בחזרה מבארא פארק לווילאמסבורג, מדי יום ביומו היה ויכוחים גדולים בין הנוסעים, ופ"א אמר לו נרגן אחד בתוה"ד, שהתפשטה שמועה שכעת כיון שכבשו הציונים את מקום המקדש, בודאי גם רבינו ח"ו ישנה את דעתו, ויודה לדברי הציונים הכופרים, שאכן נעשה להם ניסים. וזקינינו ע"ה ענה לו ברוח גבורה בתום לבבו "דעמאלטס בין איך נישט קיין חסיד פון רבי'ן אויך נישט" וכ"ז מגודל הבנתו בבהירות את דבריו הקדושים של מרן זצ"ל, שהיו קבועים וקיימים בקרבו, באופן של רוחות שבעולם לא יכלו להזיזו ממקומו.

וסיפר הר"ר מענדל הענדלער ע"ה, שהדברים האלו הגיעו אז לאזני רבינו זצ"ל ונהנה מאוד מתשובת זקינינו ע"ה.

וכשסיפר את כ"ז לאחד מנכדיו, הוסיף ואמר, "איך מיין אז איך אים - רביה"ק - נישט פארשעמט דערמיט, משום שבודאי זה הי' רצונו של רבינו, שיעמדו איתן נגד כל רוחות שבעולם". וכשאחד מנכדיו שאלו, אם באמת היה מוכן לעזוב את מרן זצ"ל, או שאמר כן רק להשתיק את אותו מקטרג. ענה לו ע"ז, כי הדבר היה פשוט וברור לו, שאין לשמוע למי שהוא להכשיר מעשי הציונים. ואמר לו, כי לקבוע זאת בדעתו למעלה מכל ספק, למד אך ורק מפה קדשו של אותו זקן "אזוי האט אונז דער רבי געלערנט".

ואף על פי שהורה לצאצאיו לא להתפעל משום שינוי בעולם, כנ"ל, מכל מקום לא לא חדל מלהזכירם ולהזהירם מאד מאד, שמחוייבים לשמור ולעשות ולקיים באימה ויראה את תורת והנהגת מרן רביה"ק זי"ע, ושל לא לזוז מדבריו ימין ושמאל ולאורו נסע ונלך.

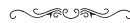
הייבט זעך נישט אהן, דער אותו האיש און ש"ץ ימ"ש נאך אלע ערקלערונגען וואס זענען געווען בעולם וואס מ'האט זיי מחרים און מנדה געווען אלע מאג אין אלע בתי מדרשים הייבט זיך נישט אן קעגן דער הסתרה, קעגן די ביטערע גזירה רח"ל על הכלל כולו יצאו, ווייסט השי"ת צי עס וועט נאך בלייבן א יוד אין ארץ הקדושה, איי וויי, איי וויי, אוי. ולבן בקש לעקוד את הכל, אוי הקב"ה קען נאר העלפן קיין אנדערע נישט. אבער בעונותינו הרבים מ'איז זינדיג, מ'איז אזוי כרוך נאך דער עבודה זרה, והדעות נתפסו בעוה"ר, אוי וויי שבין ישראל שומרי תורה נאחזו הכוחות של הס"מ בעוה"ר. וזהו החסרון הצרי אין בגלעד, למה לא חשבו שהצרי אין בגלעד שאליהו יבוא ויוכל להחזיר את ישראל בתשובה, מה אומר אם לא הי' זה החורבן הי' אליהו בא מכבר אם לא זה הרשעות, וכאן הי' לו הס"מ אחיזה בעוה"ר. ("הצרי אין בגלעד", ויחי, שובבי"ם תשי"ד).

אוי ואבוי כמה דם נטף מהצדיקים הקודמים עבוד זה הכת

אוי ואבוי, וויפיהל בלוט האט געטראפט מהצדיקים הקודמים, עבוד זה הכת הידוע שלקחו לעצמן הממשלה, אוי ואבוי, וויפיהל צער און וויפיהל בלוט האט מען גענאגען פון די צדיקי אמת וואס זיי האבען זיך מצער געווען אויף דער כת שראו מה שיכול לצמות מזה.

וע"כ ווער עס נעמט זיך אהן און גייט אין זייער דרך, האף מער אז מ'וועל מיר מקבל זיין שכר כיוצא בהם, ונקרא מדבקין במעשיהן אע"פ שאין אנו מתנהגין כמותן, דוכי אנו מקיימין רצון הבורא ב"ה כדבעי, אבל כיון שאנו הולכין בדרך שלהם, אולי בזה הכח נקבל שכר כיוצא בהם. (בשלח, תשמ"ו).

הרב הציוני

בשביל זה לבד שהתיד שמיטה ראוי לזמר עליו כך

עוד בתחילת פרשה של קוק עמד פעם רבינו זי"ע ואמר עליו ימח שמו,

וכשהתפלאו אמר רבינו שבשביל זה לכד שהתיר שמיטה ראוי לומר עליו כך.
(מפי ר' זאב ברוך ווערצבערגער, ממאנטריאל).

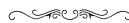
מחויבים לקללו בשמזכדין אותו

גם ידוע שאמר רבינו זצ"ל פעם כשדיברו אודות קוק שר"י, כהאי לישראל: "יעדער איז מחויב אים צו שעלמן ווען מען מעלדט אים". (נפלאות מהרי"ט דף ע"ו).

אגודה

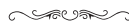
מרן הגה"ק שליט"א אודות הכנסיה של אגו"י!
ביאתי לעולם לגלות האמת, האגודאים מתחברים לאפיקורסים, עתה חפצים לחזור לממשלה

ביום א' דחול המועד פסח, אחר השלחן, כשנאספו אצל מרן הגה"ק שליט"א מסלתה ומשמנה של היהדות החרדית בברוקלין, עמד כ"ק אדמו"ר על רגליו, ושאל ל... מפני מה ישתתף באסיפה זו של אגודת ישראל, שאסור להשתתף בה. כ"ק מרן שליט"א המשיך: הנה ביאתי לעוה"ז היא אך ורק כדי לגלות האמת, והנני מוכרח לומר שהאגודאים המה מתחברים לאפיקורסים, ועתה חפצים לחזור לממשלה, ולכן הם עושים את הכנסי' הגדולה. (משמרת חומותינו, ה' אמור, ג' אייר תשי"ד, קונטרס ב').

עוד בתחלתה בהתייסדות ראיתי שלא טוב, ויהי' חלק מהציונים

אמר רבינו ז"ל: נאך גאנץ אנפאנג ביים (התייסדות) גרינדונג פון אגודה אין קאמאווין, "האב איך גיזעהן אז די זאך וועט נישט טויגען, די אגודה וועט זיין א חלק פון די ציוני'סימישע ארגאנעזאציע. (מפי ר' ישי בוכינגער נ"י).

הכופרים לא היו יכולים להזיק לולא אותם שומרי תורה ומצות המשתתפים עמהם, הם היו בעוכרינו

בן אם אין ממתינין עד עת הגאולה, ועושים פעולות לצאת קודם הזמן, הוא סכנה עצומה לכלל ישראל, כמבואר בדברי חז"ל. ולא כמו שעשו בדורינו זה לדחוק את הקץ במעשיהם, ובאמת אותם מינים ואפיקורסים שאינם מאמינים בה' ובתורתו לא היו יכולים לצאת ולהזיק, לולא אותם שומרי תורה ומצות המשתתפים עמהם ומסייעים להם להפיץ כפירתם, והם אשר היו לנו בעוכרינו להאריך עול הגלות, ולעכב ביאת משיח צדקינו, ה' ירחם. (דברי יואל, תוריע, דף ש"ג).

ככה הוא האגודה

א' מר"י של האגודה בא פ"א אל רבינו, והי' על השלחן קערה עם פירות, והנ"ל נתן עיניו על תפוח א' שהי' נאה מאוד, ונתן לו רבינו את התפוח, ופתחו, והי' בפנים מרוקב, א"ל רבינו, "אזוי זעהמ עמץ אוים...".

זהו האגודה, לכסות הציונות

פעם, אחר כנסי' של האגודה הי' אצל רבינו רב א' ובנו של הרב, ורבינו שאל אותו היתכן שעשו הכנסי' בבניני הטומאה שלהם, וגם נמצא שם תמונה של אותו האיש הר... וענה בנו של אותו רב, שהתמונה הי' מכוסה, אמר רבינו הלא זה הוא האגודה... ("דאם איז דאך די אגודה"), (תמונה של הרצ' עם כסוי). (שמעתי מא"א שליט"א).

לא תתגודדו, אם לא האגודה - ולא תשימו קרחה למת לא הי' גזירת ניתוחי מתים

ביום ו' תשרי כשרבינו בא בחזרה מהמחאה גדולה "פראטעסט" בחוצות ניו

יארק נגד הגזירה האיומה של ניתוחי מתים, אמר על אם הדרך, פי' סמיכות הכתוב לא תתגודדו ודרשו חז"ל (יבמות י"ד) לא תעשו אגודות אגודות, "ווען נישט די אגודה" ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת "לא הי' גזירת ניתוחי מתים" כי הם מחפין על כל גזירותיהם, ומצילין אותן מכל צער ונזק ובושה, ולולי כן בודאי היו מתחשבין יותר עם היראים כמ"ש באריכות בוויאל משה.

על ראש האגודה

לא שוה הוא גרוע

פעם הלך אדמו"ר מבלאזוב לטייל (זה הי' כשהי' גר בוויאלמסורג) ופגש עם רבינו מסאטמער שהלך ג"כ לטייל, וכבר רצה האדמו"ר מבלאזוב לילך לביתו אמר לו רבינו בלאזובער רב איך וויל ארויף גיין צו אייך, והלך רבינו לביתו, ודיברו על דא ועל דא עד שדיברו מעניני ציונות ואגודה. אמר האדמו"ר מבלאזוב ווי אזוי קען מיט האלטען מיט אייך עם האט מיר נאכגעזאגט א איש נאמן אז איר האט געזאגט אז אימזשע מאיר לעווין איז אזוי ווי בן גריון, אמר לו רבינו אין איר גלייבט אז איך האב אזוי געזאגט, קלוגער בלאזובער רב איר גלייבט אז איך האב אזוי געזאגט. אמר אדמו"ר מבלאזוב נא וואס זאל איך טוהן אז מען האט מיר אזוי נאך געזאגט, אדרבא לאמיר הערען פון אייך, אמר רבינו: איך האב געזאגט אז ער איז ערגער.

[אמר אדמו"ר מבלאזוב, האיך אני יכול לילך ביחד עם כ"מ, אמר לי איש נאמן שכבודו אמר שאימזשע מאיר לעווין (ראש האגודה) הוא כמו בן גריון. אמר לו רבינו, וכ"מ עוד מאמין שאני אמרתי כך, חכם כמו בלאזובער רב מאמין שאמרתי כך, אמר אדמו"ר מבלאזוב נא, מה אוכל לעשות, שאמרו לי כך בשם כ"מ, אדרבא נשמע מפי כ"מ, אמר רבינו: אמרתי שהוא גרוע מבג.]. (מסר לי האדמו"ר שסיפור לו האדמו"ר מבלאזוב).

חינוך עצמאי

הכופרים נותנים ס' והשאר מ' הרי "סס"

באחד השנים כששהה רבינו במרחץ שעראן ספרינגס הי' שם גם הגאון ממאטערסדארף זצ"ל ובא לבקר את רבינו, ודיבר עם רבינו בידירות לזמן רב, ועמדו שם כמה אנשים לשמוע את השיחה, ואז הגיע השמועה שהאגודה עשתה יד אחת עם הממשלה בנוגע לחינוך עצמאי, שהממשלה תשלם להחינוך עצמאי ששים פראצענט מכל ההוצאות, והארבעים הנותרים ישלמו החינוך העצמאי מעצמם, כאשר שמע את ההסכם שבין האגודה והממשלה נענה ואמר בדרך צחות: "הרי זה 'ס' מ' שם' פראצענט תשלם הממשלה ומ' פראצענט תשלם החינוך עצמאי, וזהו כחו של הס' מ'".

בין האנשים שעמדו שם הי' רב אחד מיוצאי פולין, כאשר ראהו רבינו פנה אליו ואמר לו: הנה אתם בודאי אינכם מרוצים ממה שאמרתי עכשיו, ושאל הלה: למה יאמר הרבי כן, וכי בשביל שאני פולישער, אמר לו רבינו לאו דוקא גם ניסן לעזער (מחסידי באבוב הישנים, שג"כ עמד שם) שהוא ג"כ פולישער, ועליו איני אומר שאינו מרוצה ממה שאמרתי, אבל עליכם אני מרגיש שאינכם מרוצים מדברי.

אינו מילתא דבדיחותא, ע"ז מסרו נפשיהו ממש, ע"ז ניהלו המלחמות משך הדורות

והודה הלה ואמר לרבינו: שאיני יודע האידך יאמר הרבי ס"ס על החינוך עצמאי שלומדים שם תורה. ענה לו רבינו, וכי אתם חושבים שמה שאמרתי שזה הס"ס הי' מילתא דבדיחותא, לא! ולא! כי זהו הס"ס, וכי יודעים אתם שע"ז מסרו נפשיהו יקירי ירושלים, שלימוד תורה לא תבוא מכספי מינים ואפיקורסים, וכי יודעים אתם את המלחמות שניהלו יראי ד' במשך כל הדורות, שיהי' החינוך הטהור בירושלים פרוש ומובדל מכוחות הסמרא אחרא, ולא יהי' למינים וכופרים שום חלק בחינוך יחידי ישראל, וכעת באים האגודה לבטל את הכל, ונעשים שותפים גמורים עם ממשלת המינים.

רבינו נתלהב מאוד בדבריו, והרים קולו בלהב אש והסביר באורך את כל הדברים, והרב ממאטערסדארף ביקש מרבינו שירגע קצת כי חשש לבריאתו. אולם רבינו המשיך בדבריו עד שבאה הרבנית וביקשה את האנשים שיצאו, בכדי שרבינו ירגע קצת, ואכן יצאו האנשים, ונשאר רק הרב ממאטערסדארף. (אביר הרועים, עמוד תקפ"א).

מדינתם

להשתמש בדברים הבאים משם
ולאנחנו פשוט הדבר כי היא סחורת הציונים

ואני הצעיר זכרתי ימים מקדם בהיותי לומד בארה"ב בישיבת תורה ויראה אמר לי ש"ב הרה"ח המפואר מו"ה בנימין הערש בערקאוויטש שליט"א מנהל בית רחל דשם, שפעם אחת אמר לו בפירוש כ"ק אדמו"ר שפירות א"י אסור ליקח משום דאין מוציאין וכו' והוסיף כ"ק מרן ואמר ולאנחנו פשוט הדבר כי היא סחורת הציונים. עכ"ל מה ששמעתי מהרה"ח הנ"ל. (נחלת דבש, דף ר"ה).

זה הי' כבד הטאקטיק של המון

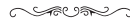
ודבר פלא איתא במדרש עה"פ בהראותו את עושר כבוד מלכותו, ר' יהודה בר' סימון אמר, סעודת ארץ ישראל הראה להם, וכן להלן שם איתא ד"א גם ושתי המלכה עשתה משתה נשים וגו', אין גם אלא ריבוי וכו' מה זה בסעודת ארץ ישראל אף זו בסעודת ארץ ישראל, ע"כ.

והוא פלאי מה ענין סעודת ארץ ישראל אל המשתה של אחשורוש בשושן הברדה, והרד"ל ביאר דלפי שכל כוונתו היתה לחבב הסעודה על ישראל כדי להכשילם כדאיתא בילקוט, על כן השתדל להכין כל צרכי הסעודה ממאכלי ארץ ישראל כמו אילו היו בארצם ובמקומם בכדי לשמח לבכם שתזוה דעתם.

עכ"פ מבואר מזה כי עצתו של המון היתה להשתמש בשם ארץ ישראל כדי להטעות את ישראל אחריו ולהכשילם בעבודה זרה, וזאת היא גם עצת

הרשעים בדור האחרון הזה, שכל מגמתם להכניס מינות וכפירה בתוך לבות בני ישראל, ולהעבירם על דת תורה, ולמטרה זו התחילו ללבוש איצטלא ירושלמית, ולנופף ברעיון חבת הארץ ואהבת ארץ ישראל, וע"י כך עלתה בידם להטעות רבים מישראל אחריהם.

וסבור הייתי כי רעיון חדש הוא זה, אשר הכופרים הללו המציאו אותו, אך רואני כי כבר ה' כן לעולמים, כי המן הרשע פתח בעצה זו תחלה, להשתמש בשם ארץ ישראל, כדי להמשיך את ישראל להתחבר עמהם, אלא שבימים ההם גבר כח הקדושה של מרדכי הצדיק ונתבטלה הגזירה, והדר קבלו ישראל על עצמם את התורה מאהבת הנס ולזאת נשתכחה עצה זו, וחזרו ויסדו עכשיו המינים בדור האחרון, אבל לא חדש הוא זה, כי אם צרעת נושנת היא זו, עצתו של המן הרשע, והן הנה היו לנו בעוכרינו להעביר רוב ישראל על הדת.

זאת חנוכה תש"ח

זה ה' ערך שני שבועות אחרי החלטת היוע"ן* להקים ממשלה ציונית בא"י. היינו לחלק א"י לשני חלקים להציונים ולהערביים, שיקומו שם שני מדינות מדינת הציונים ומדינה להפאלעסטינער שדרים שם כבר כמה דורות שגם הפאלעסטינער יהי' להם אתחלתא דגאולה או גאולה גמורה.

והי' הכלכול דיעות נורא מאוד

וקם רבינו והכריז:

ובעוה"ר כעת בזמנינו פשתה המספחת ונתפשטה דעת מינות בעולם שתועים ומתעים לומר שע"י מלחמה או איזה פעולות אנושיות והשתדלות

* מידי נזכר ענין החלטת היוע"ן צריכין לרשום שהראשון ביוע"ן שנתן תמיכה בהיוען למדינה ציונית הי' הקאמעניסטען היינו מדינת רוסיא הרשעה עם ראש שלהם דאז סטאלין ימ"ש, היות ש"הפארטי" בתחילת מדינת עמלק הי' קאמעניסטען והי' אמור שהמדינה יהי' קאמעניסטישע מדינה (והלואי שהי' כן) לכן תמך סטאלין ימ"ש. [וזה א' הדברים שנסתבך מדינת אמעריקע לתמוך בהמדינה הרשעה של הציונות שלא יהי' חיוזק להקאמעניזעם].

אצל או"ה יקחו לעצמם גאולה - ואין איש שם על לב דברי חזו"ל שאמרו (כתובת ק"א) כי אנו מושבעים ועומדים בשבועות חמורות ובעונש חמור שלא לעשות שום פעולה מעצמינו לקחת גאולה ושחרור עד שיבא הזמן שיגאלנו השי"ת גאולת עולמים. והאומרים כן והתומכים ביד אלו, הם כופרים בתוה"ק ובחזו"ל שהרי אנו מושבעים ועומדים שלא לעשות שום פעולה מעצמינו לקחת גאולה עד שיבא הזמן שיגאלנו השי"ת גאול עולמים.

והתועים לחשוב שיתכן שישועתן של ישראל או עכ"פ איזה אתחלתא דגאולה תבוא ע"י הרשעים ח"ו, הרי זה דעת מינות וכל החושב כן הרי הוא נתפס למינות רח"ל.

והאיך לא יבושו לקרוא קריאת שמע פעמים בכל יום, והכתוב צווח ולא תתורו אחרי לבבכם ודרשו חז"ל דקאי על מינות, דהיינו על אמונות ודעות כוזבות, ואין לך מינות גדול מזה להכחיש מקרא מפורש בתורה השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים וגו' ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה, - והם נמשכים להאמין היפך הכתוב ומפורש בתורה, ואומרים כי ע"י רשעים ואפיקורסים הגרועים מעובדי ע"ז תהי' ח"ו ישועתן של ישראל. ונמצא שמעדין עדות שקר פעמים בכל יום בק"ש. ולא יאומן כי יסופר שמי שמאמין עוד בתורה יקבל ויאמין בדעת מינות כזה.

ובתב האוהחה"ק עה"כ ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, דזה קאי על הבטחת נחלת הארץ, דיש בנתינה זו ברכה וקללה, ומפרש, את הברכה אשר תשמעון, דאם תשמעו אל מצות ה"א תחשב נתינה זו לכם לברכה, ואם לא תשמעו אין זו לכם אלא קללה, כי באמצעותה יתקנאו בכם האומות ויאבדו אתכם ממנה בנקמה גדולה, ע"כ. - הרי דגם בנתינת הארץ בשעה שניתן לנו ע"י השי"ת אם אין שומרים את התורה ואת המצות יש בה סכנת אבדון ח"ו ליאבד מתוכה בנקמה גדולה, - ומכ"ש כאשר לוקחין אותה מעצמן בזרוע בשר נגד רצון הבו"ת וע"י פושעים וכופרים, - האיך אפשר לצפות שיוכל להיות כזה איזה ישועה לישראל.

וא"כ היאך יעלה על הדעת לצפות שבאמצעות פושעים אלו או בסיועם תבא איזה ישועה לישראל.

והמאמינים להבליהם עליהם הכ' אומר (דברים לב, ו') עם נבל ולא חכם***, ולו חכמה ישכילו שלא יתכן שבאופן כזה תוכל לצמוח איזו ישועה לישראל.

וברש"י ריש פרשת משפטים הביא מה שדרשו ז"ל (מכילתא) על הכתוב ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, לפניהם ולא לפני עכו"ם, ואפילו ידעת בדין א' שהם דיני אותו כדיני ישראל אל תביאהו בערכאות שלהם, שהמביא דיני ישראל לפני נכרים מחלל את השם ומייקר שם העכו"ם וכו' ע"כ. הרי דבמה שמוסר ישראל אף דינו הפרטי לאו"ה שהם ישפטוהו ויוציאו לאור את דינו הוי כזה מחלל את השם ומייקר שם הע"ז, ועאכו"כ שאם קמים כת מישראל בשם כלל ישראל למסור דינם הכללי של ישראל לפני או"ה שהם ידונו וישפטו על ישועתן של ישראל האם לשחררם מן הגלות ולהורישם את א"י, פשיטא שאין לך חילול השם והוקרת שם הע"ז גדול מזה, שפונים עורף להבטחות השי"ת בתוה"ק ובכל דברי הנביאים שהבטיח להושיע את ישראל, ואשר בידו הכח והממשלה להושיענו כאשר יעלה ברצונו ית', והולכין ומוסרין עצמן תחת שופטי או"ה שהם יהיו הדיינים והשופטים משפטו וגורלו של הכלל

* ראוי להעתיק כאן מספר עבודה תמה להגאון שיצא חוצץ נגד קאלישער וספרו דרישת ציון, ודיעותיו, והפריך כל דבריו בין מה שנוגע להלכה בין אגדה בין ע"פ השכל

[הליצנות הגדול של אלו שמוכירים שם גאולה אתחלתא דגאולה]

כאן המדובר אודות חלק הרוחני הקרבת קרבנות

והנה ראיתי שבעל "מאמר העבודה" נקיט בלשונו תמיד מענין אתחלתא דגאולה, וזה אין לו מובן לכל מי שיש לו דעת להבין... והרי קרוב הדבר דבאיזה זמן יעמוד מלכות של חסד ויתן רשות להקריב קרבנות, ואח"כ יקום מלך חדש שנתחדשו גזירותיו וישיב אחר הרשיון, האם נאמר שהי' בימי המלך הטוב אתחלתא דגאולה, ובימי המלך המרשיע פסקה הגאולה והתחיל גלות מחדש, כל זה הוא שחוק ומהתלות מרבה להכיל. והרי לפי דעת הגאון יעב"ץ שהבאתי דבריו בפתח השער, הי' להם רשות להקריב קרבנות בימי ר"ג ביבנה, והיו מקריבים קרבנות בפועל, ואח"כ נתבטל, והשתא נימא דבימי ר"ג הי' אתלתא דגאולה ואח"כ הי' גלות מחדש, - וכמו כן יכולים להיות התחלות הרבה שאין להם סוף, זהו בודאי שחוק ולעג הרבה. (עבודה תמה, דף ע"ה ע"א).

ומה נאמר עתה אחר שכבר מתפוצצות האתחלתא דגאולה והנסים ובבושת פנים מחזירים חלקים, ועכ"ז עוד יש אווזים בע"ז וכפירה הלזו.

ישראל, ושהם יביאו הישועה לישראל, וכאילו עזב ד' את הארץ ואין אלקים בישראל ח"ו, ואין לך כפירה בבוי"ת ובתוה"ק יותר מזה.

ועלינו להתחזק ולעמוד בנסיון אף אם נשארנו מעטים נגד רובא דעלמא - ונתקיים בנו וסר מרע משתולל על הבריות - כאשר כבר קדמו והודיע לנו חז"ל (סוף סוטה) איך יהי מצב הדור בעקבתא דמשיחא.

ומבואר ברמב"ם במאמר קדש"ה ובאגרת תימן ובפ"ו מהל' דיעות שבמקומות שכופים לעבור אפילו על מצוה א' אסור לעמוד באותו מקום וכו' ויכנס אפילו למדברות ולמקומות שאין שם ישוב כו'. וכיו"ב כתב בחיבורו (בפ"ו מהל' דעות) דבמדינה שמנהגותיה רשעים ילך מן המקום ההוא כו' ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה כמו זמנינו ישב לבדו יחיד. ואם הם רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישוב אא"כ נתערב עמהם ונוהג כמנהגם הרע יצא למערות ולמדברות כו' - ויוצא מזה כי הרי אף שנשאר יחיד הנוהג בדרך הטובה אין לו להכנע לדעת הרוב ולהתערב עמהם כדי שלא יצטרך לצאת למדברות - ובמה שהוא נגד דת תורתנו הקדושה אסור לכופ ראש ולהבטל אף בפני כל העולם כולו, - וצריך להיות סר מרע ולהחזיק בהאמונה אף אם נשארין עי"כ יחיד - ומחוייבים למסור נפשו ולזעוק זעקה גדולה ומרה בחוצות וברחובות לפרסם את האמת.

והנני מגלה דעתי בזה, אף שיודע אני שיורו המורים חצים ובליסטראות עד אין שיעור על אלה הדברים, אבל אינני מתחשב כלל עם כל מה שיאמרו. וכדאי לסבול הכל על זה שתתפרסם האמונה ולא יהי' כפירה בלבות בני", ואפילו לא יועיל רק על רגע אחד הכל כדאי, ומי שמאמין בכוכ"ע ובתוה"ק מחוייב לפרסם דעת אמת שלא נזוז ח"ו אף רגע מהאמונה אף שהיא נגד דעת כל העולם, כי תורתנו הק' היא נצחיות ואין לנטות ממנה בשם אופן.

והשי"ת עוד יאיר עיני בני ויראו הכל ויכירו לדעת המעות הגדול שמעו בה, בעוה"ר עם נבל ולא חכם מי שטועה ומאמין בהבל הזה, ולו חכמו ישכילו יבינו זאת שבאופן כזה א"א לצמוח איזה ישועה לישראל.

ועלינו לעמוד איתן בנסיונות הקשים בתקופה קשה ומרה זו, ... ואפילו לתרין

את הבוכ"ע ג"כ אסור, דאס זקוקים לתירוץ זה סימן שיש לו קושיא.

ואקוה להשי"ת שבקרוב יבוא העת שיתגלה האמת ויראו שתעו ונתעו ויראו הכל שכל הרעיון הזה של בקשת גאולה מעצמן ע"י או"ה הי' טפשות גדול והבל ורעות רוח. ואך הוא שגרם לישראל את כל התלאה אשר מצאתנו בשנים האחרונות בעוה"ר אשר אכמ"ל עתה בזה. ועד אז צריך לקיים מאמר הנבואה אז נדברו יראי ד' איש אל רעהו, ויתקיים ויקשב ד' וישמע ויכתב בספר זכרון לפניו.

כחצי שעה דיבר שאסור לנסוע מטעמים רוחניים, ואח"כ דיבר שמטעמים גשמיים אסור לחזור

ממכתב כ"ק אדמו"ר רבי נפתלי צבי מבאבוב זצ"ל

ערב שב"ק פר' שמיני, אסרו חג של פסח תש"ט

לכבוד חברי

דברתי הרבה עם אבי שליט"א בנוגע לחזור לארץ ובכל ההודמנות הראיתי לו שאין לי עצה אחרת רק לחזור לארה"ק, וכמעט שכבר קבלתי את הסכמתו.

אך לפני כשבוע הלכנו יחד לסעודת מצוה שבע ברכות, ושם פגשנו את האדמו"ר מסאטמאר שליט"א, ושאל את אבי אודותי, ואמר לו אבי שיש ברצוני לחזור לארץ, והתחיל האדמו"ר מסאטמאר לדבר בענין זה, וכחצי שעה דיבר שאסור לנסוע מטעמים רוחניים, ואח"כ התחיל לדבר שמטעמים גשמיים אסור לחזור, ואבי בשמעו את כל הדברים האלה נפל עליו פחד גדול, ובבואי הביתה שאל אותי, נו, גם עתה אתה חושב לחזור, ואמר לי שבשום אופן לא יתן לי לחזור עד שיתוודע לו בבירור כל המצב... - נפתלי צבי.

שאל אותי למה הנני דר בא"י

ובמ"ש שברצון הרב ... להתיישב כאן...

כשהייתי בחורף הע"ל אצל כ"ק מרן [מסאטמאר] שאל אותי למה הנני דר בא"י, והסברתי שיש עלי אחריות הרבים, והסכים עמי שהנני מוכרח לישאר בא"י, וכמובן איך קשה מאד לקבל הסכמתו בענין זה.

אברהם יצחק קאהן

(אסיפת מכתבים סימן ר"ו)

יותר טוב אצל הקאמפניסטן מאצל הציונים

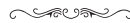
יום א' לסדר את חג המצות תשמר תשמ"ז

בשנת תשל"ו כשהייתי חתן והייתי אצל כ"ק אדמו"ר הקוה"ט להסתופף בצלו על הימים הנוראים, ותיכף אחר שמח"ת כשהלכתי לקבל ברכה על החתונה ובמעמד זה הי' ג"כ אחי הצעיר, ושאלתי לכ"ק אדמו"ר זצ"ל היות שהמדובר הי' כשנתקשרתי בקשר השידוך שלא לגור בארץ ישראל ע"פ פקודת כ"ק אדמו"ר ששאלתי זה קודם השידוך, אבל עכשיו שהייתי שם בארץ ישראל ואני רואה שיש שם ערליכע יודען רצוני להיות בין החבריא "צווישען ערליכע יודען" כך אמרתי. הסתכל עלי בפנים מאירות וצהלות פנים ובשני הידים האט ער מיר געשאקעלט ואמר: עס איז דאך א מקום סכנה מען קען נישט וויסען וואס עס קען גישעהן.

וחזרתי עוה"פ אבער דאך איך וויל דאך זיין צווישען עהרליכע יודען (כוונתי הי' ששם יכולים להשלים בעבודת ד') וחזר עוה"פ את דבריו כבראשונה לא ברוגז רק בצהלות פנים ושחוק קל על שפתיו ואמר עס איז דאך א מקום סכנה מען קען נישט וויסען. והי' שם ג"כ .. וההויז בחור משה שווארץ כך הי' המעשה וכתבתי זה לבקשת ידידי ר' אהרן ראזענבערג שליט"א ותוכל לפרסם זה כדי לידע מה הי' דעת של כ"ק אדמו"ר זצלה"ה הגם שב"ב שתחי' היא משם

מארץ ישראל עכ"ז לא הסכים בשום אופן שאגור שם.

ועוד יותר מזה אכתוב מה שהי' אצל אבי ר' מרדכי ארי' זללה"ה זה לא שמעתי בעצמי (שהייתי אז ילד קטן ואח"כ כשנתגדלתי נחלה אבי) אלא שמעתי זה מדודי שהוא הי' השואל. זה הי' בשנת תשט"ו כשהי' כ"ק רבינו זצ"ל בארץ ישראל ואז היינו עוד דרים בבאדאפעסט אונגארין ואבי הי' שם השו"ב, וזה הי' קודם הרעוועלוציע כידוע שבשנת תשי"ז הי' הרעוועלוציע ואז ברח אבי ז"ל עם כל משפחתו ועוד משפחות שאז הי' שולט שם הקאמעניסמן והיק קשה בענין יהדות וחינוך, הילדים היו צריכים לילך גם בשבת בהסקול ולא לכתוב ח"ו ואבי זללה"ה ביקש את דודי שישאל לרבינו אם הוא מסכים שאבי יסע לארץ ישראל היות שזקינר ר' משה סופר מקראלי זצלה"ה נסע אז מקודם לזה ממילא הי' רצון אבא מארי ז"ל ג"כ לנסוע שם, וגער בו רבינו זצ"ל ואמר לו ווער זאגט דיר אז דארט איז בעסער אפשר איז דארטין בעסער, ולא הסכים בשום אופן שאבי יסע לא"י [מורא'דיג שיותר טוב להיות שם אצל הקאמעניסמען מלהיות בא"י אצל הציונים]. - שמואל צבי גא-טעסמאן.

לא כ"א יכול יכול לנסוע שם, אלא מיוחדים, כמו פייערלעשער, לתוך בית בוערת

בא' מנסיעותיו של רבינו לא"י, שאל רבינו להרה"ח ר' פנחס עסטרייכער ז"ל בביהמ"ד אם הוא ג"כ נוסע, וענה הלה, שכשיש שריפה ח"ו בבית לאו כל אחד יכול לרוץ תוך השריפה לכבות, אלא ה"פייער-לעשער" שמלומדים בכך, ויש להם מלבושים ע"ז, אם לאו יכולים להכוות ח"ו וכו'. כן בענין זה, רבינו מלומד ע"ז, והוא כמלובש עם מגן (ארומגעפאנצערט), אבל הוא ירא. ונהנה רבינו מזה מאוד.

ומפני חטאינו גלינו "לארצינו"

בשנת תשכ"ו אחר מלחמת העולם השנית אמר ביום הקדוש בביהמ"ד

בירושלים, שהתאונן על מצב הדור, ובפרט המצב בארץ ישראל שהכופרים הציונים עשו להם שם מקום לגור שם, ואמר בשברון לב: אנו אומרים ומתפללים בתפילתינו "ומפני חטאינו גלינו מארצינו", ובעונותינו הרבים אחרי שהשתלמו הציונים ימ"ש על ארץ ישראל ומתכוננים לייסד שם 'מדינה', יכולין אנו לומר בעו"ה "מפני חטאינו גלינו" לארצינו"... שעל ידי חטאינו באנו לארצינו ארץ ישראל ששם יש מבול של כפירה ומינות.

היום כולי עלמא מודי שאין לנסוע לשם

דברות קודש

ד' בהעלותך תשל"ח

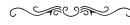
ימי התייסדות קרן הצלה

איך וויל דערמאנען דאס וואס איך האב שוין דערמאנט אין ויואל משה, עס איז דא א תוספות אין קידושין וואס ברענגט אראפ אין נאמען פון רבינו חיים כהן, וואס זאגט אז היינט איז נישטא קיין מצוה פון וואוינען אין ארץ ישראל, ווייל עס איז שווער מקיים צו זיין די מצות התלויות בארץ. זאגט דערויף דער מהרי"ט, אז א תלמיד טועה האט עס געשריבען*. אין דער אמת'ן איז דאך שווער, ווי קען עס זיין אז די אלע גדולים פון דעם תוספות ביז דעם מהרי"ט ביי וועלן עס איז געווען רוח הקודש הופיע בבית מדרשם, ווי אזוי קען זיין אז זיי האבן נישט געמערקט דעם טעות אין תוספות.

נאר היינט איז עס שוין פארענטפערט, ווייל זיי האבן געזעהן ברוח הקודש, אז עס וועט קומען א צייט וואס עס וועט כמעט נישט מעגליך זיין צו וואוינען אין ארץ ישראל, וועגן דעם האבען זיי נישט געוואלט מאכן א גרייז אין תוספות

* בשו"ת מהרי"ט (יו"ד ח"א סימן כ"ה) כתב שמצא סתירה בין שתי המימרות של רבינו חיים כהן שבתוס' ומוה' הסיק שהם הגהות תלמיד ולא דסמכא כלל. אך כבר חלקו עליו בזה אביו המבי"ט ורבו ר' שלמה סאגיס, וכן הכנסת הגדולה, והדרכי משה, שו"ת בנימין זאב, תורת חיים, מהרבי"ל, מהר"ח ש קרבן נתנאל, דרישה, בית שמואל, ט"ז, באה"ט, חוות יאיר, האלף לך שלמה, הנוב"י, מהר"י פיק, כולם הביאו את דברי ר"ח ככתבם ולא מצאו בהם סתירה. והשל"ה חלק על דברי התוס' שסבר שדעת ר"ח היא דעת יחיד אך לא משום זה שיבוש בתוס'. ומה

- ווייל היינט איז כולי עלמא מודי אז דירעקט צו גיין אהין אין זיך אריינברענגן אין א נסיון מאר מען נישט.

הרוצה להנצל מנסיונות אינו נוסע למקום אשר שם מקור הנסיונות היותר קשים מסוף העולם ועד סופו

ידועה ומפורסמת דעתו של מרן רביה"ק זי"ע למנוע מליסע לארץ ישראל בזמן הזה. וככה חניך זקנינו [הרה"ח ר' חיים אריה בראווער ז"ל] את יוצ"ח והזהירם שנסיעה לא"י מסוכנת בתכלית ברוחניות, כי המבקר שם עלול מאוד שלבו ימשך ח"ו אחר אבזרייהו של הע"ז הציונית. ועוד, ועוד.

א' מתלמידי הישיבה שאל את מרן זי"ע, היות שבבית הוריו נומים הרבה למאדערן בהנהגה ובמלבושים, ומרבים לדרוש ממנו להתנהג כמותם פעם בכה ופעם בכה, וקשה עליו לסרב בעדם בכל עת, והנסיונות רבים ועצומים, לכן נפשו בשאלתו, אולי לפי מצבו, טוב יותר שיסע לא"י ושם ילמוד ביישיבת סאטמאר בירושלים עיה"ק. והשיב לו רביה"ק בלשונו הק': הרוצה להנצל מנסיונות אינו נוסע למקום אשר שם מקור הנסיונות היותר קשים מסוף העולם

שכתבו בקצת שו"ת בשם מהרי"ט שדברי ר"ח הם מתלמיד טועה, מקורו בדברי המעיל צדקה המובא בפתחי תשובה אה"ע סימן ע"ה, דאילו המהרי"ט כתב רק "הגהת תלמיד", וכבר העירו בזה דגם אותו תלמיד הרי הוא מרבותינו בעלי התוס' ועכ"פ אחד מן הראשונים. גם הב"ח והגר"א רע"א ועוד הרבה הניחו דברי התוס' בלי שום הגהה והערה. וכן בשו"ת תומות ישרים (סימן ס"ז) העתיק דברי התוס' בשם רבינו חיים כהן ונקטם כפשטם. ובכנה"ג (אה"ע סימן ע"ה הגהב"י אות כ"ה) הביא הרבה פוסקים שפסקו להלכה כדעת ר"ח שבזמן הזה אין מצוה לדור בא"י, וכתב שגם המהרי"ט עצמו חשש לסברת ר"ח בסימן קל"א, ובסימן מ"ז חלק על הכפתור ופרח, וסתר מה שכתב בסימן כ"ח, וכתב שדין מעלין לא"י אינו אלא בשביל מצוות התלויות בה. וגם המהרי"ט שנוגד בצפת יצא לחו"ל והי' רב בסאלונקי ומנוחתו כבוד בעיר קושטאנדינא (איסטאמבול). ונראה שלא ראה המהרי"ט מה שכתב אביו המהרי"ט מה שכתב המבי"ט בחלק א' סימן רמ"ה שהביא את שתי המימרות בשם ר"ח עצמו ולא תלמיד ולא ראה בהם סתירה.

את זה ראוי להעיר רבינו חיים הכהן בתוספות כתב שאין מצוה עכשיו כי יש כמה מצוות התלויות בארץ וכמה עונשין דאין אנו יכולין לזהר בהם ולעמוד עליהם - הרי בשביל זה אין לנסוע אפילו יש מצוה או משום זה אין מצוה, וק"ו שלא להביא הפירות והירקות לחו"ל, אם המצוה גדולה אין עכשיו משום שאין יכולין לזהר עכשיו שם, כ"ש שאין להביא כאן, להשתמש בהם.

ועד סופו. ובירך אותו מרן זי"ע שיוכל להחזיק מעמד, וזכה להעמיד בית נאמן בישראל ע"ד ישראל סבא. (זכרון חיים עמוד רכ"ד).

כל מה שבונים הכופרים, יחרב ויהרס

ואין שום ספק שכל מה שבונים הכופרים והמינים לשם כפירה זאת, הכל יחרב ויהרס, וכדברי הרמב"ם שם"ת שכתבו מין ישרף, והטעם כדי שלא יזכר עליו שם המין, וכמו כן כאן, כל מה שבנו המינים הללו הכל יהרס שלא יזכר שמם. (חידושי תורה דרשות ופרקי אבות, בלק, דף ס"א).

המדינה יבלה ויאבד

עם איז קיין שום ספק נישט אז דעם וועט פארברענט ווערן כלה ואבד איידער משיח וועט קומען. (ס"ג פ' בהעלותך, תשכ"ז).

אבער דאס איז קיין שום ספק נישט, ביאת המשיח וועט נישט זיין אהן דעם וואס ס'וועט נישט בלייבן קיין שריד ופליט פון דער מלוכה דאס מוז בטל ומבוטל ווערן, א יוד וואס גלייבט אין באשעפער קען אין דעם נישט מסופק זיין אז דאס זאל זיין אנדערש. (שם).

אם לא הי' עוזר להם כבר נפטרנו מהצדה הזאת

בשנת תשל"ד בימי ניסן אמר רבינו זצ"ל על הפרעזידענט של אמעריקא, 'ניקסאן' א ניקס א שומה ווער האט איהם געבעטן ארויסהעלפן [המדינה הציונית] ווען ער העלפט נישט ארויס, וואלט מען שוין לאנג פטור געווארן פון די צרה [המדינה הציונית, או כל הציונות].

אם אשאר בא"י איני יודע אם אני באמת בא"י, על הספינה מוקף מים, מקום טהרה

שילחי שנת תש"ו טרם שנסע רבינו מא"י לאמעריקע, הפציר בו ש"ב הרב ר'

יואל אשכנזי זצ"ל מטבריא, שישאר עוד בא"י לכה"פ עד אחר ר"ה, כי שמא לא יספיק הזמן להגיע לאמעריקע תוך זמן קצר כזה, ומי יודע אם לא יסתבב הדבר להשאר על הספינה על ר"ה. ע"ז השיב לו רבינו בזה"ל: "אם אשאר פה איני יודע אם אני באמת בא", ולעומת זה אם אהי' בר"ה על הספינה מוקף במים מכל צד, יודע אני שאני נמצא במקום טהרה, כי מים רומז לטהרה, כידוע", עכ"ל. - ולבסוף כן הי' שהספינה הגיעה לאמעריקע ביום ב' דר"ה שנת תש"ז, ורבינו ירד מהספינה מוצאי ר"ה. (דברי יואל מכתבים חלק ב' סימן ק"ט, הערה ג').

עבדות

אסור כמו עבודה זרה

דע לשון טמא איז אסור אזוי ווי עבודה זרה. - איך זאג אייך להלכה - הונדערט מאהל א טאג זאל מען זיך ביקען צום צלם ווי איידער צו לערנען דעם לשון.

איך צי דאס נישט צוריק, אפילו דע גאנצע וועלט זאל זיך צוזאמען קומען זאגען פארקערט! (במסיבת לטובת ייטב לב בא"י בהעלותך, תשכ"א).

מודה בכך במינות ובאפיקורסות, וכופר בכה"ת

לפיכך איסור גמור הוא לדבר בשפת עברית כי בזה הרי הוא נמשך אחר מעשי המינות והאפיקורסים מהרסי ומחריבי הדת, והרי הוא מודה בכך במינות ובאפיקורסות ומודה בעבודה זרה וכופר בכל התורה כולה. וזהו אמת וברור להלכה לאמתה של תורה. (דברי יואל, יתרו, דף צ"ב).

תלך לחוץ "אדוים פון דאנעט" אם לאו כל הרבנים ילכו לחוץ

שמעתי מהגה"צ מטענקא שליט"א שהי' בשעת מעשה:

בשנת תר"פ בעיר גראסווארדיין יסדו הרבנים הגאונים קאנציליי ברומעניא, והגאון מביסטריין זצ"ל הי' הנשיא, ובאו כמאה וחמשים רבנים חשובים

להאסיפה, ועל הבימה ישבו הגאונים הגדולים הקרן לדוד מסאטמאר, הכנסת יחזקאל מדעש, הלחם שלמה משאמלוי, הרה"ק מנאסויד, הרה"ג מביסמריין, מי שהי' רואה התמונה הלזו נפל פחד עליו.

והרה"ק מסאטמאר הי' אז עדיין אברך בן ל"ג שנים ורב באורשיווא, והי' יושב בין שאר רבנים אברכים בברכת כהנים באנק (כך קראוהו להספסל שעמד שם אצל מזרח), ופתח האסיפה הראש הקהל מעיר מעמישוואר 'יאזעף שטאט', והתחיל נאומו ב"עברית" ואמר "אנחנו נאספים פה..."

פתאום קפץ הרה"ק מסאטמאר ממקומו וצעק בזה"ל "ארויס פון דאנעט, אז נישט גייען מיר אלע רבנים ארויס פון דא", נעשה רעש גדול, והרבנים הזקנים התחילו לקום ממקומם, והרה"ק מנאסויד צעק להראש הקהל "האט איר נישט געהערט וואס ער (הרה"ק מסאטמאר) האט געזאגט", ומוכרח הי' להפסיק מדיבורו. (שיח זקנים ח"א כבו)

בחירות

הרב מלאנצוט רבי אלטר יעקב יצחק וואגשאהל זצ"ל דיבר הרבה עם רבינו בעניני אמונה ודיעות, ורבינו האריך בנועם שיח לבאר לו את דעתו דעת תורה אמיתית בנוגע לעניני המלחמה נגד המדינה והמסתעף.

 כמו שחזמש זה הוא תורת אמת מסיני בן האיסור להכנס לבית המינים של הציונים

פעם כשדיבר רבינו עם הרב מלאנצוהוט נסובה השיחה אודות איסור השתתפות בבחירות לכנסת המינים בארה"ק, ורבינו הראה להרב מלאנצוהוט בידו הק' על החומש שהי' על השולחן הרואים אתם כמו שחזמוש זה הוא תורת אמת מסיני בן האיסור להכנס לבית המינים של הציונים היא תורת אמת ואסורה כתורה שניתנה מסיני. ושאל הרב מלאנצוהוט את רבינו הלא אנכי שמעתי מאחד האדמורי"ם שרבינו בעצמו העיד עליו שהוא עהרליכער יוד שאמר שטוב לחרדים ליכנס לבנין המינים בכדי להוודע מהגזירות

שראשי הציונים רוצים לגזור, ועי"ז יוכלו לבטלם, כי לפעמים צריכים להיות בין השודדים לדעת זממם ועי"ז יוכלו לסכל עצתם.

הנני מקבל עלי להזהר שלא לומר על אף אחד שהוא עהדליכער יוד

רבינו הרים קולו וזעק "וכי איך מותר לומר כן" ושלח ר' עזריאל ז"ל שיביא לו את הבוך גדולה שמדפיסים באר"י מחדשות הנשמע תמיד בבית המינים הציוני, ושם כתוב בפרטיות כל חוקי סדום שרוצים לגזור, ואמר לו רבינו רואים אתם שאף לזה לא צריכין ליכנס לבית המינים כי את הכל יכולין להוודע מהבוך הזה, וחזין מזה הדבר ברור כשמלה עפ"י הלכה שאיסור גדול ליכנס שם. בחרדת קודש המשיך רבינו ושאל אותו הלא אתם הייתם אצל הרב מקאלאשיץ שהי' לוחם מלחמות ד' נגד כל הפארטייען ובראש האגודה, ואיך תקבלו כדברים האלה מפי אחד הרבנים, ורבינו המשיך להסביר לו את הדברים באורך. בתוך הדברים אמר לו רבינו, הלא אין אתם אומרים לי מי הוא זה אשר אמר כן, אבל כעת הנני מקבל עלי להזהר שלא לומר על אף אחד שהוא עהרליכער יוד... פן יזכחו אותי שגם הוא מתיר הבחירות. ואמר מען שמירט מיך מיט אייגענעם פוטער.

אח"כ חשש רבינו כי אולי הרים את קולו יותר מדאי על הרב מלאנצהוט, אף שלא הי' לו כל כוונה עליו, כי הרב מלאנצהוט לא הביע דעתו רק סיפר מה ששמע מאחרים, וכדי להסביר לו קושט דברי אמת בדעת תורה שאג רבינו מנהמת לבו, לכן ביקש רבינו שאותם האנשים שנוכחו בשעה שהרים קולו יבואו לפני וכי רוצה לפיים את הרב מלאנצהוט בפניהם, ולומר לו כי לא הי' כוונתו בצעקתו עליו. (אביר הרועים עמוד ס').

מי הדאוי למנות לשו"ב

ג' דברים להקפיד כו' א) טבילת עזרא. ב) ביי האר. ג) בחירות, אפי' אם הלך לפני זה, בשנים העבר, לא ישחוט עבדיו. (סדר הניקור מהרב אהרן ט"ב אב"ד נירבאטור, פרק ד', עמוד קנ"ט).

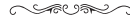
אודות בחירות להעירי

חוות דעתו של האדמו"ר הרה"ק מסאטמאר זיע"א על דבר הבחירות להעירייה

שמעתי מפ"ק של כ"ק רבינו [ממשכנות הרועים] שליט"א, ששמע כמה פעמים מפ"ק של אביו הגה"ק רבינו [רבי בנימין ראבינאוויטש זי"ע, שסיפר לו אדמו"ר מתולדות אהרן זיע"א, שכשביקר האדמו"ר הגה"ק מסאטמאר זיע"א בעל "ויואל משה" בארץ ישראל בפעם האחרונה, לפני חזרתו לחו"ל עם הספינה מעיר חיפה, שהה בחדר מיוחד בעיר חיפה, והאדמו"ר מתולדות אהרן זיע"א היה אז באותו מעמד, והאדמו"ר מסאטמאר זיע"א שלח לקרוא אותו בקודש פנימה, ודיבר אתו ביחידות, ואמר לו, תדע, בענין הבחירות הטמאות שאסרתי רק את הבחירות לכנסת המינים ולא אסרתי את הבחירות להעירייה על אף שהביד"צ אסרוהו, וכוונתי בזה היתה משום שהאיסור החמור של העברה על הג' שבועות שייך רק בכנסת המינים, וכן שאר חוקי הממשלה הציונית שכרוכים באיסורים חמורים, תלויים המה רק בכנסת המינים, משא"כ בלשכת העירייה שלא שייך בזה כל הנ"ל לכן לא אסרתי את הבחירות להעירייה. [במקום אחר נדפס, שהיות שאין ברור לי כשמש שבחירות העירי' הוא ממש כמו הבחירות של המדינה, לכן לא יכולתי לאסרו שאז הי' נראה ששוים המה].

אמנם כהיום דעת אחרת לי בזה, ולדעתי צדקו הביד"צ בזה שאסרו את הבחירות להעירייה ג"כ, ואני מודה לדבריהם, אחרי ראותי את המכשולות החמורים שיצאו על ידם, ואחד מהם היה, שע"פ חוקתיהם כשהם בונים תיאטרון רח"ל צריכים להתאסף לחדש אותה בראשות ראש העיר, ופעם אחת באותה תקופה נבנה תיאטרון בעיה"ק ירושלים ת"ו, וכשרצו לחדש אותה לא היה ראש העיר בארץ ישראל, וע"פ החוק שלהם כשראש העיר לא נמצא בעיר, מוטל על סגן ראש העיר למלא את מקומו של ראש העיר, ואז כשרצו לחדש את התיאטרון שלהם הוצרך הסגן ראש העיר להשתתף שם במסיבת חנוכת התיאטרון רח"ל, והסגן היה אז נבחר יהודי מחוג הדתיים ולא נמנע עצמו והגיע אצלם והשתתף במסיבתם רח"ל כממלא מקומו של ראש העיר, על כזה וכיו"ב - אמר לו הגה"ק מסאטמאר זיע"א - רואה אני את דברי הביד"צ

שאסרו מתחילה להשתתף בבחירות להעירייה, ואני מחזיק עמם בשיטתם לאסרו. (עבודת בנימין, חלק א' דף ר"ג).

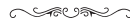

גם בעניני ממונות אין להתאחד

אח"כ [עיין לעיל סוג עברית, שמעתי מהגה"צ ממענקא] דיבר איש אחר ואמר שצריכים לאחד כל הקהילות אפי' הקהלות שאינם יראים, ולא בעניני רוחניות רק בעניני ממונות.

צווח הרה"ק מסאטמאר עוד הפעם ואמר, כתיב בתורה וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו, אומר רש"י על זה כל זמן שהרשע עמו הי' הדיבור פורש ממנו, אמר הרה"ק איזה שייכות היתה לאברהם עם לוט האם בעניני רוחניות, הלא בודאי רק בעניני גשמיות כמו שכתוב ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט, ואעפ"כ כל זמן שהי' בהתחברות עמו לא נתייחד השכינה עם אברהם אבינו שהי' כל כך גדול.

דיבורים אלו עשתה כל כך רושם בהזאל, שתיכף נגמר הענין כמו שאמר הרה"ק. (שיח זקנים ח"א קכו)..

זה גרוע מכל הענין

בעת מלחמת היהדות החרדית נגד בריכת התועבה, היה זה הרה"צ לוחם מלחמות ה' רבי יעקב דוב הכהן זצ"ל שהציע לפני מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע לערוך הפגנה גדולה בוואשינגטון, וסיפר שמרן צעד אתו כשעה שלימה בביהמ"ד אנה ואנה עד שהחליט לערוך את ההפגנה, ואז נתפרסם "קול קורא" מכל רבני א"י נגד הבריכה, ובתוכם היתה חתימת ידו של הר"צ. פ. פראנק. ר' יעקב בראתו זאת נכנס אל מרן וסיפר לו אודות הקול קורא ואמר שכל המחאה היא נגד הציונים ובאם מדפיסים דבר בשם רבני הציונים הרי זה גרוע מכל הענין, והיה כבר נדפס כששים אלף מודעות מזה וצוה מרן שתיכף ידפיסו

אחרים ולא רצה לילך להתפלל עד שיתוקן הדבר.

ה' אייר

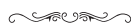
היכן מרומז 'יום עצמאות' בתורה

שמעתי מאחד, שפעם נכנס אל אדמו"ר בעל ויואל משה וצוקללה"ה איזה מזרח'סט (מעופש), ותיכף שאל לו רבינו זי"ע "היכן מרומז 'יום עצמאות' בתורה", ולא ידע להשיב, ענה לו רבינו ז"ל מיד: "שבפרשת אמור כתיב כל מועדי ישראל ובסוף הפרשה מביא ויצא בן אשה ישראלית, קרא לעצמו "ישראל", אבל אינו שייך לישראל, כי הוא בן איש מצרי, כי בישראל הולכים אחר האב ומה גם כשחירף וגידף, וגם רצה להכניס עצמו ובחירופיו בתוך מועדי ישראל ולעשות חניגא מגידוף פיו ובשם ישראל ר"ל. ולזה פירסמה הכתוב כי בן איש מצרי הוא ואין לו שום שייכות לישראל". (גליון האמונה, ה' אמור, אייר תשמ"ב, גליון ד).

הלא יום צום היום

בין היתר מסר אורחינו כי ה' פעם מרן זיע"א בבית מדרשו בעמרת צבי על ברית מילה שנתכבד בסנדקאות, והלה פנה למרן זיע"א שיטעום משהו, אז פנה מרן בתמהון, הלא יום צום היום, ומתחילה לא ידעו פשר הדבר, אמר הלא יום ה' אייר שבו הרימו משנאי ה' ראש. (אום אני חומה, סיון תשמ"ב).

בדורות הקודמים היו קובעים על כך מאות ימי אבל

ובעוה"ר בימינו אלה נתקיים מקרא זה במלואו שנהפכה המלכות כולה למינות, כי כל מי שהוא בתוכה נתפס למינות זה בכה וזה בכה, והצד השווה שבהם שכולם מסייעים באיזה צד שיתהפך הכל למינות. ובעוה"ר

הנה הנם מושלים בילדי ישראל ומעבירים אותם על דתם ועל אמונתם, והצדיקים שבדורות הקודמים אלמלי היו רואין כזאת לא היו יכולים לסבול ולהתקיים מרוב צער, ואיכבה אוכל וראיתי באברן מולדתי, איך יתכן לעמוד מנגד ולהחריש בעת שמעבירין לשמד מאות אלפים זרע ברוכי ה', ולא עוד אלא שנמצאים שומרי תורה ומצות השמחים עלי איד וניאוף ה' הנורא שהוקמה מלכות המינות בישראל נגד התורה ונגד האמונה, ואילו היה כזאת בדורות הקודמים לא יום אבל אחד כמו ט"ב היו קובעים על כך, רק מאות ימי אבל היו קובעים על כך, דזהו אסון גרוע הרבה יותר מהחורבן היותר גדול, אלא ששפלות הדור גדול כל כך עד שאין בשר המת מרגיש באיזמל. (דברי יואל הו"ר דף תנ"ז).

מגן דוד

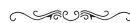
לסלק המגן דוד מעל מצבה

הנה, שפתי לא אכלא מלהודיע מעשה רב שראיתי אצל איתן אדונינו כ"ק מרן זי"ע, בעת שא' מאנ"ש של"ח והעמידו מצבה על קברו, והי' ע"ז צורת מגן-דוד, כמנהג המתחדשים, והודעתי זאת לכ"ק מרן זי"ע, שהייתי משמש שם בחברא קדישא, וציודה אותי מרן זי"ע לשבר צורה זאת מע"ג המצבה. וכן עשיתי. - הק' מנחם גרשון פעלדמאן. (בעקבי הצאן, אדר א"ב תשמ"א, דף פ"ג)

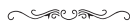
הסיד מעיל הספר שהי' עליו מג"ד, וכך חוליכו עד הביהמ"ד

ראיתי להודיע מה שאוני שמעו מהרה"ח ר' משה פראמער ע"ה, שפ"א הכנים ס"ת חדשה לכהמ"ד הגדול ד'סאטמאר, וכ"ק מרן זי"ע נשא הס"ת בידיו הק', ופתאום הבחין בצורת מגן דוד על מעיל הספר, וצוה מרן זי"ע להסיר המעיל מעל הס"ת, וכך, בלי המעיל, נשא את הס"ת עד הגיעו לביהמ"ד, והדבר פלא. - באעה"ח - הק' אלימלך פריעד פה ברוקלין יצ"ו. (בעקבי הצאן, אדר א"ב תשמ"א, דף פ"ג).

אין לענות קדיש וכו' במקום שיש דגל ציוני

ופסק מרן רבינו זי"ע, שלא לענות קדיש וקדושה וכו' במקום שיש דגל הציוני.

שם יש עכ"פ הפסק כאן מניחים בתוך ביהמ"ד - ועוד היא גרוע מהצלם

כשהי' פעם בקוויטעל אצל הגה"ק מסאטמאר זי"ע, התלונן לפניו אשר בשיקאגא כאשר איזור מתרוקן מתושבים יהודים, הולך הרב והראש הקהל ומוכרים הבית הכנסת לטומאה רח"ל, כי הם קונים בדרך כלל בנין גדול, אבל למטה בקומה התחתונה עדיין מתפללים יהודים, זאת אומרת שכאשר הם עוסקים בעבודתם למעלה מתפללים יהודים למטה. נענה הרבי "דארט איז כאטשיק אפגעטיילט אויבן פון אונטן, דא איז ליידער דא בתי מדרשים וואס ברענגן אריין דען צלם אפיקורסות אין בית המדרש אריין, זיי לייגן דעם ציוניסטישען פאהן אין בית השם, וואס דאס איז פיל ערגער. (ויעתר יצחק, תולדות המחבר*).

* וכתב עוד שם: בעיר שיקאגא היו גרים כל מיני יהודים, אחד מהם הי' יהודי בשם רפאל קרא, יהודי תמים מאד אבל לא תלמיד חכם גדול, הוא הי' נוהג לומר תהלים עם נהרות של דמעות, ואמר את הפסוקים עם שגואות חמורות, אבל התמימות שלו היתה להפליא. הנ"ל החליט פעם שרוצה לנסוע לארץ ישראל על חג השבועות, ואם הוא יהנה שם במשך החג חשב שיעשה 'עלי' ויעבור להתגורר שם, הוא התאכסן בהאטעל שהמדינה שילמה בשבילו, (כנראה היות שחשב לנסוע שם והם רוצים בזה) אחר הסעודה של בשר ביום טוב הביאו לפניו קאפע עם חלב שאל אם החלב הוא אמיתי, ענה ה"סערווער" בודאי כן, שאל ר' רפאל בגודל תמימותו, הרי עכשיו רק גמרו הפליישיגעע סעודה, אך מותר לשתות חלב, ענה לו ה"סערווער" בביטול אתה הרי יהודי מהדור הקודם, ר' רפאל נרגז מאוד על דבריו הכפרניים של ה"שמש" של "מדינה יהודית" שזרק הקאפע על פני ה"וועטערער" ואמר לאשתו "גיטל קום ארויס פון דא לאמיר שטיין אויף די גאס ביז נאך יו"ט, איך וויל נישט זיין אין די מדינה איזירעל ביז משיח וועט קומען, דא געט מען מילכיגעס און פליישיגס צוזאמען, עס אי א טריפה'נע פלאץ", וחזר לשיקאגא...

אותו רפאל קארא ידע כי הרבי מסאטמאר מתנגד להמדינה, ותמיד הי' מפציר ברבינו [בעל ויעתר יצחק] שיקח אותו להרבי מסאטמאר, פעם אחת לקח אותו רבינו להרבי, שאל אותו

דף היומי

וַיַּחַל יִשְׂרָאֵל בַּדֶּף הַיּוֹמִי וּלְבַסּוֹף וַיַּצְמִדוּ לַע"ז הַצִּיּוֹנִי

בשבת קודש פרשת בלק שנת תרח"ץ שבת רבינו את שבתו בעיר סעקעלהער, שנתכבד בסנדקאות אצל הרה"ג ר' שמואל חיים ראזנער ז"ל בנו של הגאון הצדיק אב"ד סעקעלהער, ולחשו שם באוני רבינו שבעיר סעקעלהער התחילו יחידים מבני העיר להגרר אחרי הפארטייען של הציונים כגון לעשות הכשרות לעלייה וכדומה.

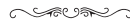
ובשבת קודש קודם קריאת התורה נתכבד רבינו לדרוש בבית המדרש הגדול, ותחילה פלפל בהלכה, ושוב עבר לדברי אגדה, ובתוך דבריו אמר לפרש: כתיב ויחל העם לזנות אל בנות מואב ויצמדו לבעל פעור, ודייק מה הפירוש "ויחל העם" יותר הול"ל וזנו העם אל בנות מואב ויצמדו לבעל פעור, והסביר רבינו הדבר במתק לשונו הזהב, דהנה איתא בגמרא (ב"ק דף ל"ח עמוד ב') אל תצר את מואב ואל תתגר בו מלחמה מכיון ששני פרידות טובות יש לי להוציא מהם רות המואביה ונעמה העמונית. והנה האיך נעשה זאת דור המדבר דור דיעה שירדו למצב לעשות מעשה זאת.

אך אפ"ל שהיו משתוקקים ומתאווים שמגזעם יצאו הני ב' פרידות טובות, וזה גרם להם שזנו בכונה לשמה, לכן כתיב ויחל ההתחלה היה בהיתר לדעתם אבל סוף דבר הי' ש"ויצמדו לבעל פעור" ונכשלו ב"עבודה זרה".

והרעים רבינו בקול רעש גדול, שזה עתה קיבל ידיעות מאר"י שכל הפארטייען ובתוכם האגודה עושים עכשיו פעולות לקנות קרקעות בארץ ישראל בכדי שיוכלו לכבוש הארץ. וההתחלה הוא בהיתר ל'דעתם' שכל הכונה היא

הרבי "פון ווי קומט איר פון דערהיים" ענה מראמעניא, ורפאל הזה בגודל תמימותו הרגיש קרוב עם הרבי, ושאל אותו בחזרה "פון ווי קומט דער רבי פון דערהיים" ענהו הרבי בענוותנותו "איך קום אויך פון ראמעניע" כאשר שמע זאת רפאל הרים ידו והניחו בגבו של הרבי באמרו "מיר זענען דאך לאנדסלייט" כשרבינו ראה זאת רצה להוריד את ידיו מהרבי, באמרו "רפאל! דרך ארץ" אבל הרבי אמר תעזבו אותו, הוא לא יודע, הוא אינו מתכוון לכלום. ורפאל הזה אמר להרבי, ידעתי מתמיד אז דער ראמענישער איז גערעכט אז מען טאר נישט גיין צו איזריעל, בהתכוונו להרבי מסאטמאר...

ללמוד הדף היומי ולעסוק בישוב אר"י אבל לבסוף רואים שוויצמדו לבעל פעור, ורוצים לכבוש את אר"י בכח הזרוע, אשר על זה אנו מושבעים מפני הגבורה, כמבואר במס' כתובות (דף ק"א עמוד א').

ממתקוממים בימינך, שבאים עם התורה שניתנה בימין

פע"א כאשר רבינו לא הי' בעיר סאטמאר למשך ב' שבועות, וכאשר חזר לביתו, הגיע לאזניו שמועה לא טובה, שכמה בחורים מבני האשכנזים נתחברו לעשות "הכשרה" לעלי' לאר"י מטעם האגודה, וגם התחילו ללמוד שיעור ב"דף היומי" שזה הי' האמצעי שבזה השתמשו בתעמולתם לטובת האגודה בלבוש התורה.

כאשר הגיע זמנו ללמוד פרקי אבות בשבת מברכים, התחיל לעורר ולמחות בתוקף נגד הפירצה הלזה, ופי' הפלא חסדיך מושיע חוסים ממתקוממים "בימינך" ממתקוממים, מאותן שקמים נגדם, "בימינך" היינו התורה מימינו איש דת, שהמתקוממים רוצים להרוס ולעקר ולהסתיר מעשיהם על ידי לימוד התורה ודף היומי.

וכאשר אורייתא קא מרתחא בי', הכריז בקול אדיר וחזק להורי הבחורים שהלכו לה' הכשרה' באלד מוצאי שבת זאלט איר טראגן די קינדער צום גלח, (שלא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי), ובלהב קודש צעק רבינו בטפחו על שכמו ביד קדשו, וצעק עלי ועל צווארי זיי זאלן זיך גיין שמד'ן, מען זאל נישט נאכגעשלעפט ווערן נאך זיי צו ציונות.

כאשר סיפרתי כל הנ"ל להראב"ד הגאון רבי פנחס עפשטיין זצ"ל, הפליא זאת מאוד, ואמר, שהגם שדעתו גם כן כמו רבינו נגד האגודה, וכל תעמולתם הדף היומי וההכשרה, אבל להתבטא באופן זה, זה יאה לרבינו, כי לו העזו והגבורה כחלוץ בראש המחנה. (המאורני ח"ל, פרק ו').

חובתינו

לפרסם קבל תבל ומלואה

סיפר הגאון ר' דוד סמיט זצ"ל כי כשמנהיג האגודה מאיראפע מר גודמאן נפגש עם האדמו"ר מסאטמאר זי"ע, ביקש האדמו"ר מסאטמאר מאתו שילך לפרסם קבל תבל ומלואה, שעם ישראל אינו עם המבקש מלחמות, רק לחיות בשלום ובשלוחה עם שכיניהם סביביהם, ולא למרוד בהם. (קובץ בית דוד, אייר תש"ס דף מ"א).

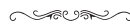
אז לא הי' מדינה

אחר שנחלה רבינו זי"ע, והי' קשה לו הדיבור, אמר שזה בא לו בשביל שלא דיבר די כנגד ציונות. אמר לו אב"ד פאיע זצ"ל האם אדמו"ר מציע שונב זי"ע דיבר יותר, אמר רבינו אז לא היתה מדינה. (מחותני הגה"צ מקרעמניץ שליט"א)

יותר נחוז מתפילה

אמר: איך האב מקבל געווען אז מיט וועמען איך וועל רעדן וועל איך רעדן וועגן ציונות, עם איז וויכטיגער ווי דאווענען. (מפי הר"ר ישי בוכינגער ז"ל).

(מקודם הי' מדבר עם כל אחד ואחד, זקנים עם נערים בחורים אברכים, ואחר שיצא לאור הויזאל משה, אמר שכבר כתב וחיבר ספר ע"ז, לא הי' מדבר עם כאו"א כמו מקודם).

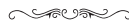

שמעתי מפי רי"ר אחיו של רי"ר מברוקלין - כשהי' בחור צעיר היתה משפחתו ובית אביו גרים בסאטמאר בעת היות שם מרן זי"ע מרא דאתרא, וזקינו של רי"ר הנ"ל הי' דיין שם, והי' שם למרן זצ"ל איש אחד חריף ועסקן אשר הי' חוקר בעקיפין מכל הנעשה בעיר בפקודת מרן זצ"ל, ומגלה לו. והנה באותו

זמן בא א' מצעירי הציונים בדמות בחור ישיבה, ויסד בסתר בית ועד והתחיל לפתות אחד אחד מבחורי הישיבה ונתן להם ספרי ציונות בסוד גדול, והיו מתאספים בכל שבת אחה"צ, וכבר היו כשש בחורים אדוקים לרעיון הציוני, ונטפלו גם לר"י הנ"ל והוא הי' צעיר ולא ידע כלום, וספרו לו שנוסעים לא"י לבנות הארץ, ונתנו לו ספר הנכתב בעברית ולא ידע להבחין וחשב שהוא מספרי קודש, מפני שנכתב בלה"ק, וגם שבתחלתו הי' תמונה של הערצל ימ"ש עם זקן, חשב שהוא יהודי עם זקן. אך מכיון שהזהירוהו מאד לשמור הדבר בסוד, הי' מבולבול מכל הענין וראשו ולבו כל עמו. והנה בעש"ק הבא לפני מנחה ראה אותו האיש הנ"ל והכיר עליו את בלבלולו ופניו הזועפות ושאל אותו: אולי אינו כבריאות, והבחור דחה אותו. אמנם האיש לא הרפה ממנו בשאלות וחקירות, עד שנתגלה לו כל הענין, ותיכף אחר התפלה סיפר למרן. ומובן גודל התרגשותו וכאבו, אמנם לא אמר אז כלום, אך בש"ק בבוקר בשעה 7 בא שליח לבית הבחור, ר"י הנ"ל, אשר מרן זצ"ל קורא אותו ואת אביו שיבואו תיכף, ואחזתם חיל ורעדה, והבחור כבר ידע את המחכה עליו, ובבואם לפני רבינו זצ"ל, מחמת הפחד התחילו לבכות, והבחור לא יכול לפתוח פיו. ומרן כשראה פחדו הרגיעו שאל יפחד וצוה להביא קאווע ואמר לו שישב וישתה, ואח"כ אמר לו ספר לי הכל ואל תפחד, וסיפר לו את כל הנ"ל, ואמר שלא ידע שזאת רע כי ראה שנכתב בלשון הקודש וגם יש עליו תמונה יהודי עם זקן, אך נפל לו ספק כי ראה ששם בעל התמונה הוא הערצל ושמע פעם אחד שזקינו מקלל את הערצל, ושאל לזקינו למה אתה מקלל אותו, אבל זקינו דחה אותו באמרו אתה עדיין ילד ואינך צריך לדעת. אז השיב מרן להבחור בהתרגשות "אין זה נכון", "אלא צריך להסביר לכל קמן שאפשר להסביר", ואז ישב מרן שעה וחצי והסביר להבחור הנ"ל באריכות את כל ענין הציונות והשייך לזה. ואמר לו מרן, כיון שספרת הכל, אל תפחד, כי לא יאונה לך כל רע, אך עוזב זאת. וכל זה הי' לפני התפלה. ובש"ק ההוא אחה"צ בעת שלמד פרקי אבות לפני הקהל כדרכו הרעים בלהבות אש וגילה את כל הענין עד שהקהל הלך משם ישר לבית ועד הנ"ל ומצאו אותם בשעת מעשה והתנפלו עליהם והכו אותם ועשו שם חורבן וביערו את הרע. והיו אח"כ מאותן הבחורים שבאו לפייס כמה פעמים את מרן זי"ע ולא רצה לקבלם בשום אופן, וא' מהם התנפל לפני רגליו בערב פסח בעת בואו לאפיית המצות, אמנם מרן לא פנה אליו ואמר אינני רוצה לדעת ממנו.

הם גוזרים גזירות, אם מוחים ומדעושים, נסוגים מלהוציאה לפועל

...אתמול כשהייתי בטוסאן אריזאנא דיברתי עם סאטמער רב שליט"א, אודות הגזירה חדשה, הגזירה הוא, שאסור להיות בישיבה יותר בחורים מכמו שהוא עכשיו, דהיינו, אם א' יוצא מישיבה יכול אחר לבוא במקומו, אבל חדשים אסור לקבל לפי החוק. החוק ישנו, אלא שלא יצא לפועל. האט דער סאטמער רב מיר געזאגט: "אז אזוי גייט עם ביי זיי, זיי געבן ארויס א גזירה און זיי זעהן, אויב דער עולם טומעלט עם ווערט א רודער א רעש אין דער גאנצער וועלט דאמאלט זאגן זיי דאס זיי האבן עם נאר געשריבן פאר א חוק, אבער דורכפירן וועלן זיי עם נישט, און אויב זיי וועלן עם דורכפירן נאר אין א מלחמה צייט, אויב זיי וועלן זעהן ס'איז שטיהל מען שווייגט וועלן זיי נאך אביסל דורכפיהרען". [אמר אדמו"ר מסאטמער: זה דרכם, גוזרים גזירה, אם עושים רעש ומערעשים כל העולם על הגזירה, אז המה אומרים שהם אלא "כתבו" החוק ולא למעשה, ולא יוציאוהו לפועל, אבל אם הם רואים ששותקים "עם איז שטיהל" ואין מוחים ומרעשים על הגזירה, אז יוציאו הגזירה לפועל]. (אום אני חומה, סיון תשל"ב).

למה נפסק מעשה דפנחס בשתי פרשיות

פעם אמר רב אחד לרבינו שענין קנאות אין לדבר בפני ילדים וצעירים. ואינו מרוצה כ"כ. שאנו רואים שמעשה פנחס הוא בסוף הפרשה בפרשת בלק.

אמר לו רבינו להיפך הוא, מעשה פנחס הי' בפרשת בלק שכן הוא המשך הענינים מן בלק עם בלעם, והי' צריך להמשיך בפרשת בלק עם מה שכתו בתחלת פרשת פנחס, א"כ למה הפסיקו בפרשה חדשה פרשת פנחס שעוד הוא באמצע הענין. אלא היות שלומדים עם הילדים בתחלת הפרשה ואם היינו מסיימים ענין פנחס בסוף בלק לא היו לומדים עם הילדים לכן התחילו בפרשה חדשה אפילו שהי' באמצע המעשה, כדי שכל ילד ידע מקנאותיה דפנחס קנאה, וכה נאה וכה יאה לישראל הקמנים עם הגדולים. ע"כ כפי מה ששמעתי.

[ועוד שנתנו שם לפרשה פנחס ולא מצינו שנתנו למשה ולאהרן ראשי גולת אריאל].

ובספר המאורני חי"ל (פרק כ') איתא כך: פעם אמר איזה רב לרבינו שמצינו שמדת הקנאות אינה חשובה בעיני המקום, שהרי מעשה הקנאות של פנחס נכתבה בתורה בסוף פרשת בלק, ואילו השכר שקיבל על זה לא נכתבה סמוך למעשהו רק בתחלת הפרשה הבאה, ומזה נראה שאין מקבלים מיד* את שכר מדת הקנאות. אמר לו רבינו אדרבה דלכן נכתב השכר שקיבל פנחס בתחילת פרשת פנחס ולא בסוף פרשת בלק, כי התשב"ר אין לומדים בבית רבם כל הפרשה מתחילתה ועד סופה, ואם ה' נכתב בסוף פרשת בלק לא היו יודעים מה רב טוב הצפון למקנאי קנאת ה', לכן קבעוהו בתחילת הפרשה שגם

* לפי מה שנדפס שם איני מבין כמה דברים.

ועל איזה דבר מקבלים מיד הרי בפירוש אמרו היום לעשותם ולמחר לקבל שכר אם אמנם מצינו כמה ענינים שמקבלים שכר כאן אבל אינו כתוב תיכף ומיד. מהלשון שנדפס שם כאילו על כל דבר מקבלים תיכף וכאן ה' במאוחר. הלא יאמר נא באיזה מקום כתיב השכרת תיכף למעשה.

ובספר זקן אהרן [להגאון רבי אהרן פריעד זצ"ל אב"ד בעסערמין בעל שו"ת מהרא"ף מגדולי תלמידי החתם סופר] במדרש רבה (כ"א א') בד"ק הוא שיטול שכרו. ופלא להבין. יראה דהנה ה' קשה להמדרש דמצינו שנתן שכר לפנחס מיד אחר אשר קינא לאלקיו והיתה לו לולועו אחריו ברית כהונת עולם דזהו שכר גדול בעולם הזה, ולכאורה קשה שהרי קיימ"ל (קידושין ל"ט ע"ב) דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא ומדוע שילם הקב"ה שכר לפנחס בעוה"ז. ותיירץ דהמדש פ' לכן הנני נותן לו את בריתי שלום, שעדיין הוא חי וקיים ופנחס זה אליהו הנביא, א"כ לא קשה מידי דודאי בכל אנשים שבעולם שפיר אמרינו דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא משום שיהי' מקבלין לאחר מיתה בעוה"ב ביתר שאת אבל פנחס שיחיה ולא ימות א"כ מתי יקבל שכרו וא"כ ע"כ יקבל שכרו בעוה"ז ולכן שפיר אמר המדרש בד"ק הוא שיקבל שכרו דהיינו בעוה"ז וא"ש. ע"כ מוזקן אהרן.

ועוד "הנני" הוא לשון תיכף ומיד זירזו.

ובעיקר: הקנאי, הקנאים, אינם עושים בשביל שכר. [אפשר הרב הלז ה' כל מעשהו בשביל השכר אבל הקנאי אינו כן]. הקנאי שרוצה, או מחכה שכר, ובפרט תיכף, פון דעם קנאי ערעדט מען נישט, מזה הקנאי אין המדובר. אין המדובר מזה הקנאי.

ולפלא שכתוב ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי היינו שח"ו כל הכלל ישראל... ובאים עם ווערטלעך להקטין הלא אם לא זאת מעשה הקנאות לא היית נמצא בכלל ולא הכלל ישראל...

הקטנים שלומדים רק תחילת הפרשה, ידעו שכר טוב הצפון להקנאים.

ובמקום אחר כתוב כך: כשהי' רבינו באר"י לאחר מלחמת העולם השנית ביקר אצלו רב אחד שלא הי' מן הקנאים, ואדרבה דעתו היתה שלא לצאת ברחוב ולקנא קנאת ד' צבקות וכו'. ובתוך הדברים כשידיבר עם רבינו אמר לרבינו כי מפרשה זו [שהיתה אז פרשת פנחס] אנו רואים שאסור לצאת מיד ולקנא קנאת ד' צבקות, כשמוע איזה דבר שאסרו לנו התורה הקדושה, רק צריך זמן רב להתיישב בדבר אם לצאת או לא, ואז אחר בירור ובישוב רב לזמן ארוך אז מותר לצאת ולמחות. והראיה כי מעשה הקנאות של פנחס מצאנו כתוב בסוף פרשת בלק, והשכר שהיתה נתונה לפנחס כתוב בתחילת פרשת פנחס*.

וענה לו רבינו, שאדרבא מצוה מן התורה לצאת ולקנאות קנאת ד' צבאות בחוצות ירושלים [תיכף], ומה שסדרו לנו אצל שכרו של פנחס בפרשת פנחס ולא מיד לאחר המעשה בפרשת בלק, היינו טעמא כיון שהתינוקות של בית רבן לומדים בחדר רק תחילת הפרשה, ואם הי' כתוב שם כל הענין לא ידעו מזה התשב"ר וצריכין ללמוד גם עם התשב"ר שבמקום שצריך עפ"י תורה צריכין לקנאות קנאת ד'.

* וכן כאן איני מבין מה ענין של השכר ללעשות מעשה קנאות לקבל תיכף. נניח שהשכר ניתן לו לאחר זמן או לאחר זמן הרבה זה הוא בשביל שיהי' לשמה ולא לשם שכר, ואיזה רמז יש לו מזה שניתן השכר לאחר זמן אם נאמר שכן הי', אם זה נכון בבירור וישוב, שצריכין להמתין עם מעשה הקנאות. [על השכר יכולין להמתין אבל לא על מעשה הקנאות]. וכן רבינו קודם פראטעסט שכבר נקבע למחר קרא לאב"ד וואודיסלאוו בשעה 2 בלילה שיבא אצלו ועבר עמו אם אמנם לעשות הפראטעסט למחר ואם לעשותו באיזה אופן. וכן ראינו ברבי עמרם קנאה עיין בעבודת הרועים תמוז באיזה אופן בירור וישוב עשה הקנאות שיהי' עפ"י התורה ועפ"י דרך ארץ שצוה התורה.

כ"ו אב תש"ו

רבי דוד בהר"ן זצ"ל

אגודה

יצא אז הגאון הירושלמי ר' דוד בהר"ן זצ"ל ועוד במחאה נמרצה נגד האגודה לפני יותר מארבעים שנה כשאנשי האגודה התחצפו נגד הגאון ר' אלחנן ויצא אז הגאון הירושלמי ר' דוד בהר"ן זצ"ל ועוד רבנים מירושלים ומחו"ל במחאה נמרצה נגד האגודה. (במאמרו של הרה"ג ר' אברהם יעקב עפשטיין שליט"א, האמונה פנחס תשל"ז גליון י"ד).

קדיאה להצידים

מאת הגאון הישיש זקן חכמי ורבני הישיבות מוהר"ר דוד בהר"ן שליט"א
כבוד הרה"ג הנ' חברי הועידה הארצית של אגודת ישראל הי"ו ח' נכבדים:

נאות הרועים

ואבוי איזה חתן בררו לי ולא יכלה להרגיע עד שביקשו ממנה לומר מה ראה עליו או מה עשה, ענתה שלא קם בחצות הלילה לומר תיקון חצות. אצל רבי דוד בהר"ן עמדו כל בני הבית מגדול ועד קטן בחצות וקוננו על חורבן הבית והיא כך נתגדלה ולא ידעה שלא כל אחד ואחד עושה כן, ומשבעלה לא עשה כן, חשבה שהוא ח"ו ...

רבי דוד בהר"ן [בהר"ן ר"ת בהרב ר' נחום האי ניהו האי גאון הקדוש רבי נחום שאדיקער אשר נכתב על מצבתו משש שנים לא נהנה מזה העולם]. - מגדולי תלמידיו של המהרי"ל דיסקין, נתקבל על אנשי ירושלים כגאון ופוסק מובהק. לוחם אמיץ בעד טהרת החינוך. פעם כשהשיא רבי דוד א' מבנותיו בא בתו הנשואה ודמעתה על לחייה אוי

אל יהא קל בעיניכם איסור ההתחברות לרשעים, גלמד מדברי הנביאים שנאמרו ליהושפט מלך יהודא שנכתב עליו כי הלך בדרכי דוד, ושלח שרים וכהנים בכל ערי יהודא ללמוד תורה לעם, ובשעת המלחמה קרא לפניהם, שמעוני, האמינו בד' ותאמנו ותצליחו, ונעשו לו נסים שנפלו שונאיהם לפניהם עם רב בלי שום מלחמה, עד כי נפלו פחדם על כל ממלכות הארץ, ונא' עליו ויגבה לבו בדרכי ה', וחז"ל אמרו את חבתו לתוה"ק ולומדיה, עד כשבא ת"ח אליו קם מכסאו וחבקו ונשקו. - בכל זאת כשהתחבר לאחאב למען הצל עיר בא", יצא הנביא אליו, ויאמר לו: הלא רשע תעזור ולשונאי ד' תאהב! ויצא עליו בזאת קצף מאת ד' עד שהי' ראוי ליהרג - וכן בהתחברו לאחזי' להביא זהב מאופיר, נכא עליו הנביא: בהתחברך לאחזי' פריץ ד' את מעשיך!

ולא ישיא היצה"ר, שמותר להתחבר לרשעים "לחזוק מצוה", כי הלא כוונת יהושפט היתה לשם שמים, ולעשות טוב, וכן נבאו עליו הנביאים - ואחאב עוד לא הי' רשע כרשעי זמנינו, כי הלא מסר נפשו על התורה!

וכן אל תתנו את נפשכם לחשוב שהוא לש"ש אלא דעו שזה עצת היצה"ר, שהיום אומר עשה כך וכו', עד עברי פי פחת רח"ל.

וד' ירחם עליכם לתקנכם בעצה טובה לחיש ולהחיש להציל הדורות הבאים, ויהיו החלטת דבריכם כמסמרות נמועים.

א. שמחויבים להתבדל בהבדלה גמורה, מועד הלאומי, מהציונים, מההסתדרות ומהמוסדות שלהם. ולא להשתתף עמם בשום פעולה כלל, כי בזה מהדסים את דת תוה"ק ח"ו.

ב. חבר בועד הלאומי לא יתקבל לחבר באגוד"י ח"ו.

ג. לא לזוז אפי' זיז כל שהוא מדרכי החינוך הישן המסורים לנו מאבותינו הק'.

המלחמה נגד הציונים ועד הלאומי שעמדו עלינו ועל תוה"ק תגבירו ותתחזקו, ובפרט נגד מעלליהם האחרונים שגוזלים נפשות יקרות יתמים מאב ואם מפליטי פולין ותימן וכו' ומעבירים אותם לשמד הרם ואבדון ח"ו, תצאו

במלחמה עזה נגדה, וחלילה לבא בהסכם עמהם, וכאשר תרימו ידכם והי' כאשר ירים משה את ידיו וגבר ישראל.

הכו"ח למען כבוד שמו יתברך ותוה"ק דוד בהר"ן וצלח"ה*

עבדית

ב"ה, כ"ו תמוז תרצ"ג.

כל דבר אפשר להבין תכליתו אם נודע מי מחוללו ומי מהללו, ידוע שמחוללי הרעיון לדבר בלשון שמכנים בשם (עברית) היו שלוחי השמן כגון [בארה"ק] בשם בן יהוד' ובעצמו לא יהודי וחבריו (שר"י) שהיו בזים לכל דבר קודש. ומי מהללו שונאי ישראל וקדושתו מורי בתי המינות המחנכים לעקור כל שרש קדושת ישראל רח"ל. כבר כתבו ספה"ק שאינם מנשמת ישראל מאדם דקדושה רק מאדם דקל' שזרק נצוצות טומאה בקדושה כדי לצדוד מהקדושה, כי עינינו רואות שהם גרועים ושונאי ישראל יותר ממומרים ר"ל כבר אמר הגאון מוהרי"י דיסקין וצ"ל שמה שאסרו חז"ל לאמר עשרת הדברות במדינה מה שהיו אומרים במקדש קדם לק"ש לפי שהוא ראשית התורה ועיקרו, פן יאמרו המינים אין תורה אלא זו, עאכו"כ ק"ו ב"ב של ק"ו שאסור לדבר עברית שכבר עינינו רואות שהמינים אומרים אין לאומתנו יהדות אלא זו שפת עברית וכבר פשטה השריפה הרבה די, והעובר עובר על איסור חמור הנלמד עפ"י מדות התורה, הרב יעקב עמדין ז"ל כתב בשם הכוזרי שאברהם אבינו ע"ה לא הי' משמש בלה"ק לצרכי חול, והרי"ע ז"ל הוסיף שגם דברים הכרחים אין לדבר בלה"ק כ"א מרוחק וע"ז אמרו דברים של חול מותר בלה"ק, מחבר הכוזרי הי' מהראשונים, וגם רי"ע ז"ל מוחזק בישראל לפוסק אך כבר באו פריצים

* נדפס בהחומה, גליון הראשון סיון תש"ד. - מכתב קריאה זה נכתב לרגל ועידה ארצית של אגו"י שהי' סיון תש"ד - זה הי' באמצע המלחמה, ואז כבר באו מנהיגי אגו"י מפולין ומדייטשלאנד שהפכו הקערה (של אגו"י) על פיה לגמרי.

מכתב קריאה זה, נכתב ברגע האחרון, אולי יועיל לעצור בעד הרעה כ"כ. ולא נודע שהוא במצב גרוע כ"כ. הקריאה זה הי' קול קורא במדבר, לא הי' לה שומע.

הדרישות ב' וג' שבמכתב קריאה זו לא העלו אפילו לדיון, - ולמעשה עשו להיפוך: א) שחבר בועד הלאומי המרים יד בתורת משה יכול להיות חבר באגו"י, ב) שברשימת חברי מועצת גדולי

והחליפוהו בלעגי שפה, אך מה שלא שינו אין לשמש לצרכי חול, עכ"ז מאד צריך כל אחד להרחיק ב"ב מלדבר בשפה זו שבדוהו מינים, וכ"ש נשים ובתולות שדעתן קלות ופנויות מכל חכמה שהן מתפתות ונמשכות לקרא בכל ספרי מיני זמנינו שגם בכל ספרי חכמה וסיפור שהם מחברים מטילים ארס וקריירות וכפירה בכל קדש ר"ל, בפרט אלו שלא למדו לקרא (אידיש) נשאים קרחות מקרא בשום ספרי יראה כי בס"י באידיש כגון צאינה וראינה ונ"צ וכדומה אינם מבינים וגם בס"י בלה"ק אינם מבינים כי למדו רק לשון לעגים, ע"כ רק מתמידים ומלכלכים עצמן בספרות מינות החדשים שנמצאים באשפות בשוק לרוב, שבכנפיהם נמצאו דמי נקיים ששפכו בחרב המינות הממשיכה ומניא את הלב מי"ש ר"ל ולפעמים פושטים רגל כחזיר ואומרים למוד מספרי מדות טובות, אך פי זרות שוחה עמוקה, גם את פי זרות נופת תטופנה, אחריתה חרב פיות, כורתים כל רוח קדוש, ומטמאים בראי' כמו שבראי' בס"ת ובצדיק ממשיכים קדושה כן בהסתכלות בהם נמשך טומאה ר"ל, כי היוצא מטמא טמא, העיד הגאון המקובל ר"ש ז"ל בהמ"ס לשם שבו ואחלמה שבימי הגר"א עה"ש ביקש פחת הורדנא ממנהיגי הקהילה שיקבלו מורים לשפת רוסיא, ושאלו את פי הגר"א ז"ל ואמר שע"ז יהרג ואל יעבור, וידוע שכבר הועד גם בשם הגרעק"א ז"ל, כמה פעמים סגרו וביטלו משום זה ישיבת וואלאזין, ופשוט שלא על לימוד שפת רוסיא יהרג ועל יעבור, רק ראו ברוח קדשם מה שענינו רואות ששימת הרעיון להתדמות ולידע שפת וכתובת הגוי הוא חרב חדה לכל רוח קודש, כש"כ שיטת הרעיון להתדמות למלעיגי לכל קודש, ואשר לא יפחד ולא ישים לבו בראשיתו ויאמר בתי לא תסור ינחם באחריתו בראותו בתו שחצנית דורסת ברגל גאווה ומבזת כל צניעות וכל קודש ופונה עורף ומזלזלת דברי הורים ומורים, האם גחלים יחתה בראשה והיא לא תשרף אך לבסוף גם בו יבער האש ויאמר על כל פסלות כשר ועל כל רע יאמר טוב כי עיניו ישע ולבבו יכבד כי הבא לממא פותחין לו ואם יקרה אחד מני אלף שינצל יקבל עונשו על שהעמיד

התורה של אגו"י, היו גם חברי ועד הלאומי.

אמנם בנוגע לדרישה הא', הי' ויכוח בועידה, אבל לפי רצונו של מנהל ועד הפועל העולמי, החבר החדש בנשיאת מרכז אגו"י, אישרה שיטת ההשתתפות עם המסיתים.

ברם זכור לטוב א' שהי' שם בין קהל הנאספים מו"ה הרב ר' מאיר ליבערמאן נ"י, שהשמיע קול ירושלים, והכריז נגד יו"ר ועד הפועל.

הרועים

רבי דוד בהר"ן

קעו עבודת

נפשו ונפשות ב"ב בסכנה דהכרת מב' העולמות ק"ו מעובר אצל קיר נטוי. ע"כ
צריך כל אחד לשית עצות יחד להנצל עי"ז מעצת רשעים ולעמוד בעדת
צדיקים.

דוד בהר"ן זללה"ה

ב"ז אב תשנ"ז
דבי שמואל צבי הורוויץ זצ"ל
אדמו"ר מספינקא

מדינתם

צדיכים להרחיק ולמאס מעשה וענין ממשלת הציונים

על בן מוטל עלינו להתרחק מהם ומכל אשר להם, - ולמאס בכל מעשיה ועניניה של ממשלת הציונות, אף בענינים שאין תכליתם לעקירת הדת דווקא* מפני שהמה מאשרים מציאות הממשלה אשר מנאצת ומכעסת את השי"ת אף אם היתה מתנהגת על פי חוקי התורה, וכל הגאונים והקדושים מדורות הקודמים התנגדו לזה בתוקף, ואף פשוטי העם הבינו שעצם רעיון של הקמת ממשלה ליהודים קודם ביאת משיח היא סתירה עצומה לאמונתנו

* "כל מה שהם חוקקים במדינתם כוונתם לעקירת הדת"

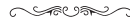
פעם ניגש אחד להגרי"ז מבריסק ז"ל ושאל לו רבי, אין להם מוחות כ"כ שיוכלו להתעמק ולחשוב חשבונות עמוקים כ"כ לחוקק שסתם חוקים יובילו לעקירת הדת, ענה לו מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל "הנני מסכים אתכם, אך ידוע שמאמינים לאדם על סמך שיש לו מיוג, מה שהי' אפשר לו לטעון טענה טובה יותר, אמנם ידוע שבעל אורים ותומים ז"ל חיבר קונטרס המיוג, ויש חשבונות עמוקים של כללי מיוג, ומקשים העולם על זה, היתכן שלאותו איש פשוט בשר ודם יעלה על דעתו חשבונות של מיוג כפי שהתומים בעמקותו הגאונית יכול הי' להשיג, אלא התירוץ הוא, שכל אדם בדבר הנוגע לו לעצמו יכול להשיג גם המיוג של האורים ותומים".

הנני אומר לכם דבר אחד, והוא, "שהנגיעה שלהם היא עקירת הדת, זהו כל המהות שלהם, וזהו כל מטרתם, ממילא אין תימה שיכולים להתעמק להוציא סתם חוקים [ותוכנם] לעקירת הדת, על נגיעה אין שום קושיא".

אבל הרב כאן אומר שאפלו לא יהי' בתוכיות עקירת הדת וכפירה צריך ג"כ להתרחק מהם ומעניניהם ומכל אשר להם.

קעה עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים

המקובלת מדור דור, ואצ"ל שלא לספר בהצלחתה של ממשלה הציונית או לשמוח בה ח"ו.

האיך יכול לקרב אל השי"ת

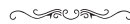
פעם אחד ראיתי אצל איש אחד בשעת התפלה בכיסו הי' מונח הפאספאר"ט של ממשלת הציונים, ותמהתי עליו האיך יכול זה האיש לקרב עצמו אל השי"ת.

קשה לומד דבר שבקדושה

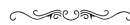
וגם אפילו כשאני מקבל איזה מכתב מארץ הקדושה, קשה לי לומר איזה דבר שבקדושה, כל זמן שהפאסט מארקליך מונחים על המכתב בביתי. [והוסיף לומר שזורקו דרך החלון שאינו רוצה שיעברו אצל המזוזה].

ובטוח אני שעל ידי שנתרחק מהם, נתקרב יותר אל האמת ואל הקדושה, ויתרבה כח האמונה על ידינו בעולם שיתקרב הגאולה שלימה בב"א. (פתחי שערים, פתיחה חורף תשמ"ב. טבא דשמואל).

אם ישלח "עיר לעטטער" לא יוכל להשאירו

לא' ששלח לו מא"י "עיר לעטטער" [היינו נייר שכבר מודפס עליו ה"סטעמפ" ואין צריכין לקאנווערט] שלח לו לאמר שכמה פעמים מניח מכתבו ומוציאו מזמן לזמן לעיין בו, אבל אם ישלח "עיר לעטטער" משם אין יכול להשאירו אצלו ומוכרח לבערו.

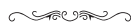

עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים קעט

המכתבים ערב שבת

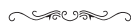
המכתבים שהגיעו עש"ק בדרך כלל הניחם לפותחם לאחר השבת אלא עבר עליהם מבחוץ לראות אם יש שם סטעמפ ממדינת השמר וקרע אותה וזרקו שלא להשהות הטומאה בביתו.

ואם הי' "עיר לעטמער" צוה לכתוב השם והאדרעס של הכותב כדי שיוכל להשיבו או לשלוח ממון, והמכתב היינו העיר לעטמער לזרקו תיכף.

זורקו דרך החלון

ועוד אמר שזורק הסטעמפ מהחלון שלא יעבור ע"י המזוזה.

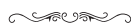
זורקו תיכף

ועל מכתב שאינו צריך עוד לעיין בה הי' זורק כל המכתב תיכף, כיון שבא משם.

אתה רוצה ערליכע קינדער אל תחזיק ניירות [פאספארט] שלהם בבית

א' מכלותיו היא מארץ ישראל, והחתונה הי' כאן [וגם דרים כאן] עוד באמצע השבע ברכות קרא רבינו לבנו ואמר לו: דו ווילסט האבן ערליכע קינדער! האלט נישט די אלע פאפירן אין שטוב! [אתה רוצה בנים יראים, אז אל תחזיק הניירות שלהם בבית], יש שיש להם סיעף - לעדל, בבאנק, תבקש אצל משה שיש לו סיעף בבאנק, להניחם שם, וכשתצטרך לנסוע אז ביום הנסיעה תקחנו משם, ולא תחזיקם בבית.

קפ עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים

כאן אני יודע כבר שאיני מתפלל

כשעבר לגור מאיסט סיט לווילאמסבורג, ועוד לא קבע היכן להתפלל בימות החול, ופעם התפלל כאן ופעם כאן, ואז הי' גילים לילך לבתי מדרשים למכור החומה* שהו"ל הנמורי קרתא, וכשהי' פעם באיזה כימור"ר ולא הניחו למכור שם "החומה", אמר, כאן אני כבר יודע שאיני קובע מקום לתפילתי.

שלא ישלטו על היהודים

אמר: שמכוון בולמלשינים שלא יהי' להציונים שליטה על עהרליכע יודען.

פסוקי יחזקאל

(פרשה י"א פסוקים י"ד-י"ז)

[הי' המדובר אודות המשיניות מבוארת... אמר שקשה לו לדבר בפרטות אודות]

* ב"משמרת חומתנו" היא "החומה" אלא שהצריכו להחליף השם מפעם לפעם היות שהצענזור ממלכות הזדון לא הניחו להדפיס ולהפיץ ה"חומה" שהיא חומת היהדות. - (קונטרס ג' ה' אמור ט"ו אייר תשט"ז).

ט"ו למב"י תשט"ז לפ"ק פה ברוקלין

שוכט"ס א"כ ידיד וכו'. אחדשה"ט.

רצוני להודיע לכם עובדא שקרה שלשום שכדאי לפרסמו (בפרט אחרי שעתון "המודיע" "האשים" את הממשלה שהמה תומכים בסוד את "החומה" כדי להחליש כח האגודה, ותובע לאסור את הופעתו).

אברך אחד קרא את "משמרת חומתנו" בבית המדרש "עצי חיים" נגש אליו איש אחד בצעקה: היתכן לקרוא עתון עטופי טליתות ומעוטרי תפילין, אחרי טענות של איזה רגעים הציע לפניו האברך שיעשו שאלת חכם אם מותר או אסור וכן עשו, שאלו את הגאון הצדיק המפורסם מו"ה יונתן שטייף שליט"א שהתפלל אז בבית המדרש "האם מותר לקרוא עתון בטלית ותפילין" איזה עתון שאל הגאון - את משמרת חומתנו ענה הלה. על זה השיב הגאון: "כשם שמותר ללמוד תורה בטלית ותפילין כן מותר לקרוא את "משמרת חומתנו" היא מלא יראת שמים".

אם תרצו תוכלו להדפיס את המעשה הנוכחי בתור מכתב למערכת

ובזה אבוא עה"ח בברכת כט"ס ידידכם

אברהם יוסף אקערמאן

עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים קפא

זה לא' שיודע שמשתמש בכזה, מפני שמתרגז כ"כ שצריך לדבר עם היימישע יוד על דבר כזה, ואם איש פרטי עומד לפניו, מתרגז כ"כ ע"ז שהרבה פעמים לוקח הרבה זמן עד שיתיישב דעתו מזה (עיין מזה בתורת אמת הוצאה שניה עמוד רל"ח).

ואמר, שאתמול ה' אצלי איש א' שהי' צריך להסביר לו עוד ענין רעת הציונות, והסברתי לפניו הפסוקים ביחזקאל, ויהי דבר ה' אלי לאמר: בן אדם אחיך אחיך אנשי גאלתך וכל בית ישראל כלה, אשר אמרו להם ישיבי ירושלים, רחקו מעל ה' לנו היא נתנה הארץ למורשה. (רש"י) אחיך אחיך. גלות שומרון וגלות יכניה. וכל בית ישראל. שהלכו בגולה. אשר אמרו להם. אשר אמרו עליהם וישיבי ירושלים שלא גלו עם יכניה שהמליך עליהם נבוכדנצר את צדקיהו - ועתה הם משחקים על אחיהם שגלו ואומרים עליהם רחקו מעל ה'. (פסוק ט"ז) לכן אמור כה אמר ה' אלקים כי הרחקתים בגוים וכי הפיצותים בארצות, ואהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם: (פסוק י"ז) לכן אמור כה אמר ה' אלקים וקבצתי אתכם מן העמים ואספתי אתכם מן הארצות אשר נפצתם בהם, ונתתי לכם את אדמת ישראל: (פסוק יח) ובאו שמה והסירו את כל שקוציה ואת כל תועבתיה ממנה.

הרי הפסוקים האלו ממש זורחים אור על ימינו אלה, שהציונים מלגלים על יהודים שומרי תורה ומצות בחו"ל, שהם בחו"ל, והם הציונים הם בא"י, - לכן כה אמר ה', שבהיפך הוא, ואהי להם למקדש מעט, במקום שהם עכשיו, וכשיבוא זמן הגאולה וקבצתי אותם, ולהם אתן את אדמת ישראל ואז יסורו הציונים משם וכל שיקוציהם ותועבותיהם וטומאות שהם עושים שם וגם כל הע"ז ותועבות העכו"ם שהם מחזקים ויש להם על זה מיוחד משרד הדתות להגן ולחזק כל ע"ז, והמיסיאנערן אין כ"כ נפוץ ואין להם חוזק בכל העולם כמו במדינת הציונים שנמצא כעת בא"י, ויהי' ארץ ישראל טהור ומקודש.

[לא' שלא נתגדל בדיעות אלו וצריך לבאר לו עוד ענין ציונות או איזה ענין אחר, זה עושה הרבה פעמים, - אבל להיימישע יונגערמאן מאנ"ש, לומר לו על ענין כזה, למשל אודות משניות מבוארת מתרגז מאוד ע"ז. (אלא מודיע בדרך כלל דעתו ואפי' כשמגלה ברכים בדרך כלל כמ"פ מתרגז גם כן, הלא זה מוכרח)].

קפב עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים

אנו נשארים כאן עד ביאת משיח

בכל הדורות מעת שהלכנו בגולה הי' אסור לנו לצאת מהגלות, אלא שלא הי' לנו היכן לצאת, ורוב מקומות היו בני ישראל מסוגרים בגעמא, אלא הי' האיסור שלא נעשה בעצמינו איזה חירות ומשלה, אבל כעת שהאפיקורסים עשו המרידה ועשו מקום שיכולים לצאת מן הגלות, וכעת הגם שהיא נגד עינינו, אין אנו הולכים, זכות גדול יחשב לנו*, וסיים: מיר בלייבען דא, מיר גייען נישט ביז משיח וועט קומען. (מוש"ק חוה"מ סוכות ליל הושענא רבא תשמ"ט).

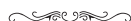
דוצה בא"י המציור מגמרא - שלא יפגום הציור האמיתי

אמר: שברצונו לנסוע לארץ ישראל הלזו שמצויר לו מן הגמרא וספרי הקודש, ואין נוסע כעת שלא יקלקל או יפגם לו הציור האמיתי של ארץ ישראל. [ועיין כזה במערכת אדמו"ר משאפראן זצ"ל].

שלא לקנות ספרים משם

מזב יותר שלא לקנות כלל ספרים מא"י ווייל עם איז זייער שווער ווען מען דערמאנט זיך וואס עם מוט זיך דארט [השוואל] אף שיש לספר פלוני מא"י הרבה מעלות [רבינו] מה שיש לנו כל השנים ג"כ ב"ה מזב.

א"י קדוש ביותר לנסוע לתענוג

אמר: ארץ ישראל איז צו א הייליגע זאך ליסע שם לשם תענוג**, מען פארט

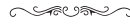
* עיין חודש אייר במערכת רבי ישעי' קרעסמירער זצ"ל העובדא שנמצא בהג"ה בספר מדרש תלפיות.

** כשהייתי אצלו אודות הליקוט דנן משכנות הרועים הראה לי החקל יצחק פ' שלח (הדפסנוהו בכרך א' ענין ארץ ישראל עמוד קל"ה) וראוי להעתיקו כאן:

א"י עפ"י ששמעתי מאדמו"ר [האמרי יוסף] זצוקלה"ה שאיש א' שאל את הרה"ק מרן ר'

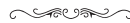
עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים קפג

פאר א לוסט רייזע, שאל השואל דהרי הולכים למקומות הקדושים, השיב דאס לייגט מען אריין אין בועם טאש.

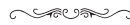
אם מוזכרה ילמוד כל יום על הגאולה

אמר לא' שהוצרך ליסע לא"י לאיזה שמחה שילמוד בכל יום דף מספר על הגאולה ועל התמורה.

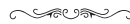
האיך אפשר לשחוק

ואמר לו שאינו יודע האיך אפשר לשחוק מגודל צער השכינה, ומה שמחייך לנכדיו [ולכ"א] אינו אלא געמאכטע פנים.

לבי כל עמי

ואמר שממש "לבי כל עמי" מזה, ושאינו עובר שעה שאינו נזכר מענין המדינה, כל זמן עם עקזיסטירט נאך וכו'.

לא תלך בשום מקום

והנוסע שאל הילך שם בא"י, אמר לו שלא ילך בשום מקום אלא למקוה

משה לייב מסאסוב זצוקל"ל זי"ע האם יסע לא"י - והשיב לו דא"י בברכות ח' דר"י תמה למען ירבו ימיכם על האדמה כתיב, אבל בחו"ל לא כיון דאמרי ליה מקדמי ומחשכי לבי כנישתא אמר היינו דאהני להו, וכתב המהרש"א דבי כנישתא דבבל יש להם קדושת א"י ועל כן הוי כאלו הם על האדמה דכיון דמקדמי ומחשכי לבי כנישתא א"כ הרי הם בבוקר ובערב בא"י, ע"כ הוי כו' שהרי יקבעו לעתיד בא"י ע"ש, - ונמצא למ"ד: "דביהכ"נ הוא כא"י", ע"כ אם יודע בנפשו שהוא מתנהג בקדושה כזאת שיוכל לדור עם ב"ב בביהכ"נ אזי יסע לא"י, ואם אינו יכול לדור בביהכ"נ גם לא"י לא יסע, עכדה"ק. (חקל יצחק, שלח. עיין שם שמפרש בזה הגמרא (ברכות ח' ע"א) שר' יוחנן תמה איכא סבי בבבל).

קפד עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים

האריז"ל ועוד מקום א'. ובעצם הי' אומר לו שלא ילך לשום מקום, אך חישש שיהי' לו התנשאות מזה, ע"כ אמר לו לילך לשני מקומות.

הספר דברי שמחה

בדרך כלל לא' שנסע בהכרח יעץ, או נתן ספר על הגאולה ועל התמורה, שיעיין בו על הדרך ובהיותו שם. פעם נתן לאחד שנסע הספה"ק דברי שמחה מהרה"ק מציעשנוב שיהי' אצלו כל הזמן ויעיין בהספר על הדרך.

בכל מקום שתלך

כמה פעמים השאיל ספר על הגאולה שלו ואמר אני משאיל שלי, בכל מקום שתלך שם תקחנו עמך.

לא תחנם

לא' שהי מוכרח לנסוע שם עם ילדיו א"ל: תזהר שלא יאמרו "אנרופען" על שום דבר שזה דבר נאה, וזה כה וזה כה...

גם בבני ברק וירושלים

גם בבני ברק וירושלים אם תיסע אלא לחתונה או שבע ברכות וכדומה אבל בלא זה אל תיסע ותלך לכאן ולכאן..

אפילו אין הם שומעים

אפילו אין הציונים שומעים, עצם הדברים שאומרים על דבר שהם עשו שזה נאה, נותנים עם דיבורים אלו כוחות להם שימשיכו עם עניניהם..

עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים קפה

פשוטי כלי עץ

שמעתי שבהעירפארט מעמידים כלים שלהם, תדמי בנפשך שהם פשוטי כלי עץ, אל תתפעל מהם ומכליהם כלום.

החקל יצחק נרעש שא' מנכדיו רוצה לנסוע

סיפר רבינו שפעם התכונן אחד מנכדי החקל יצחק לנסוע לא", ולא סיפרו להחקל יצחק מזה, אבל החקל יצחק הרגיש שאיזה דבר יש, איז ער געווארען אומרואיג שא' חושב לנסוע לא".

הערעפלאן שלהם

ולמי שמוכרח ליסע שם בוודאי לא יסע עם הפליגער שלהם, שכל דבר שנוגע להמדינה צריך להתרחק ממנו.

ואם א"א אלא ע"י הפליגער שלהם [שהשאלה היתה לב"ב של א' מבניו על חתונה של משפחתה] אז אין לנסוע.

חמשה פראצענט - וגם אלו מי מקבל פניהם

אמר אודות אלו שנוסעים לא"י כדי לילך להמקומות הקדושים דשם דאפשר שחמשה פראצענט מהם נוסעים באמת מהאי מעמא. ואפילו אלו שנוסעים ממעם הנ"ל מ"מ "ווער איז זיי מקבל פנים כשיוורדים מהערעפלאן".

מי העושים שם

פעם כשתיקנו הגאדער [המקום ברחוב שהולכים האנשים] ברחוב קיעפ סמ.

קפו עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים

שאל ממנו א' מבניו אם מפריע לו הרעש, השיב, לא, רק מפריע לו כשנוכח שכל עושים כאן, כך עושים בארץ ישראל, ומי הם העושים שם.

פעם כשעבדו ברחוב סמוך לביתו וחדרו הי' סמוך לרחוב ואז עושים רעש גדול המאשינען, הלך לחדר אחר שהוא מבפנים, וחשבו שהוא הולך לחדר האחר מפני הרעש שמפריע לו.

אבל אח"כ אמר רבינו שמה שהי' מפריע לו הוא שאז הי' מערכה של חטומי שכבי, שהרשעים הרסו הקברים, וכששמע הרעש עלה על רעיונו שכאן עובדים עם המאשינען לתקן הרחוב, אבל שם אוי ואבוי עובדים עם המאשינען לחלל קברים, וזה שהי' מפריע לו ולא הי' יכול ללמוד בשומעו הרעש של המאשינען.

עבדית

אני יכול לשמוע לשונם בחדרי

מקודם כשבאו אצלו אלו שלא היו יכולים לדבר אלא (ספרדי'ש) העברעאיש, בא א' לחדרו ותרגם מה בקשתו, אח"כ אמר מה! אני יכול! בחדרי תחת קורתי "אונטער מיין דאך זאל מען רעדן די שפראך, איך קען נישט זיין און פארנעמען" אני יכול לשמוע הלשון הזה, אלא הלה הי' צריך לילך לחדר אחר וגם המתורגמן, ואח"כ בא המתורגמן וגם הלה לחדרו והציע המתורגמן בקשת הלה.

תיבה אחת מלשונם הטמא פוגם הנפש מאוד מאוד

כשא' שאל היות שצריך לנסוע לא"י על שמחה במשפחתו, [והי' מזהיר שלא להשהות שם אלא "קומען אין גיין" ולא ארומפארען] וצריך לאכסן אצל קרוב שאינם כ"כ היימיש ומדברים שם לשונם. אמר לו רבינו: איין ווארט מלשונם הטמא איז פוגם דעם נפש מאד מאד... [תיבה אחת מלשונם הטמא פוגם הנפש מאוד מאוד].

עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים קפו

וּכְשִׁשְׁמַעְתִּי זֹאת הֵיצֵר לִי מְאוֹד וְחָרָה לִי עַד מְאוֹד, הֲלֹא הִ' יִכּוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ
בְּעִנְיִי וְלֹא בְּלִשׁוֹנִי

הִ' מְאוֹס בְּעִינֵי וּכְמַעֲט שֶׁהִ' בְּדַעְתִּי לִילֵךְ לַחוּץ

מִתּוֹךְ מִכְתָּב שֶׁנִּכְתַּב בְּשִׁלְיחוֹת רַבֵּינוּ

הִ' אֲצִלִּי בַּחֲזוֹר שֶׁלֹּמֶד אִיזָה שְׁנַיִם בִּישִׁיבָת ... בֹּא"י וְהֵבִיא הַבַּחֲזוֹר עִמּוֹ בַּחֲזוֹר
אַחֵר שֶׁלֹּא הִ' יִכּוֹל לְדַבֵּר אִידיש אֲבָל רָצָה לְדַבֵּר עִמִּי, וְהַבַּחֲזוֹר הָרִאשׁוֹן הִ' הַמְתוֹרֵגְמָן
בִּינֵינוּ. וְרִאשִׁיתוֹ שֶׁהַבַּחֲזוֹר הָרִאשׁוֹן דִּיבֵּר בְּלִשׁוֹנִי בְּמַהֲרִית וְשֶׁאֲלָתִי
אוֹתוֹ מִנֵּין הוּא יוֹדֵעַ הַלְשׁוֹן הַנ"ל כ"כ בְּרִגְלִיּוֹת ע"ז עָנָה שֶׁהוּא לִמַּד בֹּא"י שְׁלֹשׁ
שָׁנִים וְחֲצִי.

וְאַחֵר אִיזָה זְמַן בֹּא הַבַּחֲזוֹר הַשְּׁנִי בְּלִבֵּד וְרָצָה לְדַבֵּר עִמִּי, וְהִשְׁבַּתִּי לוֹ הֲלֹא לֹא
יִכּוֹל לְדַבֵּר בְּאִידיש וְאָמַר שֶׁהוּא יִכּוֹל לְדַבֵּר בְּעִנְיִי, וְכִשְׁמַעְתִּי זֹאת
הֵיצֵר לִי מְאוֹד וְחָרָה לִי עַד מְאוֹד, הִתְכַּן, הֲלֹא הַבַּחֲזוֹר הָרִאשׁוֹן הִ' בְּעִינֵי בַּעַל
הַשְּׂגָה כְּשֶׁדִּיבֵּר עִמִּי וְהִ' יִכּוֹל לְדַבֵּר עַל הַבַּחֲזוֹר הַשְּׁנִי בְּעִנְיִי, וְדִיבֵּר עִמּוֹ
בְּלִשׁוֹנִי.

וּבֹאֲמַת בִּשְׁעַת מַעֲשֵׂה כְּשִׁשְׁמַעְתִּי מִדְּבָרִים בִּינֵיהֶם בְּלִשׁוֹנִי הַנ"ל הִ' מְאוֹס
בְּעִינֵי וּכְמַעֲט שֶׁהִ' בְּדַעְתִּי לִילֵךְ לַחוּץ שֶׁלֹּא אֲשַׁמַּע הַלְשׁוֹן הַנ"ל, אֲבָל
עֲצַרְתִּי רוּחִי שֶׁלֹּא אֲבִיִּישׁ וּד"ל.

אֲבָל לִשׁוֹנִי מִקּוֹדֵר מַעֲיִן נִרְפֵּשׁ מִקּוֹדֵר מִשְׁחָת

וְאַח"כּ כְּשֶׁהִ' אֲצִלִּי הַבַּחֲזוֹר הַשְּׁנִי לְבַדּוֹ עִמְדָתִי מִשְׁתוּמָם עַל הַבַּחֲזוֹר הָרִאשׁוֹן
שֶׁלֹּא הִתְבּוֹנֵן, וְהִשְׁבַּתִּי כְּשֶׁאֲמַצֵּא אוֹתוֹ שֶׁאֲמַר לוֹ הֲלֹא גִמְרָא מְפֹרֶשֶׁת.
גְּבִי קֶרֶבֶן כְּתִיב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרֶבֶן, יִכּוֹל מִכֶּלְכֶּם ת"ל מִכֶּם, יִכּוֹל אִף
בְּאוֹמוֹת ת"ל מִכֶּם, בָּכֶם חֲלַקְתִּי וְלֹא בְּאוֹמוֹת, דְּהֵיִינוּ יִשְׂרָאֵל מוֹמֵר אֲסוּר בִּקְרִבָּן,
אֲע"פ שֶׁאֲצִל עֲכו"ם אֵין חִילּוּק. [לְעִנְיָנֵנוּ] הֵגַם שֶׁלְשׁוֹן הָאוֹמוֹת אֵינוֹ קְדוּשָׁה, אִךְ
הֵם קִיבְּלוּ הַמְסוּרָה מִהַקּוֹדֵמִים לָהֶם, גַּם מִצִּינוֹ שֶׁחֲזו"ל הִשְׁתַּמְשׁוּ בָּהֶם וְלִמְדוּ
בְּלִשׁוֹנֵם שֶׁל הָאוֹמוֹת, אֲבָל בְּלִשׁוֹנֵם [שֶׁל הַצִּיּוֹנִים] שֶׁמִּקּוֹדֵר מַעֲיִן נִרְפֵּשׁ מִקּוֹדֵר
מִשְׁחָת.

קפה עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים

נ.ב. דרך אגב אוסיף לך מה ששמעתי פה מאיש חסיד ות"ל מדור הישן מוה"ר ישראל בריעף נ"י מהרה"ק רבי ישכר דוב מבעלז שאותו הלשון מטמא נשמת ישראל רח"ל.

ובמכתב אחר: שמעתי מהרב ר' לייבוש שליט"א נכד הרה"צ ר' איציקל מפשעווארסק שליט"א שאמר בשם מרן הקדוש מבעלז ז"ל שאמר שלשון עברית שלהם פארברענט אידישע נשמה.

שלא להחזיקם בבית

נשאל על איזה ספרים שהמו"ל בעצם שייך לא' מקהילות הקדושים העומדים איתן נגד הציונות, אך עשה שם פירוש על איזה תיבות ויש בו לפעמים גם מלשונם הטמא. השיב, שלא להחזיקם בבית.

וכן כשנכדיו קיבלו ש"ס שיש בו תרגום הלע"ז ובו מלשון הכופרים צוה שלא יחזיקו את הש"ס הלז. וכן הורה לכל.

חובתינו

צריכין לדוץ

אמר לא' אודות המחאות שעושים נגד הציונים שא"צ לילך אלא לרוץ.

הי' צריכים לעשות פראטעסט בכל יום

ואמר שבאמת הי' צריך לעשות אסיפות מחאה בכל יום, נאר מען דארף דאך האבען עפעס א פנים פאר די וועלם. (ר"ל שצריך להיות איזה תירוץ למה יוצאין כעת לרחובה של עיר).

היינו צריכין לילך ברגל

כשהי' המחאה הגדולה בוואשינגטאן נגד ממשלת הכופרים בא"י, אמר שאילו הי' לו כח הי' מהלך לשם ברגליו.

עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים קפט

🌀 יקח ילדיו

א' שאל אם יקח בניו לעצרת מחאה נגד הציונים שחושש שישמעו שם נישט איידעלע דיבורים, והשיב שענין זה (של איידעלע דיבורים) ילמוד אותם בזמן אחר, ולהמחאה שפיר יקח אותם.

🌀 שיעזקו פוי!

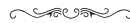
לא' ששאל אם יש לעזק פוי בשעת המחאה והשיב הן.

ופעם אמר לא' בתור"ד שכשהעולם יעזקו פוי יעזק הוא ג"כ עמהם. (אם כידוע שבכללות ה' תכונת נפשו רחוק מזה מאוד מאוד).

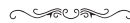
🌀 יש עדיין מי שעוסק בזה

כשהדפיסו בניו יארק טיימס הסברה בענין ציונות אמר שנהנה ממה שעדיין יש מי שעוסקים בענין זה.

🌀 המחאה הוא נגד המדינה בעצם

אמר פעם שאילו הסיבה לבא למחות נגד הציונים רק משום הדבר הפרטי שאירע באותו זמן, לא היו יכולים לקבץ ציבור גדול כזה כלל, רק שכ"א בא לעזק גם על עצם המדינה, ולזה באים.

🌀 הנאה לשכינה הק'

נשאל מא' אם צריך לעשות איזה השתדלות נגד הזורקים ביצים על באנק לאומי. השיב דלכאורה למה יש מחלוקת בהלכה בין רש"י ור"ת וכדומה, משום שיש להשי"ת הנאה שחולקין איך נכון לעשות לכבודו, כמו

קצ עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים

שהכלה נהנית כשהמחותנ'סמעם חולקין זה עם זה איך לקשט אותה, כמו כן יש הנאה להשכינה הקדושה שלדעתך אין לזרוק ולדעת אחרים יש לזרוק.

ע"י מחאה שלנו אנו פועלים ועוזרים ליהודי א"י

אמר לא' אודות הפראטעסמען כתיב (בראשית פרשה מ"ח פסוק י') לא יסור שבט מיהודא ומחוקק מבין רגליו. ופרש"י לא יסור שבט מיהודא, אלו ראשי גליות שבבל שרודים את העם בשבט שממונים היו ע"פ המלכות. ומחוקק מבין רגליו, אלו נשיאי א"י. ומבואר בגמ' (סנהדרין ה' ע"א) שהראשי גליות היו להם יותר כח מהנשיאים שבא"י מאחר שהי' ע"י המלכות, אע"פ שבתורה הי' בני א"י עדיפי אבל בהנהגה הי' יותר כח לבני בבל, הרי מזה שהשי"ת קבע כח זה בעולם. וכמ"כ רואים בימינו שע"י מחאה שלנו אנו פועלים ועוזרים ליהודי א"י הכל מכח המשכה הזו, שהרי המנהיגים של הממשלה דשם צריכים להגיע להנדיבים כאן באמעריקא שהיא מלכות של חסד ואינם סובלים שעושים עוולות נגד הציבור, וכשאנו מתאספים וצועקים ומוחים הם שומעים ומפריע להם מאוד, שכישבו לשולחן לדון בנושאים שונים יזכירו להם מעינין המחאה וע"כ מונעים עצמן מהרבה דברים שהיו עושים לולי כן.

יהודי א"י מתקיימים בזכות יהודי חו"ל

ובן שמעתי מיהודי א' שאינו כ"כ משלנו שבתחילת שנות התייסדות ממשלתם הי' הוא בין רבים כמוהו שרצו להשקיע כסף במסחר בא"י כמו שהרבה אנשים באמעריקע אוהבים להשקיע במדינות חוץ, והם רצו להשקיע בא"י. למעשה בג' שנים הראשונים הי' קשה מאוד, כי אז היו לבעלי ברית עם רוסלאנד שהיו אז חזקים מאוד אחר המלחמה, ואז הי' רוסלאנד חזקה מאוד בשיטתם והם (הציונים הפארטיי שהי' אז בתחילת המדינה) נטו ג"כ אל דרכם ושיטתם (הקאמעניזעם)*, ע"כ לא התחשבו עם שום דיעה. אחר עבור ג' שנים וראו שמרוסלאנד לא יקבלו שום הנאה וטובה התחילו להתקרב לאמעריקע, התחילו

* ראו ליציין שהראשון שהסכים לממשלת הכופרים ביוען הי' הקאמעניסטען עם ראשם דאז סטאלין ימ"ש.

עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים קצא

להתחשב בדעת הקהל. ודכירנא ששמעתי מהרב ז"ל בנעפענעק בשנה הראשונה של הקעמפ לפני בערך 35 שנה (שנת תשמ"ז) שאמר בשם הרמב"ן שיהודי א"י מתקיימים בזכות יהודי חו"ל, איני זוכר ההמשך אך זאת אזכור שאמר בשם הרמב"ן (מסתמא הכוונה על הרמב"ן פ' כי תבוא בסוף התוכחה).

צדיקין לגזור שכל הבנות מא"י ילכו לחו"ל

בעת שנהי' בא"י גזירת גיוס בנות, הייתי אז בהתאחדות הרבנים בעת שישבו ודנו מה צריכין לעשות [אדמו"ר מסאטמאר זי"ע לא הי' אז אצל אותה אסיפה, ואיני זוכר למה] וראשי האסיפה היו אבד"ק צעהלים אבד"ק פאפא ובסתם לא הייתי משתתף באסיפות אלו, כנראה בקשוני אז ביותר שאשתתף, אבל לא לקחתי חבל בהדיונים, כי לא הייתי מוכן לזה.

וזכורני שהגה"צ מצעהלים שהי' בנו של ערוגת הבשם ופיקח גדול אמר אז שצריך לגזור שכל הבנות מא"י ילכו לחו"ל, כ"כ חמור הי' הענין...

וראיתי יהודי א' מביא עמו כמה מילדיו הקטנים

ועכשיו באסיפת מחאה הוזה התאספו ציבור גדול כזה עולם גדול בליעה"ר עד כדי כך שנמשך זמן ארוך עד שהקאר שבו ישבתי הגיע למקומו מחמת רבוי העם, ומילא אלו שעוד זוכרין את הרב [מסאטמאר] ז"ל חקוק בדמם החוב להשתתף, אבל גם בחורים צעירים שכבר אינם זוכרים ומ"מ באים מיט א שטארקע ווארימקייט וכשהנואם אומר כמה פעמים איזה דבר וכל העם צועקים זה ממש נמס בכל האיברים (צוגייט אין אלע אברים). - וישבתי בקאר וראיתי יהודי א' מוליך עמו כמה מילדיו הקטנים, מה הם מבינים, ומ"מ מביאים אותם לחקוק בלבם כבר בצעירותם חוב ההשתתפות.

השור הגדול ביותר הי' מחליף עם העבד הפשוט ביותר

א' שאל על הגדולים וצדיקים שלא היו אחים לדיעה כראוי נגר הציונות דסוף

קצב עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים

כל סוף אע"פ שיש להם חסרון זה מ"מ כשהם לעצמם הרי הם הרבה יותר חשובים ממני להיותם צדיקים וכו'. השיב: משל למלך גדול שאחד בא על מקומו והתלבש כמו המלך, ואמר על עצמו שהוא המלך, והטעה אחריו את כל השרים ושרתוהו במורא, והמלך האמיתי לא הי' יכול לשית עצות בנפשו (להזור אל המלוכה מכיון שהאמינו בהאחר) והי' "דזשענאטאר" (מנקה הבית) א' שה' מכבד את הבית תמיד לפני ולפנים, והוא הכיר את המלך האמיתי, בכחאי גונא אפי' השר הגדול ביותר הי' מסכים להחליף עצמו עם ה'דזשענאטאר' הפשוט ביותר, אילו הי' יודע האמת, וכן הוא לעניננו.

ביום א' שמות תשנ"ז באו לרבינו ראביי א' מעיר ווענעוועלא שכותב ביכל ורוצה לידע אודות חסידות ורבי'ס ואודות ספינקא. ועמו עוד ראביי שלמה טראן פרעזידענט של פיפט עוו. סינאגאג ממאנהעטן, ועוד ראביי א'. וקודם שאלו אודות ספינקא ואודות החקל יצחק ואודות רבינו היכן הי' בשעת מלחמה, ועוד.

לפרסם נגד ראשי הכופרים ב"טיימס"

אח"כ שאלו מה דעת הרבי על מה כשהפריים מיניסטער של מדינת יש' בא לאמעריקע מפרסמין מאמרים בניו יארק טיימס נגד המדינה. - השיב שגם דעתו עם זה.

אם אין עושין כן הוא חילול השם

שאלו האם אינו חילול השם. - השיב ניין, פארקערט אז מען טוט נישט אזוי איז א חילול השם [לא, בהיפוך אם אינם עושים כן הוא חילול השם]. אזוי ווייזט מען אז מען האלט נישט מיט מיט זיי. - זיי (ר"ל הדורים בא"י) קענען דאך נישט צופיהל טוען ווייל זיי דארפען דאך צוקומען צו די רעגירונג, אבער אז זיי ווייסען אז עס איז נאך דא יודען אין חוץ לארץ וואס זענען מוחה און זיי שרייען, רעכענען זיי זיך מיט דעם.

המדינה: געפערליך

שאלו: מה אומר הרבי אודות מדינת יש' [עד כאן הי' השיחה געמיטלעך בסבר

עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים קצנ

פנים עם שמייכעל, אך כששאלו זה כבר הי' נראה על רבינו גודל הכאב שיש לו מענין המדינה, וכששאלו שאלה זו הסתכל רבינו לארץ] ואמר אה! געפערליך!

אני הולך עם הסאטמער רב בכל הענין

בתוך הדברים אמר להם על שאלתם - "כל מה שסאטמערער רב אומר גיי איך מיט מיט איהם" - שאלו בענין הכותל - השיב הכותל וכן שאר מקומות, אני אין לי כח שאוכל לדבר ולומר להעולם, אך סאטמארער רב האט געקענט אויפשאקעלען די וועלט, שטעל איך מיך צו. כל מה שאומר אני עושה.

שאלו און היינט. השיב, די זעלבע זאך אינגאנצען. שאלו הרי פועלים שם הרבה לעשות בעלי תשובות - השיבה הרבנית תליט"א, מה פועלים!, מחטטין קברים מ'שמד'ט אויס אידישע קינדער - אמר רבנו אָה! זי ענטפערט שוין.

טעות

שאלו הרי דרך הבעש"ט לקרב אפי' פושעים וא"כ בענין א"י לגבי האנפירער'ס והפארטרעטערס למה אין מכניסין אותן ומקרבין אותן. - השיב רבינו, עם איז א טעות, א שוואכער יוד (שכא אלי אני יכול להכניסו) ער זאגט מיר נישט וואס צו טוהן, איך גיי מיר מיין וועג און ער גייט זיך זיין וועג, רק בא אלי לקבל ברכתי, משא"כ הם באים איינטיילען פאר יעדן וואס צו טוהן, אפילו דריי אזעלכע מענטשען (כמוכם) האב איך אויך נישט געהאט זייט איך בין דא אין אמעריקע, איך ווייס נישט אויב אינדערהיים יא. אפשר דער חקל יצחק האט אויך נישט געהאט.

בודאי! הציונים הולכים בדרך לא טוב

איך בין אמאהל געזעצען ביי א שמועס ביי סאטמער רב, איך געדענק נישט פארוואס איך האב געדארפט דארט זיין, נכנס א' ודיבר אודות א"י, סאטמאר רב הי' לו הכח לזה להוכיח האמת, ואמר לו זיי ווילן מיר קומען זאגען וואס דער באשעפער הייסט, איך ווייס אליין. - שאלו - איר וואלט אזא איינעם

קצר עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים

נישט געגעבען די האנט אויך נישט - השיב - אויב זיי קומען אויף אזא אופן, ניין.
שאלו - האלט איר אז זיי (הציונים) גייען נישט ריכטיג השיב רבינו - הונדערט פראצענט.

שאלו - למה אינו נוסע לא"י. השיב - איך ווארט משיח זאל קומען.

אדן ישראל הוא גלות

ובתוך הדברים אמר להם "א"י איז א גלות". ולהיות שהי' נראה על רבינו שקשה לו להמשיך בענין זה, אמרו להג' ראבי"ס שכבר הלך וחלף הזמן שכבר קבעו ודי בזה, ורבינו בירך להם הצלחה. ובזה נסתיים.

הרב הציוני

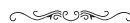
רקק בשחזכירו שמו

בשחזכירו פעם באמצע שיחה הרב הרשעי קוק, רקק, האט ער גיגעבען א שפיי.

דף היומי

על אלה אני בכיה

סיפר לי אחד ששמע מהרה"ח ר' מענדל שטיינמעץ ז"ל שהי' מקורב מאוד לאדמו"ר רבי הערשלע מספינקא זצ"ל שפעם אחת באמצע השנה אמר רבו מספינקא השלש סעודת תורה ברוב התרגשות ובכיות והתעוררות גדול לא הי' שובבי"ם ולא איזה זמן התעוררות אחר, ולמחר שאלו הרה"ח הנ"ל מה יום מיומים למה בכה כל כך אתמול אצל הש"ס תורה. אמר לו רבי הערשלע זצ"ל שמעתי שהתחילו ללמוד במקום פלוני "דף היומי" ועל זה נסתער נפשי על אלה אני בוכיה הלא עד היום לא למדו שם והם שינו והתחילו ללמוד על זה דוה לבינו מאוד.

עבודת אדמו"ר רש"צ מספינקא הרועים קצה

אם הי' יודע האיך שבואב לי לא הי' לומד

אחד הי' אצל הרה"צ ר' הערשלע ספינקער ובתוך הדברים איז אויסגעקומען על פלוני אלמוני שלומד דף היומי, אמר הרה"צ אם הי' יודע הלה "ווען ער זאל וויסען ווי ער שטעכט מיר מיט דעם וואס ער לערנט דעם דף היומי וואלט ער נישט געלערנט דעם דף היומי".

כותל

כהיום בבית מדדשנו בכותל מערב יוכלים לפעול

אחד נסע לא"י וקודם שנסע הי' אצל הרה"צ רבי הערשלע ספינקער זצ"ל ושאל אם יכול לילך להכותל מערבי, ענה ואמר בזה הלשון: גלייב מיר אז אויב דו וועסט דאווענען דא אין ביהמ"ד ביים כותל מערבי וועסטו אויספוילן מער ווי דו וועסט דאווענען ביים כותל מערבי אין ארץ ישראל. [תאמין לי אם תתפלל כאן בבית מדרשינו בכותל מערבי תפעל יותר ממה שתתפלל בכותל מערבי בא"י].

הספר משכנות הרועים

אני מקנא אותך

אור ליום ג' וארא תשמ"ה, כשהבאתי לפניו כרך ב' של משכנות הרועים, אחר שהראתי מהחקל יצחק, אמר לי: איך האב גיזאגט פארן עולם אז די האסט גיהאט א גרויסע עקסטערע הצלחה, איך מיין סייעתא דשמיא אז דאך סייעתא דשמיא האסטו גיהאט א הצלחה א עקסטערע סייעתא דשמיא. - אח"כ אמר: איך בין דיר פשוט מקנא מיט דעם וואס די האסט געטוהן.

על הספר תורת אמת אמר להר"ר שמואל פ. עוד קודם שיצא לאור: "ער ווארט שוין דער ספר זאל ארויסקומען".

ב"ט אב תרס"ט
רבי שמואל סאלאנט זצ"ל
רבה של ירושלים

ציונים

אינה מצוה חיובית שהלא יש השלש שבועות

וקשה טובא והלא ישיבת א"י אינה מצוה חיובית אפי' לדעת הרמב"ן וסיעתו שסוברים שזה נחשבה למ"ע, מ"מ מודים דאינה מצוה חיובית כמו שאר מצות, ומבואר בגמ' שם ג' שבועות, א' שלא יעלו בחומה. (הלבנון, עמוד 58).

נאות הרועים

רצה להצטרף אליו אבל כעבור שתי שנים כאשר חלה במחלת ראייה המליצו הרופאים לגור בארץ חמה יותר כאיטליא אז נסע לארץ ישראל. הגיע לירושלים אדר תר"א כיהן כאב בית דין של העדה האשכנזית בירושלים לא אפיציעל תחת חסותו של חותנו שהי' מורה הוראה של העדה האשכנזית בירושלים. התגורר בדירה קטנה ללא חלונות, כשהציעו לו לבנות בית רווח יותר התנגד לזה.

בין השנים תר"ח - תרי"א נסע כשד"ר לגיוס כספים למען יהודי ירושלים בערי ליטא ופולין, וייסד את כולל ווילנא. בשנת תר"כ נסע כשד"ר בדייטשלאנד, האלאנד וענגלאנד, ואסף כסף לשם בנייתו מחדש של בית הכנסת החורבה.

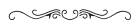
רבי שמואל סאלאנט נולד בב' שבט תקע"ו בעיר וואלקאניק הסמוכה לביאליסטאק לאביו רבי צבי הירש רב העירוואלריסא. בילדותו למד אצל אביו, ולאחר שנתיים עבר לעיר קיידאן שם למד אצל הרב צמח שאפירא, והתפרסם בכינוי "הכילוי מקיידאן", לאחר מכן למד בסאלאנט אצל הרב צבי ברוידא, אח"כ למד בישיבת וואלאזין. נסמך לרבנות ע"י הגאון הגדול רבי אברהם אבלי פאסוועלער ראב"ד ווילנא, ורבי יעקב בארוכין רבה של קארלין. כאשר אביו הזדמן לעיר סאלאנט פנה אליו רבי יוסף זונדל משם וביקש את בנו שמואל לחתן לבתו והסכים רבי יוסף זונדל.

חותנו נסע לירושלים אבל הוא לא

עבודת רבי שמואל סאלאנט הרועים קצו

מוחרם ומנודה נאלץ לישב בדד כל ימי שבתו בירושלים

ואכן ירושלים קבלה פניו של הרצל כראוי לו, ומוחרם ומנודה נאלץ לישב בדד כל ימי שבתו בירושלים, והי' זה אחרי אזהרתו החמורה מרבה של ירושלים הגאון רבי שמואל סאלאנט ז"ל "לכל יתקרבו אליו ולכל תת לו מקום בשער היהודים בירושלים". (מרא דארעא דישראל, כרך ב', דף מ"ה, וע"ש מקורם המשך הענין).

מי הם החובבים את ציון

רבינו הי' מן הראשונים שרכש בתים מחוץ לעיר העתיקה אך סירב לצאת ממנה אפילו ללינת לילה.

פעם באו אליו אנשי חובבי ציון מחו"ל ובקשוהו שיתן להם כתב המלצה שיצטרפו אל תנועתם. רבינו שאל אותם אם הם מוכנים לעלות בעצמם לאר"י ולשמש לדוגמא לאחרים. הם ענו לו האיך אנו יכולים לעלות לכל א' יש פרנסה חשובה בעירו ובמקומו האם יסגור הפאבריק ולעלות לאר"י שבה אין אפשרות להגדיל המסחר, והעקאנאמי בשפל המצב והפרנסה איננה מצויה בשפע.

הוא שלחם לסייר שם בלויית שמשו ובקשם במיוחד לבקר בחברון. לאחר שחזרו אמר להם "הראיתם את רבה של חברון רבי שמעון מנשה, הוא גדול בתורה ויכול להיות רב באחת הערים הגדולים ביותר בחו"ל והנה הוא לא רק רב אלא גם משמש, הולך בלילות עם הלאמטערנע בידו ובלילות החורף הוא מבוסס בבויך כדי להשיג מנין לתפילת ערבית ואינו חושב כלל לעזוב את ארץ ישראל. ולא רק הוא אלא כל תושבי ארץ ישראל יכלו להשאיר בחוץ לארץ ולהתפרנס בהרחבה. גם לי הי' נשקף עתיד מזהיר בחוץ לארץ בכל זאת עזבנו הכל ועלינו לארץ ישראל לסבול יסוריה ולחיות בתנאים הגרועים ביותר בתנאי דוחק ומחלות ואנו איננו חובבי ציון - רק אלו המדברים גבוהה גבוהה על אהבת ארץ ישראל וחיבת ציון, אבל בעצמם אינם מוכנים להפרד מהסיר הכשר, ואינם חושבים אף לרגע לעלות לארץ ישראל, הם הם חובבי ציון..." הללו כבשו פניהם בקרקע...

מזרחי

לא הסכים בשום אופן

מלפני עשרות בשנים הופיע בעיה"ק, מזרחי ידוע בשם יצחק ניסנבוים מזרחי של הימים ההם, אשר לו היה תואר פני איש וקנו ירד על פי מדותיו. בימים ההם עוד לא היתה כ"כ המלחמה נטושה וממילא לא הבחין הצבור בציונים ומזרחים הללו, מתחילה ניסה ניסנבוים הנ"ל להיפגש עם הגר"ש סאלאנט זצ"ל והציע לפניו את מבוקשו, כי ברצונו לשאת דרשה בישיבת עץ חיים, הגאון ר' שמואל סאלאנט ז"ל שהי' בקי במילי דעלמא, כמובן שלא הסכים בשו"א.

בטעות נתן לו דשות

ובשראה שלא השיג מבוקשו אצל הגרש"ס ז"ל פנה הלא אל הר"מ בישיבת תורת חיים, והוא מבלי משים לב נתן לו הרשות לישא דרשה בישיבת תורת חיים בש"ק. הדבר נתוודע להגה"צ והקדוש רבי צבי מיכל שפירא זי"ע בעמ"ח ציץ הקדש, שלח להר"מ שימנע מזה להרשות לחבר מזרחי לשאת דרשה בישיבה, וענה לו כי כבר נעשה וניתן הרשות ע"ז ואין להשיב.

להפריע את הדרשה

אז קרא הגה"ק ר' צבי מיכל ז"ל את תלמידיו הגאון רבי עקיבא פרוש ז"ל ורבי משה סעמניצער ז"ל ועוד, ושלח להם להפריע את הדרשה של המזרחי הנ"ל, וכן הי' שחגרו ברוח עוז ומנעו אותו להמשיך בדרשתו, (כמובן שאף אחד מבני הישיבה לא הופיעו לשמוע דרשתו).

האומד שאין לו אלא תורה אפי' תורה אין לו, תלמידי הישיבה צדיקין להתאסף פעם בחדש לטכס עצות על קיום היהדות ושמירת גדידה, כמו שאר סדרי הישיבה והתמודת הלימודים

הגה"ק רבי צבי מיכל ז"ל פנה אז להר"מ בשאלה היתכן שלומדי הישיבה לא העמידוהו ע"ז, אשר בודאי ידעו כי מטיף זה נמנה לכת המזרחי ועליהם הי' מוטל לגלות את אופיו של זה - הר"מ הפטיר כי תפקידם של בני הישיבה

להשים מגמתם אך ורק בלימוד התורה ואור התורה ידחה את החשך, ע"ז ענה לו הגאון רבי צבי מיכל ז"ל: "כי חז"ל בודאי ידעו את רום ערך של לימוד התורה ואם אמרו "כי כל האומר שאין לו אלא תורה אפי' תורה אין לו", והם אמרו "כי צורבא מרבנן דאיתא במתא כל מילי דמתא עלי' רמיא", כמובן שהר"מ התנצל אח"כ ע"ז, אבל מכיון שלא ראה לצורך לבצע משאלתו של הגה"ק רבי צבי מיכל ז"ל שתלמידי הישיבה יתאספו פעם בחדש למכס עצות על קיום היהדות ושמירת גדריה ולהקפיד ע"ז כמו על שאר סדרי הישיבה והתמדת הלימודים - אז החליט הגאון רבי צבי מיכל ופקד על תלמידיו לאלו הרוצים לזכות בכתרה של תורה שלא ילמדו בישיבות ולקיים דברי הרמב"ם ז"ל, וכן באמת התנהגו תלמידיו והיו מהעומדים במערכה נגד הרוח פרצים שנשב בארה"ק. (מפי הרה"ג ר' אהרן קאצינעלענבויען ז"ל). (אום אני חומה, קונטרס י', תמוז תשכ"ט, דף רס"ב).

עבדית

וּחֶכֶךְ בֵּינָם הַטוֹב

מרגלא בפומיה דרבינו ר' יוסף חיים זונענפעלד ז"ל, דבריו של רבי שמואל סאלאנט ז"ל רבה של ירושלים שהמשיל שפה העברית כמשקה היין שחיבה יתירה נודעת לו במצוות התורה לקידוש ולהבדלה, לברכת הזימון ושאר מצוות, והנה דוקא משקה זו לרוב חביבותו אך אם תגע בו יד נכרי ומחלל שבת יאסר מיד, מה שאין כן בשאר משקין, גם שפה זו היה הגרש"ם ז"ל אומר אפילו ותהא כולה קודש, אך מכיון שמחללי שבתות נטפלו לה, הרי היא אסורה לשומרי תורה ומצות, והרי לך רמז על כך "וחכך ביין הטוב" (שה"ש).

כ"ט אב תשמ"ב

רבי אליעזר זוסיא פורטיגול זצ"ל

אדמו"ר מסקולען - נועם אליעזר

ציזנים

הם גדוועים מהקאמעניסטען

פעם אחת נכנס ר' א' לרבינו [כשהי' עוד רבינו דר בקראן הייטס] ורבינו דיבר על המעלעפאהן ושמע שרבינו ז"ל אומר על המעלעפאהן: "ניין ניין, איך וויל בשום אופן נישט האבען א טובה פון זיי, זיי זענען ערגער פון די קאמוניסטן".

אח"כ נתן רבינו המעלעפאהן להנ"ל, שהיות שאינו שומע כלום עוד על המעלעפאהן, אפשר הוא יודע מה נעשה עם המעלעפאהן אם נשבר פתאום או מה, והלה לקח המעלעפאהן ואמר לרבינו, שהאיש שדיבר מקודם הפסיק המעלעפאהן, ("אראפגעלייגט דער מעלעפאהן").

בשום אופן לא!

אז אמר רבינו מה הוא המדובר, שהאיש הנ"ל השתדל הרבה שהרעגירונג מאמעריקע יתן כסף לבנות בנין לחסד לאברהם, והי' נצרך עוד לעשות דבר א' שא' מהקאנזול של הציונים באמעריקע ידבר עם הממשלה של אמעריקע, ואז יהי' נגמר הדבר לגמרי, ע"כ קרא על המעלעפאהן שרבינו ידבר עם אותו מהקאנזול וע"ז אמר רבינו, ניין איך וויל בשום אופן נישט וכו'.

אח"כ קרא האיש הנ"ל עוד הפעם על המעלעפאהן, להשתדל אצל רבינו, שידבר עם אותו מהקאנזול, כנ"ל, ולא רצה רבינו בשום אופן.

עבודת אדמו"ר מסקולען הרועים רא

כל עבודתינו שלא יהי' להציונים שום אחיזה

אח"כ אמר רבינו, [בשם א' מהראשונים], הטעם של ס"ת שכתבו מין ישרף, שלא יהי' להם שום אחיזה בהקדושה, ואמר "איך ארבעט די גאנצע צייט ארויסשלעפען פון זיי, זיי זאלען נישט האבען קיין אחיזה" [וכאן אעשה להיפך].

יבטל כל הענין ובלבד שלא לקבל טובה מהציונים

גם אמר אז: "איך קען באשטיין עם זאל בטל ווערען די גאנצע זאך, און פון זיי א טובה וויל איך נישט".

אפילו יתנו האוה"ע לנו כל העולם כולו, אין כדאי לנו

כמו ששמעתי מספרים שפעם באו משכילים ציונים אל האדמו"ר הק' מהוסיאטאן זצוק"ל, שיסכים לפעול אצל האוה"ע שיתנו ליהודים מדינה עצמאית, וענה: "אפילו יתנו האוה"ע לנו כל העולם כולו, אין כדאי לנו אם אין הקב"ה נותן זאת לנו" - וסיים אנו אומרים בתפלה "אפס בלתך וכו' ה' אלקינו בעולם הזה ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא", פי' שאם ח"ו הוא "בלתך" בלי רצון ומתנת ה', אז אין כדאי לא העוה"ז, ואף גם לא העוה"ב, רק אם הוא "גואלנו לימות המשיח", שהשי"ת הוא נותן לנו את הארץ רק אז הוא כדאי לנו, כי כל הברכות אינם שווים רק אם הם ביחד עם רצון ה' ומשתמשים לעבודתו ית' (נועם אליעזר, נשא, דף ט"ז).

גואלים של שקד, גאולת שוא, מגביר עלינו ביותר תוקף הגלות

בכחש ובמרמה הם באים, כוונתם לעקור את התורה

גאולה זו במחיר כבד, כבד עלתה, באלפי נפשות ישראל שכבד נהרגו

וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה. לכאורה אינו מובן, דאיזו אות היא לכני ישראל על אמיתות

שליחות משה רבינו במה שיאמר על העתיד שיעבדו את האלקים על ההר הזה (ויעוין ברש"י וברמב"ן ז"ל).

ואפ"ל במש"כ להלן (פסוק ט"ז ואילך) לך ואספת את זקני ישראל, ואמרת אליהם וגו', פקד פקדתי אתכם וגו', ושמעו לקלך. ופי' רש"י ז"ל ושמעו לקולך מאליהם וכו', שכבר סימן זה מסור בידם מיעקב ומיוסף שבלשון זה הם נגאלים. יעקב אמר ואלהים פקוד יפקוד אתכם (בראשית קפ"ט ג' כ"ב. ועי' במפרשי רש"י), ויוסף אמר להם (בראשית נ', כ"ה) פקוד יפקוד אלהים אתכם. וכן הוא בשמות רבה (ג, יא) מיד ושמעו לקולך, למה, שמסורת גאולה היא בידם, שכל גואל שיבא ויאמר להם פקידה כפולה הוא גואל של אמת וכו'.

והסבר ענין הסימן הזה של פקידה כפולה הוא, כי הנה בני ישראל היו במצרים בגלות הגוף וגלות הנפש גם יחד, וסימן זה נמסר בידם, שמי שיבא לגאלם רק בפקידה אחת, דהיינו לגאלם רק בגאולת הגוף, אפילו אם יראה להם אותות בשמים ובארץ ידעו שהוא גואל שקר, כי לא תתכן גאולת הגוף בלא גאולת הנפש, וגאולה כזו לא תצליח בידם, וכמו שרואים בעוה"ר כהיום שבאו גואלים של שקר וטענת גאולת ישראל מבין העמים בפיהם, אכן ככחש וכמרמה הם באים, כי כוונתם לעקור את התורה רח"ל, ודבר זה עוד מגביר עלינו ביותתר תוקף הגלות, ובעוה"ר כבר עלתה לנו גאולה זו במחיר כבד, באלפי נפשות ישראל שרח"ל כבר נהרגו ע"י גאולת שוא זו, ורק מי שימר להם פקידה כפולה, רצ"ל שיגאלה אותם בגאולת הגוף וגאולת הנפש גם יחד, רק הוא הגואל האמיתי הנשלח מה' לגאול את עמו ישראל, ורק גאולה זו תצליח בידם (יעוין קרוב לזה בסה"ק צפנת פענח ריש פר' בשלח, ובסה"ק כליל תפארת בפרשתינו). (נועם אליעזר, פר' שמות עמ' ל"ג).

מלחמתו נגד ה"תרבות" בתי ספר של הציונים

גם ידוע, מלחמתו מלחמת ה' שמה, [בעיר סקאלען] נגד הציונים שעמדו להקים בית ספר "תרבות", ורבינו ז"ל אזור כגבור חלצו ללחום לנגדם, והקים אז בית תלמוד תורה למופת. (נועם אליעזר, בראשית - בדברים אחרים).

עניניהם צדה אם יהודי אמיתי פועל הצלת ישראל

זה היה בשנת תשכ"ו כשכ"ק אדמו"ר מסקאלען זצ"ל עסק הרבה, ועשה פעילות גדולות ונצורות להוציא משפחות הרבה מתחת מסך הברזל היינו תחת שלטון הקאמעניסטען במדינת ראמעניא, הסוכנות של הציונים, הסתכלו בעין רעה על פעולות של רבינו, שיש יהודי שפועל הרבה בזה להציל יהודים ע"ד התורה, ונשארים יהודים שלמים, ובעיקר שהם רוצים שרק הם יהיו הבעלי בתים והאפוסטרופסים של הכלל ישראל, וכאן בא אדמו"ר א' שמוכר לגבי יהודים ולגבי הגוים ומדבר ועוסק בפני עצמו באין שום שייכות עמהם. גם איש מפורסם א' שמו י. מלאנדאן, שע"י מסחר הי' לו קשרים רבים במדינות הקאמעניסטען, והי' לו השפעה רבה בענינים אלו, לחצו הציונים עליו שלא יעזור לרבינו בענינים אלו, והפסיק. - הם עיקבו ושמו עין אחר כל פעולה ופעולה שעשה כ"ק אדמו"ר מסקאלען זצ"ל בענין זה.

כבר קראו הטעלעפאדן מה עסק בוואשינגטאן

פ"א אחר שהיה רבינו בוואשינגטאן, והשתדל אצל כמה "סענעמארן" שם, לטובת יהודי ראמעניע, ביום אחר זה כבר קראו על הטעלעפאדן, מהקאנזולאט של הציונים, לבית אדמו"ר מסקאלען, לידע מה עשה ובמה התעסק אדמו"ר מסקאלען בוואשינגטאן, על השאלה מבית רבינו, האיך אתם יודעים שהיו בוואשינגטאן, ענו מהקאנזולאט "מיר הימען אייך ביי יעדען מריט און שריט".

המחזצפים! אינם שואלים אלא מודיעים

באמצע קיץ כשהיה רבינו במעונות הקיץ "קאנטרי" קראו על הטעלעפאדן, מהקאנזולאט של הציונים, שמחר הם באים לרבינו, כשהתחילו מבית רבינו, לדחות אותם שכעת אין יכולים לבוא, וכעת אין פנאי, ענו הם, "שהם אינם שואלים אם הם יכולים לבוא אלא שהם מודיעים שהם באים".

רוצה לדבר בסתר

למחר בא בר נש א' גבה קומה, שהציג את עצמו לשליח של הציונים, וביקש

רד עבודת אדמו"ר מסקולען הרועים

שרוצה לדבר עם רבינו, ביחידות שלא יהי' שום אדם בהחדר, - הגבאי ר' יקותיאל ווייס נ"י, שפחד מי יודע מה רוצה הבר נש הלז הסתתר בעזרת נשים, שוילון דק הבדיל בין העז"נ לחדר של רבינו.

🌀 כבר שמע מה עשינו לד"ר קאסטנער

הגבאי ר' יקותיאל שמע איך הלה התחיל במענות לפני רבינו, למה הוא עוסק בעניני הצלה בלא הסוכנות ובלא הנציגים של מדינת השמד, כשרבינו התחיל לענותו, אמר הלה לרבינו "איר האט דאך שוין אודאי געהערט וואס מען האט געמאדן פאר ד"ר קאסטנער" [פ"א סיפר רבינו בעצמו שכבר הראו לו "רעוואלווער" ומסתבר שכאן הי' זה, כשאמר דברים המחווצפים והשפלים האלו, הגבאי לא הי' יכול לראות זה שהוא הי' מאחוריהם].

🌀 אתם יכולים ... כל זמן שאני חי אפעול - ועמכם לא אלך

כששמע רבינו זאת, עמד ממקומו, והכריז: "איר קענט טאדן מיט מיר וואס איר ווילט, אבער ווילאנג איך לעב, וועל איך מיין ארבעט נישט אויפגעבן, אין איך וועל מיט אייך אינאיינעם נישט גיין.

🌀 האם הי' לך דוד ששמו כך וכך...

אח"כ שאל לו רבינו שמו, ואמר, שאלו עוד רבינו אם הי' לו דוד ששמו כך וכך, ענה השליח, שכן הוא, שאותו איש הוא דוד שלו, ונתוודע שרבינו הוציא הדוד שלו מהתפיסה ברמעניע...

🌀 דצו לעשות קבלת פנים אבל לא דציתי

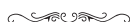
איר האט אפשר געזען און די ארץ ישראל צייטונגען פון מיין זיין און ארץ הקדושה, עס איז ב"ה איבעראל געווען מיט טריאומפף, פון אלע זייטען אויך פון די עקסטרעמן לינקע און רעכטע, אגודה, פועלי אגודה, נטורי קרתא - עדה החרדית פון ירושלים - להבדיל, סוכנות, מניסטרוים, דער וויצע פינאנס מיניסטער, איז געווען ביי מיר 2 מאל, ער האט געוואלט מאכן א גרויסע קבלת

עבודת אדמו"ר מסקולען הרועים רה

פנים, האב איך "אנטזאגט", - מיד זענען דאך מאמינים בני מאמינים אז א מלכות שאיננה על יסוד התורה איננה מלכות - און מיר גלויבען באמונה שלימה "און מלך המשיח" ווען עס וועט אויפשיינען דער אור התורה. און איך האב ניט געוואלט זייערע שבחים אויף מיר איך זאל ניט דארפן ענטפערן מיט שבחים אויף זיי.

עס ד' עמרם בלוי הייתי יכול לשמוח

מיט ר' עמרם בלוי שליט"א, האב איך מיר מעהר געקאנט משמח זיין, ער און נאך פון דער עדה החרדית האבען מיר אפגעווארט ביים אנקומען און אויך באגלייטעט. (נועם אליעזר, בראשית, מכתב ל"א אחרי שה' פעם הראשונה בא", אחרי יציאתו מראמעניע).

אגודה

אחרי יציאתי מראמעניא דאיתי שהתחברו פרשתי מהם

אמר רבינו ז"ל, אצל כמה הזדמנות: איך בין ארויסגעקומען פון ראמעניע, האב איך גיזעהן אז זיי [אגודה] האבען התחברות, [זיי האבען זיך מתחבר גיווען מיט רשעים] האב איך זיי תיכף אפגעלאזט.

לא רצה ליכנס

הרה"ק אדמו"ר מסקולען אם כי לפני המלחמה הי' בהאגודה אבל אח"כ כשבא מראמעניע וראה תיכף סטיתם מדרך רבותינו, וממסדי האגודה, פרש תיכף מהם, ועד כדי כך כשהגיע לבני ברק ובמקום האכסניא הי' תלוי "שילד" גדול מהאגודה לא רצה ליכנס והלך למקום אחר. (גליון אגודאים נקבצו עלי, גליון ד').

אִינֶם פּוֹעֲלִים כְּלוֹם בִּישְׁבֵם עִם הַמִּינִים

אמר רבינו ז"ל: איך קען אן אגוראי ותיק, וואס איז נאך אן אגוראי פון דייטשלאנד, און ער איז נאך-גענאנגען די גאנצע זאך פון אגודה, און ער זאגט אז זיי טוען גארנישט אויף [מיט אריינגיין אין כנסת המינים].

מדינתם

עתידיה תורה שישתבח (ע"י מדינה הקוראת עצמה) "ישראל"

באחד הפראטעסטען כאשר הרעיש נגד הציונים, וגזירותיהם המרות, ועקירת הדת שלהם, אמר בתוך דבריו על מאמר חז"ל במסכת שבת "עתידיה תורה שתשתבח מישראל" עתידיה תורה שישתבח ויתעקר ע"י מדינה הקוראת עצמה "ישראל".

התבדלות, מלחמה

בגודל חסדו וטובו כן גדלה התבדלות והרחקת רשעים

אכן בגודל מדת רחמנותו וחסדו להזולת עד הרחוקים ביותר. כמו כן גדלה התרחקותו ותביעותיו להתבדלות מן המסיתים ומדיחים מינים ואפיקורסים למיניהם.

כל אחד יקל מקל בידו

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מספר שבילדותו בא לגור בעיר סקוליען רופא א' רווק שהי' מקולקול רח"ל, והתחיל כדרכו להסית את בני העיר, וכשהגיע הדבר לאזני רבינו ז"ל, ובבוקר לאחרי התפלה עלה על הבמה, והכריז באזני כל הקהל שכולם יתקבצו אצלו בביתו אחרי מעימת פת שחרית, וכשהקהל התכנסו לפני פתח ביתו יצא רבינו ז"ל אליהם ומקל שבט בידו, וצוה לכל הקהל שג"כ יקחו מקלם בידם, וכך הלך אתם עד לפני פתח בית אותו רשע, הברנש הלז כשראה מרחוק עולם גדול כזה באים עם מקלם בידם ורבינו ז"ל בראשם פחד ורעד אחזתו ולקח חפציו וברח מן העיר.

כך עמד המשימד

ובך עמד רבינו ז"ל על משמרתו לרדוף ולהוכיח ולרחק את המסיתים והמדיחים.

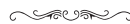
המלחמה ומערכה שלימה

גם בעיר סקוליען נהל מערכה שלימה ללחום מלחמתה של תורה נגד א' השו"ב שהי' קל בדעתו ורבינו ז"ל מצא בו מינות והעביר אותו ממשמרתו, אף על התנגדות גבירי ונכבדי העיר, ומערכה כבדה ניהל אז כנגדם. (נועם אליעזר, בראשית, "בדברים אחרים").

עבדית

שפתינו אתנו (למה הם צדיקים לשונם, כדי לומר) מי אדון לנו, רח"ל

אמר על לשונם: שפתינו אתנו, דע גאנצע לשון דארפען זיי האבען צו זאגען, מי אדון לנו רח"ל.

מתוך מכתב האדמו"ר הגה"צ דבי אליעזר זוסיא מסקולען זי"ע

העבדית הוא בכלל לאו אשר שנא ה"א - מאחד שהחפשים עשו זה לע"ז לשיטתם הכוזבת

ב) שיטת כ"ת נ"ו בתור מנהל רוחני לומר למר א. צ. נ"י שלא יעשה רפורם ללמוד בעברית כי אנו מתנגדים לזה, כבר פרש"י ז"ל בפ' שופטים בפסוק לא תקים לך מצבה, אשר שנא ה' א' ופירש אעפ"י שהיתה אהובה בימי האבות אחר שעכו"ם עשו כזה לע"ז שלהם אז אסור לנו לעשות כמעשיהם אפילו לשם שמים והקב"ה שונא כזה אעפ"י שהיתה אהובה לפניו בימי קדם, כמפורש בכתוב אשר שנא ה' אלקיך והכי נמי בלשון עברית שהיתה אהובה בימי האבות מאחר שהחפשים עשו זה לע"ז לשיטתם הכוזבת שאם גרים בארץ ומדברים עברית יכולים לעבור על כל התורה כולה וכופרים בדת שהתורה והמצוות הם העיקרים וכו' וכל הארץ ניתנה לנו בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו והכופרים הנ"ל אומרים שפתנו אתנו מי אדון לנו, לזאת לדעת גדולי התורה חסידים

רח עבודת אדמו"ר מסקולען הרועים

ואנשי מעשה העברית הוא בכלל לאו הנ"ל אשר שנא ה"א כי החפשים משתמשים בוה ואומרים שזה העיקר וכופרים בה' אלקיננו.

אידיש הוא לשון שמיליונים יהודים דברו הרבה מאות שנה והקדישו את הלשון

העולים מגלות בבבל לא למדו עברית גם תלמוד בבלי גם תלמוד [ירושלמי] לא סדרו בעברית גם אנשי הישוב הישן אשר כ"כ חשוב, דברו ולמדו באידש, אידש הוא לשון שמיליונים יהודים דברו הרבה מאות שנה והקדישו את הלשון תורות הרבה של גאונים וצדיקים בכל דור ודור באידש, שולחנות של צדיקים עד היום הזה וד"ת של אדמורי"ם שליט"א הוא באידש, ובעוה"ר אנו רואים שהחפשים הכופרים באה"ק בבת"ס שלהם לומדים בלשונות זרים אנגלית וצרפתית, ורק לשון אידש יחרמו כדי להרחיק את הילד מהאב זקן ואם זקנה ומתלמידי חכמים שדורשים בבתי כנסיות בלשון הרגיל להם בלשון אידש והאדמורי"ם בשולחנות אשר לפני ה' מדברים דברים טובים דברי מוסר באידש, כדי שלא יבינו הדור החדש מאומה החרימו החפשים את לשון אידש למרות שלשונות לע"ז לומדים בבת"ס שלהם, ואנחנו החרדים ג"כ נרקוד סביב העגל הזה ר"ל!

אדרבה, צריכים אנו להשתדל שגם הילדים הספרדים יבינו

הנסיון הראה שילדים לומדים בקל גם שפה שאין רגילים בהם, אין עוברים שום עבירה ח"ו אם גם הילדים הספרדים שדרים עתה לא בתימן ומארוקו וכדומה, וצריכים להפגע עם אשכנזים, וגם צריכים חיזוק שישמעו ויבינו אם איזו ת"ח משלנו מדבר לפניהם בבתי כנסיות וכדומה ומדברים דברי תורה ומוסר נאים באידש, אדרבה, צריכים אנו להשתדל שגם הילדים הספרדים יבינו ויתחזקו במוסר ובאהבת תורה ויר"ש.

אני מוחה נגד כל נסיון להנהיג עברית - אין זכות לשום איש לשנות - מי שידעה לשנות אין לו מקום

ע"כ אני מוחה נגד כל נסיון להנהיג עברית במוסד קדוש של חסד לאברהם שאנחנו יסדנו ובנינו ואין זכות לשום איש לשנות מדרכנו ודרך הישיבות

עבודת אדמו"ר מסקולען הרועים רמ

החסידיות, יראו נא כמו עד הנה ללמוד כולם באיידש ובעזה"ת ידעו ויתרגלו ויבינו ויעלו בקודש בס"ד, ומי שירצה לעשות שינוי בזה אין לו מקום במוסד זה, נעבוד נא כולנו כאיש אחד בלב אחד לה' אחד אבינו שבשמים ויגדיל תורה ויאדיר.

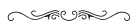
עבדא זעירא לה' הגדול, בברכת התורה הנצחית להגאולה האמיתית ע"י הגואל האמיתי בב"א סלה

הק' אליעזר זוסיא בהרהגה"צ ישראל אברהם זצ"ל פארטוגאל

קבלת כספים

לא מדובשך ולא מעוקציד

בקיץ א' בא אדמו"ר מסקולען ז"ל לבקר את הרב מקראסנע ז"ל במחנה אוהל ברוך, בתוך השיחה שאל הרב מקראסנע את אדמו"ר מסקאלען ז"ל: אם "חסד לאברהם" לוקחים כסף מהמדינה הציונית, ענה האדמו"ר מסקולען ז"ל "מען האט דאך ערשט פאריגע וואך געליינט אין די סדרה די משל וואס רש"י ברענגט (במדבר כ"ב, י"ב) וואס מען זאגט פאר די "בין" "לא מדובשך ולא מעוקציד" ווייל איז דעם דובשו ליגט אויר דעם עוקץ".

אם לוקחים מדשע כסף אז ד"א לוקחים ממנו המדות והתכונות הדעות שלו

"אם מחוט ועד שרוך נעל אקח מכל אשר לך", כבר אמר מחוט ועד שרוך נעל דבר קטן מאוד, מה הוסיף בזה מכל אשר לך, אלא אם נהנים מהרשע, מהכספים שלו, או איזה דבר אחר, אז לוקחים ממנו גם המדות ותכונות נפשו, נעשים חד עם כל המהות שלו, וזה מכל אשר "לך" לא לבד הכסף אלא עם הכסף בא המדות ותכונות שלו, לכן צריכין לזהר מאוד, שלא ליקח מהם ולא להיות שום שייכות עמהם.

הלא זה אינו אלא החזרת הכסף שהם לקחו

פעם שלח רבינו בגדים ושאר דברים קוואנטוהם גדול להילדים של חסד לאברהם, אבל כשהגיע להעירפארט של מדינת הציונים עשו קושיים הרבה, לא הניחו להכניסו, עד ששילמו סכום גדול עבור זה. היות שהי' סכום גדול השתדלו שיחזירו הכסף, והם רצו להחזירו באופן שזה תמיכה מהממשלה לחסד לאברהם.

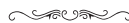
כשאמרו לרבינו אודות זה אמר: שבשום אופן אינו מסכים לקבל הכסף הלז. התחילו כמה למעון שזה אינו קבלת כספים מהם, שזה אינו אלא מה שלקחו מהם מכס (שאינו ביושר בכלל היות שזה הולך להילדים בחסד לאברהם), וכעת הם מחזירים הכסף הלז, אבל רבינו לא אבה שמוע כלום, ולא הניח בשום איזה אופן שיקחו מהם איזה כסף (דעת אליעזר).

היה פועל ישועות ע"י קופת "קרן הצלה"

בדאי לציין דבר נפלא, שלרבינו [בעל ה"נועם אליעזר" זי"ע] הי' קופה מיוחדת שהי' נקרא "קופת עונג שבת", קופה זו היתה מוקדשת לכסות הוצאות עונג שבת שחסד לאברהם סידר להילדים בהעייירות השונות באה"ק. בכל עת שהי' רבינו רוצה לפעול איזו ישועה, הי' תורם כסף לתוך הקופה הזאת. חשיבות מיוחדת הי' מיחס לקופה זו (כמובן, נוסף על מה שהי' תורם לשאר הקופות). הרבה פעמים נוכחתי כאשר הביאו לפני רבינו פתקא קשה, סגר את עצמו בחדרו כאשר קופות הצדקות לפניו, והבולט ביניהם הי' קופה זו של עונג שבת, שבה ראה סגולה רב להושע, ובשעה שהכניס בה כסף, שפתותיו היו מרחשות תפלות ובקשות בדביקות נפלאה. (בהתקופה האחרונה של רבינו, הי' א' מהקופות הללו קופת "קרן הצלה" שנתסדרה ע"י האדמו"ר מסאטמאר וצוק"ל לצורך חיזוק המוסדות בארץ ישראל על מחרת הקודש, ורבינו ייחס לה חשיבות רבה וראה בקופה זו סגולה גדולה להושע).

(קובץ "נועם עלי שיח" סקולען מכתב כ"ז הערה ג').

אין אני מוחל לו בזה ובבא

מלבד זה ידע שיחטא בזה נגד השי"ת ונגד התנאים הקדושים שבעה"ק מירון

בעזה"ת אדון כל

יום ד' דברים וא"ו לחודש מנחם אב ש'נת ת'ורה ש'מחה ל'ב א'מונה
שלום וישע רב ובא ויקרב לכ' ידידי אהובי הרב המופלא נכבד ונעלה ירא וחרד
חיים ברכה ושלום

אחדשה"מ באהבה תורנית, נודע לי שכ"ת נ"י רוצה לקבל או כבר קבל מעות
מהממשלה החפשית לבנין המוסד חסד לאברהם, - הנני בתור
נשיא ומיסד חסד לאברהם בכלל ומוסד תורה של מירון בפרט, הנני מוחה נגד
זה בכל תוקף ועוז, אין עוז אלא תורה (ובחס קט"ז), אנו נקראים על שמו של
אברהם אבינו חסד לאברהם ובס"ד אנו רוצים להתקשר ולהדבק במדותיו אשר
אמר השי"ת לו בך חותמין כפירוש הצדיקים מתלמידי מהר"י בעש"ט זי"ע
ועכ"י שבמדתו תהא חתימת הגלות.

ואברהם אבינו אמר אל מלך סדום, הרימותי ידי וגו' *אם מחוט עד שרוך נעל
ואם אקח מכל אשר לך, .. אם כי הציל את נפשם ורכושם בכ"ז לא
רצה לקחת מהם מעשי אבות סימן לבנים. ובפרט למוסד קדוש מקומו של
התנא רשב"י ודעמ' ח"ו שיהי' יד זר מה יפית יודיניקעס מנתחי מתים - וחיים
- באמצע מוסד קדוש כזה.

אנו מקוים להשי"ת שהמוסד יבנה בס"ד מנרבנים נאמנים בתורה שומר נפשות
חסידיו מיד רשעים יצילים אפילו מתמיכות שמידם יצילנו.

ע"כ יזהר וישמר כ"ת מלחלל שם המוסד הקדוש מלכנותו במעות שע"י צנור
עבור כזה הרחק מהכיעור ומהדומה לו ומהדומה דדומה (לשון האוה"ח הק'
זי"ע ועכ"י), אני מזהירו שאם לא ישמע לדברי - ידינו מסולקת מהמוסד כזה -

* כן הוא בהכתב יד קו תחת התיבות האלו וכן להלן.

ובמעוות המנדרבים שעל ידינו נבנה במקום אחר: ולא נחזיק יותר בל"נ לא בהבנין ולא בהחזקת המוסד - והאחריות על צוארו = ולא יחשוב שיעשה ויקח שלא בידעתי כי מלבד שזה עון גדול גניבת דעת שאסור אפילו לנכרי - ואין אני מוחל לו בזה ובבא אם יעשה כן ויגנוב את דעתי - ובפרט ממי שהניח כל כך כחות בהמוסד לעשותו לשם ולתפארת, מלבד זה ידע שיחטא בזה נגד השי"ת ונגד התנאים הקדושים שבעה"ק מירון והוי זהיר בנחלתן וכו' שאין לפי כבוד רשב"י ודעימ' לבנות מוסד תורה במקומם בדרכים כאלו ובגניבת דעת, ע"כ כלך מדרך זה וכלך בדרך [זה]. והשי"ת יהי עמנו וכדאי רשב"י לסמוך עליו בשעת הדחק (בדוחק ממו) כמו שאמר לי אדמו"ר הק' מסקווירא וצ"ל בראשית הבנין ובס"ד נבנה את הבנין בזכותו של התנא רשב"י ודעימ' מנדבנים שומרי תורה ומצות, ובזה כולו קודש לה' ויועיל לנו בעזי"ת זכות התורה וזכות התנאים הקדושים והאבות הקדושים שבדרכם נלך נוכח לראות ולהראות בבנין בית מקדשנו ותפארתנו בב"א סלה.

אבקש תיקף תשובה אמיתית בברכת התורה הנצחית

ידידו עוז הק' אליעזר זוסיא בהרהגה"ח רי"א פרטיגול

מעוזבי (רשעים שרוצים לעזור - מאלו) זלעפה אחזתני

דוד המלך ע"ה אמר זלעפה אחזתני מרשעים עוזבי תורתך הם רשעים - לכאורה הלא פשוט שאם הם רשעים - עזבו את התורה, ול"ל לומר עוזבי תורתך. וראיתי פירוש נאה שעוזבי מלשון עזוב תעזוב, דלפעמים שרשעים רוצים לעזור לתורה למוסדותי' וכדומה כדי שיוכלו להתפאר ולומר אנו בונים אנו מיסדים מוסדות לתורה וכדי שהעם יגררו אחריהם ח"ו, לזאת אמר דוד המלך ע"ה זלעפה אחזתני מרשעים "עוזבי תורתך" שבאים לעזור לתורה.

רבנו הגדול הרמב"ם ז"ל נתן טעם להלכה שם"ת שכתבו אפיקורס ישראל ישרף מצוה לשרפו כדי שלא להניח שם לאפיקורסים ולמעשיהם.

אם כבר השתמש במעוות שלהם יעשה חשבון ונחזור להם ואין אנו רוצים בהם ובטובתם כמשל האומרים לצרעה לא מדובשיך ולא מעוקצך.

עבודת אדמו"ר מסקולען הרועים ריג

[ו] תיכף יניח ידו מליטול ולהשתמש בהם אפילו בתורת הלואה ובעזרה"ת נגמר הבנין בלעדם.

תכף תשובה אמיתית

בברכה הנ"ל

נב. אם לא ירצה כ"ת להתחשב עם דעתי וירצה לשאול פי רבנים גדולים אחרים נגד רצוני לא יעשה כן רק אם יראה להם מכתבי זה גליון ראשון וגליון אחרון - בכל אופן אינני מסכים אפילו אם ירצה מי שהוא להתיר, אני בס"ד עומד על משמרתי ובפרט במוסד מירון לא יתערב זר בשום ממון בעולם, והמוסד יבנה ויעמוד בקדושתו בס"ד בזכות רשב"י ובנו וכל התנאים זכותם יגן עלינו ונזכה לקבל פני משיחנו במהרה בימינו א"ס.

חובתינו

אינו רוצה לנסוע שלא ילחצו לחתום

אמר רבינו ז"ל בשם אדמו"ר מב... שאמר אדמו"ר הנ"ל שאינו רוצה ליסע לא"י בזמן שהי' הבחירות [או קודם לכן] היות שיש לו שם מכירים מאגודה שיודע שילחצו שם עליו לחתום על חובת הבחירות, והגם שאינו סובר שהוא איסור חמור כ"כ אבל גם לחתום על חובה אינו רוצה, והאנשים הנ"ל יבקשו ממנו לחתום, וקשה לו להשיב פניהם ריקם, ויהי' קשה לו, ע"כ אינו נוסע.

כך הוא אם לא מדברים

ואמר השומע לרבינו, הלא אומרים מאדמו"ר הנ"ל שחייב לילך לבחירות, אמר רבינו ז"ל, אזוי איז אז מען רעט נישט (או מען האלט נישט אין איין רעדען)*.

* מספר הרה"ח רבי יודא לייב סלאנים שליט"א בן עט"ר כ"ק אדמו"ר רבי מאטיל סלאנימער זי"ע, הי' מלמד א' בת"ת תולדות אהרן חסיד באיאן, והיות "שאמרו" בשם אדמו"ר מבאיאן שהוא מחייב לילך לבחירות, לא ידע מה לעשות, נסע לאדמו"ר מסאדיגור לשאול אותו על כך, ואדמו"ר מגור אמר לו שישאל לר' שלמה שרייבער מה לעשות.

וּשְׁמַעַת לְמַה לִּי

והוגדר לך ושמעת ודרשת היטב וגו'. יש לדייק בתיבת 'ושמעת' למה לך, דבודאי אם יוגדר לך ממילא ושמעת.

בעוה"ר נמצאים גם מהחדדים האומרים שאסור לדבר עליהם כיון שדרים בארץ ישראל, רחמנא יצילנו משיטה עבודה זרה כזו

וי"ל מזה מוסר לאנשי זמננו, אשר בעוה"ר אומרים שאסור לשמוע דבר שמספרים על החפשים באה"ק, המסיתים ומדיחים ומשחיתים למאות אלפים ילדי ישראל בבתי רעל, הבתי ספר שלהם, ובבתי טיאטראות ומועדונים שמאספים בחורים ובתולות מעורבים, עם צעירי הערבים גם יחד וכו' ר"ל, ובחלול ש"ק באופן נורא, ונתוחי מתים וחיים ר"ל. ובעוה"ר נמצאים גם מהחדדים האומרים שאסור לדבר עליהם כיון שדרים בארץ ישראל, והמדבר עליהם כמדבר רע על ארץ ישראל, רחמנא יצילנו משיטה עבודה זרה כזו. כי בדרך כזה שלא לצעוק ולא למחות בעושי רשע הרי ילכו ויתחזקו, וחלילה יחריבו את כל הארץ, כי הם לא רק מחריבי קרתא סתמא, ועיר ומקום אחת, כי הלא המה מחריבי כל הארץ ומחללים את כל קדושתה.

והתורה צווחת ובערת הרע מקרבך וכל זה בשעריך בשערי ארץ ישראל

והתורה הק' אמרה שאפילו איש יחיד או אשה יחידה מחויבים אנו להמית אם הולכים לעבוד ע"ז, והתורה צווחת ואומרת ובערת הרע מקרבך וכל זה בשעריך בשערי ארץ ישראל. ולא תאמר שזה דוקא בעובדי ע"ז, כי המסיתים ומפיצים כפירה בעיקר ר"ל גרועים מעובדי ע"ז, ועוד כי כל מחלל ש"ק בפרהסיא

אמר לו ר' שלמה להמלמד: שוטה וואס מאכסטו זיך נאריש די גאנצע בחירות איז וועגען פרנסה געלט אין אז דוא האסט שוין געלט א פרנסה זאלסטו עס אוועק ווארפען וועגען בחירות [הלא כל הבחירות הוא בשביל כסף ואתה כשיש לך פרנסה תזרוק הפרנסה בשביל הבחירות אתמהה]. - ומוסיף רבי יודא לייב ר' שלמה הג"ל מסתמא הלך להבחירות, אלא אמר להג"ל וואס האקסטו אין קאפ וואס מאכסטו זיך נאריש - כל הבחירות הוא כסף "ביונעס" - וכעת כבר פירסמו ברבים כזאת שכל הענין הענין מפני כסף, וע"ז

ומוסיף עוד רי"ל: אם היו מרוויחים כסף כשלא הולכים לבחירות אז היו כולם "אלע אלע" אומרים שלא לילך.

עבודת אדמו"ר מסקולען הרועים רטו

מצות להמית, אם כי דר באה"ק.

עיר הנדחת, אם כי בארץ ישראל היא, צוהה התורה להחרימה - בזה לא מקטרגים על בני ישראל, אדרבה בזה מעוררים רחמים

ועיר הנדחת, אם כי בארץ ישראל היא, צוהה התורה להחרימה והיתה תל עולם לא תבנה עוד, ולא נאמר כי בשביל בנין הארץ נבנה אותה עכ"פ אחר שהחרמנו אותה, והתורה הוסיפה לאסרה עלינו בהנאה כמאמר הכתוב ולא ידבק בידך מאומה מן החרם, והבטיחה לנו התוה"ק שכר על זה, ונתן לך רחמים ורחמך והרבך וגו', כי בזה לא מקטרגים על בני ישראל, אדרבה בזה מעוררים רחמים על בני ישראל, ורחמך והרבך וגו'.

ואדרבה מפני קדושת הארץ מחויבים אנו ביותר לצעוק מרה
ובכל זאת עוד יכול להמצא חסידים שוטים האומרים שחלילה לדבר רע על הכופרים

ואדרבה מפני קדושת הארץ מחויבים אנו ביותר לצעוק מרה למחות בכל כחנו בעוברי עברה המסיתים ומדיחים, שהכניסו צלמים של כפירה בעיקר, שיטות חדשות ששמירת הדת הוא לא חיוב כללי רק ענין פרטי ענין מפלגתי "פארטיי זאך" של איזו במלגים ר"ל, והכלל באה"ק יכולים, וצריכים, להיות חפשים מתורה ומצות מחללי שבת כופרים בעיקר ר"ל, וכן הם מחייבים את החינוך שלהם רח"ל, וכס מתנהגים ראשיהם. ובכל זאת עוד יכול להמצא חסידים שוטים האומרים שחלילה לדבר רע על הכופרים העומדים בראש, חלילה לבקר ולצעוק על החלול ש"ק, כי מדברים על ארץ ישראל ועבירה היא ח"ו.

אוי ואבוי האומרים לרע טוב ולטוב רע
עוד הוסיפו חוקים מבווערים יותר גדועים מכל הגוים, ועל אלו אומרים השוטים שאסור לדבר עליהם
ועל ידאי ה' הצועקים על חלול קדושת הארץ ועוד, מותר לדבר סרה

אוי ואבוי האומרים לרע טוב ולטוב רע, על הצועקים מרה על חילול קדושת וכבוד הארץ אומרים שחוטאים הם, ועל המשחיתים הכופרים בקדושת הארץ, בהקב"ה ותורתו, מחללים ומבזים קדושת הארץ, אומרים שכל הגוים

בית ישראל, ציון שהוא בית חיינו הוא ככל ארצות הגוים, את חוקיהם יסדו ככל חוקי הגוים בהדגישם שהמדינה אינה מדינת הלכה, ועוד הוסיפו חוקים מכוערים יותר גרועים מכל הגוים, ועל אלו אומרים השומים שאסור לדבר עליהם, ועל יראי ה' הצועקים על חלול קדושת הארץ וקדושת עמנו, מותר לדבר סרה. הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע.

באחד שעריך (היינו ערי ארץ ישראל) - התורה הקדושה הדגיש לומר 'ושמעת' להזהיר בזה נגד החסיד שומה

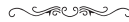
וצריכים אנו ללמוד מהפסוק דקמן, שאמרה תורה כי ימצא בקרבך באחד שעריך (היינו ערי ארץ ישראל) אשר ה' אלקיך נותן לך (התורה הדגישה בזה אשר העיקר שהקב"ה נותן לנו את הארץ הוא לעבוד בה את ה' אלו"ך שתקבל עליו שם את עול אלקותו), איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני ה' אלקיך וגו', וילך ויעבוד וגו', והוגד לך ושמעת, התורה הקדושה הדגיש לומר 'ושמעת', להזהיר בזה נגד החסיד שומה שיאמר שאסור לשמוע מה שמדברים על הדרים בארץ ישראל, וחלילה לדבר על ארץ ישראל, לזה צותה התורה"ק 'ושמעת', שצריך אתה לשמוע ולא תאמר הלא תושבי ארץ ישראל הם האיש או האשה ומדברים עברית, לא תאמר כן, כי מחויב אתה לשמוע לדרוש ולחקור ולהמית את הפושעים עו"ז, ולקיים מצות ובערת הרע מקרבך.

זהו כבודה שלא להניח לדמוס קדושתה - ובזה דוחים החדון אף מהעולם - כאלו קיימו כל מצות ה'

ואדרבה ביותר אנו מחויבים להגין על קדושת הארץ, שזהו כבודה שלא להניח לדמוס קדושתה ח"ו, ואפילו עיר שלמה עיר הנדחת, אם כי עיר מאה"ק היא, מחויבים להרימה ולא להנות ממנה, כדי לחגן על קדושת הארץ, והשי"ת הבטיח לנו על זה (בפרשת ראה) ונתן לך רחמים ורחמך והרבך וגו', ובזה דוחים החרון אף מהעולם, כמ"ש למען ישוב ה' מחרון אפו, וכפרש"י ז"ל שכ"ז שע"א בעולם חרון אף בעולם, ויעוין באוה"ח הק' בפ' הג"ל שמסיים וז"ל: כי כשעושים משפט בעיר הנדחת כאלו קיימו כל מצות ה', כאומרם ז"ל (סנהדרין ק"א), עכלה"ק. וענין לימוד זכות בכה"ג הוא רק בינו לבין קונו, כמו שאי' בספה"ק.

מצוה לדבר ולעקור את שיטתם שהכניסו בעם

והאמת שהמון העם אינם אשמים, כי בעוה"ר מילדותם חנכו אותם בדרך עקלקלות, ולא זכו למעום מאור התורה כי טוב, אולם על הראשים המסיתים ומדיחים, מצוה לדבר ולעקור את שיטתם שהכניסו בעם, כפירה בעיקר ר"ל, ומחויבים אנו לצעוק על זה, ולא רק לצעוק, כי אם לעשות מעשים, להפיץ ת"ת וישיבות, להפיץ האמונה בה' והתרחקות מהכופרים, עד שירחם השי"ת וישלח לנו הגוא"צ האמיתי, ותמלא הארץ דעה את ה' כיעודי נביאי אמת בב"א. (נועם אליעזר, שופטים עמ' רס"ו).

עבדית

משל מאלוף מהרה"ק אדמו"ר מסקולען זצ"ל על אלו האומרים שלום עלי נפשי, בני לזמד עבדית והכל בסדר

והנה מקום אתי להזכיר כאן מה ששמעתי מהרב הגאון הצדיק מסקולעני הרב אליעזר זוסיא פורטוגל שליט"א בשבתו אצלנו פה עיר האבות הק' באר שבע ת"ו, ש"ק נשא תשכ"ב, ששאל את אשה אחת שבאה אליו, בקשר לגידול בנה על ברכי התורה, והיא גם אמריה תשיב לו, "בני ב"ה לומד עברית, והכל בסדר".

ועל זה נשא הרב הצדיק משלו דלהלן: אשה אחת רואה פתאום שלילד שלה נתחוויר הלשון בפיו, ותפנה לרופא עם הילד החולה והרופא בודק את ילדה מכף רגל ועד ראש ושואל על קבתו של הילד (האם אין לו עצירות), והאשה עומדת מחרישה לדעת מה זה ועל מה זה הרופא בודק את אבריים הפנימיים אם היא מתלוננת על לשונו של הילד.

והרופא בגמרו הבדיקות, יושב ליד השולחן, וכותב תרופה, ומצווה לאם הילד לתת לו לילד בכל שתי שעות ממעדעציען הלז. אז כבר האם לא יכולה לעצור ברוחה ותאמר להרופא:

אדוני הרופא, קראתיך שתעזור לי בזה שהלשון של הילד שלי יהי' כמו לשון

של ילד אחר, אדום ולא לבן, ואבקשך אל נא תהתל בי, אני רוצה שתתן לי איזה משחה (זאלב) שאוכל לצבוע את הלשון של בני ... 'שיהי' דומה ליתר הילדים

...

ויצחק הרופא ויאמר: הוי הוי אמה מפשית כמוך, לבנך יש מחלה פנימית וזאת היא הסיבה להלבנת הלשון, ומה לך כי תצבע את לשונו והאברים הפנימיים ישארו במחלתם ח"ו, הלא החיות תלוי' באברים הפנימיים ולא בצביעת הלשון.

בן הדבר הזה, העולים החדשים באים לארצנו הקדושה, והצעד הראשון והעיקר בחינוך ילדיהם הוא לצבוע את הלשון של הילד, שידע עברית, ובזה הכל בסדר גמור, ובינתיים סובלים האברים הפנימיים ממחלות קשות ומסוכנות, הלב והמוח מקבלים חינוך זר, ויהי' בן סורר ומורה ח"ו, איננו שומע בקול אביו ובקול אמו, וסר מדרך אבותינו הקדושים, ועל כל זה לא שמים לב, העיקר צביעת הלשון. (ספר קרית ארבע להגה"צ ר' אלעזר קליין זצ"ל אב"ד באר שבע פ' וישלח).

דבי אליעזר זוסיא אדמו"ר מסקאלען זצ"ל

עד התקופה שנתמנה רבינו לרב ואב"ד העיר סקוליען, שעל יד גבול מאלדאווע וראמעניע, הי' נוהג שם בכל העיירות שכמה משפחות נתקבצו יחד לשכור מלמד א' ותחת ידו הפקידו ההורים את ילדיהם. ילדים בגילי שונים למדו יחד אצל מלמד א', לא הי' קיים הבדל בין גיל ומעמד הילדים, לכל א' נתן המלמד את תשומת לבו לפי דרגתו, יש שעשו את מלאכתם בנאמנות יתירה, ויש בפחות, אבל הצד השווה כולם כא' ניסו להשריש בלב תלמידיהם אהבת ה' ואהבת תורה, תמימות, וככה נתחנכו דור אחר דור, יהודים פשוטים אבל מאוד נאמנים לה' ולתורתו.

אמנם מאז שנגע ההשכלה התפשטה ברחבי איירופא, לא פסחה גם ממדינת מאלדאווע, אדרבה שם מצאו כר נרחב למזימותיהם. במשך הזמן הרימו החפשים בכלל והציונים בפרט את ראשם והשתלטו על הנהלת הקהלות.

עבודת אדמו"ר מסקולען הרועים ריט

תחילת פעולותיהם היתה לכבוש את החינוך תחת ידיהם, לצורך זה הקימו בכל עיר בית ספר מסודר לבנים ולבנות תחת שם הכולל "תרבות" (וכמו שהי' מרגלא בפומייהו דרבנן "תרבות אנשים חטאים").

על קצה המזלג הושיטו גם מעט יהדות וזה הי' ג"כ מסורס (הוציאו מהחומוש ולא למדו אלא מה שנראה להם) וכמו שזעק החפץ חיים ועמו כל רבותינו. החינוך הכללי הי' ברוח הכפירה וההפקרות שנשבה אז בין המשכילים וציונים ברחבי איירופא. כל שאיפתם היתה להתדמות אל האומות ולגרוע מהם, להיות עם בין האומות, ולערמל את ישראל ממהותה האמיתית.

לדאבוננו לא כהרי מדינת אונגארן וגאליציע, שהיהדות היתה חיות, ופולין עם החסידות וליטא עם הלמדנות ורוסיא ואוקריינא ששם עמדו הרבנים וגדולי ישראל על המשמר לשמור חומת בית ישראל. לא כן הי' במדינת מאלדאווע בעסארביא וגם באקאוויןא, רוב הרבנים ביניהם הרבה שהיו באמת גדולים מאוד בתורה ויראה, אבל היו מהם רכי הלב, ולא היו מלומדי מלחמה, שלא ידעו איך לעמוד בקשרי המלחמה ולהתקבץ יחד לעמוד נגד הכחות המקובצים של הציונים ומשכילים, אשר עשתה אז שמות בין צעירי ישראל.

ברוב העיירות שבמדינות אלו, הצליחו האפיקורסים להעמיד את בתי ספריהם ברשת תרבות, ולדאבוננו וצערוננו הרב לא עמדו החרדים כנגדם, ולא התקבצו יחד להעמיד חדרים משל עצמם, רק כמה יחידים שם ושם בין מאות הרבנים שבמדינות אלו, שהיו בעלי שאר רוח ש"העיוז" לקום ולעמוד נגד "האדוני" המשכילים ולהקים חדרים ישיבות ע"ד ישראל סבא.

רבינו הגדול צעיר לימים הי' כאשר נתמנה להיות רב העיר סקוליען, ומיד אחרי חתונתו, עוד בשנה ראשונה, כשעדיין לא היו לו ילדים משלו לדאוג עבור חינוכם, כבר עמדה לנגד עיניו דאגת הכלל, הוא הטיל על עצמו דאגת אחריות בני ישראל הקדושים נצר מטעי, המתחנכים לכפירה בבתי ספר של הציונים, ובמסירות נפשו ועמל ויגיעה רב בלתי יתואר על גליון, הקים אז בעירו תלמוד תורה. עול קיום הת"ת והחזקתו נפל על שכמו לבדו.

לצורך זה הקדיש את חלקו בהכנסת ה"טאקסע" הוא המס ששילמו התושבים בקנותם בשר, שבדרך כלל שימש כסף זה להחזקת הרב והשו"ב, ורבינו

מסר את חלקו לרשות הת"ת, לצורך טובת החינוך של הילדים אשר תחת רבנותו. וזאת מלבד מה שבפעצמו הרבה לנסוע באלה מסעי לדפוק על פתחי נדיבים בעיירות הקרובות והרחוקות להמציא ממון להחזקת התורה והיהדות והמשך הדורות בעירו.

רבינו בנועם דרכיו ובטוהר לבו שרחשה רגשי אהבה לכל יהודי המשיך אליו את לב הילדים, ובמשך הזמן זכתה התלמוד תורה להצלחה מרובה, כאשר בית הספר "תרבות" של הציונים נתרוקנה, כאשר רובם ככולם עברו אל הת"ת של רבינו.

לדאבוננו ולצערנו לא כל תושבי העיר היו מרוצים מפעולות רבם בהקמת הת"ת והחזקתו. חלק ובעיקר העשירים שביניהם, נמשך לבם אל חברי ההשכלה, והם רצו לראות הצלחת בית הספר תרבות וכאשר חפצם לא עלתה בידם, נשאו בסתר לבם איכם וכעם על רבינו ז"ל.

וכאשר נתעוררה מחלוקת על רבינו ע"י בן השוחט שעמד למלא מקום אביו השוחט הוותיק נגד רצון רבינו, שאסרו, כאשר יסופר להלן, עמדו הם לימין השוחט הנאסר בחשבם שאולי בזה יעלה בידם להחליש את כח השפעתו של רבינו. והכי הוה העובדא:

בסקוליען שימשו שני שוחטים, מניין הנפשות היהודית שהתגוררו אז בסקוליען הגיע בערך לג' אלפים נפשות (כעדותו של ר' גרשון ע"ה בזכרונותיו) וכדי להמציא בשר לכולם היו צריכים לב' שוחטים, לבד מפני שכן היתה התקנה קדומה שלא ישחוט שוחט יחיד לעצמו, אלא כל שוחט ישחוט בנוכחות שוחט שני.

שני השו"ב"ם היו מחשובי העיר, אשר יראתם קדמה לחכמתם, יראי אלקים בעלי צורה. אמנם א' השוחטים הי' לו רק בן א' שלא התנהג כפי רצון אביו, בהיותו נודע לקל ורק, הי' סוחר ממולח, שהתפרנס מחנות, וכל שיחו ושיגו היו עם נשים ואנשים קלי הדעת.

לימים כאשר אביו השוחט הוותיק נזדקן, וכפי הנראה לא נחל הצלחה יתירה בחנותו, וע"כ נתחשק שלאחרי מאה ועשרים שנה של אביו ימלא הוא

את מקומו, לצורך זה נסע לתקופה קצרה לעיר בעליץ שבבעסראביא, שם הי' דר גיסו שהי' שוחט, וחזר משם עם כתב העדאה מגיסו ועוד א' מהשוחטים מעיר בעליץ שהעידו שעמד על המבחן בפניהם בהלכות שחיטה, והוא מוכשר לשמש כשו"ב..

[העיר בעליץ אשר בבעסראביא נקרא בעליץ (שלא להחליפה בעיירה בעלז המפורסמת בעולם שבמדינת גאליצא שהיתה מטרפולין לחסידות ומלחמה בהשכלה וציונות). היתה בסביבה ההיא, אמנם לא היתה כ"כ חרדית, בעיירה זו התפשטה מאוד נגע טומאת ההשכלה ורוח החפשית, ולא כל תושבי' אפילו מהנמנים בין הרבנים והשובי"ם היו יראי ד' באמת, מהרבה ביניהם כבר נדף ריח ההשכלה והקלות].

אמנם הדבר לא הי' נראה בעיני רבינו ז"ל, אבל כאשר בא הלה עם כתבי העדאה, לא הי' בכח רבינו לפוסלו ולדחותו במחי יד. ובפרט אשר לא ביקש תפקיד קבוע ואפיציעל בשחיטה, אלא התחיל לבא לבית המטבחים בתור עוזר לאביו, ולא הי' שוחט רק תחת פיקוח אביו השוחט הזקן והרגיל, שהי' מקובל על כולם, ובעצם לא קיבל שום התמנות אפיציעל מצד הקהילה, ולא קיבל מהם שום גיהאלט.

הלה המשיך בדרכיו ולא שינה כלום מדרכיו, המשיך להתרועע עם קלים ורקים, רוב לילותיו הי' מבלה במשחק קלפים וכדומה, הי' נוהג שחוק וקלות ראש עם נשים נכריות, לא הי' נוהר משתיית סתם יינם. ובכלל כל התנהגותו הי' כאחד הקלים והריקים בלא שום זיק של יראת שמים. עכ"ז לא הי' בכח רבינו למנעו מבית השחיטה, מאחר שלא בא שם אלא בתור עוזר לצד אביו.

כשנפטר אביו והלך לעולמו, רצה הבן למלא מקומו, והמשיך לבוא אל בית המטבחים ולשחוט, ולפעמים אף שלא בנוכחות השו"ב השני הוותיק, נגד תקנת העיר, גם התנהגותו לא שינה.

לרבינו כאב הדבר מאד, אמנם אחרי שכבר הי' קצת מוחזק בבית המטבחים לא הי' בכח רבינו ז"ל לדחותו לגמרי, אבל הזמינו אליו, ודרש ממנו

לחזור על הלכות שחיטה ולקבל העדאה מחדש משובי"ם מומחים ויראי ה', ושיחתום שישמע לקול הרב ולצייתו בכל הדברים הנוגעים לכבוד שמים, ושיקבל על עצמו לשמור תקנת הקהל, ובפרט התקנה הקבועה מאז שלא לשחוט לבדו רק בנוכחות השו"ב השני.

הלה עשה עצמו כאינו שומע, ולא הקשיב לקול רבינו ז"ל, גם התחצף נגדו, אבל עכ"ז רבינו עדיין לא יצא בפומבי נגדו.

אלא שאחר זמן אירע מקרה חמור, כאשר שחט הלה אצל קצב א' כעשרה כבשים, וטרם עלה בידו לבדוק את הראיות הוצרך לילך אל איזה מקום, ובדרך הילוכו פגע בהשו"ב הוותיק, וביקשו שילך הוא במקומו לבדוק הראיות.

השו"ב הלך לבדקם, ולא עלה על לבו שום דבר, אלא שבאמצע עבודתו נזדמן לו בית השחיטה, וראה שהשוחט לא שחט כלל במקום הנכון כי כל החתך הי' למעלה ממקום השחיטה. ובראותו כן, חזר לבדוק גם שאר הטלאים שכבר בדק את הראיות והוציאם בחזקת כשרות, וראה שכולם נשחטו כן שהחתך הי' שלא במקום השחיטה, וכולם הם נבלות גמורות.

אז הלך השו"ב וסיפר הדבר לרבינו אשר עמד ממקומו והלך עם השו"ב לבדוק את הטלאים, וכאשר ראה שאכן אמת הדבר הזמין את הצעיר אליו, ואחרי שהתווכח עמו וייסר אותו בתוכחותיו, ביקש הלה והתחנן לפני רבינו שלא יאסרו, והוא קיבל על עצמו לפני רבינו, שיחזור ללימודו לחזור על כל הלכות שחיטה ולעמוד על המבחן מחדש, ובנתיים לא ישחוט ולא יבדוק רק כאשר השו"ב הזקן יעמוד על גביו, עד שיעמוד על המבחן מחדש.

ויחי כאשר אך יצא מבית רבינו, צחק הצעיר על רבינו ובעט בתוכחתו, ועוד באותו שבוע התחיל לשחוט ולבדוק לבדו בלתי הראותו את סכיני להרב או להשו"ב הזקן, ובלי השגחה כלל.

כאשר רבינו נתוודע מזה, התאפק ועוד לא פירסם איסור עליו ברכים, אלא קראו אליו, והתחיל להוכיחו, גם שלח אליו התראה בכתב שלא ישחוט בשום אופן עד שיביא תעודה מקעשנוב משובי"ם נאמנים, ושיתן כתב התחייבות לרבינו שישמע לקולו בכל הדברים הנוגעים לדת תורה, ובמכתב

התרה בו רבינו, "שאם גם בפעם הזאת יעבור על התראתו, ידע מראש, שחזקתו אבודה עפ"י דין".

עתה יצא הקל הזה להמרות בפומבי במרות הרב מרא דאתרא, הוא המשיך לשחוט, והמשיך בכל מעשיו הנלווים, וכמובן שלא חזר על לימודו ולא עמד על שום מבחן. וכדי להבטיח מעמדו עשה קשר רשעים עם כמה קצבים קלים, שישחטו אצלו בלי רשות הרב ובלי רשות ועד העיר, ובוה יהיו פטורים מלשלם המס בשביל הבשר, רק את דמי השוחט ישלמו, והשאר ישאר רווח בכיסם, הוא שימש בשבילים גם כשוחט גם כרב כי גם את שאלותיהם על טריפות (אם ה' להם פעם) פסק בעצמו לפניהם, וכמובן כל השאלות יצאו כשרות מתחת ידו, וללא פלא, כי הרי הוא כמעט שמעולם לא ראה בפנים את השו"ע חלק יו"ד, ומהיכן ידע אימתי להטריף, ממילא שום בהמה לא נטרפה אצלו.

רבינו עוד ניסה לבא בדברים עמו, הן ביחידות הן בפני הקהל, אבל הוא השיב את פני רבינו בכל פעם בעזות מצח ובחוצפה יתירה. עד שפעם אחת דרש רבינו ממנו בתוך עם רב, בדרך כבוד שימלא את דרישת הרב ואזהרותיו בעניני שחיטה ובדיקה, אולם הלה העיז פניו נגד רבינו גם בפני כל הקהל, עד שרבינו הזהירו בפני כל הקהל שלא ישחוט בשום אופן עד שיביא את התעודה כראוי, והתרה בו שאם יפרוץ גדרו לשחוט בלי קיום התנאים של רבינו, ידע מראש שמעתה נאסרה שחיטתו עפ"י דין.

דברי רבינו נפלו על אזנים אטומות, גם אחרי שבעלי בתים רבים בקשו ממנו שלא יפרוץ גדר, וגם אחרי שהקהל ערב לו שלא יחסר לו מפרנסתו כלום, כי ישלמו לו את כל משכורתו בשלימות עד שיוכל למלא את כל תנאי הרב. אולם הוא לקח עצמו לצד אחר, הסית והדיח ועשה קשר עם קצבים וקלי דעת ופיתה אותם לפרוץ גדר יחד, לפרוק מעליהם את עול הכשרות, ולשחוט נגד רשות המרא דאתרא ונגד ועד הקהל.

מתנגדי רבינו ז"ל ושונאיו מחוגי הבעלי בתים המשכילים הציונים אשר כבר נשאו מכבר טינא בלבם על רבינו על הצלחתו בהתלמוד תורה שהקים, ועל שהשפיל בכח הקדושה שלו, השפעת ה"תרבות" הציוני. מצאו כאן מקום לגבות חובתו נגד רבינו. הם נתקשרו יחד עם הקל הזה, להחזיקו

ולהחיותו, לשחוט אצלו ולחזקו במלחמתו נגד רבינו, כדי להחליש כח השפעתו, ולהמעיט את הכנסת הת"ת מהטאקסע, (מס הבשר אשר רבינו מסר חלקו להת"ת) כאשר השחיטה היתה תחת הקהילה.

רבינו בחששו שבפעולת המנבל הזה יתערער יסוד קדושת ישראל התלוי באכילת כשרות, אור כגבור חלציו ללחום מלחמת ה' ותורתו, ובמעמד כל בני הקהילה הכריז איסור על שחיטת המנבל הזה.

אבל גם בזה עדיין לא אמר רבינו נואש, ופעם אחר פעם ניסה רבינו להשפיע על האיש הזה שימנע ממעשיו, ורבינו קיים בנפשו שאין מחזיקין במחלוקת, ועשה כדבר משה (בפרשת קרח) שהי' מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום. אמנם בעוה"ר עמד במרדו ולא הקשיב לקול רבינו ז"ל, גם כאשר רבינו בעצמו הלך לביהכנ"ג שהתפלל אותו האיש, עם תכריך ספרי קודש בידו, להראות בפנים השו"ע והפוסקים ששחיטתו אסורה, כי מומר הוא לאותו דבר, וניסה לדבר על לבו, והוא אדרבה עשה מדברי רבינו צחוק גדול, ועוד חירף את רבינו בעזות וגסות הרוח בפני קהל ועדה והוסיף לעמוד במרדו. כותב השורות הללו [המו"ל קובץ נועם עלי שיח] כששהה בשנת תשמ"ח בארצינו הקדושה הלך לבקר את אחת הזקנות מילידי סקוליען, אחות ר' גרשון שטערמאן ע"ה, האשה ההיא היתה אז זקנה מאד, אבל זכרונה היתה בהירה ומצויינת, יותר משעה השמיעה זכרונותי ובעיקר מהתקופה הקשה ההיא, כאשר רבינו ז"ל נאבק למען שמירת יסוד קדושת ישראל היא אכילת כשרות. בתוך דברי' סיפרה מעשה שהיא היתה מעשה שהיתה הוכחת שמה, כאשר בחצר אחד בתי המדרשים בעיר סקוליען עמדו שם כמה נערים מנוערים וריקים, ביניהם בן א' הקצבים אשר הי' מראשי התומכים של השוחט הנאסר מרבינו ז"ל, וכאשר רבינו הופיע שם, ניגש אליו הצעיר הזה והתחיל לצעוק על רבינו ובתוך צעקתו הרים את אגרופו להכות את רבינו, ולפליאת עיני כל הרואים כאשר אך הרים ידו, נשאר ידו ממעל, ולא הי' יכול להזיזו, אף לא להורידו, וככה נשאר כמה שעות. בני העיר נתאספו לראות את הפלא הזה, גם היא האשה המספרת, היתה נוכחה שמה, ככה נמשך הדבר עד שאביו ואמו של הנער באו אל רבינו והפילו תחנתם שימחל לבנם על מה שעשה, ורבינו בתום לבו ענה להם, איני יודע מה עשה לי, אבל אם רוצה שידו יחזור לאיתנו, יקבל על עצמו שמעתה

לא ירים יד על שום יהודי, ואז יתפלל בעדו ויתרפא. וכן הי' שמיד שקיבל על עצמו והבטיח שיותר לא ירים ידו להכות איש יהודי, חזר אל איתנו וההריד ידו כרגיל.

משכילי העיר וקלי הדעת נתחברו יחד, הם מצאו במחלוקת של השוחט הזדמנות לנגח ברכינו ולהפריעו מעבודת הקודש שלו לנהל את הת"ת לחנך ילדי ישראל לתורה ועבודת השם, כאשר התגברה המחלוקת פנה רבינו אל הרב הכולל דמדינת בעסרביא, וזה אשר כתב הרב הכולל:

אחי הנכבדים תושבי ק"ק סקאליען!

שלום וברכה.

אחרי שהרה"ג מרא דאתרא שלכם מו"ה אליעזר זוסיא פארטיגאל שהנהגו למדן מופלג וירא וחרד לדבר ה' בלבב שלם, שהתורה האמינתו נגד מאה עדים, במה שמצא קלקולים ופסול בהשו"ב הצעיר מ... כפי המוטל עליו עפ"י דין תורתנו הקדושה בהכריזו ברבים איסור על שו"ב כזה, בכדי למנוע את עדתו מלהתגאל בבשר תמותות, הנה הרהיב מ'.. הג"ל להוסיף חטא על פשע מרוד בריש גלי בהרב מרא דאתרא, ולדרוס ברגל גאווה ביחד עם איזו קצבים על האיסור שהוכרו! שערורי' כזאת של חוצפה כזו, של הריסות הדת כזו, של חילול השם כזה, אין חזיונו נפרץ כלל בתפוצות ישראל, וכמו מאליו יפרוץ הקול מעמקי לבב ישראלי:

אוי לאזנים שכך שומעות

חלילה אפוא לעדה כבודה בישראל להחזיק אצלה שו"ב כזה "ששחיטתו אסורה כנבלה"

ובכלל כל מי שלא עומם בקרבו זיק יראת ה' חלילה לו לאכול משחיטה כזו מבלי שים לב כלל לכל האמתלאות והפתוים של איש כזה שהקדיח תבשילו ברבים.

וכאשר השוחט הנאסר הזה הוסיף להעיז פנים להורות הוראות באיסור והיתר, כאשר לא ידע מימינו ומשמאלו בדיני שו"ע יו"ד, גם הוסיף

להעזי פנים לסדר קידושין לאנשים בלתי רשותו של המרא דאתרא, ועוד בדברים כיוצא בהם הוסיף הרב הכולל ושלח מכתב חריף לבני העיר:

לכבוד אחינו הנכבדים תושבי ק"ק סקאליען שליט"א

פלצות אחזתנו אל שמועה כי באה, אשר הצעיר הסקאליעני המתאמר ל"שו"ב" הנאסר עפ"י דין תוה"ק ומצדיקי הדור, הנהו "ממשיך" השערורי' לשחוט ולהאכיל נבלות לישראל, להגדיל עקב על הרב מרא דאתרא המופלג באמת בתורה וביראה, ולתת אותו לשמצה בין ההמון, להוסיף חטא על פשע בסידור קידושין, שיש על זה חרם קדמונים באם שיסדר מי שאינו רב מורה הוראות כד"ת, וגם למלטל ס"ת מביהכ"נ בשביל חתן מה שנאסר "מטעם אספת הרבנים".

אוי לאזנים שכך שומעות, ואוי לדור שכך עלתה בימיו.

תורתינו הקדושה וכבוד עמנו, עם סגולה, יכריחונו להודיע לכם עוד הפעם:

כי שחיטת הצעיר הנ"ל היא נבלה גמורה!

כי כל המחזיק בידו אפילו במקצת הרי הוא עתיד ליתן את הדין!

ובי על השוחט הנ"ל המהפך הקערה על פי' לדעת כי בנפשו היא! כו'.

הנני מודיע עוד הפעם כי שחיטת הצעיר הנ"ל דסקאליען "אסורה עולמית"!

ובי בנדון כזה לא יתכן כלל ענין זבל"א, השייך רק לגבי פשרה, אבל לא במקום שכבר נחתך הדין לאיסור מפי מורי ישראל, שאין שום חכם רשאי להתיר מה שאסר חברו. כו'.

מי האיש אשר הלך עד הנה שולל אחרי המכשיל את הרבים הנ"ל, ואשר לא עוממו עוד בקרבו זיקי היהדות, ישוב מדרכו זו לטוב לו כל הימים.

וובאשר ניסו כמה מהפשרנים להביא לסקולען רבנים שידונו בדבר השו"ב בוררות בזלב"א והרב הכולל נתוודע מזה, הוסיף לשלוח מכתב חריף לרבינו ז"ל.

עבודת אדמו"ר מסקולען הרועים רבו

שלום רב לכבוד ידידי הרה"ג החרד לדבר ה' בלב תמים וכו' מו"ה אליעזר
זוסיא פארטיגאל

הזמנת הרבנים לדון בענין "שו"ב" הנאסר מטעם הרב מרא דאתרא, הנה
בסיס להפקרות עצומה ר"ל בעניני שחיטת ובדיקות בפרט, ובעניני
דתנו הקדושה בכלל.

זולת זאת הרי עובדא מחפירה כזו היא גלגל החוזר בעולם הרבנות העלול
להתגלגל גם להרבנים המזומנים עצמם.

בכל אופן, חלילה להרבנים המזומנים יצ"ו לדון בנדון דידן בזבל"א וזבל"א,
שאין לאופן כזה מקום כלל "במילתא דאיסורא", וכמו ששפכו מרורות
על אופן כזה הגאונים יצ"ל שבאו דבריהם בס' לוחות העדות.

ובנוגע לעצם הדין שיוציאו הרבנים האלו, הנה יתכן רק בנוגע לרצי כסף
בשביל השו"ב שנאסר, שהנהו מאכיל נבלות בזדון ר"ל, אולם חלילה
להם "להתירו".

ראשית אין לך פרצה בחומת דתנו יותר מזו. ושנית הלא כבר קבוע במסמדות
אשר "חכם שאסר אין חבירו רשאי להתירו", דהיינו אפילו בהיות
המתירים רבים כנגד היחיד האוסר, כמו שפסק בספר מקנה אברהם (אות קכ"ד),
וכך הוא דעת השדי חמד (כללים מערכת חי"ת כלל ע"ה).

על חברנו הרבנים הנ"ל לשום לב כי "השו"ב" הבעט בגודל לבב בהאיסור
הרובץ עליו הרי אבד בהחלט את "חזקת כשרותו ונאמנותו בעניני שו"ב".

זו הוא האבדה "לדעת" שאין בכח כל רב או עדה להחזירה לו, כמו שאין בכחם
להחזיר לבעל מום גופני את האבר החסר לו.

על הרבנים ההם מוטל אדרבא להחזיק בדק, ולהודיע בפה מלא, מבלי לגור
מאיש, ומבלי "ליחל" לאותם בני אדם שהרבנים "כאים מצדם", איך
שהשו"ב הזה העברין והמחלל שם שמים ברכים הנהו נשאר באיסורו, ושחלילה
למי שלא יצא מכלל ישראל להחזיק בו ולאכול משחיטתו.

זאת היא חובת הרבנים שליט"א הנ"ל, שעליהם לקיימה בכל תוקף, למען ישאו ברכה "מאת ה'" ומישראל.

עוד הרבה רבנים גדולים יצאו לעמוד לימין ישע רבינו ז"ל ביניהם הגאון האדיר האב"ד ניאמץ זצ"ל, שהי' מא' המיוחדים מגדולי מדינה זו, ובעצמו בא לעיר סקוליען, ומלבד שנפגש עם השוחט הזה ובאופן פרטי התחנן אליו והזהירו בכל מיני אזהרות שיפסיק מלהכשיל את הרבים להאכילם משחיטתו שנאסרה ודינה כנבילה, לבד זה גם דרש ברבים ובתוך דרשתו צעק ששחיטת השוחט הזה נבילה גמורה.

גם הרה"ק בעל אהבת ישראל מוויזשניץ זצוק"ל שהה אז כמה חדשים בסקוליען כאשר ניסה בחכמתו להשכין השלום בתוך העיר. היו עוד כמה מגדולי הרבנים שניסו לתווך ולהניע את הנוחר הזה מלשחוט עוד, גם כ"ק אדמו"ר ר' מש"י מסאדיגורא זצ"ל בא בעצמו לעיר סקוליען, ופירסם קול קורא לאנשי העיר וביקשם למנוע מלאכול משחיטת הנחור הנאסר, אולם הכל הי' ללא הועיל, כאשר המנבל הזה עמד במרדו בחוצפה יתירה נגד כל גדולי התורה, והמשיך לשחוט ולהסית את הציבור נגד רבינו ולהחליש כח החזקת הת"ת.

יש להדגיש שרבינו ז"ל הבטיח להמנוול הזה שיקבל מהקהל משכורתו שלימה כמו ששילמו להשו"ב הוותיק, עד שיסודר בפרנסה קלה ונקיה, רק שיפסיק מלשחוט ולהכשיל את הרבים.

אמנם המחוצף המנבל הנאסר עמד במרדו, צחק ולעג מכל גדולי ישראל, גרם חילול השם הגדול.

על אף הבערות ועמי הארצות ששררה בהרבה במדינת בסערביע, עם כל זה, היו מצויינים בכמה דברים, כמו בכבוד בית הכנסת, גם בכבוד התורה היו נוהרים מאוד, רב העיר הי' הדמות הנכבד שכולם נהגו בו יראת הכבוד, וכולם התחשבו בו, וכן הי' בעיר סקוליען, עד שבא המחוצף והמנבל הזה, והפך הקערה על פיה, וגרם חילול השם גדול ושנאת ת"ח וחילול כבוד התורה וחכמי ישראל באופן בלתי ישוער.

שלש שנים נלחם רבינו נגדו, רוב בני העיר החזיקו בידי רבינו, ונוהרו מלהתגאל

בשחיטת הקל המנבל הזה, גם רוב הקצבים הפסיקו כל קשר עמו, וקבלו מרות רבינו והשתמשו רק בהשוחט הוותיק שעמד תחת הוראת רבינו והשגחתו. אבל עכ"ז רבים חללים הפיל, גם הכנסת הת"ת נתמעטו על ידי המחלוקת, ועמודי התורה נתרופפו עי"ז.

לרבינו כאב הדבר מאוד, ובשנת תרצ"ו עפ"י עצת קדשו של מורו ורבו כ"ק אדמו"ר ר' משה"י מסאדיגורא זצ"ל עבר לגור לעיר טשערנאוויץ, ואת חזקת הרבנות בסקאליען מסר להרב .. רבינו התנה עמו שאת השוחט הנאסר אינו יכול להכשיר ולהחזירו על משמרתו, רק אם רבינו יראה שהדבר כשר לעשות כן וגם יסכימו על זה גדולי ישראל שאסרו אותו, אז דייקא הפה שאסרו הפה הזה דייקא התיירו, ולא זולתו.

השוחט הנאסר, כאשר במשך הזמן התמעטו הכנסותיו, כי כמעט כל בני העיר חזרו לקנות רק אצל הקצבים שהיו תחת השגחת הרב מרא דאתרא, אכן כאשר הגיע הרב החדש שלא הכירו מקרוב, ניסה השוחט הנאסר להעמיד פני תם של איש הגון, ובא אל הרב וביקשו שיתירו, אף הסכים להפסיק מלשחוט למשך כמה חדשים, ובלבד שיבטיחו לו שאח"כ מחזירים אותו למשמרת השחיטה, ומסירים מעליו כל האיסור ומתירים אותו לבא בתוך הקהל.

כשהגיע הדבר הזה לידעית רבינו, כתב מיד להרב החדש, וביקשו להמשיך ידו מעשות כדבר הזה, כי החזרת האיש לתפקיד השחיטה הכשרה רק יתרום להכשיל את הרבים במריפות ונבילות, כי עפ"י התורה אבד כל נאמנותו, ותשובתו איננה תשובה גמורה, כי כל תשובתו היא רק לפנים כדי שיחזירו אותו לאומנתו. הרב החדש שרצה לישב במנוחה וגם אם השוחט הלז ישחוט תחת דגלו יהי' לו מזה איזה ריוח. וע"ז סובב והולך תשובות רבינו הנדפס בקובץ נועם עלי שיח שנת תשע"ב.

יזכר בספר

נשמת אמי מזרתי

בזנא

בת הרה"ח רבי אליעזר יואל ז"ל

בת רבקה ע"ה

בת רבינו הגאון הצדיק

רבי שמעון סופר זצוק"ל

מעלוי

אשר כל ימיה רבקה והת"בוננה" בעבודת ומשנת רבינו הקדוש רבי שמעון ואשר יסודיה הי' שלש (א) קידוש השם (ב) גראדע וועג (ג) ושמרתם על בריאות הגוף*

והנה כבוד אבינו הי' יליד ערלוי ושמש הרבה רבינו הגדול ואח"כ זכה להרבק בזרעו ה"ה כבוד אמי מזרתי ועי"ז כל ימיהם אפשר לומר שלא עבר יום שזכרון רבינו לא עבר על פיהם

ובבינה יתירה ועמוקה התבוננה על עבודת והנהגות צדיקים אחרים, ותמיד תהלותיהם ועבודותיהם בפיה

ובבינה יתירה ועמוקה התבוננה בספר התפלה ובעבודת התפלה

ובהזמירות ובהפיוטים**

* ולשאלת בנה מה הוא הרבותא והגדלות בזה, ואשר מנתה את זה מא' העיקרים. היתה תשובתה שזה מראה שגם האצבע קטנה של הרגל אין שייך לך אלא לרבון העולמים, ולכך הי' נזהר ע"ז כ"כ שכל גופך אינו אייגענטום שלך - ושלא יפריע העבודת השם אם אין מרגישים בטוב.

** כגון ששאלה, שהזמר יה רבון שמזמירין בני ישראל בכל מקומות, לא נזכר שם שבת קודש.

ולעבדו בכל לבבכם איזהו עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפלה, ה' יכולין לדאות אצלה

ביאת משיח ינון לא מש מזכרה ומפיה*

צרת הכלל והפרט ובפרט חולי ישראל ה' בראש דאגותיה
המסירות נפש של המלחמה והחרמה של כבוד א"א נגד הציונים
והציונות נטלה חלק גדול
בשנים האחרונות שאלה אותי מזמן לזמן מתי יצא לאור הכרך
החדש של המשכנות הרועים
וכן המסירות נפש אודות חינוך הטהור והמשך הדורות נטלה חלק
לא קטנה

* נפטרה ח' אב לעת ערב סמוך לכניסת תשעה באב

בספר חסידים (סימן תל"ד) מעשה באדם אחד שהיה נוהג בעצמו כשהיה אדם אבל, היה הוא חוזר לביתו בלא מנעלים, להצטער עם האבל, והיה אותו יום שמת בו, יום שנתקבצו כל הקהילות לאותו העיר, ויום תשעה באב היה, והלכו הכל יחיפים.

כל ימיה דיברה מחורבן בית המקדש וביאת משיח, נפטרה ערב תשעה באב לעת ערב שמכינים לישב על הארץ ולבכות ולקונן על החורבן, ולבקש יותר על ביאת משיח ובנין ירושלים [ובמה מקומות ובירושלים כבר יושבים ומקוננים]. - וכן שבת נחמו ה' אצלה שבת גדול בחי' יו"ט ועמדו מהשבעה שבת נחמו.

על הטוב יזכר

שתחת ידו אוסף גדול של כמה ברכים
אודות השלש שבועות
וידיו רב לו ללחום עם הני מסלפים
לנפץ סליפיהם ולהוציא בלעם מפיהם

הד"ר אביעד נייגעד נ"י

שציין לי האוד תודה מהתניא להספר אוהבי ד' הוא
ספר ההתבדלות ולספר עבודת הרועים חודש אב
עזר לי יתברך משמי ממעל ברכות עד בלי די
ועוד הרבה מראה מקומות מילקוטו הגדול בענין
שלש שבועות